

గారు పెద్ద బాలశిక్ష

94.813
SUD

సుదాల సుదాకర్ తేజ

శ్రీ గారు తిరుపతి రెడ్డి సమర్పించు

గారు పెద్దబాలశిక్ష

(GOURU PEDDABALA SIKSHA—TELUGU)

జా.న.ద.శ్రి)
నం. 25777

రచయిత
సుద్దాల సు బ్రహ్మేశ్వర శర్మ

మొదటి ముద్రణ : మే 1995.

రెండవ ముద్రణ : ఆగస్టు 1999.

పెద్ద ల-శిక్ష

(బాల విజ్ఞాన దర్శిని)

సర్వహక్కులు ప్రకాశకులవి.

పమర్పణ

గౌరు తిరుపతి రెడ్డి

ప్రముఖ వాస్తు శాస్త్ర వేత్త

అధ్యక్షులు: వసుదేవరావు కళావేదం

ప్రార్థుటూరు - 516 361

ఫోన్: (0) 52025, (ఆ) 52679, 55522,

ఆంధ్రప్రదేశ్.

రచయిత

సు సుధాకర్ తేజ

హైదరాబాదు.

ముఖచిత్రం

గంగాధర్

డి.టి.పి. ఆ ముద్రణ

ఇత్రవిప్రింటర్స్

Door No. 1-1-1/1B/1, Golconda X Roads,

Hyderabad-500 020. ☎ 7631001.

For copies : PRAJAHITA PUBLISHERS, Door No. 1-1-1/1B/1,

Golconda X Roads, Hyderabad-500 020. ☎ 7631001.

<http://www.gouruvaastu.com>

ఇందులో...

<p>అక్షరాలు వ్రాయు క్రమం..... 7</p> <p>తెలుగు అక్షర మాల..... 8</p> <p>అచ్చం గుణితము..... 9</p> <p>అక్షరాలలో రెండు మూడక్షరాల పదాలు..... 12</p> <p>రెండక్షరాల (గుణితము లేని) పదాలు..... 13</p> <p>మూడక్షరాల (గుణితము లేని) పదాలు..... 13</p> <p>నాలుగక్షరాలు (గుణితము లేని) పదాలు..... 14</p> <p>గుణితములు..... 14</p> <p>గుణితంతో రెండక్షరముల పదములు..... 16</p> <p>గుణితంతో మూడక్షరముల పదములు..... 19</p> <p>గుణితంతో నాలుగు అక్షరముల పదములు..... 24</p> <p>ప్రాస పదాలు..... 28</p> <p>ఒత్తులు వ్రాసే విధము..... 29</p> <p>పాల్లల గుణితం..... 30</p> <p>ఒత్తులు - సర్వకరణ..... 32</p> <p>ఒత్తులు..... 33</p> <p>ఒత్తులలో రెండక్షరాల పదాలు..... 35</p> <p>ఒత్తులలో మూడక్షరాల పదాలు..... 36</p> <p>ఒత్తులలో నాలుగు అక్షరముల పదాలు..... 36</p> <p>పల్లెళ్ళాల్టి ప్లావములు..... 37</p> <p>పల్ల విభాగము :..... 37</p> <p>అక్షరాల పాట..... 40</p> <p>ప్రాస వాక్యాలు..... 41</p> <p>పాఠాపక - పద్యాల పదాలు..... 43</p> <p>విద్యార్థి నిర్వచనాలు..... 46</p> <p>కొన్ని వ్యాకరణ మూలములు..... 47</p> <p>పుక్తులు..... 48</p> <p>పచ్చుల భాషను అక్షరములు విశిష్టము..... 50</p> <p>పాఠీ అక్షరములు..... 51</p> <p>మరాల అక్షరములు..... 51</p> <p>కన్నడ అక్షరములు, తమిళ అక్షరములు..... 52</p> <p>ఇంగ్లీషు అక్షరములు 26..... 53</p>	<p>పామరలు..... 53</p> <p>ట్రాంగ్ ట్రాంగ్..... 56</p> <p>ప్రాదుర్భూ..... 56</p> <p>విభజన వ్రేలు..... 57</p> <p>ఒకటి రెండు - వచ్చెందు..... 58</p> <p>ఏమి కలువ..... 58</p> <p>పక్షికుటు..... 59</p> <p>వేమన పద్యాలు..... 60</p> <p>సీతి పద్యాలు..... 63</p> <p>రంగ రింగ పద్యాలు..... 65</p> <p>రకప్రకృత సమం పుక్తులు..... 67</p> <p>వీరేశ మేనా?..... 68</p> <p>పీఠి శాస్త్రము (సంస్కృతం)..... 70</p> <p>పీఠి శాస్త్రము (తెలుగు)..... 71</p> <p>పీఠి శాస్త్రము (సంస్కృతం)..... 72</p> <p>పీఠి శాస్త్రము (తెలుగు)..... 73</p> <p>తెలుగు సంవత్సరములు, వారములు..... 74</p> <p>తీర్థులు..... 75</p> <p>తెలుగు వెలు..... 75</p> <p>ఇంగ్లీషు వెలు..... 76</p> <p>కాశ్మీ వెలు, పసిపి వెలు, పాఠీ వెలు..... 76</p> <p>అంకెల పుస్తకము..... 77</p> <p>వైఖుగు అంకెలు..... 78</p> <p>పాఠీ అంకెలు..... 78</p> <p>ఇంగ్లీషు అంకెలు..... 78</p> <p>కన్నడ అంకెలు..... 78</p> <p>కూరీకలు..... 79</p> <p>రీసవేళ..... 79</p> <p>గుణకారము..... 80</p> <p>దాగవారము..... 81</p> <p>గుణకారం ఎక్కుములు..... 82</p> <p>అంకెలు చెప్పే పద్యాలు..... 87</p>
---	---

పంపామోపము	91	వీర మేరలు	138
బెక్కల గుర్తులు	92	ఎరిత కథలు	140
మన మందుగలు	92	శాస్త్రాలు - పరిపరమాలు	141
బుతువులు	93	వాస్తవత్యాలు - ప్రాథమిక మాత్రాలు	142
బాతీయ విషయాలు	94	కుంఠ - మరం	146
ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రము విషయాలు	94	వింత వృక్షాలు	147
కాంపాపము	95	మూలకలు - చికిత్సలు	149
రాకులు	96	పాపక పదార్థాలు	153
వృక్షములు పరిమళ కార్పణ	96	వృక్షులు - పాములు	155
రూపా పర్వతి	96	వృక్షులు - తెలిగడం	158
మెట్టికే విధానము	97	వృక్షులు - వంశ	158
శ్రీపాపము	97	వృక్షులు - జీవితకాలాలు	160
తులామాపము	97	పాములు	160
బంగారము - తూకము	98	వింత జంతువులు	161
బంగారము - పాత తూకము	98	జంతువులు - జీవితకాలాలు	165
దూర పరిమాణము - ఆంధ్ర విధానము	98	బెరించు వృక్షాతులు	165
బాం గేయాలు	99	బెరించు శ్రమవులు	166
పరిశోధనం పాట	100	మహాపాపాలు	166
పనిపాట	101	మహావృక్షులు - మరణాలు	167
పాడుపు కథలు	101	మనవరిశములు	168
పాడుపు పద్యాలు	103	బాం మేధావులు	172
మనభూమి	103	పాపక బాలురు - బాం కార్మికులు	174
జనోకాన్తం	104	పాపక బాలురు	175
మన మమ్మల్రాలు	106	పెరలాంగులు - ప్రతిభా పాటవారు	176
వింత జంతులు	107	కాల్లా వృక్షికులు	177
పములు	111	గడిచూలిములు	178
మధువర్ష క్షేత్రాలు	113	అచ్చుముంతం	179
మంచి కథలు	114	టిలిపాన్	180
వృక్షాలు	115	రేడియో (ఆకాశవాణి)	181
కొంఠ	116	రీపాలు	181
తండ్రి - కొడుకు	116	ఆనవాలు - ఉపయోగాలు	182
బరిసెవ కథలు	118	వృక్షులు - జ్యోతిషము	190
మన బాతీయ వాడుకలు	119	ఆంధ్రప్రదేశ్ - కీర్తనలు - పేరాలు	195
బొమ్మలు - రుతువులు	127	బాం కీర్తనం	207
		బాం పండగం	208

ముందుమాట

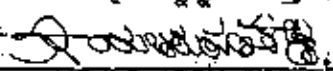
వాస్తు పరిశీలనం, వాస్తు పరిశోధనం, వాస్తు ప్రబోధనం ఈ అంశాలే త్రివేణి సంగమంలా కలిసిపోయి నా జీవితానికి పర్యాయ పదాలుగా మారిపోయి ఎంతో కాలం గడుస్తోంది.

వాస్తుశాస్త్రాన్ని అన్ని భాషలలోకి అనువదించి సర్వజన మిత్రశాంతులకోసం ములభతరం చేసే కార్యక్రమాలలో ఎప్పుడూ అవిశ్రాంతంగా వుండే నాకు ఒక " పెద్ద బాల శిక్ష " ను కొత్తరకంగా తీసుకురావడనే తలంపు కలగటం యాదృచ్ఛికమేమీకాదు.

తరచూ దూర ప్రాంతాలకు ప్రయాణం చేస్తున్నప్పుడు ఒక్కొక్కసారి నాకు రోజురోజుకు మారుతున్న తరాల ఆంతరాలను గురించిన ఆలోచనలు కలుగుతుంటాయి. ఈనాడు బాల బాలికలకు ప్రపంచమంతా కమలముందే వుంది. టీ.వీ, రేడియో, వీడియోలు వున్న ఇళ్లలో పిల్లలకు తెలుస్తున్న విషయాలు చాలా మంది పెద్దలకూ తెలియవు. అది ఎంతో సంతోషం. తెలియకూడని విషయాలు తెలియరాని వయస్సులో తెలుస్తున్న క్రమంలో కొంత మనస్థాపం కూడా. ఇక ఈ ప్రచార సాధనాలు లేని జనాభా కూడా ఎక్కువే వుంది. దేశంలో అక్షరాస్యులు జనబలో సగం కన్నా తక్కువ. ఆ అక్షరాస్యులలో కేవలం మొదటి తరగతిలోనే ఆగిపోయేవాళ్ళు. 5వ తరగతి వరకు అతి కష్టంగా సాగించి ముగించేవాళ్ళు అలా ఎందరందరో అర్ధాంతర విద్యార్థులు. అంతెందుకు అందులో నేనూ ఒకడిని . . . ఇలా ఇలా నా ఆలోచనలు వెల్తున్నప్పుడు 50 ఏళ్ళ క్రితం విద్యాభ్యాస నాటి ప్రక్రియ నాకు కళ్ళ ముందు మెదిలింది. ఆ రోజుల్లో చదువుకోవడమే తక్కువ ఆ చదువైనా ఆ ఆ ఇ ఈ లు తల కట్టు, గుణితాలు, క కా కీ కే టు, పెద్ద బాలశిక్ష , వేమన శతకం, కృష్ణశతకం, అమరకోశం, భాగవతం, రామాయణం ఇలా పోగింది. మానాడు " పెద్ద బాలశిక్ష " పూర్తి చేశాడు అన్న మాట ఒక తండ్రి గర్వంగా చెప్పుకునేవాడు. ఆ విధంగా ఆలోచిస్తున్నప్పుడు అదే " పెద్ద బాలశిక్ష " ను ఒక అధునిక ప్రాథమిక విజ్ఞాన సంపుటిలా చేస్తే ఎలా వుంటుందన్న ఆలోచనకు ఆచరణాత్మక రూపమే ఈ " గౌరు పెద్ద బాల శిక్ష ".

సుద్దాల సుధాకర్రో నా పరిచయం వాస్తు శాస్త్రంపైన తన చేత పరిశీలన ప్రయోగంగా పాఠాలు రాయించడంలో ప్రారంభమై మా స్నేహం వుప్పించి ఇదిగో ఆయన చేత ఈ పెద్ద బాల శిక్ష రాయించేలా చేసింది. చేసింది.

ఇప్పుడు పూర్వ ముద్రలలో దొర్లల దోపాలను పవరించి పుస్తకము సైజుకూడా పిల్లలకు అనుకూలంగా ఉండేట్లు మార్చినాము. ఈ ముద్రణ కోసం ఈ పుస్తకము అసాంతము పరిష్కరించి సరిచేసిన మిత్రుడు శ్రీ, మాగూరి జన్నాధనకు నా హృదయపూర్వక కృతజ్ఞతలు. ఇక కొత్త పుస్తకం మీ ముందుంది. మా ప్రయత్నాన్ని ఆదరిస్తారని ఆశిస్తున్నాము.

మీ

నామాట

వ్యాయామం చేస్తున్నకొద్దీ శరీరానికి బలం వచ్చినట్లే చదివి మనసం చేసిన కొద్దీ మెదడుకు పూర్తి కలుగుతుంది. దృష్టి చైతన్యవంతమవుతుంది. చేతనాత్మకమైన చూపు కలిగివున్న ప్రతి వ్యక్తి దినచర్యలోనూ ఒక విశ్వాస పరిమళం కట్టిపడుతుంటుంది.

బాల వ్యాకరణము బాలలకు మాత్రమే కాదు పెద్దలకు కూడా అని పండితులు చెప్తారు. పెద్ద బాలశిక్షకూడా అయిదు సంవత్సరాల ఏర్పాటుకు మాత్రమే కాక. చదువు కొనసాగించలేని వారికి, చదువు కొనసాగిస్తున్న వారికి కూడా ఒక విజ్ఞానంపుటిగా చేయాలనే ఈ " గారు పెద్ద బాలశిక్ష " ఒక సదాశయంతో సరికొత్త దూపంతో తీసుకురావడం జరిగింది. వాస్తు శాస్త్రంలో నిత్య కృషివలులైన మామూలు శ్రీ గారు తిరుపతి రెడ్డి గారు ఎంతో వాత్సల్యంతో, ప్రోత్సాహంతో నాకే కార్యాన్ని అప్పగించారు.

ఎందరికో ఉపయోగం కలిగించే ఒక రచనకు అవకాశం దొరకడం ఒక వరం లాంటిది. అందులో నాలాంటి వర్తమాన రచయితకు లభించడం తిరుపతి రెడ్డి గారి స్నేహ ఫలం. అందుకే శ్రీ గారు తిరుపతి రెడ్డి గారికి పార్లాచేరక సజల వేత్రాలలో అంజలి పుటిస్తున్నాను.

ఎన్నో విశ్చుగా వేమి సేకరించిన విషయాలను ఎందరో మహా రచయితల, పరిశోధకుల సాహ్యాంశాలను ఈ పుస్తకములో ఒక శాస్త్రీయ క్రమంలో పుంచే ప్రయత్నం చేశాను. ఎందరో మహానుజులకు గుండెదండాలు తెలుపుకుంటూ, విజ్ఞులు ఇది చదివి ఏవైనా సూచనలు ఇస్తే బాధ్యతగా స్వీకరిస్తానని విశ్రమంగా తెలుపుకుంటున్నాను.

ఈ పుస్తకానికి కంప్యూటర్ ఆపరేటర్ రమేష్ గోలి, బి. వెంకటేశ్వర తా గార్లకు ముఖ్యత్రాన్ని చిత్రించిన లక్ష్మణ్ గారికి, ఇందులో చిత్రాలను గీచిన మిత్రులు టి. కృష్ణ గారికి, ఆనుక్షణం నను వెన్నంటి ముందుకు నడిపించే గురు మిత్రులు శ్రీ ఎం. పి. రెడ్డిగారికి, మా పెద్దన్నయ్య ఎస్. ఆశోక్ తేజ గారికి, ప్రభువుయ్యకి, ఈ రెండవ ముద్రణలో తమ చేయూతనందించిన శ్రీయుతులు జీరెడ్డి చెన్నారెడ్డిగారికి, సూర్యాల జనార్దన గారికి మధురకవి శ్రీ బి. అచ్యుత రాజుగారికి మరియు ఈ పుస్తకం ఆసాంతం చదివి ప్రూఫ్ చూసిన శ్రీమతి యెస్సం శారదారెడ్డి గారికి మరియు చిత్రలేపి ప్రింటర్స్ అరవీత మంచి మిత్రులు శ్రీ. శ్రీనివాస రెడ్డిగారికి నమస్సులు తెలుపుకుంటున్నాను.

మీ
సీ. వి. వి. సుబ్బారావు

మేలుకొన్నవారికే సూర్యోదయం వెలుగు తెలుస్తుంది - త్రిమంచిన వాదికే సుఖం నిలువ అందుతుంది.

అక్షరాలు వ్రాయు క్రమం

అ	ఆ	ఇ	ఈ	ఊ	ఋ
ఋ	ౠ	ఌ	ౡ	ఋ	ౠ
ఋ	ౠ	ఌ	ౡ	ఋ	ౠ
ఋ	ౠ	ఌ	ౡ	ఋ	ౠ
ఋ	ౠ	ఌ	ౡ	ఋ	ౠ
ఋ	ౠ	ఌ	ౡ	ఋ	ౠ
ఋ	ౠ	ఌ	ౡ	ఋ	ౠ
ఋ	ౠ	ఌ	ౡ	ఋ	ౠ

తెలుగు అక్షర మాల

శ్రీ

ఓం నమః శివాయ సిద్ధంసమః

అచ్చులు

అ ఆ ఇ ఈ ఊ ఋ ౠ

ఎ ఏ ఐ ఒ ఓ ఔ ఌ డ

హల్లులు

క ఖ గ ఘ ఙ

చ చ ఛ ఝ ఞ

ట ఠ డ ఢ ణ

త ఠ ద ఢ న

ప ఫ బ భ మ

య ర ఱ ల శ

వ శ ష స హ

అచ్చుల గుణితము

అచ్చులు	గుర్తులు	పేర్లు
అ	~	కంకట్టు
ఆ	~ (దర్పం
ఇ	~)	గుడి
ఈ	~ (గుడిదర్పం
ఉ	~)	కొమ్ము
ఊ	~ (కొమ్ముదర్పం
ఋ	~)	ఋక్యం (సుడి)
ౠ	~ (ఋక్యదర్పం (సుడిదర్పం)
ఎ	~)	ఎక్యం
ఏ	~ (ఎక్యదర్పం
ఐ	~)	ఐక్యం
ఋ	~ (ఋక్యం
ౠ	~)	ఋక్యదర్పం
ఌ	~ (ఌక్యం
ౡ	~)	ఌక్యదర్పం
అం	~ (సున్న
అః	~)	విసర్గ

వ్రాస్తమములు

అ ష డ ఋ ఎ ఙ

టిర్తములు

అ ఈ డి ఋ ఏ ఐ ఓ ఔ

పాక్రములు

ఎ ఏ ఙ డ

పాక్రతమములు

ఇ ఔ

పాల్లులు

అ	ఇ	గ	ఘ	ణ
ఊ	ఋ	ఞ	ఠ	ద
ఌ	఍	క	ఖ	న
అ	అ	ర	ల	ళ
ప	ఫ	బ	భ	మ
య	ర	ల	ల	అ
ల	అ	ప	ప	భ

గమనిక :

1. భాషలో వాడుకలో లేని అక్షరాలను చిహ్నలేదు
2. సున్న, చిహ్న అక్షరాలు కావు లేఖన చిహ్నాలుమాత్రమే
3. అక్షరంపైన 'ఁ' గుర్తునుంచి ఆధునిక భాషల ద్వినులు వలుకవచ్చు

తలకట్టుగల అక్షరాలు

ఈ క గ ఘ చ ఛ ఝ ఞ ఠ డ ఢ త థ ద
ధ న ప ఫ భ మ య ర ల వ శ ష స హ

తలకట్టు లేని అక్షరాలు

అ ఆ ఇ ఉ ఊ ఋ ఌ ఎ ఏ ఐ ఒ ఓ ఔ

క ఖ గ ణ ట ఠ బ ల - లు

తలకట్టు విడిగా ఉండే అక్షరాలు

ఘ ప ఫ ష స హ

ఉండుక భేదంతో పోలికగల అక్షరాలు

అ ఆ - ఇ ఐ ఇ - ఉ ఊ - ఉ ణ - ఋ ఌ ఒ ఓ ఔ జ
బ భ ఖ ఙ - ఈ ఝ ఞ ర - ఎ ఏ ఘ న ప ఫ మ వ ష హ

ప్రత్యేక రూపంలో గల అక్షరాలు :

క ణ య అ శ ష - లు

ఒకే రకమైన ధ్వనికి ఒకే రకమైన (పోలికగల) అక్షరాలు

అ ఆ ఉ ఊ ఋ ఌ ఎ ఏ ఒ ఓ ఔ

చ ఛ డ ఢ ద ధ న ప బ భ - లు

ఒకే రకమైన ధ్వనికి వేర్వేరు ఒకే రకమైన (పోలికలేని) అక్షరాలు

ఇ ఈ క ఖ గ ఘ ఙ ఝ ఞ ట ఠ డ ఢ త థ ర ల శ ష స - లు

ప్రత్యేక ధ్వనులకు ప్రత్యేక రూపమైన అక్షరాలు

ఐ ఔ ఇ ణ న మ య వ హ - లు

అక్షరాలతో రెండు మూడక్షరాల పదాలు					
అ అల అరక	ఆ ఆట ఆవారం	ఇ ఇల ఇంగలం	ఈ ఈగ ఈదర	ఉ ఉమ ఉంగరం	ఊ ఊద ఊయిచ్చ
ఋ ఋణం ఋషధం	ౠ	ఎ ఎండ ఎడమ	ఏ ఏకం ఏకకం	ఐ ఐర ఐదవ	ఒ ఒర ఒకట
ఓ ఓడ ఓదనం	ఔ ఔర ఔషధం	అం అండ అందలం	ఆం	క కల కడవ	ఖ ఖగం ఖడవం
గ గంట గంధకం	ఘ ఘటం ఘనక	ఙ	చ చందం చదర	ఛ ఛప ఛగల	జ జడ జననం
ఝ ఝంఝ ఝకటం	ఞ	ట టప టంకం	ఠ ఠవర ..	డ డంభం డమరం	ణ ణంక ..
ణ	త తల తలల	థ	ద దండ దవడ	ధ ధనం ధవకం	న నగ నగరం
ప పగ పలక	ఫ ఫలం ఫలకం	బ బండ బలమం	భ భయం భజిన	మ మంపం మంగలం	య యశం యజనం
ర రంగం రచన	ఱ ఱంపం ..	ల లంక లవణం	ళ	వ వల వలయం	శ శంఖం శకటం
ష షండం	స సభ సంభంధం	హ హంస హాసం			

మూర్ఖులతో పరిమి చేయక - కత్తిని కాగిరించుకోకు.

రెండవ క్షరాలు (గుణింతము లేని) పదాలు

అల	ఓడ	టవ	బండ
ఆట	ఔర	ఠ	భయం
ఇల	ఊడ	డంభం	మంచం
ఈగ	ఋ:	ఢంక	యశం
ఉమ	కల	ణ	రంగం
ఊడ	ఖగం	తల	అంపం
ఋణం	గండ	థ	లత
ఋ	జ	దండ	శ
ఎండ	చంద	ధవం	వల
ఏతం	ఛట	నగ	తంభం
ఐర	ఝంఝ	నగ	పండం
ఓకట	శ	ఫలం	పథ
			హంప

మూడవ క్షరాలు (గుణింతము లేని) పదాలు

అరక	ఔషధం	టంకణం	భజన
ఆహారం	అందలం	ఠవర	మంగళం
ఇంగలం	ఋ:	డమరం	యజనం
ఈదర	కడన	ఢ	రజన
ఉంగరం	ఖదనం	ణ	జ
ఉయల	గంధకం	తబల	లనణం
ఋషధం	ఘనత	థ	శ
ఋ	జ	దవడ	వలయం
ఎడమ	చదర	ధవళం	శకటం
ఏకతం	చగల	నగరం	ష
ఐదన	జవనం	ఫలక	ప
ఓకట	ఝకటం	ఫలకం	నంబంధం
ఓదనం	శ	బలనం	హాననం

నాలుగక్షరాలు (గుణింతము లేని) పదాలు

అలవట	ఓటుపోపు	ఝంకారము	ఫలితము
ఆముదము	ఔషధము	ఇ	బంగారము
ఇరిణము	అందుబాటు	ఊంకాశాల	భరణము
ఈశానము	అంతఃపురం	తవణించు	మంగళము
ఉపాయము	కవచము	డమరము	యవనిక
ఊడిగము	ఖండికము	ఢమఢమ	రంగరించు
ఋణదాత	గగనము	ణ	అవతవ
ఋ	ఘంటాపథం	తరగతి	అవణము
నిగపోయు	ఞ	ధ	వంగడము
నీకాదశి	చందమామ	దండనము	శకటము
లలావతం	ఫటఫట	ధనియాలు	షరతులు
ఽకానౌక	జలకము	నరకము	వంబరము
		పడమర	హరణము

గుణింతములు

క	కా	కి	కు	కూ	కృ	కౌ	కే	కై	కా	కో	కా	కం	కః
ఖ	ఖా	ఖి	ఖు	ఖూ	ఖృ	ఖౌ	ఖే	ఖై	ఖా	ఖో	ఖా	ఖం	ఖః
గ	గా	గి	గు	గూ	గృ	గౌ	గే	గై	గా	గో	గా	గం	గః
ఘ	ఘా	ఘి	ఘు	ఘూ	ఘృ	ఘౌ	ఘే	ఘై	ఘా	ఘో	ఘా	ఘం	ఘః
చ	చా	చి	చు	చూ	చృ	చౌ	చే	చై	చా	చో	చా	చం	చః
ఛ	ఛా	ఛి	ఛు	ఛూ	ఛృ	ఛౌ	ఛే	ఛై	ఛా	ఛో	ఛా	ఛం	ఛః
జ	జా	జి	జు	జూ	జృ	జౌ	జే	జై	జా	జో	జా	జం	జః
ఝ	ఝా	ఝి	ఝు	ఝూ	ఝృ	ఝౌ	ఝే	ఝై	ఝా	ఝో	ఝా	ఝం	ఝః
ట	టా	టి	టు	టూ	టృ	టౌ	టే	టై	టా	టో	టా	టం	టః
ఠ	ఠా	ఠి	ఠు	ఠూ	ఠృ	ఠౌ	ఠే	ఠై	ఠా	ఠో	ఠా	ఠం	ఠః

నవ్యమ మించిన అంకరణ లేదు - సంకృష్టిమ మించిన సంపద లేదు.

క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క
క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క
క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క
క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క
క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క
క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క
క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క
క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క
క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క
క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క
క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క
క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క
క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క
క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క
క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క
క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క
క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క
క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క
క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క
క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క
క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క
క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క
క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క
క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క	క

గుణోక్తంతో రెండక్షరముల పదములు

అంజ	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు
అంజు	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు
అంజు	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు
అంజు	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు
అంజు	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు
అంజు	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు
అంజు	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు
అంజు	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు
అంజు	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు
అంజు	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు
అంజు	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు
అంజు	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు
అంజు	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు
అంజు	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు
అంజు	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు
అంజు	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు
అంజు	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు
అంజు	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు
అంజు	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు
అంజు	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు
అంజు	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు
అంజు	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు
అంజు	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు
అంజు	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు
అంజు	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు	అంజు

వైవేచనశాస్త్రం ప్రాధాన్యతగలదిగా - ఒక మంచి పుస్తకము అంతా విన్న

కవి	కొంప	గిత్త	చీమ	జంక	వంలి
కవి	కొట	గీయ	చీర	జం	లాడు
కవి	కొటు	గీత	చీరు	జీకు	లాత
కవి	కోడి	గుంట	చీం	జీర	లార
కవి	కోర	గుండు	చూకు	జాలు	లం
కవి	కోలి	గుంపు	చూపు	జోకు	లాపు
కవి	కోస	గుండ	చూరు	జోడు	లాళి
కవి	కోర	గుంచి	చూలు	జోడు	మం
కవి	కోలి	గెం	చెంత	జోకు	మాగు
కవి	కోళ	గేదె	చెంత	జుంక	మాటు
కవి	కోడు	గొంతు	చేమ	జుంక	మాము
కవి	కోలు	గోరి	చేమ	జుంక	లిగ
కవి	గంట	గార	చేయి	జుంక	లిపు
కవి	గంటి	గార	చాక	జుంక	లిరి
కవి	గంప	గారు	చాడు	జుంక	లిమ
కవి	గడి	గాలి	జంతు	జుంక	లిరు
కవి	గడ	భూష	జంతు	జుంక	లాడ
కవి	గాళ	చుడి	జంతు	జుంక	లోట
కవి	గాడి	చురి	జంతు	జుంక	లోడు
కవి	గాత	చాట	జంతు	జుంక	లోపు
కవి	గాతు	చాపు	జంతు	జుంక	లోకు
కవి	గాలి	చింత	జాణ	జుంక	లోవ
కవి	గింజ	చిందు	జాడి	జుంక	లోడు

ఇతరులకు మేలు చేయడం - నీకు నీవు మేలు చేసుకోవడం.

దండ	వారి	పాట	బండ	రాశి	వేయి
దడ	బాధ	వేచు	బండి	చేగు	వంచ
దాడి	వీచు	వేచు	బంతి	రేయి	వంత
దాడ	వేరు	వేత	బాధ	రొతు	వంధి
దాస	వూచి	వేప	బాతు	లంగ	వతి
దాపు	వూయి	వూజ	బాధ	లత	పాగు
దిండ	చెర	వూత	బావి	లూటి	పూము
దిశ	చేరి	వూరి	బూజ	రేజ	పూట
దొండ	చోము	వూలి	చేరి	లేడి	వజ
దొంతి	చోరు	వంట	చోరు	లేత	వది
దూత	చూజ	వేచు	చంపు	చంజ	వోత
దోరి	చంజ	వేర	చంట	చంట	వోచు
దోచి	చంపు	వేరు	చూచు	చజ	చుర
దొడ	చంజ	లేటి	చూచు	చరి	చుర
దొడ్డు	చంట	శాచి	చూర	బాది	చన
రుర	చంటు	శాచు	చేజ	బాచ	చోరు
రొడ	చంది	శాప	చేత	బోని	బాధ
చన	చాచి	చాద	చుచి	బోధి	బాంప
చతి	చాచి	చాటి	రొజ	చర	బాంప
చాచు	చాచు	చాచు	రొచ	చరి	బాపం
చాచి	చాచు	బంటు	రొడ	చేటి	బాచు

జ్ఞానం వున్న చోట శక్తి ఉంటుంది - తెలివి వున్న చోట వెలుగు వుంటుంది.

గుణితంతో మూడక్షరముల పదములు

అంగము	ఉడుత	ఏడిగ	కానుపు	కోవము
అంగుళి	ఉడుము	వీలము	కాలము	కోమటి
అంజలి	ఉరుపు	వివిక	కాలవ	కొమ్మది
అంతము	ఉరుము	బడుట	కాళిక	కందము
అందము	ఉవిద	ఒదపు	కిముక	కందిత
అదవి	ఉనురు	ఒరుగు	కిరితి	కగము
అరక	ఉంగలు	ఒకము	కుంకుమ	కాలాము
అరటి	ఉంతలు	ఒరిమి	కుడిసి	కూరము
అరుపు	ఉండర	ఒరెము	కూకటి	కేదము
అవవి	ఉంగిరి	బొదం	కూవము	గంజాయి
అకరి	ఉంతుల	బొప్పి	కెరటుం	గండము
అవలి	బుజాపు	కంకర	కెంర	గంధము
అరెము	బులాము	కంపము	కేతకి	గంధము
ఇగము	బులము	కందిక	కేవరి	గడియ
ఇటుక	ఎదద	కంబము	కైదండ	గణాము
ఇసుపులు	ఎరుట	కంబళి	కైవారం	గాదము
ఇనుక	ఎరుపు	కంబము	కొంచెము	గాయము
ఈడుట	ఎనుము	కరము	కొంతము	గాలము
ఈయది	ఎరును	కాకర	కొడుకు	
ఈతుడు	వికము	కాగడ	కోకిం	

నిన్ను నీవు నమస్కరించుకోవడానికి క్షణ కాలం వదుతుంది - నిన్ను నీవు దర్శనకోవడానికి జీవితకాలం వదుతుంది.

గావము	వావడి	చౌగంటి	జీవము	కవళి
గుడిసి	చిందర	చౌలము	జాంజము	కవిలా
గుంటము	చిలుక	చేకము	జ్యంభము	కాకురు
గొడుగు	చిలుము	జగము	జేగంట	కాలాము
గొరివి	చివర	జనుము	జేగురు	రింగణా
గోధుము	చీబోలు	జలగ	జేడియ	తికాణా
గోళము	చీరము	జలజ	జేముడు	దంబము
గోపంగి	చీపురు	జలము	జైవము	దగర
గోవివ	చూకురు	జల్లెడ	జైముడు	దబర
ఘంటము	చూతము	జాతర	జైమిని	దమామి
ఘనము	చెంగలి	జానకి	ఝడిలి	దవారి
ఘనము	చెదలు	జాదిలి	టంగము	బాకడ
ఘృతము	చెరిమి	జాంము	టాటోటు	బాకలి
ఘోరము	చెలువ	జాలలి	టికము	బాకురు
ఘోషము	చేమంతి	జిగురు	టీకము	బాకొను
చంచల	చేలము	జేకులు	టీవరు	డింభము
చలము	చౌదవ	జేతము	టింకాయ	డింభుడు
చాకలి	చౌలయము	జేవము	తంగువ	డీకొను
చాగము	చౌకము	జేలుగు	తవర	

దీపము	వీరిక	తొంగలి	దుఃఖము	దోషము
దొంగెవ	తుంగము	తొందర	దుడుపు	దోషలి
దొంగడు	తుంటరి	తీరుపు	దుఃఖలి	దోషము
దోగాడు	తుంటిక	తొడిమ	దుఃఖాడు	ధనము
దొంగు	తుంకము	తొడేలు	దుఃఖము	ధనపు
ధోంము	తుగాడు	తోయము	దుఃఖము	ధనువి
తుంగెడు	తుణాము	దుండము	దృఢము	ధానలు
తుండము	తువిక	దుండీక	దృఢము	ధాతుము
తుండుపు	తుణాము	దుండుగ	దేయము	ధిషణ
తుండెలు	తుణాయ	దుంతుము	దేశము	ధీనలి
తుంతుపు	తుగచు	దొకొడు	దేశిని	ధీనము
దొకించు	తుగడు	దానన	దేశాము	ధీరుడు
దొకొడు	తుగన	దొయము	దేశాలి	ధువము
దొకీడు	తునులు	దొలము	దొంతర	ధువము
దొకీన	తుజన	దిగ్గర	దొరకొడు	ధువము
దిగియు	తుజము	దీకొడు	దొరుపు	ధుతుము
తిరిక	తునియ	దీపము	దొనగు	ధుతిక
తిరుపు	తునుము	దుండులి	దోగాడు	ధృఢము
తియన	తుయాడు	దుండుము	దోషలి	ధీనుక
తిరము	తులము	దుంపలు	దోయలి	ధీనుపు

రమాస్యం నీలోనే వుంటే అది నీ అధీనం - బయటపడితే నీవు దాని అధీనం.

లోరణి	మరుగు	పాకము	సైకము	పారము
వందన	మాగారు	పాకారి	సైరలి	పారసి
వందము	మానియ	పింగలి	సైవము	పొంము
వందివి	వెగడు	పింజము	పాంకము	ఫిరంగి
వళము	వెగులు	వీతము	పాంగలి	ఫేవము
వాళము	వేయము	వీనము	పాంకము	బంగారు
వాగలి	వేరము	వీలుపు	పాగరు	బంకెర
వాగుడు	వేరివి	వృంజము	పాదరు	బంజరు
వాగము	వేరేడు	పుకారు	పాదలు	బండము
వాడెము	వేవము	పుటము	పొగులు	బందారి
వింజము	సైచిక	పువారి	పొతము	బండము
వికృతి	నైజము	పూతము	పొరాడు	బాగలి
వీడము	కోవలి	పూచిక	పొరులు	బాగులు
వీవము	వంకము	వృథివి	పొలోవి	బాలము
వీరధి	వంచవి	వృథుపు	పొవము	బుగులు
వీరాడు	వందిరి	వంచిక	ఫణితి	బుదక
వీంము	పాంచారి	వందిరి	వండు	బుడిగి
మదురు	పాండరు	వంపారు	వలివి	బుధుడు
మమపు	పాంతుపు	వెనము	వల్లుపు	బుడిద

విశ్వానం దారిని నుగమం చేస్తుంది - దుబ్బం ఆ దారిని దూరం చేస్తుంది.

బూపగ	భూపము	మృథము	రింగులు	లోభము
బృందము	భృంగము	మొకము	రుతము	వంకర
బృహత్తు	భృగువు	మొటిక	రూపము	వంగము
బెగడు	భృషము	మొతుకు	రూపాయ	వంతెన
బెడగు	భేదము	మొదడు	రెంటుము	వాకిలి
బెడకు	భేలుడు	మొడుపు	రేకంటు	వికాస
బేరము	బైరవి	మొంత	రేణువు	వికృతి
బైకలు	భోముడు	మేలరి	రేపము	విజయ
బైదుక	మంతెన	మేళోచు	రోకలి	వీణీయ
బొంకరి	మృగక	మేళుము	రోగము	వీరము
బొంకిను	మంచము	మైకము	రోషము	వీరుడు
బొటిను	మంజరి	మైకోలు	రోషము	వృంతము
బొగము	మందరి	మొండెము	ఠిక్	వెగటు
బొద్దింపు	మాగావి	మొకము	లాగరి	వెదురు
బొనము	మాగాడు	మొరటు	లాజలు	వెంయ
బొయత	మాతృక	మోసము	లాలించు	వెలుగు
బొరస	మావిక	మాసము	లింగము	వేకువ
భంగము	మిడుత	యూచన	లీడరు	వేడివి
భరణి	మీసము	యంగము	లూథరు	వేడుక
భాండము	మీసర	యువతి	లెంకలు	వైసము
భాగము	ముంగిలి	యోగివి	తేభివి	శంఖము
భాషుడు	మూకుడు	యోచన	లేనడి	శరము
భీముడు	మూళోచు	రంగము	లేపము	శయము
భీరువు	మూగలు	రసన	లోదుగు	శాంతము
భుజము	మూఠుడు	రాగము	లోకము	శారద
భుజించు	మృగము	రాసులు	లోకువ	శిక్షణ
భూకము	మృణాలి	రానిడి	లోగిలి	శిరము

మూర్ఖుని వ్యాధయం నోటిలో వ్రాంటుంది - వివేకి నోరు జాతని వ్యాధయంలో వ్రాంటుంది.

తులము	వంకెం	వీరము	వేదాని	హితము
తులము	వంగలి	వీరము	సాగము	హితపు
శృంగిణి	వంగము	మంకము	సారుగు	హిమము
శేషము	పాపెత	మథము	సోదరి	హితము
కోకము	పాపతి	మతుడు	సోముడు	హీరము
కోకము	పాపసి	మాచిణ	హయము	హ్యతము
కోకప	సింగము	వృజప	హతుడు	హయము
వంశ్రాంతి	సింధువు	పెత్తి	హవము	హిమము

గుణింతంతో నాలుగు అక్షరముల పదములు

అంకితము	అపేక్షము	అకిలింత	అత్తిమిది	గోరణము
అంపరము	అపారము	అగిరము	కామరుడు	గౌరవము
అంబరము	అపొత్తు	అపొత్తు	కేళిమార్గము	ఘంకారము
అజనము	అపదము	అంకణము	అంకితము	భూమిజము
అకారము	అపాయము	అవచము	అవరము	అందవము
అగడము	అపానము	అవలము	గగనము	అందమాను
అదేశము	అపేక్షము	అపాయము	గణకుడు	అవంతు
అముదము	అపవరము	అపితము	గారవము	అరణము
అభూతము	అగ్రహము	అలేయము	గారవము	అమరము
అయుధము	అకలిడు	అరణ్యము	గిరిశము	అకిలింతు
అరగింపు	అహంగము	అంశులు	గుదారము	అదుష్టము
అరాధన	అకాదక	అపాయము	గుణములు	అనుకము
అలాపన	అజరము	అరవాణి	గుణితము	అమలికము
అవేదన	అరాళము	అదవరి	గుణయము	అరవము

వెలువము	టంకారము	తంటనము	తెగనడు	దిద్దుగడ
చేరుకొను	టెంకణము	తండులము	తెగటారు	దీనిారము
చాకధర	టేంకణము	తంతరము	తెరకాడు	దీపవర్తి
చాకీదారు	టేకుదీవి	తంతియలు	తేటవడు	దీలువడు
జగదము	టోకాయిండు	తాండవము	తేమానము	దీవనలు
జడవారి	తవతవ	తాంబూలము	తేరుకొను	దుండగము
జలకము	తవణిండు	తాగుబోతు	తేలిపోవు	దుకాలము
తాగరణ	తలాయిండు	తాటంకము	తొంగకారు	దుగిమడు
తాగారము	దంబరము	తికముక	తొప్పారము	దుగులము
తాల్లము	దమరము	తిగకంటి	తొటకూర	దుట్టిపోలు
తానలిము	దయవము	తిమిరము	తొటనూరి	దురుసడు
తావశీలు	దళాయతు	తిరువరి	తొడువీడ	దుషణము
తేమూలము	దాగురిండు	తీలువడు	తొడువడు	దెప్పరిల్లు
తేరకము	దాపురము	తీవరుడు	తొయజము	దేవగంగ
తేవడుడు	దాపురము	తీవరము	తొలికుడు	దేవురింపు
తేవవము	దీంగిరుడు	తువికోల	దండవము	దేవవారి
తేవితము	దీకొలుపు	తుజీరము	దండీరుడు	దేశవాళి
కృంభణము	దుండవము	తులారణ	తుండవారు	దేశికుడు
కృంభితము	దొకారము	తునరము	దారకము	దోగిపోవు
నేరకలిపు	దోరములు	తునరుడు	దారుకుడు	దోరగాయ
నేవురిండు	దోలదము	తుణకుటి	దారుణము	దోషకారి
టంకవము	ధమామిక	తుణమణి	దిగుమతి	దోషాలము
టంకపాల	తంకణము	తుప్పీయడు	దిగువాటు	దోషారము

తొలుగోడ	వాగలాళి	వొవతులు	వెదకట్టు	వొంథపుడు
భవదుడు	వాగమల్లె	వంచమము	వెళ్ళవూడు	దాటపారి
భమకుడు	వాటకము	వంచరతి	వెనువీయు	బాడతడు
భనువము	వాకుకుడు	వంజరము	వైదీకంటి	బారటిల్లు
భానువిధి	వావరాయి	భావనము	వైతువము	బాటకీడు
భారకము	వికటము	భాటకుడు	భాంబవము	బారకాలు
భారణము	వికరము	భాటవము	భాగడిక	బెదిరము
భారాకుము	విజయము	భాటిరము	భావ భావ	భాంగరము
భారాళము	విజుంజము	బింగళుడు	బాకారుడు	బాంబకాక
భావనము	వీకాళము	బింగాణి	బాటుకాము	బాకము
భవనము	వీరకము	బిరీదుము	బాకముడు	బాళము
భవనాడు	వీరవము	బివీలిక	బావనము	బాళిగము
భీమంబుడు	మదురతి	బీమువడి	బావనము	భావనము
భీకరుడు	మమరతి	బీవము	భావనము	భావనము
భూవీణము	మరుమాడు	భూవీణము	భావము	భావనము
భూవీణాడు	మాంబము	భూరాణము	భలివము	భాండావము
భూవీణము	మాంబకొడు	భూటూలు	భలివము	భాగళము
భూమంబు	వృషాణుడు	భూరీళాగి	భీవింము	భాగరతి
భూవరము	వృశంబుడు	భూరకము	భీరవము	భావనము
భీమకము	వెత్తరము	భూకొంబు	బంగారము	భిషణము
భారీయము	వేరకాడు	భూరణము	బంగాళము	భీకరము
వంచుడు	వేపాళము	పెంబుకొను	బందిరేపు	భీషణము
వజరము	వేరువరి	పెంజకటి	బందికాడు	భవనము
వజుంబు	వేలవారి	పెట్టుబడి	బాంధవము	భువంగిక

వృషాణుడు తెలిసి మాట్లడితే తూటా లేదు - అవరం తెలిసి తింటే ఏ రోగం రాదు.

భూతదయ	ముంచుకొను	మోపవుచ్చు	రోపనము	వీణనము
భూతలము	ముండితుడు	మోడువడు	శారణము	వీడుకోలు
భూతికము	ముకుందము	యతనము	లంకానిము	వృషభము
భేదకుడు	ముకురము	యథానిధి	లకుముడి	వరివేయు
భేదనము	ముకుళము	యాజనము	లననము	వెలుగొండు
భేరుండము	మూపురము	యనువకుడు	లభనము	వెలుతురు
భోగవతి	మృదులము	యోగవారి	లేఖనము	వేగము
భోజనము	మృదులము	యోజనము	లేవనము	వేరనము
భోషాలము	మేడిదము	యోజనము	లేవనము	వేరనము
భౌతికుడు	మెయికోలు	రంగరెండు	లేరియము	ళకుము
భౌతికము	మెరవడి	రంజకుడు	లోకనము	ళలము
భౌతికము	మెలకువ	రంజకము	లోచనము	ళలము
మంగళము	మేడికోలు	రాచిలుక	లోచనము	ళలము
మంచినూసి	మేడిపొగ	రాజధాని	లోహితము	ళయనము
మందలము	మేచళము	రుచిరము	లోకికము	ళాననము
మాతురుడు	మేళాలుపు	రుధిరము	వంగదము	ళిదిరము
మాధవుడు	మేననూపు	రూపకము	వంచకుడు	ళీరలము
మాననము	మైత్రాలుపు	రూపుమాపు	వంటకము	ళుందాలము
మావితము	మైత్రానము	రేచకము	వాగరుడు	ళునకము
మిడికించు	మైతురుపు	రేవకడ	వారకము	ళూంపాణి
మిడివాగు	మైరేయము	రేవగలు	వికపించు	ళోధిలము
మీరనము	మొకపలులు	రోచకము	వికాశము	ళోధిలము
మీలితము	మొకరము	రోచకము	వికాశము	ళోధిలము
ముంగోనము	మోహనము	రోచకము	వికాశము	ళోధిలము

చదువంటి బ్రతకడం వేర్వేది - బ్రతుకు తిలవ తెచ్చి.

నంకీతము	సింధురము	సూరకుడు	పాదలాము	పాంకారము
వంగరము	సిగరము	సేవకుడు	పాలిణము	హేమంతము
వంకీతము	వేమంతము	సైవికుడు	పాకువము	హేతుకము
పాధకము	సేవము	పొరంగము	పాతికుడు	హేతుము
పాలాపము	కుకరము	పొదరుడు	పాతవరి	హేతుము
పాపాపము	సుడిగాలి	పాపాపము	పామాంతువు	హేతువతి

ప్రాసి వాదాలు

అం	ఉరక	కలిమిడి	కలవడి	విరులిడి
ఇం	విరక	ఇసుమిడి	వలవడి	చదరంగము
కం	కరక	ముప్పమిడి	తలవడి	నదరంగము
ఖం	గరక	ఉలివడి	విలవడి	జలోదరము
గం	చరక	కొరవడి	చలవడి	పాలాయణము
జం	ఘరిక	ఎగవడి	ముచుగుడి	దళారంగము
ఝం	వరక	దిగవడి	విలవడి	గణాభంగము
ఞం	షరక	ఒరివడి	కవవడి	వితరణము
టం	ఋరక	నరివడి	తెభముడి	గతరణము
డం	మరక	చలిమిడి	వళివడి	వసుంజనము
అరక	అలికీడి	బలిమిడి	నీరులిడి	కోలాహలము

జనితం కరిషోయే మంచు - ఉన్నదాంట్లోనే వల్లారికి పంచు.

ఒత్తులు వ్రాసే విధానం

మరిష్టి గురువేద కావచ్చు - అతని మనస్సు ప్రపంచాన్ని అయ్యంభవచ్చు.

పాల్కుల గుణితం

పాల్కులు - వాటి ఒకప్పులు - పాల్కు

పాల్కు	పాల్కు	పాల్కు	పాల్కు	పాల్కు	పాల్కు
౧	౧	౧	౧	౧	౧
౨	౨	౪	౬	౮	౧౦
౩	౩	౯	౧౨	౧౫	౧౮
౪	౪	౧౬	౨౦	౨౪	౨౮
౫	౫	౨౫	౩౦	౩౫	౪౦
౬	౬	౩౬	౩౬	౪౨	౪౮
౭	౭	౪౯	౪౨	౪౯	౫౬
౮	౮	౬౪	౪౮	౫౬	౬౪
౯	౯	౮౧	౫౪	౬౩	౭౨
౧౦	౧౦	౧౦౦	౬౦	౭౦	౮౦

బా	ర	ప	భ	తా	జా
బా	ర	ప	భ	తా	జా
బా	ర	ప	భ	తా	జా
బా	ర	ప	భ	తా	జా
బా	ర	ప	భ	తా	జా
బా	ర	ప	భ	తా	జా
బా	ర	ప	భ	తా	జా
బా	ర	ప	భ	తా	జా
బా	ర	ప	భ	తా	జా
బా	ర	ప	భ	తా	జా
బా	ర	ప	భ	తా	జా

సూచన :

1. సహాప్రాణాల (శవసహలు తప్ప) ద్వీరుక్తతలో మొదటి వర్ణం, అప్రప్రాణంగా వ్రాయవలె.
2. సాధురేఫానికి ఇ కారానికి ద్వీత్వరూపంలేదు.
3. ఇ కారం అట్టి జ్ఞానంవంటి పదాల్లో సంయుక్తతలో 'జ' గావచ్చి రెండవ వర్ణంగా వస్తుంది.

ఒత్తులు - వర్ణీకరణ

అక్షరాల పూర్తి స్వరూపం మారవచ్చే వత్తులు

క	క	కావత్తు	య	క	యావడి
ఊ	ఊ	కావత్తు	ర	ఊ	క్రావడి
ఊ	ఊ	నావత్తు	ల	ఊ	లావత్తు
ఊ	ఊ	మావత్తు	వ	ఊ	వావత్తు

తలకట్టు లోపించి వచ్చే అక్షరాల వత్తులు

క	క	కావత్తు	ఊ	ఊ	కావత్తు	ఊ	ఊ	కావత్తు
ఊ	ఊ	మావత్తు	ఊ	ఊ	కావత్తు	ఊ	ఊ	కావత్తు
ఊ	ఊ	నావత్తు	ఊ	ఊ	కావత్తు	ఊ	ఊ	కావత్తు
ఊ	ఊ	రావత్తు	ఊ	ఊ	కావత్తు	ఊ	ఊ	కావత్తు
ఊ	ఊ	యావత్తు	ఊ	ఊ	కావత్తు	ఊ	ఊ	కావత్తు
ఊ	ఊ	కావత్తు	ఊ	ఊ	కావత్తు	ఊ	ఊ	కావత్తు
ఊ	ఊ	కావత్తు	ఊ	ఊ	కావత్తు	ఊ	ఊ	కావత్తు

అక్షరాల మార్పు లేకుండా వచ్చే ఒత్తులు

* * * * * *

తలకట్టు తొలగించగా ఏర్పడే ఒత్తులు

* * * * * * * * * *

యథా తథమైన ఒత్తులు

* * * * *

ఇంచుక మార్పుతో ఏర్పడే ఒత్తులు

పూర్తిగా రూపం మారిన ఒత్తులు

* * * * * *

సభలు సమావేశాలతో సాధ్యం అసాధ్యం - భావికరం విజయంతోనే అధిష్టి సుసాధ్యం.

12	22	32	42	52	62	72	82	92	02
13	23	33	43	53	63	73	83	93	03
14	24	34	44	54	64	74	84	94	04
15	25	35	45	55	65	75	85	95	05
16	26	36	46	56	66	76	86	96	06
17	27	37	47	57	67	77	87	97	07
18	28	38	48	58	68	78	88	98	08
19	29	39	49	59	69	79	89	99	09
20	30	40	50	60	70	80	90	00	10
21	31	41	51	61	71	81	91	01	11
22	32	42	52	62	72	82	92	02	12
23	33	43	53	63	73	83	93	03	13
24	34	44	54	64	74	84	94	04	14
25	35	45	55	65	75	85	95	05	15
26	36	46	56	66	76	86	96	06	16
27	37	47	57	67	77	87	97	07	17
28	38	48	58	68	78	88	98	08	18
29	39	49	59	69	79	89	99	09	19
30	40	50	60	70	80	90	00	10	20
31	41	51	61	71	81	91	01	11	21
32	42	52	62	72	82	92	02	12	22
33	43	53	63	73	83	93	03	13	23
34	44	54	64	74	84	94	04	14	24
35	45	55	65	75	85	95	05	15	25
36	46	56	66	76	86	96	06	16	26
37	47	57	67	77	87	97	07	17	27
38	48	58	68	78	88	98	08	18	28
39	49	59	69	79	89	99	09	19	29
40	50	60	70	80	90	00	10	20	30
41	51	61	71	81	91	01	11	21	31
42	52	62	72	82	92	02	12	22	32
43	53	63	73	83	93	03	13	23	33
44	54	64	74	84	94	04	14	24	34
45	55	65	75	85	95	05	15	25	35
46	56	66	76	86	96	06	16	26	36
47	57	67	77	87	97	07	17	27	37
48	58	68	78	88	98	08	18	28	38
49	59	69	79	89	99	09	19	29	39
50	60	70	80	90	00	10	20	30	40
51	61	71	81	91	01	11	21	31	41
52	62	72	82	92	02	12	22	32	42
53	63	73	83	93	03	13	23	33	43
54	64	74	84	94	04	14	24	34	44
55	65	75	85	95	05	15	25	35	45
56	66	76	86	96	06	16	26	36	46
57	67	77	87	97	07	17	27	37	47
58	68	78	88	98	08	18	28	38	48
59	69	79	89	99	09	19	29	39	49
60	70	80	90	00	10	20	30	40	50
61	71	81	91	01	11	21	31	41	51
62	72	82	92	02	12	22	32	42	52
63	73	83	93	03	13	23	33	43	53
64	74	84	94	04	14	24	34	44	54
65	75	85	95	05	15	25	35	45	55
66	76	86	96	06	16	26	36	46	56
67	77	87	97	07	17	27	37	47	57
68	78	88	98	08	18	28	38	48	58
69	79	89	99	09	19	29	39	49	59
70	80	90	00	10	20	30	40	50	60
71	81	91	01	11	21	31	41	51	61
72	82	92	02	12	22	32	42	52	62
73	83	93	03	13	23	33	43	53	63
74	84	94	04	14	24	34	44	54	64
75	85	95	05	15	25	35	45	55	65
76	86	96	06	16	26	36	46	56	66
77	87	97	07	17	27	37	47	57	67
78	88	98	08	18	28	38	48	58	68
79	89	99	09	19	29	39	49	59	69
80	90	00	10	20	30	40	50	60	70
81	91	01	11	21	31	41	51	61	71
82	92	02	12	22	32	42	52	62	72
83	93	03	13	23	33	43	53	63	73
84	94	04	14	24	34	44	54	64	74
85	95	05	15	25	35	45	55	65	75
86	96	06	16	26	36	46	56	66	76
87	97	07	17	27	37	47	57	67	77
88	98	08	18	28	38	48	58	68	78
89	99	09	19	29	39	49	59	69	79
90	00	10	20	30	40	50	60	70	80
91	01	11	21	31	41	51	61	71	81
92	02	12	22	32	42	52	62	72	82
93	03	13	23	33	43	53	63	73	83
94	04	14	24	34	44	54	64	74	84
95	05	15	25	35	45	55	65	75	85
96	06	16	26	36	46	56	66	76	86
97	07	17	27	37	47	57	67	77	87
98	08	18	28	38	48	58	68	78	88
99	09	19	29	39	49	59	69	79	89
00	10	20	30	40	50	60	70	80	90

2. త్తులతో మూడక్కరాల పదాలు

అప్పర	వితము	చెక్కర	తప్పప్పు	బెబ్బలి	విశ్రాంతి
అష్టమి	బక్కత	చప్పడి	దీర్ఘము	బెల్లము	వృత్తము
ఆశ్రమము	ఒక్కటి	చుట్టము	దృశ్యము	లిక్టుచి	వృద్దుడు
ఆయుష్షు	ఒడ్డన	చూర్ణము	దోత్యము	సూన్యము	కిల్పము
ఇత్రుడి	కట్టడి	చెప్పులు	ధమ్మడు	మిక్కేలి	చూన్యము
ఇంద్రుడు	కన్నడ	చైత్రము	ధమమ్మ	మృగ్యము	శౌర్యము
ఈశ్వర్	కాన్యము	చోద్యము	ధర్మము	యంత్రము	సూత్రము
ఉగ్రము	ఖడ్గము	చిద్రము	వాట్యము	యక్షిణి	పంచ్రాంతి
ఉమ్మెత్త	ఖురాన్	కోన్యము	నున్యలు	యుక్తము	సూర్యుడు
ఉిర్వశి	గాత్రము	తాకట్టు	ప్రత్యము	రాట్లము	సేద్యము
ఉిర్వము	గుమ్మడి	తీర్థము	నేత్రము	రోక్కము	సైన్యము
ఋత్యము	గుణ్ణము	తేజస్సు	వెచ్చెలి	రౌద్రము	సౌమ్యము
ఋక్షము	గొడ్డలి	తేజస్వీ	పూర్ణము	లొక్కము	హాన్యము
సిక్కడ	ఘృతము	తోలుట్టు	బుద్దుడు	వాక్యము	హాశక్కి
సిద్దులు	చక్రము				

2. త్తులతో నాలుగు బక్కరముల పదాలు

అక్షరము	ఉత్తీర్ణుడు	చురకత్తి	ధర్మదాత	మూఢత్వము
అస్త్రములు	ఋత్విజుడు	చేతిరాత	దిక్కరించు	మోసపుచ్చ
అదృశ్యము	ఋణస్థుడు	జీలకర	నైపుణ్యము	యధార్థము
అదృతము	అశ్వర్యము	జిడ్డుమానె	పునర్వసు	యత్రోకుడు
అన్వయము	ఒడ్డాణము	జన్మపాలు	పుచ్చకుడు	రక్షణము
అశ్వయజం	కౌరవస్యగం	టేకుచెట్టు	పెట్టబడి	లక్షణము
ఆశీస్సులు	కొమ్మభము	తుందముట్టు	పెద్దవాడు	వాగ్దానము
ఇల్లరికం	ఖర్జూరము	తుండ్రుపాటు	ఫాల్గుణము	హాణిజ్యము
ఇంటిగుట్టు	గడుగ్గాయి	దురదర్శి	బృహస్పతి	శార్దూలము
ఈతచెట్టు	గిద్దలూరు	దుష్మాంతము	బొక్కనము	వక్షపము
ఈశ్వరుడు	గీర్వాణము	రౌద్రత్వము	భక్షణము	సౌభాగ్యము
ఉత్తముడు	గృహలక్ష్మి	ధన్వంతరి	మొక్కటము	

పర్వోత్పత్తి స్థానములు

కంఠ్యములు . . అ ఆ క ఖ గ ఘ ఙ హ.
 తాలవ్యములు . . ఇ ఈ చ ఛ జ ఝ ఞ శ.
 మూర్ధన్యములు . . . ఙు ఙూ ట ఠ డ ఢ ణ ర ష
 దంఠ్యములు త ఠ ద ఢ ణ ల స
 ఓష్ఠ్యములు ఉ ఊ వ ఫ బ భ మ
 అనునాసీకములు జ ఞ ణ న మ.
 కంఠతాలువులు . . . ఎ ఐ
 కంఠోష్ఠ్యములు . . ఓ ఔ
 దంఠ్యోష్ఠ్యములు . . వ
 నాసీక యందు పుట్టినది . . . 0

అంధ్ర వర్ణములను జెప్పునపుడు ఎ ఓ చ జ చేర్చవలయును.
 కంఠము = కుత్తక, దీనియందు బుట్టిన యక్షరములు కంఠ్యములు.
 తాలువులు = దవడలు. వీనియందు బుట్టిన యక్షరములు తాలవ్యములు
 మూర్ధము = తల. దీనియందు బుట్టిన యక్షరములు మూర్ధన్యములు.
 దంఠ్యములు = దంతములు వీనియందు బుట్టిన యక్షరములు దంఠ్యములు
 ఓష్ఠ్యములు = పెదవులు. వీనియందు బుట్టిన యక్షరములు ఓష్ఠ్యములు.
 నాసీక = ముక్కు. దీనియందు బుట్టిన యక్షరములు అనునాసీకములు.
 నక్షత్రం, శిక్షణ, పదములలోని 'క్ష' కారం, క కార, ష కార సంయుక్తక్షరం కావున
 'క్ష' కారం హల్లులలో చేరదు.

ఉభయాక్షరములు: 3

ఁ అరసున్న ం అనుస్వారం : విసర్గ

వర్ణ విభాగము :

క ఖ గ ఘ ఙ - క వర్గం
 చ ఛ జ ఝ ఞ చ వర్గం

ట ర డ డ ణ	ట వర్ణం
త ఠ ద ధ న	త వర్ణం
ప వ బ భ మ	ప వర్ణం

ఈ 25 అక్షరములకు స్పృశ్యములని పేరు.

1వ నిలువు వరుసలో నుండు క, చ, ట, త, ప లు అను 5 అక్షరములు "పరుషము" అనబడును. 3వ నిలువు వరుసలో నుండు గ,జ,ఙ,ద,బ,లు "సరళము" అనబడును. 2,4, వరుసలలో నుండు ఖ, ఛ, ఠ, డ, ఫ, ష, ఝ, ఞ, ఠ, భ, యీ పది అక్షరములకు స్థిరములని వర్ణయుక్కు లు అనియు, పేర్లు అయిదవ సంఖ్య గల జి, ఞ, ణ, న, మ. 'అనునాపికము' అనియు పేర్లు.

వర్ణయుక్కులనగా ప్రతి వర్ణములోని సరియక్షరములు.

స్థిరములనగా నిలుకడగానుండునవి అని అర్థము.

య, ర, ల, వ వీనికి అంతస్థములని పేరు.

స్పృశ్యములు 25 అంతస్థములు 4. ఊష్మములు 4 ళ 1 మొత్తం - 34 - లో పరుషములు 5. సరళములు 5. ఈ 10 అక్షరములు పోను మిగిలిన 24 అక్షరములకు స్థిరములని పేరు. 'వ' కారము స్థిరములలో చేరినను దానికి ద్రుతమని మఱియొకపేరును గలదు.

34 హల్లులెన్ని భాగములనగా,

1 స్థిరములు.

2 పరుషములు

3 సరళములు

4 అనునాపికములు

స్పృశ్యములు 25.

అంతస్థములు 4

ఊష్మములు 4

ళ 1

34

అని నాలుగు విధములు

లేక

అయిదక్షరములోక వర్ణము. 'క' మొదలుగా గల 5 అక్షరములు "క" వర్ణము. ఇట్లులే తక్కినవి.

చేసిన తప్పమ గూర్చి విచారిస్తూ కూర్చోకు - చేయాల్సిన పనులనేప్పడూ మర్చిపోకు.

స్పర్శములు = ముఖమనందలి వీధో ఒక అవయవమును స్పర్శించి వలుకబడునవి.

క నుండి ను వరకుగల 27 అక్షరములు.

అంతస్థములు = (గొంతులోపలినుండి వచ్చునవి) ఉదా. యరలవలు

ఊష్ణములు = ముఖముపై భాగము నుండి పుట్టునవి ఉదా. పవనవాలు

1	2	3	4	5		
క	ఖ	గ	ఘ	ఙ	=	కవర్గం
చ	ఛ	జ	ఝ	ఞ	=	చవర్గం
ట	ఠ	డ	ఢ	ణ	=	టవర్గం
త	థ	ద	ధ	న	=	తవర్గం
ప	ఫ	బ	భ	మ	=	పవర్గం
య	ర	ల	వ		=	అంతస్థములు
శ	ష	స	హ		=	ఊష్ణములు

} = 25 స్పర్శములు

1. క చ ట త ప లు - 5 వరుషములు (కఠినముగా వలుకబడునవి)
2. ఖ ఛ ఠ ఢ ణ లు - 5 స్థిరములు (నిలుకడగా నుండునవి)
3. గ జ డ ద బ లు - 5 సరళములు (తేలికగా వలుకబడునవి)
4. ఘ ఝ ఞ ణ డ లు - 5 స్థిరములు (నిలుకడగా నుండునవి)
5. ఙ ఞ ణ న మ లు - 5 అమనాసికములు(ముక్కుతో వలుకబడునవి)

బిచ్చిడునతిగోళూ దేవిశుష్ట మంచి బిష్ట దారి - రేవు నీవు వెంగడాణి అదే పెద్ద రహదారి.

అక్షరాల పాట

అమ్మానాన్నకు మ్రొక్కితిమి

అ ఆ ఇ ఈ దీద్దితిమి

ఉరుకుసాలను త్రాగితిమి

ఉ ఊ ఋ ఋ వ్రాసితిమి

ఎక్కాలన్నీ చదివితిమి

ఎ ఏ ఐ ఓ ఓ ఔ నేర్చితిమి

ఆనందంగా బడికేగితిమి

అం ఆః అనికుంటూ

గణగణ గంటా వ్రాగింది

క ఖ గ ఘ ఙ

చదువులతల్లిని దలచితిమి

చ ఛ జ ఝ ఞ

టన్ మని పీర్వడ్ గంట వ్రాగినది

ట ఠ డ ఢ ణ

తదుపరి పాఠాల్ చదివితిమి

త థ ద ధ న

పాటలు పద్యాల్ నల్లవేసితిమి

ప ఫ బ భ మ

యతాతథముగా అప్పజెప్పితిమి

య ర ల ల ల

వారేవాయనుమెప్పు సాందితిమి

వ శ ష స

హాయిగ యింటికి చేరుకొంటిమి

హో హో హో యని నవ్వుకుంటిమి

రచన

డా॥ బి. అచ్యుతరాజు

అనమర్తులు తమ అపవిత్రయానికి ఇతరులు కారణం అంటారు - సమర్తులు తమ విజయానికి పరుల సహకారమే అంటారు.

ప్రాస వాక్యాలు

అమ్మకు మొక్కు మొదట

బ్రహ్మకు మొక్కు ఆదట

ఇంద్ర భ్రమపు మింటికి జలుగు

ఇంటి చదుపు ఇంటికి వెలుగు

ఉదయం ఒక నిద్రనికోవెల

పూదయం ఒక చల్లని కోవెల

ముతువులు నిధులను తప్పవు

అప్పతాలు నిజమును కప్పవు

ఎవ్వరావినా రేపు వచ్చి తీరుతుంది

ఎవ్వరక్షివా వేడు వెళ్ళి తీరుతుంది

ఒకటి ప్రక్క ఒకటి సెటిలే రెండుకాదు వదకొండు

ఒకరికొకరు పాయపడితే దేశమూత ఎదవిండు

ఒనూనవ! మువవిచ్చుడు శ్రమకే లోండును

కొనుముమా! నిజమెచ్చుడు చేదై కనబడును

అంకుళం మెట్టలో అధికారం పొగడు

శృంఖలం కట్టలో మనుకారం దాగడు

కడలివీళ్ళు కన్నీళ్ళు ఉప్పురుచులుకానా

కడలిలోన కంటిలోన కార్చిచ్చులు లేనా

గణం గణం ముందు వదా

గణం గణం బలం కదా

చరిత్ర పఠించేవాడు దర్పి

చరిత్ర వృక్షించేవాడు మాళ్లదర్పి

కనాన్ని కారకుకుంటే ఒంటరివవుతావు

కనాన్ని తోడకుకుంటే మంటరివవుతావు

టక్కుటవారం గెలవదు
 చిక్కుల బేరం నిలవదు తక్కువ బేరం కుదరదు
 దంబాలు వలికేవారు అల్లులు
 న్నంభాలు మలచేవారు శిల్పులు
 తరువు తవకోవం పండదు
 చెరువు తవకోవం నిండదు
 దావనత్వం నశించాలి
 మావనత్వం హాసించాలి
 నాది యవే భావాలకు పమాధివే కట్టు
 మేదినిలో మనదియవే భావన నిలబెట్టు
 వరాజయంతో విజయానికి మెట్టు చేసుకో
 సరాభవంతో ప్రతిభను తట్టి లేపుకో
 బతుకందే ఆదాటాల యుద్ధభూమి
 ప్రతి మనిషికీ తోరాటం శరణం కాదు మమి
 మరణం ఎవ్వరికీ రెండు సార్లు రాదు
 మరల మరల చచ్చేది మనిషే కాదు.
 యౌవనంలో ఆనందం ఇచ్చటిది
 ఇవ్వడంలో ఆనందం ఎచ్చటిది
 రవ్వంత విచక్షణ నీ కనబడై నిలుస్తుంది
 పువ్వంత ప్రోత్సాహం విమ్మ ఇద్దలూ మలుస్తుంది
 లక్ష్యాలను ఎందరో ఎప్పుకుంటారు
 ఆ లక్ష్యాలను వీకొందరో చేరుకొంటారు
 వనాలను పెంచితే చర్బాలు వడతాయ్
 బనాలను పెంచితే దరిద్రాలు చుట్టుముట్టుతాయ్.

రెండు శరీరాలను మూడుగా చేసేట వివాహం - రెండు జీవితాలను ఒకటిగా నిలిపేట స్నేహం.

శరీరాన్ని పెంచటమే శక్తి కాదు
 పరీమళాన్ని ఆనగలిగే యుక్త లేదు
 సహజం జీవన వ్యవహారిక వాదవి పుష్పంలాంటిది
 ఆననానం మనిషికి వీడవి గ్రహణం లాంటిది
 బార్షింజగలిగే బృహదయానికి తన పర భేదం లేదు
 వర్షించే మేఘానికి స్వపర దేశం లేదు.
 క్షరముకానిది పంచభూతమయ ప్రకృతి
 స్థిర ప్రకృతి ప్రతిరూపం గౌరువాస్తుగృహపని

సుజ్ఞాన సుఖికర్ తేజ

పారిభాషిక - పర్యాయ పదాలు

- అంతస్థములు = గొంతులోపలమంది వచ్చినవి
- అనింద్యగ్రామ్యం = పూర్వకపులు వాదనం క్షణ విరుద్ధమైన పదాలు
- అనునానికములు = ముక్కుమంది పుట్టునవి.
- అనుస్వారం = మన్న
- అప్యయములు = లింగపచన విభకత్తములు
- అక్షరమం = మిత్రునివలె వచ్చి ప్రకృత చేరినవి
- అదేశం = శత్రువువలె వచ్చి చేరునది.
- అచ్చికం = అచ్చలెనుగు పద్ద.
- అప్రేడితం = రెండవపాఠి వలుకబడునది.
- ఇత్తు = ప్రాప్యమైన ఉకారం
- ఉత్తు = ప్రాప్యమైన ఉకారం
- ఉపథ = చివరి అచ్చునకు నైనువ్వు అక్షరము
- ఉపయాక్షరములు = అచ్చులలో అచ్చులుగా, హల్లులలో హల్లులుగా పేర్కొనదగినవి.

చిన్న విజయాలనే గొప్పగా మురిసిపేయవారు - గొప్ప విజయాలను ఎక్కువగా పొందుతారు.

ఉభయలింగములు	=	స్త్ర, పులింగములకు చెందినవి.
ఉష్ణములు	=	అంగిరిమండి పుట్టివవి.
ఉష్ణములు	=	పెదవుల మండి పుట్టివది.
కంఠములు	=	కంఠముమండి పుట్టివవి.
కర్ణ	=	వనివి చేయువారు
కర్మ	=	వనివి తెలియజేయువది
కళలు	=	ద్రుత ప్రకృతిములు కానివి
కాలములు	=	భూతవర్తనావారులను తెలుపువది
క్రియ	=	వనివి తెలియజేయువది
గణము	=	అక్షరముల కలయిక
గురువు	=	బరువైనది, దీర్ఘము
గ్రాహ్యము	=	అక్షర విరుద్ధమైనవి
తర్కములు	=	వంశ్యతమువకువము
తద్యవము	=	వంశ్యతముమండి పుట్టివది
తాలవ్యములు	=	దవదలమండి పుట్టివది
తిర్కక్కులు	=	వశువశ్యదులు
త్రికము	=	అ, ఇ, ఏ, లు
దంశ్యములు	=	దంతములమండి పుట్టివవి
దీర్ఘము	=	రెండు చిట్టెలకాలము వట్టువది
దేశ్యము	=	త్రిలింగ దేశ్యమందు వ్యవహారము
ద్రుతము	=	కదిగిపోవువది.
ద్రుతప్రకృతికము	=	ద్రుతమందుకలది.
ద్విత్వము	=	రెండువారులు వలుకువది.
ద్విరుక్తము	=	రెండువారులు వలుకువది.

శరణు జనించేది ఉచ్చాస నిశ్చాసలతో - జనితం బగురించేది ఆశల నీపాలతో.

వస్తువకలింగము	=	వ్రత పులింగములు కావిది.
విత్వము	*	వ్యవహారవిది, అన్నిచేతల వస్తువిది.
వక్షశాస్త్రము	=	భావసాంప్ర
వరము	=	రెండవవరము
వరుషములు	=	కలివముగా వలుకణదువవి
వృందలింగము	=	పురుషులకు తెలుపువిది.
వ్యూహము	=	మొదటిది
వ్రతకృతులు	=	తత్వము తత్వము
వ్రాస	=	పాదమందలి రెండవ అక్షరము
వ్రాసయతి	=	యతిస్థానమందలి తరువాత అక్షరము
వసానము	=	అనేక విధాలుగా వస్తువిది.
మిత్రం	=	రెండుభాషలు కలిపివిది
మూర్ఖవ్యములు	=	తలమంది పుట్టివిది.
లఘువు	=	తేలికైవిది
లోపము	=	కవలదకుండువిది
వక్షములు	=	వంకరగామండువవి.
వ్రతముములు	=	మిక్కిలివంకరగామండువవి
వరములు	=	సంఖ్యను తెలుపువవి
వర్ణముములు	=	వరమందిలి వరిసంఖ్యలో గలవి.
వికృతులు	=	వ్రతకృతులు కావిది (తెలుగు వదాలు)
విభక్తులు	=	వ్యాకరణమువకు లోద్భవవవి.
విశేషము	=	వాచనాచరణం యొక్క సుగుమును (వ్యభాషము) తెలుపువిది
విశేష్యము	=	వాచనాచరణము
వ్యంజనములు	=	పాల్లులు

వైకర్షికము	=	వచ్చుట, రాకపోవుట
వంది	=	మొదటి వదలు చివరి అచ్చు రెండవ వదము మొదటి అచ్చులు కలియుంది.
వంతుకము	=	వేర్వేరు వాల్లు కూడిక
వంతుకము	=	వేర్వేరు వాల్లుం కూడిక
వసానము	=	పెక్కువదములు కూడిక ఒక్క వదముగనుట
వరణములు	=	తేలికగా వలుకగునని
వర్ణం	=	ఒకేరకమైన అక్షరం
వర్ణవాచం	=	వాచనాచకమువకు జదులుగా వాచునది.
వ్యవములు	=	అచ్చులు/ప్రాణములు
వ్యర్థములు	=	ముఖమందిరి విదేవి ఒక అవయవముమే తాకి వచ్చునవి.
పాఠ్యం	=	వ్యాజరణాంబేత పాఠించినవి.
పీఠం	=	వహాజముగా విర్వడినది.
స్థిరములు	=	విలుకనగా ముందునవి.
స్థలింగము	=	స్థలంబు తెలుపునది
స్రావ్యములు	=	పాఠ్యవి/కురుములు

విభక్తి ప్రక్కయాలు

ఉ ము వు లు	=	స్రభమావిభక్తి
ఓ ఓయి ఓపి ఓరి ఆ, ఆర	=	పంభోధవ స్రభమా విభక్తి
ఏన్ పన్ లన్ కూర్చి గురించి	=	ద్వితయవిభక్తి
చేతనచేత తోడనలోన్	=	త్యారీయా విభక్తి
త్రై కారకు	=	చతుర్థవిభక్తి
వలవన్, కంబెన్, పట్టి, వర్యంలము	=	పంచమి విభక్తి
విన్, కున్, యొక్క, లోన్, లోపలన్	=	షష్ఠి విభక్తి
అందున్, వన్	=	సప్తమి విభక్తి

నివదమంత సులువు కాదు అనిగడం - చెప్పవమంత సులువు కాదు చేయడం.

కొన్ని వ్యాకరణ సూత్రములు

1. ఇ ఈ ఏ ఏ లింగూడిన చజలు తాలవ్యములు
2. ఆ ఆ ఉఊ ఓఊ ఐఐ లింగూడిన చజలు దంత్యములు
3. పూర్వపరస్వరంబులకు పరస్వరంబేకాదేశముగట సంది.
4. సందిరానిచో స్వరంబుకంటె పరంబగుస్వరమునకు యదాగమంబగు.
5. అచ్చునకు సంది బహుళము
6. ఇచ్చునకు సంది చైకల్పికము
7. ఉచ్చునకు సంది నిత్యము
8. అచ్చున కామ్రేడితము పరమగునపుడు సంది తరమగనగు.
9. దీర్ఘాక్షరములకు, ఏ ఒ లకును సందిలేదు.
10. వ్రతము మీది పరుషములకు గనడదవలు బహుళముగావగు
11. ద్రుత ప్రకృతికము మీది పరుషములకు సరళములగు
12. ఉకారాంత శబ్దములకు ఆలు శబ్దము పరమగుచో రుగాగమము
13. ప్రాతాదుల తాలియచ్చు మీదివర్ణంబులకెల్ల లోపము బహుళము
14. అమ్రేడితము పరమగునపుడు విభక్తి లోపము బహుళము.
15. సవర్ణదీర్ఘ సంది: సమా సమైవ అచ్చుకు సంది పాసగునపుడు దీర్ఘమాదేశముగును.
16. వర్ణాక్షరములకు అనునాసకము పరమగుచో వర్ణాంత్యాక్షరమగు.
17. భాషాభేదము వలన సమాసము త్రివిధంబు
18. కేవల సంస్కృత శబ్దముల సమాసము సాంస్కృతికము.

19. తెలుగు పదముల సమాసము అచ్చికము.
20. తత్పమాండ్ర శబ్దముల సమాసము మిశ్రమము.
21. అర్థ భేదము చేత సమాసము చతుర్విధము.
22. పూర్వ పదార్థ ప్రధానము అన్యూబాహనము
23. ఉత్తర పదార్థ ప్రధానము తత్పరుషము
24. ఉభయ పదార్థ ప్రధానము యంద్యము.
25. అన్యపదార్థ ప్రధానము బహువ్రీహి.

వృత్తులు

చక్రం గిరగిర తిప్పేవాడు
మట్టితో కుండలు చేసేవాడు
కుమ్మరీ - కుమ్మరీ ...

ఇనుప ముక్కలను కొల్పేవాడు
పలుగు పాఠలను చేసేవాడు
కమ్మరీ - కమ్మరీ ...

ఇనుక - సిమెంటును కలగలిపి
ఇటుకను రాళ్ళను పేర్చేవాడు
మేడలు, మిద్దెలు కట్టేవాడు
మేస్త్రీ - మేస్త్రీ ...

రంపం, బాదీస ఉపయోగించి
ఇంపుగ తలుపులు చేసేవాడు
ఇంటిని బాగా తీర్చేవాడు
వడ్రంగీ - వడ్రంగీ ...

పగ్గం మగ్గం చేతమ వట్టి
వడుగు పేకలను వేసేవాడు
గుడ్డలు మనకందించేవాడు
సాలీడు - సాలీడు ...

విందనానలను లక్ష్యపెట్టక
కండలన్ని కరిగించేవాడు
వేలదున్ని వండించేవాడు
రైతన్నా - రైతన్నా ...

బంగారము కుంపట్లో వేసి
పింగారాల నగలను చేసి
స్త్రీలకు అందం తెచ్చేవాడు
కంపాలీ - కంపాలీ ...

సంస్కృత భాషకు అక్షరములు విభది 50 స్వర

అ ఆ ఇ ఓ ఉ ఊ ఋ ౠ
ఎ ఐ ఓ ఔ అం అః

వ్యంజన

క ఖ గ ఘ ఙ
ట ఠ డ ఢ ణ
ప ఫ బ భ మ

చ ఛ జ ఙ్జ ఞ
త ఠ ద ధ న
య ర ల వ

శ ష స హ

అచ్చ తెనుగు భాషకు అక్షరములు మొప్పది యీడు 37

అ ఆ ఇ ఈ ఉ ఊ ఎ ఏ ఐ
ఒ ఓ ఔ (ం)
క గ చ ఛ జ ఙ
ట ఠ డ ఢ న ప బ మ
య ర ఆ ల వ
వ వ హ ॥

అంబ్రిభాషకు అక్షరములు విభదియారు 56

అచ్చిలు : 16

అ ఆ ఇ ఈ ఉ ఊ ఋ ఌ
ఎ ఏ ఐ ఔ అం అః

ఉభయక్షరాలు - 3

(ం :

వోల్లలు : 37

క ఖ గ ఘ ఙ
చ ఛ డ ఢ ణ య ర
ట ఠ డ ఢ ణ
త ఠ ద ధ న
ప ఫ బ భ మ
య ర ఆ ల వ
వ వ హ ॥

దీక్షా పురులు గొప్ప కార్యాలు సాధిస్తారు - అల్లులు స్వల్ప కార్యాలకే అవస్థలు పడతారు.

హిందీ అక్షరములు

స్వర

అ ఆ ఇ ఈ ఉ ఋ ఌ ఔ ఐ అం అః :

వ్యంజన

క ఖ గ ఘ ఙ

చ ఛ జ ఝ ఞ

ట ఠ డ ఢ ణ

త థ ద ధ న

ప ఫ బ భ మ

య ర ల వ

శ ష స హ ఖ ష ఙ

మరాఠీ అక్షరములు

స్వర

అ ఆ ఇ ఈ ఉ ఋ ఌ ఔ ఐ అం అః :

వ్యంజన

క ఖ గ ఘ ఙ

చ ఛ జ ఝ ఞ

ట ఠ డ ఢ ణ

త థ ద ధ న

ప ఫ బ భ మ

య ర ల వ

శ ష స హ క ఖ

కన్నడ అక్షరములు

అ అ ఇ ఈ ఊ లూ
 య యా ఎ వి వ డ ఓ ఔ ఆం ఆః
 క ఖ గ ఘ ఙ
 చ ఛ జ ఝ ఞ
 ట ఠ డ ఢ ణ
 త థ ద ధ న
 ప ఫ బ భ మ
 య ర ల వ శ ష క ళ క్ష

తమిళ అక్షరములు

అ ఆ ఇ ఐ ఋ ఌ య
 ఐ ఓ ఊ ఋ ఌ
 క ఖ గ ఘ
 ఙ ఞ త థ
 ద డ ఢ ణ
 ప మ య ర
 ల వ ష ళ
 ఱ ళ

ఇంగ్లీషు అక్షరములు 26

A	B	C	D
E	F	G	H
I	J	K	L
M	N	O	P
Q	R	S	T
U	V	W	X
	Y	Z	

సామెతలు

పుట్టమీద అలుకటం, మట్టిమీద ఉతుకుటం

పనిపాతర పెట్టి మనం జాతర పోయిందట.

మింగ మెతుకు లేదు మీసాలకు సంపెంగ నూనె.

గుర్రం గుడ్డిదైనా దానా తినడం మానదు.

గుడ్డెద్దు చేలో వడ్డట్టు

ఇంటిపేరు కస్తూరి ఇంట్లో గబ్బిలాల కంపు.

పిచ్చి కుదిరింది - రోకలి తలకు చుట్టుమన్నాడట.

పాతోడు లేకుండా ఏతులు కొట్టాలి.

వ్రేళ్ళకు మట్టి అంటినా - చెట్టుకు మట్టి ఉండదు.

ముళ్ళు గట్టిగున్నా వుప్పు గట్టిది కాదు.

చేతిలో బెల్లం ఉంటేనే ఈగలు.
 ఏరు దాటి తెప్పకాల్చడం.
 దిగితేగాని లోతు తెలియదు.
 దూరపు కొండలు మనుషు.
 వోరు మంచిదైతే ఊరు మంచిది.
 అదిగో పులి అంటే ఇదిగో తోక
 పేగ లాగితే చాంక కదిలింది.
 మోసేవాడికి గాని బరువు తెలియదు.
 తలలు బోడులైన తలపులు బోడులా.
 మాటలు కోటలు దాటినా - కాళ్ళు గడవ దాటవు.
 రెక్కాడితేకాని దోక్కాడదు.
 అర్థం అబద్ధం ఆడుతుందా ?
 ముంజేతి కంకణమునకు అర్థమెందుకు.
 శంఖంలో పోస్తేనే తీర్థం.
 ముద్దుపెట్టుకొంటే ముక్కుపెట్టుకున్నట్టు.
 ఆడలేక మద్దెల ఓడు అన్నట్టు
 రోలుసోయి మద్దెలతో మొరపెట్టుకున్నట్టు.
 మెత్తనివానిని చూస్తే మొత్తబుద్ధి అవుతుంది.
 దున్నపోతు ఈనిందంటే - దూడను కట్టేయమన్నట్టు
 తెన్నింటి వాసాలు రెక్కపెట్టుట.
 తలసాగా చుట్టరాక - తలవంకర అన్నట్టు.
 ఎద్దువుండు - కాకికి ముద్దా ?
 అడుసులోక్కవేల - కాలు కడగవేల.

ఎక్కడవేసిన గొంగళి అక్కడే ఉన్నట్టు.
 పేట్ట కొంచెం - కూత మనం
 గోరు చుట్టుమీర - రోకటి పోటు
 కుక్కతోక పట్టుకొని - గోదావరి ఈదినట్టు.
 కూసే గాడిద వచ్చి - మేసే గాడిదను చెడగొట్టింది.
 అడ్డాలలో బిడ్డలుగాని - గడ్డాలలో బిడ్డలా
 తంలే బూరెల బుట్టలో పడ్డట్టు
 అత్తలేని కోడలు ఉత్తమురాలు - కోడల్లేని అత్త గుణవంతురాలు.
 పేనుకు పెత్తనం ఇస్తే - తలంతా తెగ కొరికింది.
 పిండికొద్ది రొట్టె - కుండకొద్ది నీళ్ళు.
 అడిగితే తప్ప అమ్మయినా పెట్టదు.
 ఎవరి అంతరాత్మ వారికే సాక్షి
 పొమ్మనలేక పొగపెట్టినట్టు
 పిల్లికి చెలగాటం - ఎలుకకు ప్రాణ సంకటం.
 పిల్లికి ఎలుక సొక్కుం.
 అందితే జాట్లు - అందకపోతే కాళ్ళు.
 తాబట్టిన కుందేటికి మూడే కాళ్ళు.
 అబ్బుడోచ్చేదాకా అమావాస్య అగుతుందా.
 ఊళ్లోపెళ్లికి కుక్కల హడావుడి.
 తుమ్మిలే ఊడిపోయే ముక్కు ఎన్నార్లుంటుంది.
 దున్నబోతే దూడల్లోన్ను - మేయబోతే ఎడ్లల్లోను.
 ఇల్లు అలుకగానే - పండుగ తారు.
 నీరు వల్లమెరుగు - నిజము దేవుడెరుగు.

ఎవరయ్యే కష్టాలే జనితానికి మలుపులు - అవే రేపు ఎంద తీవ్రకను తగ్గించే గొడుగులు.

ట్రాంగ్ ట్రాంగ్

ట్రాంగ్ ట్రాంగ్ ట్రాంగ్ ట్రాంగ్ సైకిల్ రా
 రెండే చక్రాల రయమున తిరిగి రైరై రైరై పోతుంది
 ఎదుగిద్దూ గుర్రం గుర్రం
 ఏమియు లేకని పోతుంది
 పాదముతోను పెడల్ త్రొక్కితే
 పరుగున పరుగున పోతుంది
 ఈ సైకిల్ ఈ సైకిల్
 బడికి వేగమే పోవాలంటే
 భలే తమాషా సైకిల్ రా
 సందులు గొందులు అన్నిటిగుండా
 సర సర సర పర పోవునురా
 ఈ సైకిల్ ఈ సైకిల్

శ్రీ న్యాయవతి రామవరావు.

ప్రాద్దున్నే

ప్రాద్దు ప్రాద్దున్నే రేడ్డామా
 తోటకు మనము పోరామా
 అందుగల వుప్పులు కోడ్డామా
 కోపేనవి రాసులుగ పోరామా

సాలింటికాడ నన్నదారం తేడ్డామా
 దాసరింటి కాడ నన్నసూది కొండామా
 అన్నింటిని దండలుగ గుచ్చుదామా
 దేవుడి గుళ్ళకి పోదామా
 కిర కిర తలుపులు తీడ్డామా
 దేవుడి మెడలో వేడ్డామా

(శ్రీమతి సోమవ గుంటూరురామమ్మ వినిపించినది)

ఆదివారము నాడు అమ్మక్కపై
 సోమవారము నాడు చురుకుగా నడిచె
 మంగళవారము నాడు మాటలు నేర్చె
 బుధవారము నాడు బుద్ధులు నేర్చె
 గురు వారము నాడు పరిణయం బాయె
 శుక్రవారము నాడు సూడీదెలందె
 శనివారము నాడు చనె అత్తయింటికి

(గోదావరి జిల్లా దేవీపేట సంవారం వినిపించినది)

బటికన వ్రేలు

చిటికన వ్రేలు చెల్లాయి
 ఉంగరపు వ్రేలు బంగారం
 వడుసున వ్రేలు నాయన్న
 చూపుడు వ్రేలు చూపిస్తే
 బొటన వ్రేలు బొట్టిస్తే
 ఆరవేయదవేయి కోడిస్తే
 దేవునికి దండం పెట్టొచ్చు

(శ్రీమతి యస్. విశ్వల, మెట్టువల్లి వినిపించినది)

అలివేలి ఎనుటివారి తప్పులు తప్పిస్తూంటారు - బివేలి తన తప్పులు ఎనుటివారికి చూపి
 సరిదిద్దుకుంటాడు.

ఒకటి రెండు - పన్నెండు

ఒకటి ఒక్క
 రెండు రోకలి బండ
 మూడు ముత్యాల చెండు
 నాలుగు నర్సిమ్మలు
 ఐదు హనుమంతరాయుడు
 ఆరు అరుచుకుంటూ
 ఏడు ఎగురుతుంటూ
 ఎనిమిది ఎలుగ్గొడ్డు
 తొమ్మిది తోలుతిత్తి
 పది పందికొక్కు
 పదకొండు పాఠ్యతీదేవీ
 పన్నెండు పరమేశ్వరుడు

(శ్రీ, అంగడి వేల్పుమడుగు అక్షన్న వినిపించినది)

ఏఱు కలువ

నల్ల నల్ల
 ఏమి నల్ల
 బొగ్గనల్ల
 ఏమి బొగ్గ
 కట్టబొగ్గ
 ఏమి కట్ట
 మామిడికట్ట
 ఏమి మామిడి
 అంటు మామిడి
 ఏమి అంటు
 మల్లె అంటు
 ఏమి మల్లె

బొడ్డుమల్లె
 ఏమి బొడ్డు
 కలువబొడ్డు
 ఏమి కలువ
 తెగలువ

(లాడేవల్లి బుల్లెనెంకయ్య, మంగము సుబ్బాస్వ వివివించివది)

ఎందుకు

దున్నసోతు దున్నసోతు దుక్కెందుకు దున్నవ్
 పసులోడు గాయంది నన్నేమంటావ్
 ఏమిరా పసులోడ ఎందుకుగాయవ్
 జేతమియ్యంది నన్నేమంటావ్
 పటేల పటేల జేతమెందుకియ్యవ్
 పోలరొరుకంది నన్నేమంటావ్
 ఏమేసోల ఎందుకు రొరకవ్
 వడ్లతను చెక్కంది నన్నేమంటావ్
 ఏమిరా వడ్లొడ ఎందుకు చెక్కవ్
 బాడిశె తెగంది నన్నేమంటావ్
 ఏమే బాడిశె ఎందుకు తెగవ్
 కమ్మరయ్య చరువంది నన్నేమంటావ్
 ఏమిరా కమ్మరయ్య ఎందుకు చరువవ్
 తిత్తి ఊదంది నన్నేమంటావ్
 ఏమేతిత్తి ఎందుకు ఊదవ్
 బక్కగొడ్డు చావంది నన్నేమంటావ్
 ఏమే బక్కగొడ్డు ఎందుకు చావవ్
 ఆయుస్సు మూడంది నన్నేమంటావ్

- నేవునూరు

వేమన పద్యాలు

అజ్ఞానమె పూద్రత్యము
 మజ్ఞానమెబ్రహ్మహృదయే
 శ్రుతులనుచినరా
 యజ్ఞానముడిగి నాల్మికి
 మజ్ఞాన బ్రహ్మమందె జూడర వేమన!

గురువు శిక్ష లేక గుఱువెట్లు కల్గువో
 అజానక్షేప నాచి యబ్బకైవ
 తాళపు చెవిలేక తలుపెట్టులూరురా
 నిక్కరాధిరామ! విమరవేమన!

ఉర్వివారి కెల్ల వొక్కకంచము బెట్టి
 పాత్తుకుడిపి కులము పాలయజేసి
 తలనుచేయి బెట్టి తగవమ్మజెప్పరా
 నిక్కరాధిరామ! విమరవేమన!

అజ్ఞానము మూర్ఖత్వ స్థానం బట్టి అర్థాణా మారుణాః - వ్యక్తులు గుంచరించే ప్రదేశాన్ని బట్టి
 విలువలు ఉంటాయి.

చాకికోక బుదికి చీకాకు వదలేసి
 మైలదీసి తన్ను మడిచినట్లు
 బుద్ధి చెన్నువాడు గ్రుద్దినవేమయూ
 విశ్వదాళిరామ! విసురవేమ!

ఓరులకోకకు భూమి నోరసిడివారలు
 అవనివతికి వశ్యులైనవారు
 సాలవంటి కులము కన్ను పెట్టిన వారు
 విశ్వదాళిరామ! విసురవేమ!

చెమట కారునట్లు శ్రమపెట్టి దేహంబు
 గడవ చేసి కూడు గుడువవలయు
 తల్లిదండ్రీ పొమ్ము తొదింట గారాడు
 విశ్వదాళిరామ! విసురవేమ!

జనితమంతా కాలాన్ని పోలేమిచ్చువాడు - చివరి దశలో కాలాన్ని వెతుకుతూ ఉంటారు.

భూమి నాది యనిన భూమి ఫక్కున నవ్వు
 దానహీను జాచి ధనము నవ్వు
 కదవ భీతి జాచి కాయదు నవ్వురా
 విశ్వదాభిరామ! వినురవేమ!

అన్ని రానములను అన్నదానమే మిన్న
 కన్న తల్లి కంటె ఘనత లేదు
 ఎన్న గురువికన్న వెక్కువ లేరయ్యా
 విశ్వదాభిరామ! వినురవేమ!

సాంపాగరమున పవ్యశించిన సామి
 గొల్లయిండ్ల పాలు కోరనేం?
 ఎదుటి వారి సామ్మలెల్లవారికి తీసి
 విశ్వదాభిరామ! వినురవేమ!

కల్లుద్రావు వాడు కల్లు ముచ్చమగాడు
 కల్లులాడు వాడు కల్లుముచ్చు
 కల్లు ద్రావుకప్పు కల్లులాడుట కీడు
 విశ్వదాధిరామ! వినురవేమ!

నీతి పద్యాలు

ఆరంభించరు సేవమానవులు విమ్నాయాస నంత్రస్తుల్లి.
 ఆరంభించి పరిత్యజింతు రురువిమ్నాయత్తుల్లి మధ్యముల్
 రీరుల్ విమ్ననిహస్యమానులగుచున్ దృశ్యున్నతోల్పామొల్లి
 ప్రారబ్ధాక్షము లుజ్జగించరు సుమీ ప్రజ్ఞానిరుల్ గావునన్.

తెలివి యొకింత లేనియెడ తృష్టుడనై కరిబంగి సర్వమున్.
 దెలిసితివంచు గర్వితమతిన్ విహరించితీ దొల్లి, యిప్పుడు
 జ్ఞులమతులైన పండితుల సన్నిధి నింసుక బోధకాలినై
 తెలియనివాడనై మెలగితిన్, గతమయ్యె నిలాంత గర్వమున్.

చదువది యెంతగల్గిన రసజ్ఞత యించుక లేక యున్ననా;
 చదువు నిరర్థకంబు బుధ సత్రము లెవ్వరు మెచ్చరెచ్చటన్
 పదునుగ మంచికూరనలపాకము చేసిననైననందు నిం
 పాదవెడు మప్పులేక రుచిపుట్టగ నేర్చు నటయ్య ? బాస్కరా !

పండితులైనవారు దిగువండగ మండగ, నల్పుడొక్కడు
 ద్దండత బీతమెక్కిన బుధప్రకరంబుల కేమి యొగ్గగున్ ?
 కొండొక కోతి చెట్టు కొనకొమ్మల నుండగ, గ్రిందగండభే
 రుండ మదేభ సేహా నికురుంలము లుండవె చేరి బాస్కరా !

మనుడగు నట్టివాడు నిజకార్యముద్దరణార్థమై నుహించి
బవినడి యల్పమానవుని పాదముబట్టుట తప్పుగాదుగా,
యనఘత గృష్ణజన్మమున నానుదేవుడే మీదుటొత్తుగా
గనుగొని గాలిగాని కడకాళ్ళకు మ్రొక్కడే చేరి ? బాస్కూరా !

దేవుడు దేవుండనగా
దేవుండే దీవి నుండి దిగివచ్చేనా ?
యావిగల దొరయె దేవుడు
కావంగను కుండవరపు కవి చొడప్పా !

అడుగడగువారి నడుగక
బడుగుల నడుగంగ లేమి బావంగలరా ?
వడగళ్ళ గట్టుపడునా
గుడి రాళ్ళను గట్టుకున్న గువ్వల చెన్నా !

కనకపు పింహోసనమున
శునకము గూర్చుండ బెట్టి, శుభలగ్నమునం
దొనరగ బట్టము గట్టిన
వెనుకటి గుణమేల మాను - చినురా సుమతీ !

వినదగు నెవ్వరు జెప్పిన
వినివంతని వేగ పడక - వివరింపదగున్,
కనికల్ల నిజము దెలిసిన
మనుజుడెసో నీతివరుడు - మహిలో సుమతీ.

ఎప్పుడు సంవద కలిగిన
నప్పుడే బంధువులు వత్తు రది యొట్లన్నన్,
తప్పలుగ చెరువు నిండిన
కప్పలు పదివేలు చేరు - గదరా సుమతీ !

సీరిదావచ్చిన వచ్చును
పలలితముగ వారకేవ పలిలము భంగిన్,
సీరిదా బోయిన బోవును
కర్త్రమింగిన వెలగవండు - గదరా సుమతీ

పొంగులి, కుంగులి తక్కువై అధిష్ఠి చేసుకో - లొంగులి వంగులి జబితావై కుదుర్చుకో.

రంగ లింగ పద్యాలు

రచన : మదురకవి డా॥ బి. అచ్యుతరాజు

శ్రీనివాసయిప్పుడు కానికాలమువచ్చె
మానమన్నదేమునుంటగలిసె
జ్ఞానబోధకులుగ హీనులు వెలసిరి
రంగరంగ మారభంగ లింగ.

రంగడన్ననొకటె లింగడన్న నొకటె
అంతరంగమొకటి అందరికీ - గ
రం గరంగ పద్య గంగ పారించెదు రంగ॥

అట వెలది బట్టి ఆడించె వేమన
నాడు; నేడు జాడనార్లవారు
అటులనేమగూడ 'అచ్యుతరాజు'మ రంగ॥

నాకు ముందునున్న వనకవి యువకవి
గణపతులకు ముందు ప్రణవతిజేసి
రంగ మందు పద్యరంగము పరచెద రంగ॥

సుమతి వేమ చొడ మరుచిరసాక్షులు
జనులవాల్కలందునంచలింప
చెప్పిరటులనేను జెప్పబ్రయత్నించు రంగ॥

అనుభవించి పలుకు అక్షరాక్షరమును
నీతితోడవిజమునిగ్గుడేరు
గుండెమీద చాచి గుద్దిన చందాన రంగ॥

కవితనువినగానే కంఠలు తొలగాలే
 తిట్టువలన మనసు తేలికపడు
 తిట్టు కవితలో నె స్థిరసీతీయుండును

రంగు

అచ్చిరానిచోటు అరబిగమెందుకు?
 అచ్చివచ్చుచోటు అడుగుచాలు
 గంగ, గోవుపాలు గంటెడు చాలవా?

రంగు

ఊరువందికూడ ఉత్తరానతలాపి
 పెట్టబోరటండ్రున్నప్పటిలోన
 మానవులము మనము మరచిపోవదగునె ?

రంగు

ఇట్లుకన్నమించియిలను స్వర్గము లేదు
 తల్లికన్నమించి వైవమెట్టి?
 భార్య కన్నమించి బాధ్యులెవ్వారయా !

రంగు

బొవదగుణమింతపాస్త్రగుణమ్మంత
 నమ్మకమ్మకొంతనయమొనర్చు
 అమ్మలమైన వివమోయను నమ్మికలేక

రంగు

ఆయనంతవాడు ఆగుటకు హేతువు
 అయ్యగారి యనుట కియ్య కొనసు
 ఏకలవ్యులెందరెంతో తార్కాణ

రంగు

తామకాలుచుండి తనచుట్టు ప్రక్కల
 వెలుగునింపు దీవకరికవోలె
 బ్రతుకునట్టివారి బాగ్యమే బాగ్యము

రంగు

రోజుకింత మరియు రోజురోజు కింత
కరుగుచుండి గూడ గందమలదు
సబ్బువంటి వారిజన్మమే జన్మము

రంగు||

నేను నేనటంచు జ్ఞాను లాడనానె?
నేను నష్టపోవనిండు వెలుగు
విత్తుమట్టిగలిసి వృక్షమ్మయినతీరు
రంగ రంగ మారభంగ లింగ...

దశపుత్ర సమం వృక్షం

పది బావులు - ఒక చెరువుతో సమానం

పది చెరువులు - ఒక సరస్సుతో సమానం

పది సరస్సులు - ఒక పుత్రునితో సమానం

పదిమంది పుత్రులు - ఒక చెట్టుతో సమానం

మత్స్య పురాణం

పదిరకాల ప్రయోజనాలు

1. ప్రాణవాయువు	2. నీరు (సర్పం)
3. భూసార పరిరక్షణ	4. ఆహారం (సత్య తప)
5. వస్త్రం (గుడ్డ)	6. మందులు
7. సమగ్రాసం	8. నీడ
9. కలన	10. వంట చెఱుకు

దేశంలో కనిపించే మురికి తప్పని - కనిపించని కులముకాని మురికి తప్పని

పంపుపుభరితమైన వృక్షములు నరికినవాడు నీచాతిచీనమైన జన్మకు
సోవును. 36 వ అధ్యాయము గరుడ పురాణము

ఏ దేశ మేగినా ?

ఏదేశ మేగినా ఎందు కాలిడినా
ఏ వీర మెక్కినా, ఎవ్వరేమనినా
పాగడరా ! నీ తల్లి భూమి భారతిని
నిలుపరా! నీ జాతి విండు గౌరవము.

నీ పూర్వ పుణ్యమో, నీ యోగబలమో
జనియించినాడ నీ స్వర్గఖండమున,
నీ మంచి పూవులన్ ప్రేమించినావో?
నినుమోసి నీతల్లి కనక గర్భమున.

లేదురా! ఇటువంటి భూదేవి యెందు,
లేరురా! మనవంటి పౌరులింకెందు,
సూర్యుని వెలుతురుల్ సోకునందాక !
ఓదల జెందాలు ఆడునందాక!

అందాకగల ఈ ఆనంత భూస్థలిని
మన భూమి వంటి చల్లని తల్లి లేదు
పాడరా! నీ తెల్ల బాలగీతములు
పాడరా! నీ వీర భావి భారతము.

సిగరట్ వెలిగించుకోవడానికి బిచ్చ ఎక్కడైనా పుడుతుంది - కవితాన్ని వెలిగించుకోవడానికి
దీపం కను క్రమంలోనే పుడుతుంది.

తమ తపస్సులు ఋషుల్ ధారవోయంగ,
 శౌర్యహారము రాజచంద్రులద్దించ,
 బాస సూత్రము కవి ప్రభువు లల్లంగ,
 రాగ దుగ్ధము భక్తరత్నముల్ పేడుక,

దిక్కుల కెగదన్ను తేజము వెలుగ,
 రాళ్ళ తేనియలూరు రాగాలు సాగ,
 జగముల నూగించు మగతనం బెగయ,
 సౌందర్యమెగబోయు సాహిత్యమలర,

వెలిగినదీ దివ్యవిశ్వాంబు పుత్ర
 దీపించె నీ పుణ్యదేశంబు పుత్ర
 సాలముల రత్నాలు మొలచెరా యిచట
 వార్తిలో ముత్యాలు పండెరా యిచట!

వృతివి దివ్యానదుల్ పదికెరా మనకు
 కానల కస్తూరి కాచెరా మనకు !
 అనుమానమేలరా ? అనుమానమేల?
 భారతీయుడనంచు భక్తితో సాడ !

- రాయప్రోలు సుబ్బారావు.

నీతి శాస్త్రము (సంస్కృతం)

శ్లో॥ సత్యం మాలాపితాజ్ఞానం
ధర్మోబ్రాతాదయాసఖా
శాంతిః పత్నీ క్షమాపుత్రః
షడేతేసుసుబాంధవాః

శ్లో॥ ప్రాణంవాపిపరిత్యజ్య
మానమేనాభిరక్షతు
అనిత్యోదపతి ప్రాణో
మానమాచంద్రతారకం.

శ్లో॥ అనిత్యానిశరీరాని
విభవోవైవశాశ్వతః
నిత్యం సన్నిహిలోమృత్యుః
కర్తవ్యోధర్మ సంగ్రహః

శ్లో॥ భూప్రదక్షిణపట్కేన
కాశీయాత్రాయుతేనచ
సేతుస్థానశతైర్వృచ్చ
తత్యం మాత్య పందనే

శ్లో॥ సబంధుర్యోహితేషుప్యాత్
పపితా యస్తుసోషకః
సనఖాయత్ర నిశ్చాసః
సాభార్యాయత్రనిద్రృతిః

శ్లో॥ ఏకో పిగుణవాన్పుత్రో
నిర్లజ్జేనశతైరపి
ఏక చంద్రశకాశేన
చక్షత్రైః కింశ్రయోజవం

విష్య మాసీ ఇతరులు జాలి వడ్డున్నారంటే వీవు ఎదగలేదని - నిన్ను మాసీ
అనియవతుకున్నారంటే నీవు ఎదగావని.

నీతి చాస్త్రము (తలుగు)

అ.వె. వత్యమగును తల్లి సద్భావమగుతండ్రి
ధర్మమగునుబ్రాత దయవబుండు
శాంతి భార్యయోను క్షమపుత్రుడగును;నా
కార్కురాత్యబంధులగు దురిలను.

అ.వె. ప్రాణమైనవిడిచినూవముకాసాదు
కొవగవలయు, వదియవినుముష్టిరము
సూర్యచంద్రులున్న చుక్కలుండే దాక
ప్రాణమష్టిరమ్ము పలువిధాల.

అ.వె. దేహమెప్పుడు భువివి స్థిరముగానుండదు
వంపదలును గావు శాశ్వతములు
నిత్యనిత్యమెప్పుడుమృత్యువు వెంటాడు
ధర్మవంశ్రహమ్మైతలనుదాల్చు

అ.మె. భూవైదక్షిణమ్ము పూనియార్దదవల
పండ్లములనువంధసార్లమునుగు
పదియువేల మార్గబరగుకాశీయాత్ర
ఫలము తల్లి కొక్కవంధనమ్ము

అ.వె. బుద్ధిమంతుడైనపుత్రుడొకడుచాలు
బుద్ధి లేవి వాడు వద్దునూర్లు
రోక్కచందమామ దిక్కలువెలిగించు
చుక్కతెప్పియున్న లెక్క లేదు.

నీతి చాన్ద్రము (సంస్కృతం)

శ్లో॥ రాజవత్సంజననాజి
 దశవర్షాణిదాసవత్
 ప్రాప్తేయి జ్ఞానశేషణే
 పుత్రం మిత్రవదాచరేత్.

శ్లో॥ పుస్తకేషు చయావిద్యా
 సరహస్తేవయద్ధవం
 నమయేవపరిప్రాప్తే
 ససావిద్యావతద్ధవం.

శ్లో॥ ఋణానుబంధరూపేణ
 నకుఃసత్వీ సుతా లయాః
 ఋణక్షయే క్ష యంయాంతి
 కాతత్రవరివేదవా ?

శ్లో॥ మూత్రోచ్ఛారసముత్సర్గం
 దివాకుర్యాదురఋణాః
 దక్షిణాభిముఖోరాత్రా
 వంధ్యయోశ్చయథాదివా.

శ్లో॥ వత్యంబ్రూయాత్ ప్రీయం బ్రూయాత్
 వబ్రూయాత్ వత్యమ ప్రీయం
 ప్రీయంచవాప్సతంబ్రూయాత్
 ఏవధర్మస్సవాతవః.

గొప్ప కుటుంబంలో నీవు పుట్టడం గొప్ప అవుతుంది - నీ గొప్ప తనానికి అదే కారణమైతే
 తప్పవుతుంది.

నేటి శాస్త్రము (తెలుగు)

ఆ.వె. శ్రధువువోలే పంచవర్షాలవరకును
దాసువోలే చూడు దశవసంత
ములు, పదారు యేండ్లపుత్రులైపంతవె
పిత్రువోలే చూడమేలు గల్గు

ఆ.వె. గ్రంథమందువిద్య గలిగినవారువె?
ధనమువరులవద్దదాచదగువె?
అవసరావకెప్పుడు ఆదుకోజాలవు,
వాల్క చేతులందు వలగకున్న.

ఆ.వె. ఋణముగల్గు వరకు గుణవతి భార్యయు
మతులు, పనులు, యిల్లు చుట్టములును
ఋణముతీరిపంతక్షణమైనవిలువరు
ఇంతమాత్రమువకె యేద్యవేల?

ఆ.వె. ఉత్తరముఖలయ్యు ఉదయసాయంసంధ్య
లందు, పగలురాత్రులందు దక్షి
ణము - ముఖముగల్గితమిదీరమలమాత్ర
ములను - విడువలయునిలను యెప్పుడు.

ఆ.వె. నిజము చెప్పవలయు - నిష్కరసత్యము
ప్రియముగూర్చదేవి విడువవలయు;
అన్యతమాడరాదు ఆప్రియమైన - ప
సాతవమ్ము ధర్మ వ్యాయమెరిగి.

(అట వెలది పద్యాలలో)

అనువాదకులు : "మధురకవి" డా॥ బి ఆచ్యుతరాజు, హైదరాబాదు.

తెలుగు సంవత్సరములు

1. ప్రభవ	16. చిత్రబాను	31. హేపిళంబి	46. పరీరావి
2. విభవ	17. వ్యభాను	32. విళంబి	47. ప్రమాదీన
3. కుక్ష	18. తారణ	33. వికారి	48. అనంద
4. ప్రమోదాత	19. సార్థిన	34. శార్దరి	49. రాక్షస
5. ప్రజోత్పత్తి	20. వ్యయ	35. వ్యవ	50. వల
6. ఆంగీరస	21. సర్వజిత్తు	36. కుభకృత్తు	51. పింగళ
7. శ్రీముఖ	22. సర్వదారి	37. శోభకృత్తు	52. కాలయుక్తి
8. భవ	23. విరోధి	38. క్రోధి	53. ఏర్పాడ్లి
9. యువ	24. వికృతి	39. విశ్వావసు	54. రౌద్రీ
10. రాత	25. భర	40. చరాభవ	55. దుర్మతి
11. ఈశ్వర	26. వందన	41. స్థవంగ	56. దుందుభి
12. బహుదాన్య	27. విజయ	42. కిలక	57. రుధిరోద్ధారి
13. ప్రమాది	28. జయ	43. సౌమ్య	58. రక్షాక్షి
14. ఏక్రమ	29. మన్మథ	44. సాధారణ	59. క్రోధన
15. విసు	30. దుర్ముఖి	45. విరోధికృతు	60. ఆక్షయ

వారములు

వారములు	వర్షాయనామములు
ఆదివారం	బానువారం
సోమవారం	ఇందు వారం
మంగళవారం	భౌమ వారం
బుధవారం	సౌమ్య వారం
గురువారం	బృహస్పతి వారం
శుక్రవారం	భృగు వారం
శనివారం	మంద వారం

ఇథులు

1. పాఠ్యమి (శుద్ధ/బహుళ)	9. వసమి (శుద్ధ/బహుళ)
2. విదియ (శుద్ధ/బహుళ)	10. దశమి (శుద్ధ/బహుళ)
3. తదియ (శుద్ధ/బహుళ)	11. ఏకాదశి (శుద్ధ/బహుళ)
4. చవితి (శుద్ధ/బహుళ)	12. ద్వాదశి (శుద్ధ/బహుళ)
5. పంచమి (శుద్ధ/బహుళ)	13. త్రయోదశి (శుద్ధ/బహుళ)
6. షష్ఠి (శుద్ధ/బహుళ)	14. చతుర్దశి (శుద్ధ/బహుళ)
7. సప్తమి (శుద్ధ/బహుళ)	15. శుద్ధ పుష్యమి
8. అష్టమి (శుద్ధ/బహుళ)	15. బహుళ అమావాస్య.

తెలుగు నెలలు

౦	జ్యైశ్రం	౦	ఆశ్వయుజం
౧	కృత్తికం	౧	కార్తీకం
౨	మృగశిరం	౨	మూర్ధాశిరం
౩	ఆషాఢం	౩	పుష్యం
౪	శ్రావణం	౪	మాఘం
౫	భాద్రపదం	౫	పౌర్ణిణం

కర్ణ దండ్రులను గౌరవించువారు - కుప్పిల్ల సుందీ గౌరవాన్ని సాందలేడు.

ఇంగ్లీషు నెలలు

1 జనవరి	31 రోజులు	7 జూలై	31 రోజులు
2 ఫిబ్రవరి	28, 29 రోజులు	8 ఆగష్టు	31 రోజులు
3 మార్చి	31 రోజులు	9 సెప్టెంబర్	30 రోజులు
4 ఏప్రిల్	30 రోజులు	10 అక్టోబర్	31 రోజులు
5 మే	31 రోజులు	11 నవంబర్	30 రోజులు
6 జూన్	30 రోజులు	12 డిసెంబర్	31 రోజులు

హిందీ నెలలు	భస్మి నెలలు	హిందీ నెలలు
మొహర్రం	అజార్	జైల్
షఫర్	జై	బైశాఖ్
రబీఅవ్వల్	జమానుద్	జ్యేష్ఠ్
రబీయుస్సావి	ఇస్మందార్	అషాద్
జమాదిఅవ్వల్	శర్వర్తి	శ్రావణ్
జమాదియుస్సావి	అర్దిబహస్త	భాద్రపద్
రజబ్	బుల్దాద్	ఆశ్విన్
షాబాద్	తీర్	కార్తిక
రంజాన్	అమల్దాద్	షాశువ్
షవ్వాల్	షహరీపర్	పుష
జుబైద్	మొహర్	మాఘ
జింహజ్	అలాద్	ఫాగువ్

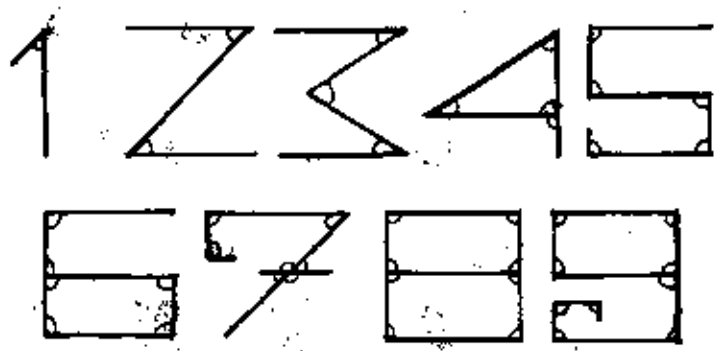
ఆరోపనలు వీలో పుష్కపదే వీలి - బయట వదితే అవి జనరాలి.

అంకెల పుట్టుక

ఈ ప్రపంచంలో ప్రతి పనికి, ప్రతి వ్యక్తికీ అంకెల ఆచరణ ఎంతగానో వుంది. నూటికి లొంబై పనులు అంకెల ద్వారానే పూర్తవుతున్నాయి. కాబట్టి "నూతనంగా అన్వేషించే విజ్ఞానం ఏదైనా గణిత రూపంలో వుంటుంది." అన్నాడు డార్విన్.

ప్రస్తుతం ప్రపంచ వ్యాప్తంగా వున్న అంకెలను " ఇండో ఆరబిక్ " అంకెలంటారు. ఎందుకనగా 0 నుండి 9 వరకు అంకెలు మన భారతదేశంలో పుట్టి విదేశాలకు వలస వెళ్ళాయి కాబట్టి. మనకు తెలుసు 0 నుండి 9 వరకు గల అంకెలతో ఎంత పెద్ద సంఖ్యలైనా చేయవచ్చునవి అయితే అందులో అత్యంత విలువ గలిగిన సున్నాను కనుగొన్నది మన భారతీయుడైన గొప్ప శాస్త్రజ్ఞుడు ఆర్యభట్టు.

ఈ 1 నుండి 9 వరకు గల రోమన్ అంకెలు ఎలా పుట్టాయని అలోచిస్తే అవి కోణాల ఆధారంగా పుట్టినట్లు వెల్లడవుతుంది. అంటే ఒక రూపానికి ఎన్ని కోణాలు వస్తే అది అంత విలువ గల అంకెగా రూపొందించ బడింది. ఆ విధంగా చూసినప్పుడు అంకెలలోనే ఆ అంకె విలువగల కోణాలు ఉంటాయి. పరిశీలించండి.

తెలుగు అంకెలు

౧ ౨ ౩ ౪ ౫ ౬
 ౭ ౮ ౯ ౧౦

హిందీ అంకెలు

१ २ ३ ४ ५ ६
 ७ ८ ९ १०

ఆంగ్లీషు అంకెలు

1 2 3 4 5 6
 7 8 9 10

కన్నడ అంకెలు

౧ ౨ ౩ ౪ ౫ ౬
 ౭ ౮ ౯ ౧౦

కూడికలు

ఏదైనా కొన్ని ఆంకెలను కలిపి, అనగా కూడి చెప్పు దానిని కూడిక అందురు.

దీని గుర్తు + (ప్లస్) దీనినే కూడిక అని కూడా అంటారు

1 + 1 = 2

ఆ విధంగానే

4 + 1 = 5 6 + 3 = 9 3 + 3 = 6 9 + 1 = 10

4 మామిడి పండ్లు + 5 మామిడి పండ్లు కలిపి ఎన్ని ?

 + = 9

ఉదాహరణ లెక్కలు

9	6	5	4
6	3	9	9
3	4	3	7
<hr style="width: 50%; margin: 0 auto;"/> 18	<hr style="width: 50%; margin: 0 auto;"/> 13	<hr style="width: 50%; margin: 0 auto;"/> 17	<hr style="width: 50%; margin: 0 auto;"/> 20

తనివేక

దీని గుర్తు - (మైనస్) దీనినే తీపవేక అని కూడా అంటారు.

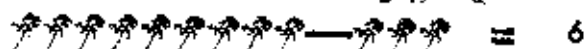
ఒక చెట్టుకు పూసిన నాలుగు పువ్వులలో రెండు పువ్వులు కోసుకుంటే ఎన్ని పువ్వులు ఉంటాయి.

 - = 2

4 - 2 = 2

ఎదగాలనుకొనే తని గొప్పవారితో పోల్చుకుంటారు - దేకగాని నోమరి కక్కువ వారితో నరిచోనుకుంటారు.

9 బంతులలో 3 బంతులు మిత్రునకు ఇచ్చినట్లైతే ఎన్ని బంతులు ఉంటాయి ?

$$9 - 3 = 6$$

ఉదాహరణ లెక్కలు

9	8	7	6
2	3	4	5
7	5	3	1

గుణకారము

దీనిగుర్తు × (ఇంటు)

దీనినే పాల్గొనేత అని కూడా అంటారు.

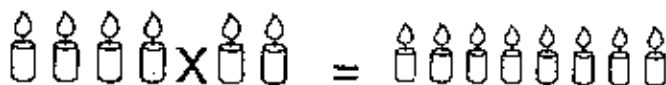
ఎన్ని రెళ్ళు కొవ్వొత్తులు కలవు ? మొత్తము కొవ్వొత్తులు ఎన్ని ?

కొవ్వొత్తుల రెళ్ళు = 4

జతకు కొవ్వొత్తులు = 2

అనగా

$$2 \times 2 \times 2 \times 2 = 16$$

$$4 \times 2 = 8$$

ఎంక తిప్పా జ్ఞం చేసుకోగలిగినప్పుడే అది శక్తినిస్తుంది - ఎంక చదివినా అర్థం చేసుకోగలిగినట్లైతే నిలుస్తుంది.

ఇందులో ఎన్ని పుస్తకములు ఉన్నవి ? 6 ఉన్నవి
 ఎన్ని మూర్లు ఉన్నవి ? 2 ఉన్నవి

ఒక బతులో ఎన్ని పుస్తకములు ఉన్నవి ? 6 ఉన్నవి
 మూడు పుస్తకములు.
 అనగా $3 \times 3 = 9$

ఉదాహరణ లెక్కలు :

$6 \times 3 =$	18	$2 \times 4 =$	8
$7 \times 2 =$	14	$5 \times 2 =$	10
$4 \times 3 =$	12	$4 \times 4 =$	16

భాగహారము

దీనిగుర్తు \div (డివైడ్‌డ్‌బై)

దీనినే భాగహారము అని కూడా అంటారు.

వరి పెన్నిళ్ళను బదుగురుకి పంచితే ఒక్కరికి ఎన్ని పెన్నిళ్లు వస్తాయి.

- 10 పెన్నిళ్ళలో ఒకరికి రెండు ఇచ్చిన
- 8 మిగులును. తిరిగి ఒకరికి 2 ఇచ్చిన
- 6 మిగులును. తిరిగి ఒకరికి 2 ఇచ్చిన
- 4 మిగులును. తిరిగి ఒకరికి 2 ఇచ్చిన

2 మిగులును. తిరిగి ఒకరికి 2 ఇచ్చిన

పెన్సిల్లు అన్నీ సమంగా పంచబడును. అవగా $10 \div 5 = 2$

ఆ విధంగా ఒక్కొక్కరికి రెండు చొప్పున 5గురికి 10 పెన్సిల్లు పంచవచ్చును.

ఉదాహరణ లెక్కలు :

1) $9 + 3 =$ 2) $6 + 3 =$ 3) $8 + 2 =$ 3) $12 + 4 =$

గుణకారణ షక్తములు

1 x 1 = 1	2 x 1 = 2	3 x 1 = 3	4 x 1 = 4
1 x 2 = 2	2 x 2 = 4	3 x 2 = 6	4 x 2 = 8
1 x 3 = 3	2 x 3 = 6	3 x 3 = 9	4 x 3 = 12
1 x 4 = 4	2 x 4 = 8	3 x 4 = 12	4 x 4 = 16
1 x 5 = 5	2 x 5 = 10	3 x 5 = 15	4 x 5 = 20
1 x 6 = 6	2 x 6 = 12	3 x 6 = 18	4 x 6 = 24
1 x 7 = 7	2 x 7 = 14	3 x 7 = 21	4 x 7 = 28
1 x 8 = 8	2 x 8 = 16	3 x 8 = 24	4 x 8 = 32
1 x 9 = 9	2 x 9 = 18	3 x 9 = 27	4 x 9 = 36
1 x 10 = 10	2 x 10 = 20	3 x 10 = 30	4 x 10 = 40
1 x 11 = 11	2 x 11 = 22	3 x 11 = 33	4 x 11 = 44
1 x 12 = 12	2 x 12 = 24	3 x 12 = 36	4 x 12 = 48
1 x 13 = 13	2 x 13 = 26	3 x 13 = 39	4 x 13 = 52
1 x 14 = 14	2 x 14 = 28	3 x 14 = 42	4 x 14 = 56
1 x 15 = 15	2 x 15 = 30	3 x 15 = 45	4 x 15 = 60
1 x 16 = 16	2 x 16 = 32	3 x 16 = 48	4 x 16 = 64
1 x 17 = 17	2 x 17 = 34	3 x 17 = 51	4 x 17 = 68
1 x 18 = 18	2 x 18 = 36	3 x 18 = 54	4 x 18 = 72
1 x 19 = 19	2 x 19 = 38	3 x 19 = 57	4 x 19 = 76
1 x 20 = 20	2 x 20 = 40	3 x 20 = 60	4 x 20 = 80

పాదమే మరసిలి క్రుందే దివ్యమవృతుంది - ఆనందమే మరసిలి వెందే జిష్యమవృతుంది.

5 x 1 = 5	6 x 1 = 6	7 x 1 = 7
5 x 2 = 10	6 x 2 = 12	7 x 2 = 14
5 x 3 = 15	6 x 3 = 18	7 x 3 = 21
5 x 4 = 20	6 x 4 = 24	7 x 4 = 28
5 x 5 = 25	6 x 5 = 30	7 x 5 = 35
5 x 6 = 30	6 x 6 = 36	7 x 6 = 42
5 x 7 = 35	6 x 7 = 42	7 x 7 = 49
5 x 8 = 40	6 x 8 = 48	7 x 8 = 56
5 x 9 = 45	6 x 9 = 54	7 x 9 = 63
5 x 10 = 50	6 x 10 = 60	7 x 10 = 70
5 x 11 = 55	6 x 11 = 66	7 x 11 = 77
5 x 12 = 60	6 x 12 = 72	7 x 12 = 84
5 x 13 = 65	6 x 13 = 78	7 x 13 = 91
5 x 14 = 70	6 x 14 = 84	7 x 14 = 98
5 x 15 = 75	6 x 15 = 90	7 x 15 = 105
5 x 16 = 80	6 x 16 = 96	7 x 16 = 112
5 x 17 = 85	6 x 17 = 102	7 x 17 = 119
5 x 18 = 90	6 x 18 = 108	7 x 18 = 126
5 x 19 = 95	6 x 19 = 114	7 x 19 = 133
5 x 20 = 100	6 x 20 = 120	7 x 20 = 140
8 x 1 = 8	9 x 1 = 9	10 x 1 = 10
8 x 2 = 16	9 x 2 = 18	10 x 2 = 20
8 x 3 = 24	9 x 3 = 27	10 x 3 = 30
8 x 4 = 32	9 x 4 = 36	10 x 4 = 40
8 x 5 = 40	9 x 5 = 45	10 x 5 = 50
8 x 6 = 48	9 x 6 = 54	10 x 6 = 60
8 x 7 = 56	9 x 7 = 63	10 x 7 = 70
8 x 8 = 64	9 x 8 = 72	10 x 8 = 80
8 x 9 = 72	9 x 9 = 81	10 x 9 = 90
8 x 10 = 80	9 x 10 = 90	10 x 10 = 100
8 x 11 = 88	9 x 11 = 99	10 x 11 = 110
8 x 12 = 96	9 x 12 = 108	10 x 12 = 120
8 x 13 = 104	9 x 13 = 117	10 x 13 = 130
8 x 14 = 112	9 x 14 = 126	10 x 14 = 140
8 x 15 = 120	9 x 15 = 135	10 x 15 = 150
8 x 16 = 128	9 x 16 = 144	10 x 16 = 160
8 x 17 = 136	9 x 17 = 153	10 x 17 = 170
8 x 18 = 144	9 x 18 = 162	10 x 18 = 180
8 x 19 = 152	9 x 19 = 171	10 x 19 = 190
8 x 20 = 160	9 x 20 = 180	10 x 20 = 200

ಶಿವಮೊಗ್ಗ ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಗಣಿತ ಮುದ್ರಣಾಲಯ. ಗಣಿತ ಮುದ್ರಣಾಲಯ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ.

ಶಿವಮೊಗ್ಗ.

11 x 1 = 11	12 x 1 = 12	13 x 1 = 13
11 x 2 = 22	12 x 2 = 24	13 x 2 = 26
11 x 3 = 33	12 x 3 = 36	13 x 3 = 39
11 x 4 = 44	12 x 4 = 48	13 x 4 = 52
11 x 5 = 55	12 x 5 = 60	13 x 5 = 65
11 x 6 = 66	12 x 6 = 72	13 x 6 = 78
11 x 7 = 77	12 x 7 = 84	13 x 7 = 91
11 x 8 = 88	12 x 8 = 96	13 x 8 = 104
11 x 9 = 99	12 x 9 = 108	13 x 9 = 117
11 x 10 = 110	12 x 10 = 120	13 x 10 = 130
11 x 11 = 121	12 x 11 = 132	13 x 11 = 143
11 x 12 = 132	12 x 12 = 144	13 x 12 = 156
11 x 13 = 143	12 x 13 = 156	13 x 13 = 169
11 x 14 = 154	12 x 14 = 168	13 x 14 = 182
11 x 15 = 165	12 x 15 = 180	13 x 15 = 195
11 x 16 = 176	12 x 16 = 192	13 x 16 = 208
11 x 17 = 187	12 x 17 = 204	13 x 17 = 221
11 x 18 = 198	12 x 18 = 216	13 x 18 = 234
11 x 19 = 209	12 x 19 = 228	13 x 19 = 247
11 x 20 = 220	12 x 20 = 240	13 x 20 = 260
14 x 1 = 14	15 x 1 = 15	16 x 1 = 16
14 x 2 = 28	15 x 2 = 30	16 x 2 = 32
14 x 3 = 42	15 x 3 = 45	16 x 3 = 48
14 x 4 = 56	15 x 4 = 60	16 x 4 = 64
14 x 5 = 70	15 x 5 = 75	16 x 5 = 80
14 x 6 = 84	15 x 6 = 90	16 x 6 = 96
14 x 7 = 98	15 x 7 = 105	16 x 7 = 112
14 x 8 = 112	15 x 8 = 120	16 x 8 = 128
14 x 9 = 126	15 x 9 = 135	16 x 9 = 144
14 x 10 = 140	15 x 10 = 150	16 x 10 = 160
14 x 11 = 154	15 x 11 = 165	16 x 11 = 176
14 x 12 = 168	15 x 12 = 180	16 x 12 = 192
14 x 13 = 182	15 x 13 = 195	16 x 13 = 208
14 x 14 = 196	15 x 14 = 210	16 x 14 = 224
14 x 15 = 210	15 x 15 = 225	16 x 15 = 240
14 x 16 = 224	15 x 16 = 240	16 x 16 = 256
14 x 17 = 238	15 x 17 = 255	16 x 17 = 272
14 x 18 = 252	15 x 18 = 270	16 x 18 = 288
14 x 19 = 266	15 x 19 = 285	16 x 19 = 304
14 x 20 = 280	15 x 20 = 300	16 x 20 = 320

విషయం కలవాడు ఎప్పటికప్పుడూ సాధిస్తుంటారు - గణితం కలవాడు ఒక్కొక్కటి

కొల్పేస్తుంటారు.

17 x 1 = 17	18 x 1 = 18	19 x 1 = 19
17 x 2 = 34	18 x 2 = 36	19 x 2 = 38
17 x 3 = 51	18 x 3 = 54	19 x 3 = 57
17 x 4 = 68	18 x 4 = 72	19 x 4 = 76
17 x 5 = 85	18 x 5 = 90	19 x 5 = 95
17 x 6 = 102	18 x 6 = 108	19 x 6 = 114
17 x 7 = 119	18 x 7 = 126	19 x 7 = 133
17 x 8 = 136	18 x 8 = 144	19 x 8 = 152
17 x 9 = 153	18 x 9 = 162	19 x 9 = 171
17 x 10 = 170	18 x 10 = 180	19 x 10 = 190
17 x 11 = 187	18 x 11 = 198	19 x 11 = 209
17 x 12 = 204	18 x 12 = 216	19 x 12 = 228
17 x 13 = 221	18 x 13 = 234	19 x 13 = 247
17 x 14 = 238	18 x 14 = 252	19 x 14 = 266
17 x 15 = 255	18 x 15 = 270	19 x 15 = 285
17 x 16 = 272	18 x 16 = 288	19 x 16 = 304
17 x 17 = 289	18 x 17 = 306	19 x 17 = 323
17 x 18 = 306	18 x 18 = 324	19 x 18 = 342
17 x 19 = 323	18 x 19 = 342	19 x 19 = 361
17 x 20 = 340	18 x 20 = 360	19 x 20 = 380
20 x 1 = 20	30 x 1 = 30	40 x 1 = 40
20 x 2 = 40	30 x 2 = 60	40 x 2 = 80
20 x 3 = 60	30 x 3 = 90	40 x 3 = 120
20 x 4 = 80	30 x 4 = 120	40 x 4 = 160
20 x 5 = 100	30 x 5 = 150	40 x 5 = 200
20 x 6 = 120	30 x 6 = 180	40 x 6 = 240
20 x 7 = 140	30 x 7 = 210	40 x 7 = 280
20 x 8 = 160	30 x 8 = 240	40 x 8 = 320
20 x 9 = 180	30 x 9 = 270	40 x 9 = 360
20 x 10 = 200	30 x 10 = 300	40 x 10 = 400
20 x 11 = 220	30 x 11 = 330	40 x 11 = 440
20 x 12 = 240	30 x 12 = 360	40 x 12 = 480
20 x 13 = 260	30 x 13 = 390	40 x 13 = 520
20 x 14 = 280	30 x 14 = 420	40 x 14 = 560
20 x 15 = 300	30 x 15 = 450	40 x 15 = 600
20 x 16 = 320	30 x 16 = 480	40 x 16 = 640
20 x 17 = 340	30 x 17 = 510	40 x 17 = 680
20 x 18 = 360	30 x 18 = 540	40 x 18 = 720
20 x 19 = 380	30 x 19 = 570	40 x 19 = 760
20 x 20 = 400	30 x 20 = 600	40 x 20 = 800

50 x 1 = 50	60 x 1 = 60	70 x 1 = 70
50 x 2 = 100	60 x 2 = 120	70 x 2 = 140
50 x 3 = 150	60 x 3 = 180	70 x 3 = 210
50 x 4 = 200	60 x 4 = 240	70 x 4 = 280
50 x 5 = 250	60 x 5 = 300	70 x 5 = 350
50 x 6 = 300	60 x 6 = 360	70 x 6 = 420
50 x 7 = 350	60 x 7 = 420	70 x 7 = 490
50 x 8 = 400	60 x 8 = 480	70 x 8 = 560
50 x 9 = 450	60 x 9 = 540	70 x 9 = 630
50 x 10 = 500	60 x 10 = 600	70 x 10 = 700
50 x 11 = 550	60 x 11 = 660	70 x 11 = 770
50 x 12 = 600	60 x 12 = 720	70 x 12 = 840
50 x 13 = 650	60 x 13 = 780	70 x 13 = 910
50 x 14 = 700	60 x 14 = 840	70 x 14 = 980
50 x 15 = 750	60 x 15 = 900	70 x 15 = 1050
50 x 16 = 800	60 x 16 = 960	70 x 16 = 1120
50 x 17 = 850	60 x 17 = 1020	70 x 17 = 1190
50 x 18 = 900	60 x 18 = 1080	70 x 18 = 1260
50 x 19 = 950	60 x 19 = 1140	70 x 19 = 1330
50 x 20 = 1000	60 x 20 = 1200	70 x 20 = 1400
80 x 1 = 80	90 x 1 = 90	100 x 1 = 100
80 x 2 = 160	90 x 2 = 180	100 x 2 = 200
80 x 3 = 240	90 x 3 = 270	100 x 3 = 300
80 x 4 = 320	90 x 4 = 360	100 x 4 = 400
80 x 5 = 400	90 x 5 = 450	100 x 5 = 500
80 x 6 = 480	90 x 6 = 540	100 x 6 = 600
80 x 7 = 560	90 x 7 = 630	100 x 7 = 700
80 x 8 = 640	90 x 8 = 720	100 x 8 = 800
80 x 9 = 720	90 x 9 = 810	100 x 9 = 900
80 x 10 = 800	90 x 10 = 900	100 x 10 = 1000
80 x 11 = 880	90 x 11 = 990	100 x 11 = 1100
80 x 12 = 960	90 x 12 = 1080	100 x 12 = 1200
80 x 13 = 1040	90 x 13 = 1170	100 x 13 = 1300
80 x 14 = 1120	90 x 14 = 1260	100 x 14 = 1400
80 x 15 = 1200	90 x 15 = 1350	100 x 15 = 1500
80 x 16 = 1280	90 x 16 = 1440	100 x 16 = 1600
80 x 17 = 1360	90 x 17 = 1530	100 x 17 = 1700
80 x 18 = 1440	90 x 18 = 1620	100 x 18 = 1800
80 x 19 = 1520	90 x 19 = 1710	100 x 19 = 1900
80 x 20 = 1600	90 x 20 = 1800	100 x 20 = 2000

అన్ని పర్యవేక్షణలను పూర్తిగా చేసి, పుస్తకమును అందరికీ అందజేయుటకు ప్రయత్నించుట.

ఋంకెలు చెప్పే సత్యాలు

1. ఒకటి = సత్యం,
2. రెండు = అర్థ పరమాత్మ.
3. మూడు = త్రిమూర్తులు = బ్రహ్మ, విష్ణువు, మహేశ్వరుడు.
 త్రికాలములు = భూతకాలము, భవిష్యత్కాలము, వర్తమానకాలము
 త్రికరణములు = మనస్సు, వాక్కు, కాయము.
 త్రిగుణములు = సత్యగుణము, రజోగుణము, తామసగుణము.
 అష్టాక్షత్రయము = పూర్వాష్టము, మధ్యాష్టము, అపరాష్టము.
 అనష్టాక్షత్రయము = జాగ్రదవస్థ, స్వప్నావస్థ, సుషుప్తావస్థ.
 ఈశాక్షత్రయము = దారేపణ, దనేపణ, పుత్రేపణ.
 క్రియాక్షత్రయము = మణి, మంత్రము, ఔషధము.
 శక్తి త్రయము = ప్రభుశక్తి, తత్సాశక్తి, మంత్రశక్తి.
 అక్షిక్షత్రయము = కంచికామాక్షి, సుధురమీవాక్షి, కాళి వికాలాక్షి.
 అంబాక్షత్రయము = మూకాంబ, జ్ఞానాంబ, భ్రమరాంబ.
 నాయికాక్షత్రయము = స్వీయ, పరకీయ, సామాన్య.
 కవిక్షత్రయము = నన్యయ, తిక్కన, ఎల్లారాజు (తెలుగు).
 రీతిక్షత్రయము = గాడి రీతి, వైద్య రీతి, సాంచాలి రీతి.
 సాక్షిక్షత్రయము = ద్రాక్షసాకము, కదలిసాకము, వారికేపాకము.
4. నాలుగు = చతుర్వేదములు = ఋగ్వేదము, యజుర్వేదము, సామవేదము, ఆధర్వణవేదము.
 చతుర్ముఖములు = కృతయుగము, త్రేతాయుగము, ద్వాపర యుగము, కలియుగము.
 చతుర్విధ పురుషార్థములు = ధర్మము, అర్థము, కామము, మోక్షము.
 చతుర్విధోపాయములు = సామము, భేదము, దానము, దండనము.
 చతురాశ్రమములు = బ్రహ్మచర్యము, గార్హస్థ్యము, వాసవ్రథ్యము, సన్న్యాసము.
 చతుర్విధవయోగ్యములు = బాల్యము, కౌమారము, యౌవనము, వృద్ధకము.
 చతుర్విధాంతః కరణములు = మనస్సు, బుద్ధి, చిత్తము, అహంకారము.
 కావ్య వృత్తి చతుష్టయము = కైశికీ, ఆరభణీ, సాత్వతీ, భారతి.
 పురుషపాతి చతుష్టయము = భీద్రుడు, దత్తుడు, కూచిమాడుడు, సాంచాలుడు.
 స్త్రీ పాతి చతుష్టయము = పద్మిని, హస్తినీ, చిత్తినీ : శంఖినీ.
 భారతములోని దుష్ట చతుష్టయము = దుర్యోధనుడు, ధుశ్శానుడు, కర్ణుడు, శుమ్భి.
5. ఐదు = పంచభూతములు = భూమి, నీరు, గాలి, అగ్ని, అకాశము.
 పంచాంగములు = తిథి, వారము, నక్షత్రము, యోగము, కరణము.
 పంచ గంధలు = కన్ఠ గోదావరి, గంగ, తుంగభద్ర, కావేరి.
 పంచామృతములు = పాలు, నెరుగు, నెయి, తేనె, నీరు.

పంచకవ్యములు = గోమూత్రము, గోమయము, గోమూత్రము, గోక్షీరము, గోదదీ.

పంచ కావ్యములు = (సంస్కృతము) దమువంశము, కుమార చంభవము, మేఘ సందేశము, మోఘము; కీరాతార్జునీయము.

పంచ ప్రాణములు = ప్రాణము, అపానము, వ్యానము, ఉదానము, సమానము.

పంచ ఉపవాయువులు = నాగము, కూర్మము, కృకరము, దేవదత్తము, ధనంజయము.

పంచ మహా సాతకములు = స్వర్ణస్త్రీయము, మరాసానము, బ్రహ్మహత్య, గురువత్సీ గమనము, మహాసాతక సహవాసము.

పంచభక్త్యములు = భిక్ష్యము, దోజ్యము, లేహ్యము, చోష్యము, పానీయము.

పితృ పంచకము = తన్ను గవ్వపాడు. తన్ను పెంచినవాడు. చదువు చెప్పిన గురువు, ఆపద నుండి రక్షించినవాడు, దేశ పాలకుడు.

మాతృ పంచకము = తన్ను గవ్వతల్లి పెంచిన తల్లి, గురువు భార్య, అన్నభార్య, భార్యను గవ్వతల్లి కర్మ్యంద్రియపంచకము = పాక్కు, పాణి, పాదము, పాయువు, ఉపస్థ.

జ్ఞానేంద్రియ పంచకము = స్రూణేంద్రియము, దననేంద్రియము, చక్షురింద్రియము, త్యగ్గింద్రియము, శ్రోత్రేంద్రియము.

6. ఆరు = షడ్గుతువులు : వసంత ఋతువు, గ్రీష్మ ఋతువు, వర్ష ఋతువు, శరదృతువు, హేమంత ఋతువు, శిశిర ఋతువు.

షడ్గుతులు = తీపు, కారము, పులుపు, ఉప్పు, వగరు, చేదు.

షడ్గుర్ములు = యజనము, యాజనము, అధ్యయనము, అధ్యాపనము, దానము, ద్రవి గృహ్యము.

షడ్గుతములు = నైవేద్యము, వైష్ణవము, శాక్రము, గాణాపత్యము, సౌరము, కాపాలము.

షడ్గుతీబారలు = అతివృష్టి, అనావృష్టి, మూషికములు, పుకములు, శంభములు, సమీపరాజులు.

అరిషడ్వర్ణము = కామము, క్రోధము, లోభము, మోహము, మదము, మాత్సర్యము.

షడ్గుకవర్ణులు = హరిశ్చంద్రుడు, నలుడు, పురుకుత్పడు, పుడూరపుడు, నగరుడు, కార్త వీర్యార్జునుడు.

షడ్గుక్రములు = మూలారాచక్రము, స్వాదిష్ఠిన చక్రము, మణిపూరక చక్రము, అనాసాత చక్రము, విశుద్ధ చక్రము, ఆజ్ఞా చక్రము.

శమాది షడ్గుము = శమము, దమము, ఉపరతి, తితిక్ష్, సమాధానము, క్రోధ.

శ్రీమద్రామానుజములోని శాండములు ఆరు : బాల, ఆయోధ్య, అరణ్య, కీష్కింద, సుందర, యుద్ధ కాండములు, ఉత్తర రామాయణము, ఉత్తరకాండము.

7. ఏడు = సప్త ఋతువులు = గౌతముడు, విశ్వామిత్రుడు, భరద్వాజుడు, ఆశ్రి, వశిష్ఠుడు, కశ్యపుడు, జమదగ్ని.

సప్త వ్యసనములు = స్త్రీ వ్యామోహము, జాదము, మద్యసానము, వేట, వాక్యారవ్యము, కఠిన దండనము, నిరర్థక ధనవ్యయము.

సప్త సముద్రములు = లవణ సముద్రము, ఇక్షుసముద్రము, సర్పి సముద్రము, దరిసముద్రము, సురా సముద్రము, క్షీరసముద్రము, ఉదక సముద్రము.

సప్త వారములు = ఆది, సోమ, మంగళ, బుధ, గురు, శుక్ర, శని.

పన్న స్వరములు = పన్నము, రవిదము, గాంధారము, మధ్యమము, పంచమము, ధైవతము, నిషాదము : స రి గ మ ప ద ని

పన్న విదకులు = ప్రథమా విదక్తి, ద్వితీయావిదక్తి, తృతీయావిదక్తి, చతుర్థి విదక్తి, పంచమీ విదక్తి, షష్ఠీ విదక్తి, సప్తమీ విదక్తి

పన్న సంభావములు = జిరనుడు, తూకము, నిధి, అగ్రవారము, రేచాలము, వసము, కావ్యము.

పన్న ద్వీపములు = బంబూద్వీపము, ప్లక్ష ద్వీపము, కుశద్వీపము, క్రాంచ ద్వీపము, శాక్యద్వీపము, శాల్య ద్వీపము, పుష్కర ద్వీపము.

పన్న మాతృకలు = బ్రాహ్మీ, మహేశ్వరి, కౌమారి, వైష్ణవి, వారహి, ఇంద్రాణి, చాముండి.

పన్న కుల పర్వతములు = మహేంద్ర పర్వతము, మలయ పర్వతము, సహ్యా పర్వతము, శుక్తి మంత పర్వతము, గండమాదన పర్వతము, వింద్య పర్వతము, పారియాత్ర పర్వతము.

సభా సప్తాంగములు = కీర్తిలు, పండితులు, సారాణీకులు, పూర్వ కథలు చెప్పువారు, మృతి పాఠకులు, హాస్యకారులు, గాయకులు.

8. నివిషిచి = అష్ట దిక్కులు = తూర్పు, అగ్నేయము, దక్షిణము, నైరుతి, పడమర, వాయువ్యము, ఉత్తరము, ఈశాన్యము.

అష్ట కష్టములు = దారిద్ర్యము, దాష్ట్యము, బార్య వియోగము, వ్యయంకృతారోగము, లీజ్జాబల ప్రయత్న విఫలం, అప్రాణిత బాధపడుట, వ్యాధినేత బాధపడుట.

అష్ట దిక్కులు = ఆనమ, మహమ, గరిమ, రిపిమ, ప్రాప్తి, ప్రాకాశ్యము, ఈశత్వము, హాశ్యము.

అష్ట రోగములు = గృహము, కర్మ, వస్త్రము, స్త్రీ పుష్పము, తాంబూలము, గండము, గానము.

అష్ట కర్మములు = దాసి, భృత్యులు, సంతానము, బంధువులు, మన్యవులు, వాదనములు, రస సమ్మిడ్డి, దాన్యసమ్మిడ్డి.

అష్ట మదములు = లోజనము, అర్జము, స్త్రీ విర్య కులము, రూపము, ఉద్యోగము, యోగము.

అష్ట సువులు = అపుడు, ద్రువుడు, సోముడు, అర్ధరుడు, అవిలుడు, ప్రత్యాముడు, అనలుడు, ప్రబాసుడు.

అష్ట పాములు = రయ, జాగుప్ప, మోహము, భయము, సంశయము, కులము, శీలము, బలము.

అష్ట దిగ్గజములు = చరావతము, పుండరీకము, వాసవము, కుముదము, అంజనము, పుష్ప రంతము, సార్వభౌమము, సుప్రసాదము.

అష్ట గండములు = కర్పూరము, కమ్మారి, పుసుగు, బివార, అగరు, మప్పిడు, అత్తరు, స్త్రీ గండము.

అష్ట దాతువులు = బంగారం, వెండి, రాగి, తగరము, తుమ్మనాగము, పేసము, పారయము, ఇనుము.

9. తొమ్మిది = పవరత్నములు = వజ్రము, నైడూర్ణము, గోమేదికము, పుష్కరాగము, మరకతము, మాహాకృము, నీలము, ముత్యము, ప్రహళము.

పవరములు = శృంగారము, హాస్యము, వీరము, రోద్రము, భయానకము, దీభిత్వము, అద్భుతము, కరుణము, శాంతము.

కళ్ళు చూడలేకున్నా కనువిన్నెలు కొడులుకుంటాయి - పైకలు పాలించలేకపోయినా వాళ్ళ చేతులు ప్రభుత్వాన్ని కొలుస్తుంటాయి.

నవ విరులు = పెద్దము, మహానద్యము, శంఖము, మకరము, కచ్చనము, ముకుందము, కుందము, నీలము, వలము.

నవ రాస్యములు = గోధుములు, యవలు, వెసలు, శనగలు, కందులు, అలనందలు, నువ్వులు, మినుములు, ఉలవలు.

నవ వర్ణములు = జ్వరత వర్ణము, రస్యకవర్ణము, కింపురుషవర్ణము, హరివర్ణము, భద్రాశ్వవర్ణము, కురువర్ణము, హిరణ్యాయ వర్ణము, ఇలావృతవర్ణము, కేతు మూలవర్ణము.

నవబ్రహ్మలు = బృగువు, వులస్త్వడు, వులిహుడు, అంగిరసుడు, అత్రి, క్రతువు, దక్షుడు, వశిష్ఠుడు, మరీచి.

నవగ్రహములు = సూర్యుడు, చంద్రుడు, అంగారకుడు, బుధుడు, గురువు, శుక్రుడు, శని, రాహువు, కేతువు.

10. పది = ధృవదిశలు = తూర్పు, పడమర, ఉత్తరము, దక్షిణము, ఈశాన్యము, అగ్నేయము, నైరుతి, వాయువ్యము, (భూమి, అకాశము.) ఊర్ధ్వ అధో దిశలు
 దశ రావములు = గోదానము, తిలదానము, హిరణ్య దానము, అజ్యదానము, వస్త్ర దానము, దాన్యదానము, గుడదానము, రోహదానము, భూదానము, అనణ దానము.

11. పదకొండు = ఏకాదశ రుద్రులు = అహుడు, ఏకహరుడు, అహిర్బుధ్వుడు, త్వష్ట రుద్రుడు, హరుడు, శంభుడు, త్ర్యంబుడు, అవరాజితుడు, ఈశానుడు, త్రిభువనుడు.

12. పన్నెండు = ద్వాదశాదిత్యులు = ఇంద్రుడు, ధాత, పర్ణస్త్వడు, త్వష్ట పూరుడు, అర్యముడు, భగ్గుడు, వివస్వంతుడు, విష్ణువు, అంశుమంతుడు, వరుణుడు, మిత్రుడు, ద్వాదశరాతులు = మేషము, వృషభము, మిథునము, కర్కటకము, సింహము, కన్య తుల, వృశ్చికము, ధనుస్సు, మకరము, కుంభము, మీనము.

13. పదమాడు : త్రయోదశగుణములు = రాగము, ద్వేషము, కామము, క్రోధము, లోభము, మోహము, మదము, మాత్సర్యము, ఈర్ష్య అమాం, దర్పము, దుర్బము, అపాంకాయము.

14. పద్మాలుగు = చతుర్దశలోకములు = బూలోకము, భువర్లోకము, సువర్లోకము, మహర్లోకము, జనలోకము, తపోలోకము, సత్యలోకము, (ఈ ఏడు ఊర్ధ్వలోకములు) అతలము, వితలము, సుతలము, రూపాలము, మహాతలము, తలాతలము, సాతాళము. (ఈ ఏడు అధోలోకములు).

చతుర్దశముపులు = స్వాయంభువుడు, పృథ్వీమరుడు, ఉత్తముడు, తామసుడు, వైవతుడు, చాక్షుడు, నైవస్వతుడు, సుశ్మపావర్ణి, దక్షసావర్ణి, బ్రహ్మసావర్ణి, దర్మసావర్ణి, రుద్రసావర్ణి, బౌచ్చ్యుడు, బౌమ్మ్యుడు.

15. పదిహేను = పంచదశ యోగాంగములు = యమము, వియమము, త్యాగము, దుష్టితి, ప్రాణాయమము, అధ్యాచారము, ధ్యానము, దారణము, నమాది.

16. పదహారు = షోడశదానములు = గోదానము, భూదానము, తిలాదానము, హిరణ్యదానము, రత్నదానము, విద్యాదానము, కన్యాదానము, రాసీదానము, శయ్యదానము, గృహ దానము, అగ్నిదోదానము, రథదానము, గజదానము, అశ్వుదానము, రాగదానము, మహాదానము.

17. పదిహేడు = పన్నెడకపదార్థములు = పంచప్రాణములు 5 చూ. పుట. 13 పంచజ్ఞానేంద్రియములు 5 చూ. 13 పంచ కర్మేంద్రియములు 5 చూ. పుట 13
 18. వదైవిమిది = అష్టాదశపురాణములు = మత్స్య పురాణము, మార్కండేయ పురాణము, భాగవత పురాణము, భవిష్యత్ పురాణము, బ్రహ్మాండ పురాణము, బ్రహ్మవైవర్త పురాణము, బ్రహ్మపురాణము, వాసుద పురాణము, వరాహపురాణము, అగ్ని పురాణము, నారద పురాణము, సర్వపురాణము, లింగపురాణము, గరుడ పురాణము, కూర్మపురాణము, స్కాంద పురాణము.

అష్టాదశ శబ్ద పురాణాలు = పవనము, నారసింహము, స్కాందము, శివరత్నము, దౌర్వాసము, నారదీయము, కులము, మాభవము, బౌఘము, బ్రహ్మాండము, వారుణము, కౌశికము, లైంగము, సాంబము, సౌరము, సారాశరము, మారీచము, భార్గవము. మహాభారతములోని అష్టాదశపురాణములు = అది, సభా, అరణ్య, ఏరాల, ఉద్యోగ, దీప్తి, ద్రోణ, కర్ణ, శల్య, సౌప్తిక, స్త్రీ, శాంతి, అనుశాసనిక, అశ్వమేధ, ఆశ్రమవాస, మోసం, మహాప్రస్థాన, స్వర్ణారోహణ పర్వములు.

అష్టాదశ విద్యలు = ఋగ్వేదము, యజుర్వేదము, సామవేదము, అదర్శవేదము, శిక్ష, వ్యాకరణము, చందము, నిరుక్తము, జ్యోతిషము, కల్పము, మీమాంస, న్యాయశాస్త్రము, పురాణములు, దర్మశాస్త్రము, ఆయుర్వేదము, ధనుర్వేదము, నీతిశాస్త్రము, అర్థశాస్త్రము.

సంఖ్యామోసనము

1 ఒకటి	15 పదునైదు	200 రెండువందలు
2 రెండు	16 పదునారు	300 మూడువందలు
3 మూడు	17 పదునేడు	400 నాలుగువందలు
4 నాలుగు	18 పదునెనిమిది	500 ఐదువందలు
5 ఐదు	19 పందొమ్మిది	600 ఆరువందలు
6 ఆరు	20 ఇరవై	700 ఏడువందలు
7 ఏడు	30 ముప్పది	800 ఎనిమిదివందలు
8 ఎనిమిది	40 నలుబది	900 తొమ్మిదివందలు
9 తొమ్మిది	50 ఏబది	1000 వేయి
10 పది	60 ఆరువది	10,000 పదివేలు
11 పదకొండు	70 డెబ్బది	1,00,000 లక్ష
12 పన్నెండు	80 ఎనుబది	10,00,000 పది లక్షలు
13 పదమూడు	90 తొంబది	1,00,00,000 కోటి
14 పదునాలుగు	100 నూరు/వంద	10,00,00,000 పదికోట్లు

అక్షరం పండితశ్రీ పురుకుండ్ల - శిష్యులంకా అక్షరములను

అంతేకాదు, లెబుగులో పదికోట్లు సంఖ్యల తరవాత వుండే ఆ సై నంబ్యలను కూడా పేర్లుపెట్టి వ్యవహరించేవారు. అవి ఒకటి క్రింద 72 మున్నాల వరకూ ఉన్నాయి. అందుకొన్ని

1 శతకోటి	7 మహావిద్యము	22 ఆవ్యయము
2 అర్బుదము	8 క్షోణి	(అమృతము)
3 న్యర్బుదము	9 మహాక్షోణి/అక్షాహిని	23 అచింత్యము
4 బిర్బుము	19 పరార్బుము	24 అమయము
5 మహాబిర్బుము	20. అనంతము	25 భూరి
6 వర్బుము	21 సాగరము	26 మహాభూరి

లెక్కల గుర్తులు

+	ప్లస్	కూడిక
-	మైనస్	తీసివేత
x	ఇంటు	గుణకారము
÷	డివైడిడ్ బై	భాగవారము
=	ఇజిక్వల్ అనగా	(పమానము) అనేదానికి ఈ గుర్తు
∴	దేర్ పర్	(కాబట్టి ఐవేదానికి ఈ గుర్తు)
∵	బికాజ్	(ఎందుచేత అనేదానికి ఈ గుర్తు)
%	పర్సెంటేజ్	శాతము
5°	డిగ్రీ	ఏదేని అంకమీద చిన్ననున్నపెట్టిన అది డిగ్రీ గుర్తు
()		చిన్నబ్రాకెట్
{ }		లాజ్ బ్రాకెట్
[]		స్క్వేర్ బ్రాకెట్
		డాబ్లీ బ్రాకెట్

మన పండుగలు

జనవరి 1	ఆంగ్ల సంవత్సరాది
జనవరి 13	లోగి పండుగ
జనవరి 14	మకర సంక్రాంతి
జనవరి 15	కనుమ
జనవరి 26	గణతంత్ర దినం
అగష్టు 15	స్వాతంత్ర్యదినం
అక్టోబరు 2	గాంధీజయంతి

మంచి పనికి మించిన పూజ లేదు - అబద్ధాన్ని మించిన మోసం లేదు.

నవంబరు 1	ఆంధ్రప్రదేశ్ అవతరణ దినం
నవంబరు 14	నెహ్రూ జయంతి
డిసెంబరు 25	క్రిస్టమస్
చైత్ర శుద్ధ పాడ్యమి	ఉగాది
చైత్ర శుద్ధ నవమి	శ్రీరామ నవమి
భాద్రపద శుద్ధ చవితి	విద్యానాథ చవితి
శ్రావణ రెండవ శుక్రవారము	వరలక్ష్మి వ్రతము
శ్రావణ శుద్ధ పూర్ణిమ	ధర్మాబంధనం
శ్రావణ బహుళ అష్టమి	గోకులాష్టమి
అశ్వయుజ శుద్ధ పాడ్యమి	దేవీ నవరాత్రారంభం
అశ్వయుజ శుద్ధ ఆష్టమి	శ్రీ దుర్గాష్టమి
అశ్వయుజ శుద్ధ నవమి	మహానవమి
అశ్వయుజ శుద్ధ దశమి	విజయదశమి
అశ్వయుజ బహుళ చతుర్దశి	నరక చతుర్దశి
అశ్వయుజ బహుళ ఆమావాస్య	దీపావళి (ఆమావాస్య)
కార్తీక శుద్ధ చవితి	దశలక్ష్మి వ్రాత
కార్తీక పూర్ణిమ	నాగుల చవితి
మాఘ శుద్ధ వంశమి	కార్తీక పూర్ణిమ
ఫాల్గుణ శుద్ధ పూర్ణిమ	వనంత వంశమి
	నాళి

ఋతువులు

వనంత ఋతువు : చెట్లు చిగుర్చి పూవులు పూస్తాయి. చైత్రం, సైశాఖం
 శ్రీష్ఠి ఋతువు : ఎండలు మెండుగా కాస్తాయి. కేష్ఠం, ఆషాఢం
 వర్ష ఋతువు : వర్షములు ఎక్కువగా కురుస్తాయి. శ్రావణం, భాద్రపదం
 శుభ్రశుభ్రం : వెన్నెం కాంము. అకాశం విర్మాణంగా వుంటుంది. అశ్వయుజం, కార్తీకం
 హేమంత ఋతువు : మంచు కురియును, వాతావరణము చల్లగా ఉండును. మార్గశిరం, పుష్యం
 శీత ఋతువు : చెట్లు ఆకులు రాల్చును. ఉడవులు మోడువారుతాయి. మాఘం, ఫాల్గుణం
 కాలములు 3. అవి : వేసవి కాలము, వర్షకాలము, శీతకాలము.
 వేసవి కాలము : చైత్రం, సైశాఖం, కేష్ఠం, ఆషాఢం.

వర్తకాలము : క్రావణము, భాద్రపదము, ఆశ్వుయుజము, కార్తికము

చరికాలము : మార్గశీరము, పుష్యము, మాఘము, పౌల్లణము.

2 మాసములు 1 ఋతువు, 6 ఋతువులు 2 క సంవత్సరం. సంవత్సరమునకు 2 అయనములు. అయనములనగా సూర్యుడు నడుచు కాలం. అవి ఉత్తరాయణం, దక్షిణాయనం. ఉత్తరాయణంలో సూర్యుడు ఉత్తరదిశ వైపుగా దక్షిణాయనంలో సూర్యుడు దక్షిణ దిశ వైపుగా పయనించును.

జాతీయ ఐష్యయాలు

- జాతీయ గీతం : జనగణమన
- జాతీయ పతాకం : త్రివర్ణం :- పైన కషాయం, మధ్య తెలుపు, కింద ఆకుపచ్చ, తెలుపు రంగు పైన మధ్యలో ఆశోక చక్రం.
- జాతీయ ముద్ర : సారనాథ్ స్థూపంలోని త్రిసింహ చూళిక
- జాతీయ పక్షి : నెమలి
- జాతీయ జంతువు : పెద్ద పులి
- జాతీయ పుష్పం : తామర
- జాతీయ వృక్షం : వేప
- జాతీయ ఫలం : మామిడి
- జాతీయ క్యాలెండర్ : శాలివాహన శకం (ప్రాతిపదికగా రూపొందించనది.
- జాతీయ క్రీడ : హాకీ
- జాతీయ పండుగలు : రిపబ్లిక్ దినోత్సవం, స్వాతంత్ర్య దినోత్సవం, గాంధీజయంతి, నెహ్రూ జయంతి, ఉపాధ్యాయ దినోత్సవం

జాతీయ భాషలు : భారత రాజ్యాంగంలోని 34వ షెడ్యూలు ప్రకారం భాషలు మొత్తం 18. తెలుగు, హిందీ, అస్సామీ, ఉర్దూ, ఒరియా, కన్నడం, కాశ్మీరీ, కొంకణీ, గుజరాతీ, తమిళం, వేపాలీ, పంజాబీ, బెంగాలీ, మణిపురీ, మరాఠీ, మళయాళం, సంస్కృతం, సింధీ.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్ర ఐష్యయాలు

- రాష్ట్ర గీతం : మా తెలుగుతల్లికి మల్లెపూదండ
- రాష్ట్ర చిహ్నం : పూర్ణకుంభం, (పూర్ణ కంశం)
- రాష్ట్ర పక్షి : సాలపిట్ట

వ్యూహానికి వారునులు రైతులు - దేశ సామ్రాజ్యానికి వాళ్లే పునాదులు.

రాష్ట్ర మ్యూజం	:	కృష్ణజింక
రాష్ట్ర క్రీడ	:	కబడ్డీ
రాష్ట్ర వృక్షం	:	చేప
రాష్ట్ర భాష	:	తెలుగు
రాష్ట్ర ద్వితీయ భాష	:	హిందీ
రాష్ట్ర తెలుగు సంవత్సరాది	:	ఉగాది.
రాష్ట్రావతరణ దినం	:	నవంబర్ 1

కాలమాసము

కాలము లోగవత్సరూపము. అమితమైన ఈ కాలమును సూర్యవంద్రాది నక్షత్ర గమనముల నారాధముగా భాగములు చేసి జీవులు నర్తించుచున్నారు.

మనిషి 5 రెప్ప పాట్లు	=	1 నిమిషము
60 నిమిషములు	=	1 మడియ
7 1/2 మడియలు	=	1 జాము
8 జాములు	=	1 వగలు, రాత్రి (తొలి)
15 తిరులు	=	1 వక్షము
2 వక్షములు	=	1 నెల (మనుష్య మాసం)
2 నెలలు	=	1 ఋతువు
3 ఋతువులు	=	1 అయనము
2 అయనములు	=	1 సంవత్సరము (మనుష్య సంవత్సరము)
12 సంవత్సరాలు	=	1 పుష్యరము
1 మనుష్య సంవత్సరము (పితృ దేవతలకు)	=	1 వగలు రాత్రి (పక్ష వక్షము వగలు, కృష్ణ వక్షము రాత్రి)
1 మనుష్య సంవత్సరము (దేవతలకు) (ఉత్తరాయణము వగలు, దక్షిణాయణము రాత్రి)	=	1 వగలు రాత్రి
860 దేవతల దినములు	=	1 దేవ సంవత్సరం
12000 దేవ వత్సరాలు	=	1 దేవ యుగము లేక మనుష్య మహాయుగం
2000 దేవ యుగాలు	=	1 అవో రాత్రము (బ్రహ్మకు లేక
2 మనుష్య కల్పములు, (బ్రహ్మకు వగలు ఉరయ కల్పము రాత్రి క్షయ కల్పం).	=	
71 మహా యుగములు	=	1 మన్వంతరం

14 మన్వంతరాలు	=	బ్రహ్మాకు 1 వగలు లేక 1 మనుష్య కల్పము
60 సెకండ్లు	=	1 నిమిషము లేక 2 1/2 మిమిడియలు
60 నిమిషాలు	=	1 గంట లేక 2 1/2 మిడియలు
24 గంటలు	=	1 రోజు
7 రోజులు	=	1 వారము
30 రోజులు	=	1 నెల
12 నెలలు లేక		
365 366 రోజులు	=	1 సంవత్సరము

సాధారణంగా ఇంగ్లీషు నెలల్లో నాలుగు సంవత్సరముల కొకసారి లీపు సంవత్సరం వస్తుంది. లీపు సంవత్సరంలో ఏబ్రవరి నెలలో 29 రోజులు ఉంటాయి. ఏ ఇంగ్లీషు సంవత్సరం అయితే 4 వేల శేషం లేకుండా బాగించబడుతుందో అదియే లీపు సంవత్సరం.

రాతులు

1. మేషం	2. వృషభం	3. మిథునం	4. కర్కాటక
5. సింహం	6. కన్య	7. తుల	8. వృశ్చికం
9. దనుస్సు	10. మకరం	11. కుంభం	12. మీనం

నక్షత్రములు మరియు కార్కులు

1. ఆశ్విని	2. భరణి	3 కృత్తిక	4. రోహిణి
5. మృగశిర	6. ఆర్ద్ర	7. పునర్వసు	8. పుష్యమి
9. ఆశ్లేష	10. మఖ	11. పుబ్బ	12. ఉత్తర
13. హస్త	14. చిత్త	15. స్వాతి	16. విశాఖ
17. అనూరాధ	18. శ్రేష్ఠ	19. మూల	20. పూర్వాషాఢ
21. ఉత్తరాషాఢ	22. శ్రవణం	23. దనిష్ఠ	24. శతభిషం
25. పూర్వాభాద్ర	26. ఉత్తరాభాద్ర	27. రేవతి	

దశాంశ పద్ధతి

మనదేశంలో ప్రస్తుతం అంతటా ఒకేవిధమైన లెక్కింపు పద్ధతి అమలులో వుంది. కొలతలు, తూచికలు, కూడికలు, హెచ్చింపులు, బాగింపులకు సర్వత్రా ఒకేవిధమైన పద్ధతి సాగుతుంది. ఇప్పుడు రూపాయికి వంద సైసలు. అయిదు సైసలు, పది సైసలు, ఇరవై సైసలు, ఇరువై అయిదు సైసలు, యాభై సైసలు, ఒక రూపాయి, రేదా రూపాయి నాణెములు అమలులో వున్నాయి.

అలాంటి చిన్న బ్రతుకులాడు - దిరాళ జివి బ్రతుకుకూ చిన్నాడు.

మెట్రిక్ విధానము

10	ఒకట్లు	=	ఒక పది
10	పదులు	=	ఒక మారు
10	మార్లు	=	ఒక వెయ్యి
100	వేలు	=	ఒక లక్ష
10	లక్షలు	=	ఒక మిలియను
10	మిలియన్లు	=	ఒక కోటి
	లేక		
100	లక్షలు	=	

ద్రవమాపనము

10	మిల్లీ లీటర్లు	=	1 సెంటీ లీటరు
10	సెంటీ లీటర్లు	=	1 డెసీ లీటరు
10	డెసీ లీటర్లు	=	1 లీటరు
10	లీటర్లు	=	1 డెకా లీటరు
10	డెకా లీటర్లు	=	1 హెక్టా లీటరు
10	హెక్టా లీటర్లు	=	1 కిలో లీటరు
పూర్వపు 1 సీసా		=	7.6 డెసీ లీటర్లు
1 గ్యాలను		=	4.55 లీటరు

తులనామాపనము

10	మిల్లీ గ్రాములు	=	1 సెంటీ గ్రాము
10	సెంటీ గ్రాములు	=	1 డెసీ గ్రాము
10	డెసీ గ్రాములు	=	1 గ్రాము
10	గ్రాములు	=	1 డెకా గ్రాము
10	డెకా గ్రాములు	=	1 హెక్టా గ్రాము
10	హెక్టా గ్రాములు	=	1 కిలో గ్రాము = 1000 గ్రాములు
పూర్వపు 1 ఔన్సు		=	28.4 గ్రాములు
1 పౌండు		=	0.45 కిలో గ్రాములు
1 తులము		=	11.664 గ్రాములు
1 వీణ		=	1.4 గ్రాములు
1 గురిగింజ		=	111 మిల్లీ గ్రాములు

బంగారము - తూకము

బంగారము తూచే తూకములో 5,50, 100, 200, 500 మిల్లీ గ్రాములు. 1, 2, 5 మొదలగు గ్రాముల తూకములు అమలులో వున్నవి.

10 మిల్లీ గ్రాములు	=	1 గ్రాము
111 మిల్లీ గ్రాములు	=	1 గురిగింజ ఎత్తు
11.664 గ్రాములు	=	1 (పాత) తులము

బంగారము - పాత తూకము

2 వీనములు	=	1 వరక
2 వరకలు	=	1 పాతిక
2 పాతికలు	=	1 అడ్డగ
2 అడ్డగలు	=	1 చిన్నము
3 చిన్నములు	=	1 తులము

(తులము అనగా ఒకరూపాయి నాణెము ఎత్తు, వీనము అనగా ఒక అణా ఎత్తు)

రూర పరిమాణము - అంగుల విధానము

12 అంగుళములు	=	1 అడుగు
3 అడుగులు	=	1 గజము
12 గజములు	=	1 రోడ్
22 గజములు	=	1 గొలుసు
220 గజములు	=	1 ఫర్లాంగు
8 ఫర్లాంగులు	=	1 మైలు
484 చదరపు గజములు	=	1 చదరపు గొలుసు
4840 చదరపు గజములు	=	1 ఎకరము
40 చదరపు రోడ్లు	=	1 రూడ్
4 రూడ్స్	=	ఒక ఎకరము

మెట్రిక్ మానములు ధైర్జ్ మానము

10 మిల్లీ మీటర్లు	=	1 సెంటీ మీటరు
10 సెంటీ మీటర్లు	=	1 డెసీ మీటరు
10 డెసీ మీటర్లు	=	1 మీటరు
10 మీటర్లు	=	1 డెకా మీటరు
10 డెకా మీటర్లు	=	1 హెక్టా మీటరు
10 హెక్టా మీటర్లు	=	1 కిలో మీటరు = 100 మీటర్లు
పూర్వపు 1 అంగుళము	=	25.40 మిల్లీ మీటర్లు
1 అడుగు	=	80.4 సెంటీ మీటర్లు
1 గజం	=	0.91 మీటర్లు
1 మైలు	=	1.61 కిలోమీటరు

నేటి అలవాళ్ల రేపు అవసరాలవూతాయి - అవే మనోవారై జరితార్లు అక్కరొస్తాయి.

బాల గేయాలు

తారంగం

తారంగం తారంగం తాండవ కృష్ణతారంగం
వేణునాథ తారంగం వేంకటరమణ తారంగం
నెన్నల దొంగా తారంగం చిన్న కృష్ణ తారంగం.

బుర్రుపిట్ట

బుర్రుపిట్ట బుర్రుపిట్ట తుర్రుమన్నది
పడమటింటి కాపురమూ చేయనన్నది
అత్త తెచ్చిన కొత్త చీర కట్టనన్నది
మామ తెచ్చిన మల్లెపూలు ముడువనన్నది.
మొగని చేత మొట్టికాయ తింటనన్నది

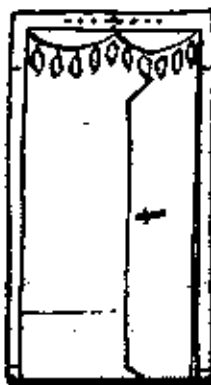
ఊగు ఊగూ గంగెడ్డా

ఊగూ ఊగూ గంగెడ్డా ఊగూపాలే గంగెడ్డా
సోలీ ఊగే గంగెడ్డా సోలెడు పాలే గంగెడ్డా
తాళి ఊగే గంగెడ్డా తప్పెడుపాలే గంగెడ్డా
మారీ ఊగే గంగెడ్డా మానెడు పాలే గంగెడ్డా
అగీ ఊగే గంగెడ్డా అడైడు పాలే గంగెడ్డా

గడపలలో

గడపలలో కెల్ల ఏ గడవమేలు
మహాలక్ష్మీ నివసించు మాగడవమేలు
ఏరులలోకెల్ల ఏవీధి మేలు
విద్వాంసులున్నట్టి మా వీధి మేలు
అరుగులలోకెల్ల ఏ అరుగు మేలు
పండితులు కూర్చున్న ఘా అరుగు మేలు
తోటలలోకెల్ల ఏ తోట మేలు
మామిడి చెట్టున్న మా తోట మేలు
ఏదేశమిస్తుంది శాంతి సందేశం
భిన్న జాతులు ఉన్న మా భరతదేశం

ఓ వాచీ

ఓ వాచీ - మా వాచీ
 టిక్ టిక్ టిక్ టిక్
 టిక్ టిక్ టిక్ ఓ వాచీ
 టిక్ టిక్ టిక్ మా వాచీ
 అందమైన మోముపైన
 అంకెలున్నాయి - అంకెలున్నాయి

ఆ అంకెలను చూపుతున్న
 ముల్లులున్నాయి మూడు ముల్లులున్నాయి
 పెద్దముల్లు చూపుతుంది నిమిషాల్లాన్నో
 చిన్నముల్లు చూపుతుంది గంటలు ఎన్నోన్నో మరి
 చిన్న ముల్లు చూపుతుంది టిక్ టిక్ లాన్నో
 పగలు రాత్రి యవక వీవు ఎటుల తిరిగెదవో
 ఆ కీటుకు తెలిసిన లటుకులాడి చిటుకు యంత్రమా

- శ్రీ న్యాయవతి రాఘవరావు

పరిశోధనల పాట

నైకేలు కనుగొనె మాక్ మిలన్
 విమానమిచ్చిరి రైలు సోదరులు
 టీ.వీ. విచ్చెను జే.కే. బియర్డ్
 అచ్చయంత్రంను గూటన్ ఒపెగెను.
 న్యూటన్ భూమయస్కాంతం అనెను.
 అలెగ్జాండరందించె పెన్సిలిన్
 బరిపోసిచ్చెను గ్రాహం బెలు
 ఎడిసన్ బల్బును తయారు చేసెను
 రేడియో కనుగొనె మార్కోని
 జేమ్స్ ఇచ్చెను రైలు ఇంజెను
 లిప్స్కు డూపం పోసెను ఓటిస్
 బ్యరమానివి కనుగొనె పారవోహెట్
 డైసెమిట్ కనుగొనె ఆల్బ్రెడ్ వోబెల్
 రేడియం కనుగొనె మేడం క్యూరీ
 బ్రెయిలీ లిపిని బ్రెయిలీ ఒపెగెను
 లివెక్ ఇచ్చెను స్టెతోస్కోపును
 పార్కెన్స్ కనుగొనె రెఫ్రిజిరేటర్

- సుద్దాల శ్రీదేవి

పనిపాట

ప్రజలలో ఎంతో వాడుకలో వున్న మాట పనిపాట. అయితే 'పనిపాట' పనిపాటల వాళ్ళు 'పనా పాటా' ఇలాంటి మాటల గురించి లోతుగా ఆలోచించి నపుడు పనికి పాటకూ వున్న అద్భుతమైన సంబంధం మనకు తెలుస్తుంది.

పని పాట అనగా పనియొక్క పాట. పని చేస్తున్న కష్టజీవులు తమ తమ పనులు చేస్తూనే వారి పనిని ఒక క్రమ పద్ధతిలో సాగించడానికి, సమావృత్త వేగంలో కొనసాగించడానికి, క్రమ ద్వారా వచ్చే అలసటను తీర్చుకోవడానికి ఒక పనిముట్టులా ఉపయోగపడింది పాట. అందుకే 'పని - పాట' అనే మాట వుట్టింది. అంతేకాదు పనిలోనే పాట కూడా వుట్టింది. ఇందుకు మనకెవ్వు ఉదాహరణలు కనిపిస్తున్నాయి.

పూర్వం రాజాజ్ఞను, రాణులజ్ఞను, దొరలజ్ఞను, దొరసానులజ్ఞను, మేవాలలో, పల్లకీలలో మోసుకుంటూ ఎన్నో పైళ్ళ దూరాంకు చేరవేస్తుండేవారు ఆవుడు ఆ పల్లకీలను మోసే వాళ్ళు తమ దుబాలసైనువ్వు వాచానాలలో వున్న వారికి ఇబ్బంది కలగవంత సున్నితంగా మోస్తూనే తమకు వస్తున్న అలసటను "ఓవ్వాం ఓవ్వాం హా" అని ఒక ధయలో అంటూ అదే ధయలో పాడుతూ వెళ్తుండేవారు. అలాగే వడ్డు దంబుతువ్వు అడవిడుముల పనిపాటలు రోకటి పాటలుగా మారాయి. పడవలో చేపం వేటకు వెళ్ళే వారి తమ్ముళ్ళ గొంతుల నుండి "సైలెప్పో సైలెప్పో" లాంటి పనిపాటలు వుట్టాయి. ఇలా పనిలో, పనితో వుట్టిన పాట ఎన్నోదసాదనయగాను, భగవంతుని స్తోత్రంగాను, ఉద్యమాలకు ఉపేరిగానూ విస్తరించింది. అంతేకాదు వ్యాపారస్తుల చేతుల్లో సినీమాపాటగాను మారింది.

పాడువు కథలు

పుట్టినవూరు అడవి
పాడుచిలుకల్లా తరువు
పంటివిందా గాయాలు
కడుపువిందా నీయోలు

దారాలలో మట్టిపైరు
అట్టలమధ్య జంధిస్తారు
క్రవంచాప్పి తనలో దాచుకుంటుంది
లానుమాత్రం చేతిలో ఇమిడిపోతుంది.
మనలోపాటి వస్తుంది

అనుమానం అతి భయంకరమైనది - చిత్తవంశాధిపతి ఉపేరి పోషక బోధనం.

టికెట్ కూడా తీసుకొంటుంది
సీనిమా మాత్రం చూడవంటుంది
మూడుగుంటలు మనకోసం విల్పుంటుంది.

వాహనము

ముక్కుమీదికెక్కు
రెండుచెవులునొక్కు
టక్కువిక్కుల పొక్కు
జాలించంటే పటుక్కు
ఎల్లప్పుడు వెంటే వుంటుంది
అందరికీ కనబడుతుంటుంది.

కళ్ళజోడు

చేయి పెడితే అడ్డగిస్తుంది.
చూపును మాత్రం లోపికి దానిస్తుంది
దూరాలను దగ్గరగా తెస్తుంది
అందరినూ ఇంట్లో విరబాయిస్తుంది.

టీ.వీ.

ఫోన్

పట్టుకున్న చేతిలోనే ఉంటుంది
ఎన్ని చేతులయినా మారుతుంది
ఎంతదూరమైనా వివబడుతుంది.
వెదిలో చూట్టాడుతుంది.

నోరులన్న చెవులు లేవు - పాముకాదు
చెవులూడు తప్ప వినిపించుకోదు - చువ్వి కాదు
పెంపు లేకుండా పనిచేస్తాడు - ఉద్యోగి కాదు
ఒక పురుషుడు కన్న చిగ్గ ఎవడు కాడు?

రేడియో

ప్రతి జీవి కడుపులో వేసు పున్నాను
జనవులోగలికి వునాది (వేసు) పయ్యోడు
వా కోనమే ప్రపంచం పొగుచున్నది.
ప్రతి జీవి వా నల్లవే పూర్ణపురుంది.

ఆకలి (అహారం)

అప్పుకన్నా ముందు వేసు కావాలి
అందరిలో వేసెపునూ ఉంటు ఉందాలి
అకారం వాకంటూ లేవే లేదు
వేసు లేవించోటు భూమిపై లేదు.

గాలి

భూమి

అందరూ వా నిర్దేశ
వచ్చినారు అమ్మా అవి పింఛను
ఏది పొందాంవ్వా వారోనే
ఏం చేయాంవ్వా వా పైనే.

పోజిటివ్ పాఠ్యాలు

అక్షరములు మూడు ఆడుగులరక్షలు
నడుము దీసి వేయవగుమ గూడు
రెండుజనులకొప్పుడుండంగలయును
దీని భావమేమి తెలియవలయు - పాదుక/పాక

బడినదమ్ము మారునంటయిల్లవియొక్క,
అక్షరమ్ము మార్చివంతలోనే - పాకకాం/పాకకాం
పానయన్న పదముపరగుమార్తాలమై
అత్తు ఇత్తు మార్చివంతలోనే - పిల్ల/పిల్లి

గుడినదమ్ము మారి కుదురువారాయమై
వ్యయముచేయనొక్కయక్షరమ్ము - ఆలయము/ఆయము
చుట్టమన్న పదము చూపడు క్రద్దయై
అక్షరమ్ముకటియ ఆమరివంత - బందువు/రాబందువు

మనభూమి

మనీసి నీవనెనే ఈ భూమి 460 కోట్ల సం || అకు పూర్వం ఏర్పడింది
అంటారు. ఆ తరువాత ఎంతో పరిణామం చెంది, కొండలు, లోయలు, నదులు,
నదన్నులు, సముద్రాలు,
నిర్మితమై. తరువాత ఎవరూలు ఇత్యాదులెన్నో
అమితా పుట్టింది. అది సముద్రంలో ఏక కణజీవి
నాలుగుగా మారి ఒకటి రెండుగా రెండు
మూలమైంది. తనోత్పత్తికి

భూమి వైశాల్యం మూడు 20 కోట్ల
చదరపు మైళ్ళు ఇందులో 14 కోట్ల చదరపు మైళ్ళు
వదేశం వీటిలో కప్పబడింది. మిగతా 6
కోట్ల చదరపు మైళ్ళ ప్రదేశంలో అమెరికా, రష్యా, చైనా, భారతదేశం లాంటి పెద్ద
దేశాలన్నో వున్నాయి.

భూమి బరువు టన్నుల్లో చెప్పాలంటే 6 అంకె పక్కన 21 సున్నాలు పెట్టాలి. అంత బరువుంటుందని తేల్చారు మన శాస్త్రజ్ఞులు. భూమి తనమట్టు లాను 2.5 గంటకు వేయి మైళ్ల వేగంతో 23 గం. 56 ని. 4.09 సె.లలో తిరుగుతూ, గంటకు 66,250 మైళ్ల వేగంతో సూర్యుని చుట్టూ 365 రో. 5 గం. 48 ని. 45-51 సె.లలో తిరుగుతుంది.

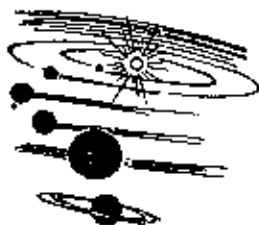
భూమి సూర్యుని చుట్టూ తిరిగే వరిది 20 కోట్ల మైళ్ళు భూమి 23 1/2° ఉత్తరాన తూర్పునకు వంగినది. భూమికి సూర్యుడు 9 కోట్ల 30 లక్షల మైళ్ల దూరములో ఉన్నాడు. ఈ దూరమే జీవులకు ప్రాణాధారమైంది.

మన భూమికి ఉపగ్రహం చంద్రుడు. భూమికి చంద్రుడు 2 లక్షల 38 వేల 840 మైళ్ళ దూరములో ఉన్నాడు. చంద్రుని మీద ఏముందో తెలుసుకోవాలని సీటీఆర్వీస్ట్రాంగ్, ఎడ్వీన్ ఆల్త్రిన్, మైకేల్ కాలిన్స్ లు జూలై 16, 1969 లో (శాటర్స్) ఆపోలో 11 అనే నౌకలో వెళ్ళారు. అక్కడ రెండువ్వర గంటలు తిరిగి దుమ్ముదూళి ఉన్నట్లు తెలుసుకొని వచ్చారు. మనకు కనిపించే మచ్చలు అనేవి అక్కడ లోయలుగా గుర్తించారు.

తమాషా ఏమిటంటే ఈ విశాలమైన భూమి ఖగోళంలో 2.5 ఇంచుకరేణువంత అని నిజ్జానశాస్త్రం చెబుతుంది.

ఖగోళశాస్త్రం

రాత్రి నమయంలో ఆకాశంలోకి చూసినప్పుడు మనకు నక్షత్రాలు, చంద్రుడు వెలుగులు విరజిమ్ముతూ కనిపిస్తాయి. వీటిలోపాటు మన సూర్యుడు, తోక మక్కలు, గ్రహాలు అన్నింటినీ కలిపి మనం ఖగోళం అంటున్నాం. ఈ ఖగోళంలో

కనుచూపు వడెంతవరకు ఏవైపు చూసినా మనకు కనిపించే విశ్వం రెండు రకాలుగా వుంటుంది. పదార్థం, ప్రదేశం (దీనిని మనం ఆకాశం అని పిలుస్తాము). విశాలమైన ఈ ప్రదేశంలో పదార్థం చాలా చిన్నది. అనగా బంగాళాఖాతంలో 2.5 నీటి బిందువంత.

నక్షత్రమండలం :

ఇందులో సుమారు 180 కోట్ల నక్షత్రాలు వున్నట్లు శాస్త్రజ్ఞులు తెలుస్తున్నారు. వీటిల్లో అనేకం సూర్యునికన్నా పెద్దవిగా ఉన్నాయి. సూర్యునికంటే అనేక రెట్లు దూరంగా వుండటం వల్ల అవి మిణుకు మిణుకు మంటూ కనిపిస్తున్నాయి. ఈ

నక్షత్రాలలో భూమికి దగ్గరగా వున్న
నక్షత్రము వేరు "ప్రాణిమా
సెంట" ఇది భూమికి 25 లక్షల
కోట్ల మైళ్ల దూరంలో వుంది.

రాత్రులందు మన కంటితో
నుమారు 3 కోట్ల నక్షత్రాల వరకు
మనం చూడగలుగుతున్నట్లు
శాస్త్రజ్ఞులు వెల్లడిచేస్తున్నారు.

నక్షత్రాలన్నీ తక్కువ అధికమైన వేడి వాయువులతో కూడి ఉన్నాయి.

సౌర కుటుంబం :

సౌర కుటుంబంలో సూర్యుని చుట్టూ తిరిగే గ్రహాలు, చాలి చుట్టూ తిరిగే ఉప
గ్రహాలు, తోక చుక్కలు, ఉల్కలు ఉన్నాయి. అందు సూర్యుని చుట్టూ బుధుడు,
శుక్రుడు, భూమి, ఆంగారకుడు, గురుడు, శని, యురేనస్, నెప్ట్యూన్, ప్లూటో
గ్రహాలు తిరుగుతూ ఉన్నాయి. చంద్రుడు భూమి చుట్టూ తిరిగి ఉన్నాడు.
గ్రహాలు ఏదీ స్వయం ప్రకాశాలు కావు అవగా
వెలుగును ప్రసరించేవి కావు.

సూర్యుడు :

సూర్యుని వ్యాసము 1,392,000 కి.మీ. సూర్యుని
మధ్య కొలత 13,84,000 కి.మీ. సూర్యుని
భూమికి 9 కోట్ల 28 లక్షల మైళ్ళ దూరం
ఉన్నది. సూర్యుని ఉపరితలం నుండి జ్వాలలు
ఒక సెకండుకు 200 నుండి 300 మైళ్ళ
వేగంతో పైకి లేస్తుంటాయని అవి రెండు
నుంచి అయిదు లక్షల మైళ్ళ పైకి
పోతుంటాయని భగోళ శాస్త్రజ్ఞుల పరిశోధనలో

వెల్లడయింది. సూర్యుని వెలుతురు 8ని. 16.6 సెకండ్ల కాలంలో భూమి కి
చేరుతున్న ఒక జెట్ విమానం ఆగకుండా గంటకు 1000 కి.మీ వేగంతో
ప్రయాణిస్తే 17 వందలకు సూర్యుని చేరుకుంటాం.

చంద్రుడు :

చంద్రుని మధ్య కొలత 2160 మైళ్ళు దీని
కంటే భూమి 80 రెట్లు పెద్దది. భూమికి చంద్రుడు
2 లక్షల 38 వేల 8 వందల 48 మైళ్ళ దూరంలో
ఉన్నాడు. చంద్రుని కాలం 1-3 సెకండ్లలో
భూమిని చేరుతుంది.

అవసరమందలారికి తాళం వేసి వుంటుంది - క్రమ బింబంలే చదువకోసం అతాళం లేని
కరూరవుతుంది.

ఉపగ్రహం కావడం వలన చంద్రునికి రెండు గమనాలు ఉన్నాయి. (1) తనచుట్టు తాను తిరుగుతూ (2) భూమి చుట్టూ తిరుగుతూ దానితోపాటు సూర్యుని చుట్టూ తిరుగుతూ ఉంది. కావున భూమితోపాటు చంద్రుడు కూడా సూర్యుని చుట్టూ 365 రోజులు తిరుగుతాడు.

తోక మక్కలు :

గ్రహాల మాదిరిగా ఈ తోకమక్కలు కూడా సూర్యుని చుట్టూ తిరుగుతాయి. ఇవి సూర్యునికి దగ్గరగా వచ్చినపుడు దానిలో వున్న దుమ్ము, దూరి వాయువులన్నీ సూర్యుని వేడిమికి వ్యాకోచించి పొడవుగా సాగి తోకలా ఏర్పడుతాయి. బరువైన పెద్దపెద్ద రాళ్ళు కొండలు మాత్రం దూరంగా పోలేక గుండ్రంగా తలకాయలా ఏర్పడుతాయి.

ఒక్కోసారి తల వ్యాసం 150 వేల మైళ్ళుంటుంది. అప్పుడు తోక దాదాపు 50 లక్షల మైళ్ళ నుండి 10 కోట్ల మైళ్ళ వరకు వ్యాపించి ఉంటుంది. మనకు కనిపించేవి అనగా శాస్త్రజ్ఞుల అంచనాలకు వెయ్యి తోకమక్కలు ఉన్నట్లు తేలింది. అయితే, ఇంకా లక్షల సంఖ్యలో ఉండి ఉంటాయని కూడా ఊహ.

మహా సముద్రాలు

సముద్రాలు :

భూమిపైన 3 వంతులు నీరు అవరించి వుంది. ఈ భవనాలు, వట్టణాలు, దేశాలన్నీ మహా సముద్రాల ముందు చాలా చిన్నవి, ఎటువైపు చూసినా సముద్రమే కనిపిస్తున్నప్పుడు ఎవరికైనా అనిపిస్తుంది, ఈ సముద్రం ముందు మనిషి ఇసుక రేణువు లాంటి వాడని.

ఎంతో విశాలమైన ఈ సముద్రాలు భూమి పరిణామ క్రమంలో 150 కోట్ల సంవత్సరాల క్రితం ఉద్భవించాయి. సముద్రాలలో నేల ఎగుడు దిగుడుగా ఉంది. ఇందు పర్వతాలు, లోయలు, చెట్లు, జంతువులు, ప్రవాహాలు కూడా ఉండి అపారమైన ఖనిజసంపద కలిగి వున్నాయని పరిశోధనలో వెల్లడైంది. ఒక్కోచోట సముద్రాలలో ఎవరెప్పు శిఖరాన్ని మించిన లోతు కూడా వుంటుంది.

పసిఫిక్ మహా సముద్రం :

దీని పగలు లోతు 2 1/2 మైళ్ళు. వైశాల్యం ఆరుకోట్ల 39 లక్షల 86వేల చదరపు మైళ్ళు. సముద్రాలలో అతి లోతైన ప్రాంతం ఫిలిప్పైన్స్ తీరంలో ఉన్న 'నివాండ్' ప్రాంతం. ఇక్కడ 37 వేల 726 అడుగుల లోతు ఉంటుంది.

ప్రేమ వేళ్ళారకు దోషాలు కనిపించవు - ప్రేమ రాజ్యంలో మోసాలకు ఎల్లూ ఉండవు.

అట్లాంటిక్ మహా సముద్రం :

ఇది యూరప్ ఖండానికి, ఆమెరికా ఖండానికి మధ్య వుంది. దీని నైశాన్యం ఎనిమిది కోట్ల పదహారు లక్షల అరవై రెండు వేల చ॥ కి.మీ. ఇందు మిక్కిలి లోతైన ప్రాంతం 'మిల్లినాకి' డీప్ హార్బర్ కి గాఢం వుంది. అక్కడ దీని లోతు ఎనిమిది వేల అడుగుదల నలభై ఎనిమిది మీటర్లు.

హిందూ మహా సముద్రం :

ఇది దక్షిణ ఆసియా, తూర్పు ఆఫ్రికా, 'సుడిహాఫ్' అగ్రం నుండి బీయూనిన్ వరకు వ్యాపించి వుంది. ఇది ప్రపంచ మహా సముద్రాలలో అతి ప్రాచీనమైనది. దీని నైశాన్యం ఏడుకోట్ల యాభై తొమ్మిది లక్షల తొంభై వేల చ॥ కి. మీ. దీనిలో లోతైన ప్రాంతాలు 'సుండాగాఢ' ఒకటి, దానిలోతు ఏడువేల నాలుగు వందల యాభై అయిదు మీటర్లు. మరొకటి హర్లాన్ 6,459 మీటర్లు.

వింత జలచరాలు

చేపలు :

జలచరాలు అవగానే మనకు ముఖ్యంగా జ్ఞాపకానికొచ్చేవి చేపలు. వీటిల్లో సాధారణమైనవే గాకుండా మనుషుల్ని ఆశ్చర్యపరిచే ఎన్నో వింత చేపలు కలవు. వాటి గూర్చి తెలుసుకుందాం.

బురదగిడవ :

ఈ చేపకు రొమ్ము మీది రెక్కలు బలపడిన తరువాత ఆహారం కొసం అది ఇసుకలోను, బురదలోను వెతికేటప్పుడు ఆ రెక్కలు దానికి సాదాలుగా ఉపయోగపడతాయి. చేపలన్నింటిలో ఈ ఒక్క చేపకే నేల మీద, నీటిలోనూ జీవించే అవకాశం ఉంది.

ఎగిరే చేప :

గరిష్టమైన మందిరిగా దక్షిణ ఆమెరికా దేశాల నదులలో ఎగిరే చేపలు ఉన్నాయి. ఇవి బలమైన రెక్కలు, తోకలు కలిగి ఉంటాయి. చేపలు పట్టే వారి నుండి ఇవి అతివేగంగా తప్పించుకుంటాయి. ఇవి గాలిలో దూసుకుపోయి తెరిగి నీటిమీద వాలుతాయి. ఆ విధంగా మూడు వందల నుండి వెయ్యి అడుగుల ఎత్తువరకు ఎగురుతూ గంటకు 40 మైళ్ల వేగంతో ప్రయాణించగలుగుతాయి.

ఎగలకుడు చేప :

ఇది చెట్టు ఎక్కగలదు. ఒక నరస్సు నుంచి మరొక నరస్సుకు వలస పోతుంది.

ప్రాటాస్టెరస్ అనెక్టెస్ :

ఈ చేప నెలల తరబడి నీటి ముఖం చూడకుండా జీవించగలదు. ఈ చేప నేనవి కాలమందు బురదలో గొట్టం ఆకారంలో ఒక రంధ్రం చేసుకుని అందులో నివసిస్తుంది.

బంతి చేప :

ఏదైనా ప్రమాదం ఎదురైనప్పుడు ఈ చేప తన శరీరాన్ని బంతిలాగా చేసి నీటిపై వంలాగా తేలుతూ తనని తాను రక్షించుకుంటుంది.

విషపు చేప :

రారన్ పిష్ అనే చేప రాలా విషపూరితమైంది. జపాన్ సముద్రతీరంలో జీవిస్తుంది. దీనిని తిన్న వ్యక్తి వెంటనే చనిపోతాడు. అలాగే జెర్మీ పిష్ ఆస్ట్రేలియా తీరంలో ఉంటుంది. ఇది కుడితే మనిషి 2, 3 నిమిషాల్లో చనిపోతాడు.

విద్యుత్ చేపలు :

దాదాపు 250 రకాల చేపలకు కరెంటును ప్రసరించే అవయవాలు ఉన్నాయి.

'ఈల్' అనే చేప బ్రెజిల్ తీర ప్రాంతంలో ఉంటుంది. 450 నుండి 650 వోల్టుల ధాకా ఇది విద్యుత్తును కలిగి వుంటుంది. ముట్టుకుంటే కరెంట్ షాక్ తగిలి జంతువులు చనిపోతాయి. మనుషులు కూడా చనిపోతారు. ఇది ఒక్కోసారి 50 లక్షల నుండి 1 కోటి వరకు గుడ్డు పెడుతుంది. అవి కొద్ది సమయంలోనే పిల్లలుగా మారుతాయి.

కాండిడా : ఈ చేప దక్షిణ అమెరికా బ్రెజిల్ తీర ప్రాంతంలో ఉంటుంది. నదులలో స్నానాలు చేసే మనుషుల మూత్రనాలలోకి ప్రవేశిస్తుంది. దీనికి మూత్రం వాసన అతి యిష్టం. దానితో మూత్ర విసర్జన అవయవంలోకి చేరుతుంది. ఆ చేప చొరబడగానే వెంటనే ఆపరేషన్ చేయించుకొని తీయించుకోవాలి. బలవంతంగా బయటికి లాగితే దాని పాలునుల గట్టిదనం ద్వారా మూత్రనాళం చీల్చుకొని పోతుంది.

రంగులు మార్చే చేప : ఇది సముద్రం లోతైన ప్రాంతంలో జీవిస్తుంది. నల్లని నీటి తొట్టిలో వేస్తే నల్లగాను, తెల్లని నీటి తొట్టిలో వేస్తే తెల్లగాను మారిపోతుంది. ఈ విధంగా ఆది పరిపరాలను బట్టి రంగులు మారుస్తుంది.

గాలం చేప : నీటి తలమీద ఒక గాలం దాని చివర ఒక ఎర ఉంటాయి. చేప బురదలో రాకొని ఉంటుంది. పైన వున్న ఎరను చూసి పట్టుబడిన ఏ జీవినినా

గొట్టుకుండునుంబరవలె ఆకర్షిస్తుంది - మంచితనం మూతవలె పోషిస్తుంది.

అహారంగా తింటుంది. ఈ గాలం చేపలలో మగచేప ఆడచేప శరీరాన్ని అంటి పెట్టుకొని ఉంటుంది. ఆ రెంటికి మధ్య బొడ్డులాడు బంధం ఉంటుంది. ఆడచేప ఆహారం సంపాదించి బొడ్డులాడు గుండా మగచేపకు అందిస్తూ దానిని సాకుతుంది. కొన్నాళ్లకు మగచేప వోటికి పనిలేకపోవడంతో అది అంతరించిపోతుంది. అలాగే ఆడచేప మరణిస్తే అంటిపెట్టుకొని ఉన్న మగ చేప కూడా మరణిస్తుంది.

విలుకాడు చేప :

ఇది నీటిపైభాగాన కాని, గడ్డి మీద గాని ఏదైనా ఈగ వాలితే ఈ చేప కొంత సమీపంగా చేరి గురిమాచి తన నోటి నుంచి నీటి బిందువును తుప్పాకి గుండులా వదల్తుంది. అది తగిలిన మరుక్షణం ఈగ చనిపోగానే దానిని తినేస్తుంది.

వోటిలో పాతిగే చేప : టెలాసియా అనే రకం చేపలు వోటిలో గొడ్డను పెట్టుకొని పొరుగుతాయి. పొరుగుతున్న పనుయంలో ఆ చేపలు ఏ కారణం తీసుకోవు. ఇది ఆడచేప మాత్రమే చేస్తుంది.

కొస్తైనా ఆర్కాల్టీ : ఇందులో ఆడచేప నీటి బయట, వీటికి పైన వాలి వున్న చెట్ల కొమ్మల ఆకుల అడుగుభాగాన గుడ్లు పెడుతుంది. ఆడచేప వెళ్లిపోగానే మగచేప నీటిపైకి వచ్చి తన వోకతో నీటి బిందువులను ఆ గుడ్లమీదకు ఎగచిమ్ముతూ వుంటుంది. అలా రెండు మూడు రోజులు చేపిన తరువాత ఆ గుడ్ల నుండి పిల్లలు వెలువడి నీటిలోకి చేరుతాయి.

పాలమన్, ఊల్ చేపలు : యూరప్ వద్దల నుండి 4,800 మొదలు 6,000 కి.మీ దూరం ప్రయాణించి, అమెరికా తీరంలో గల బర్మోడా ప్రాంతం అకాథంలోకి చేరి అక్కడ గుడ్లు పెట్టి చనిపోతాయి. ఆ గుడ్లలోంచి వచ్చిన పిల్లలు తమ తల్లులు ఏ మహా సముద్రం నుంచి ఏ సరస్సు నుంచి, ఏ చెరువు నుంచి వచ్చాయో అట్టి చోటుకు చేరి జీవిస్తాయి.

గొట్టం చేప : గుడ్లను మగచేప కడుపునకు అతికించే వింత ఆచారం ఉంది ఈ చేపలలో. పొదగబడేదాకా ఆ గుడ్లు తండ్రి కడుపును అంటిపెట్టుకునే ఉంటాయి. పాత నీటి గుర్రం అనే చేపల్లో ఆడ చేప పెట్టిన గుడ్లు మగ చేప కడుపు దగ్గర ఉండే సంచితో ఉంటూ అక్కడే పొదగబడి వాటి నుండి పిల్లలు బయటికి వస్తాయి.

కత్తిచేప :

ఇది మొదట ఆడచేపగా జీవితం ప్రారంభించి చాలా చేప పిల్లల్ని కంటుంది. ఆ తరువాత కొన్నాళ్లకు అది మగచేపగా మారి ఇతర ఆడ చేపలలో తిరిగి పిల్లలని కని తండ్రిగా మారుతుంది.

పీ అట్టర్స్ : ఇది సముద్ర జీవుల్లో ఉండే అతి తెలివైన జీవి. తమ పిల్లల నుండి విడిపోకుండా ఉండడానికి రాత్రి సమయంలో నిద్రించేటప్పుడు సముద్రపు నాచుతో తల్లి పిల్లలు అప్పీ కట్టగా కట్టేముకొని పడుకుంటాయి. ఉదయం లేరాక ఈ కట్టు విప్పు కుంటాయి. వీటికి తమ సంతానం అంటే ఎంతో ప్రేమ.

తిమింగిలం :

ఇది సాధువులా జీవిస్తుంది. ఒప్పుడు ఇది నేల మీద నివసించేది. క్రమ క్రమంగా వీటికి చేరువై వీటిజీవిగా మారింది. తిమింగిలాలు ప్రతి పది, పదిహేను నిమిషాలకు ఒకసారి సముద్రంపైకి వచ్చి గాలి వీల్చుకొని సోకుంటాయి. ఇది గాలి వీల్చుకోకుండా 75 నిమిషాలు ఉండగలదు. వీటిల్లో పళ్లు ఉన్నవి, పళ్లు లేనివి అనే రెండు రకాలు ఉన్నాయి.

పళ్లు లేనివి 110 ఆడుగుల పొడుగుతో 150 అన్నుల బరువు ఉంటాయి. అనగా ఒక ఏనుగు వీటి కడుపులో హాయిగా నిలబడగలదు. వాటి వరాల్లోంచి చిన్న పిల్లలు నడిచిపోగలరు.

పళ్లున్న వాటిలో స్పైర్ తిమింగిలం ఒకటి. ఇది 60 ఆడుగుల పొడవు ఉంటుంది. ఇది ఆహారాన్ని సముద్రం ఆడుక్కు తీసుకువెళ్లి తింటుంది. దీని ఏముకలు ఒకటిన్నర అన్నుల బరువు ఉంటాయి.

తిమింగలం శరీరంలో మూడోవంతు తల వుంటుంది. అది ఒక సారి నోరు తెరిస్తే రెండు, మూడు అన్నుల నీరు లోపలికి పోతుంది. దీని తోక తెడ్డలాగా వుంటుంది. కొవం వస్తే తోకతో కొద్దుంది. ఆ దెబ్బకు నౌకలు ముక్కలు, ముక్కలు అవుతాయి.

తిమింగిలం గంటకు 22 మైళ్ళ వేగంతో ఈదుతుంది. దీని వయస్సు 50 సంవత్సరాలు. బాగా పెరిగిన తిమింగిలం ఒక పెద్ద 10 అంతస్తుల భవనం వలె ఉంటుంది. దాని గుండె కారంత పెద్దగా ఉంటుంది. కొత్తగా పుట్టిన పిల్ల ఎనిమిదేంల సొండ్ల బరువు ఉంటుంది. తిమింగలానికి మాపు తక్కువగా ఉంటుంది. వినికిడి శక్తి మరుగ్గా ఉంటుంది.

చార్జిన్ :

ఇది సముద్ర గర్భంలోని తిమింగిలం జాతికి చెందినది. ఇది అన్ని సముద్ర ప్రాణుల కన్నా అతి తెలివైనది. మనిషికంటే దీనిబలం చాలా అధికం. అనేక సార్లు సముద్రంలో పడిన

మనుమల్లి దాల్చిన ఒడ్డుకు చేర్చిన సంఘటనలు ఉన్నాయి. వీటిలో ముఖ్యమైనది చాలా సన్నిహితంగా పుష్పాం చేయగలుగుతాడు. ఇవి లోమ్మిడి మీటర్ల ఎత్తువరకు ఎగురుతుంటాయి. లోక మీద నిలబడి నాట్యం కూడా చేస్తాయి. దాల్చినలు పిల్లలను కని పాలిచ్చి పెంచుతాయి. ఇవి నదులలో కూడా జీవించగలవు.

ఆక్టోపస్ : ఇది లోచైన సముద్రాలలో ఉంటుంది. దీనికి ఎనిమిది పగ్గాల్లాంటి చేతులు ఉంటాయి. ఇది చాలాపు 30 ఆడుగుల వరకు ఉంటుంది. దీని పాలకు ఉన్న గిన్నెలాంటి వాటిలో పట్టుబట్ట జంతువు రక్షాన్ని పీల్చివేస్తుంది. ఆమెరికా స్లాండా జలసందిలో వున్న ఆక్టోపస్లు చిన్నపిల్లల్ని చంపివేసిన సంఘటనలు ఎన్నో ఉన్నాయి.

స్క్వీడ్ :

దీని పొడవు 50 ఆడుగులు. ఇది భయంకరమైన జంతువు. ఇది వీటిని వెనుకకు తోస్తూ జెట్ విమానంలా దూసుకుపోతుంది.

నదులు

కావేరినది : ఇది దక్షిణ భారతదేశంలోని ప్రముఖమైన నదులలో ఒకటి. కర్ణాటకలోని వడమటి కనుమలలో 'తల కావేరి' అనే చోట పుట్టి అగ్నేయ దిశగా ప్రయాణించి తమిళనాడు రాష్ట్రంలో ప్రవేశించి, తిరుచిరాపల్లి వద్ద శ్రీరంగం దగ్గర పాయలుగా విడిపోయి బంగాళాఖాతంలో కలుస్తుంది. దీని పొడవు 560 కి.మీ. కర్ణాటక, తమిళనాడు రాష్ట్రాలకు ఇది ప్రధానమై, పంటనీటికి మూలాధారమైనది.

కృష్ణానది : దక్షిణ భారతదేశంలోని వడమటి కనుమలలో సముద్ర మట్టానికి 1230 మీటర్ల ఎత్తులో మహాబలేశ్వరం వద్ద పుట్టి దక్షిణంగా మహారాష్ట్రలో పయనించి ఉపనది అయిన బీమాను కలుపుకొని తూర్పుగా పయనించి కర్ణాటక ద్వారా ఆంధ్రలో ప్రవేశించి తుంగభద్ర, మాసీ ఉపనదులను కలుపుకొని నల్లమల ఆడపులలో నుండి విజయవాడ వద్ద తీరమైదానమును చేరుకొని మరికొంత దూరం ప్రవహించి మూడు పాయలై బంగాళా ఖాతంలో కలుస్తుంది. దీని పొడవు 1220 కిలో మీటర్లు.

తుంగభద్రా నది : తుంగ - భద్ర అను రెండు నదుల కలయికే తుంగభద్రా నది. వరాహ పర్వతశ్రేణిలోను, గంగమూల అనే చోట ఈ నదులు పుట్టి ఈశాన్యం వైపుగా ప్రవహించి ఒకే నదిగా మరి కర్ణాటక దాటి కర్ణాటక దగ్గరలో కృష్ణానదిలో కలుస్తుంది. దీని పొడవు 640 కి.మీ.

గోదావరి వది : మహారాష్ట్రలోని పడమటి కనుమలలో సముద్రమట్టానికి 650 మీటర్ల ఎత్తున " నాసికా త్రయంబకం " వద్ద చిన్న ఊటగా ఆరంభమై రాను రాను పెద్దదై నిజామాబాదు జిల్లాలో ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ప్రవేశించి పాపకొండ కనుమల (రాజమండ్రి పైను) ద్వారా మైదానంలోకి చేరి ' భవశేష్వరం ' వద్ద రెండుగా చీలుతుంది. తరువాత తూర్పుదిశగా ప్రవహించే నీటిపాదం ' గౌతమి ' వది పేరుతోను, మరొక పాదం ' పశ్చిమ ' పేరుతోను పశ్చిమానికి ప్రవహిస్తూ విడిపోతాయి.

గౌతమీవది తిరిగి పాయలై కాకినాడ వద్ద పశ్చిమానికి మళ్ళి, కోనసీమలో ప్రవేశించి సముద్రంలో కలుస్తుంది. ' పశ్చిమ ' వది పశ్చిమంగా ప్రవహించి నరసాపురం సమీపంలో బంగాళాఖాతంలో కలుస్తుంది. నాసిక్ నుండి నరసాపురం వరకు గోదావరి వది పొడవు 1440 కి.మీ.

గంగావది : హిమాలయ పర్వతాలలో సముద్రమట్టానికి 3, 139 మీ. ఎత్తున ఒక హిమ గుహ (గంగోత్ర) లో పుట్టి ఆగ్నేయంగా ఉత్తర ప్రదేశ్, బీహార్, పశ్చిమ బెంగాల్ రాష్ట్రాల నుండి బంగాళాదేశ్ లోనూ ప్రవహించి సంగమ స్థానం చేరి బంగాళా ఖాతంలో కలుస్తుంది. దీని పొడవు 2, 478 కిలో మీటర్లు.

బ్రహ్మపూర్ణ వది : ఇది భారతదేశానికి ఈశాన్య ప్రాంతంలో ప్రవహించేవది. హిమాలయాల్లో పుట్టి టిబెట్ లో ప్రవహించి ' నామ్చాబురావా ' వద్ద వంపు తిరిగి 120 ఉపనదులను కలుపుకొని ' గౌరాకొండలు ' దాటి దక్షిణానికి మళ్ళి గొలుంలో వద్ద గంగానదిలో కలుస్తుంది. తిరిగి 725 కిలోమీటర్లు ఆస్సాం రాష్ట్రంలో ప్రవహిస్తుంది. దీని పొడవు 2880 కిలో మీటర్లు.

సింధువది : ఇది హిమాచలయాల్లో టిబెట్ లో పుట్టి కాశ్మీర్, పంజాబ్, సింధ్ రాష్ట్రాలలో ప్రవహించి పాకిస్తాన్ కరాచీ సమీపంలో ఆరేబియా సముద్రంలో కలుస్తుంది. సింధువది పొడవు 2880 కిలో మీటర్లు. హరప్పా, మొహంజోదారో ప్రాంతాల్లో ఈ సింధునదీ లోయల్లోనే గొప్ప వాగరికత వెలసింది.

తనజీ వది : ఇది తూర్పున సాత్పుర పర్వతశ్రేణిలో పుట్టి ' ఖాన్ ' ప్రాంతంలో గుజరాత్ రాష్ట్రంలో ప్రవేశించి సురత్ దగ్గర ఆరేబియా సముద్రంలో కలుస్తుంది. దీని పొడవు 720 కిలో మీటర్లు.

వర్మదావది : మధ్యప్రదేశ్ లో ' ఆమరకుండిక ' వద్ద పుట్టి పశ్చిమంగా ప్రవహించి ' గుజరాత్ ' రాష్ట్రం చేరి బ్రోచ్ వద్ద సింధుఖాతలో పడుతుంది. ' దుద్రవువ్య', ' అయోనిజ ' అని పేర్లున్న ఈ నది సింద్యా సాత్పురా పర్వతాలలోని కీకారణ్యాల గుండా ప్రవహించి చివరకు ' ఆరేబియా సముద్రంలో ' కలుస్తుంది. దీని పొడవు 1, 370 కిలో మీటర్లు.

విచిత్రములలో ఉన్నామనీటి గాఢత విషయం - వి దిక్కుగా సంబంధిస్తూన్నామనీటి గొప్ప విషయం.

సుప్రసిద్ధ క్షేత్రాలు

తిరుపతి :

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో భక్తజనులకు ఇలవేల్పుగా శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామి ఆలయం చిత్తూరు జిల్లాలోని తిరుపతిలో ఏడు కొండలపైన నెలకొని వుంది. స్వామిని బాలాజీ, శ్రీనివాసులు, ఏడుకొండలవాడు, వడ్డీకాసులవాడు అని భక్తజనం పిలుస్తారు. ఇది సుప్రసిద్ధ నైష్ఠవ పుణ్యక్షేత్రం. ఏడు కొండల పై ప్రాంతాన్ని తిరుమలగాను, క్రింది ప్రాంతాన్ని తిరుపతిగాను పిలుస్తుంటారు.

చరిత్రను బట్టి క్రీ. శ. 10వ శతాబ్దం నుండి ఈ ఆలయం ఆత్మ్యంత శక్తివంతమైన పుణ్యక్షేత్రంగా విలసిల్లుతుందని తెలుస్తుంది. మరియు 16వ శతాబ్దిలో ఈ ప్రాంతాన్ని పాలించిన విజయ నగర ప్రభువు శ్రీ కృష్ణ దేవరాయలు తిరుమల దేవాలయాన్ని అభివృద్ధి పరిచినట్లుకూడా చరిత్ర పరిశోధకులు వ్రాసారు.

ప్రస్తుతం ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం తిరుమల తిరుపతి దేవస్థాన కమిటీ (టి. టి. డి) ని ఏర్పాటు చేసి దానికి తిరుపతి క్షేత్రం కార్యకలాపాలను అప్పగించింది. నిత్యం వెలాదిమంది భక్తులు తిరుపతిలోని తిరుమల పుణ్యక్షేత్రాన్ని సందర్శించి వెల్లుంటారు. తిరుమలకు నమీషంగా ఆకాశగంగ, సాపనాశనం, సాండవ తీర్థం, గోగర్భం వంటి దర్శనీయ స్థలాలు కూడా కలవు. క్రింది తిరుపతిలో గోవింద రాజ స్వామి ఆలయం, కొండండరామస్వామి, కులేశ్వర స్వామి ఆలయాలు కూడా పుణ్యక్షేత్రాలుగా నిలిచినవి. తిరుపతికి 4 కి.మీ దూరంలో ఉన్న తిరుచానూరునే అలివేలు మంగాపురం అని పిలుస్తుంటారు. అక్కడ వర్షావతి దేవి గుడి కలదు.

శ్రీ శైలం : ఇది ఎంతో పురాతన మైనది. ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని కర్నూలు జిల్లాలోని నల్లమల కొండలలో ఉన్నది ఈ పుణ్యక్షేత్రం. ఈ చోట పార్వతిని, భ్రమరాంబగాను, పరమ శివున్ని మల్లికార్జున స్వామిగాను పూజిస్తారు.

ఆధ్యత మత స్థానకులు శ్రీ ఆది శంకరులు ఇక్కడ శ్రీ చక్రం ప్రతిష్ఠ చేశారు. మహారాష్ట్ర పీఠుడు శ్రీ చిత్రపతి శివాజీ ఈ దేవాలయ సంరక్షణకు పాలుపంచినారు. ప్రతి సంవత్సరం మహా శివరాత్రి ఉత్సవం రోజున ఈ చోట పెద్ద ఎత్తునపూజలు నిర్వహిస్తారు. లక్షలాది మంది భక్తులు ఆ రోజు శివ పార్వతులను దర్శనం చేసుకుంటారు.

భద్రాచలం : దక్షిణ భారతదేశంలోని ప్రధానమైన శ్రీరామ పుణ్యక్షేత్రాలలో ఇది ప్రముఖమైనది. ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ఖమ్మం జిల్లాలో గోదావరి నదీతీరాన, ఈ క్షేత్రం ఉంది. భద్రుడనే భక్తుని కోరికపై శ్రీరాముడిచలం వెలిగారు.

వైతత్వద్ద నవమి రోజు ఇక్కడ శ్రీ సీతారాముల కళ్యాణం మహాష్టమంగా వైభవోపేతంగా జరుగుతుంది. దేశం పలు ప్రాంతాల నుండి లక్షలాది బ్రతులు వచ్చి ఈ ఉత్సవాన్ని దర్శిస్తారు.

శ్రీ కాళహస్తి : ఇది సుప్రసిద్ధ కైవల శ్రేణి తిరువతికి సమీపంలో ఉంది. శ్రీ ఆనగా పాలవురుగు. కాళం అనగా సర్పం. హస్తీ అనగా ఏనుగు అని అర్థం. గతంలో ఇవి మూడూ శివుడిని పూజించేవి కైవల్యం చెందినవి. కాబట్టి వీటి

మూడింటిని కలిపి శ్రీ కాళహస్తిగా పేర్కొన్నట్లు చరిత్రకారులు చెబుతున్నారు. ఈ శ్రేణి ముఖ్యంగా శ్రీ కాళహస్తిశ్రీరుదు; శివభక్తులకు పరమదైవం. మహా శివరాత్రి రోజు ఇచ్చట వైభవోపేతంగా ఉత్సవం జరుగుతుంది.

మంచి కథలు

మధ్య

ఒక కుటుంబంలో లేక లేక వుట్టిన వాని కొడుకు చెడు పనులు చేయటం మానలేదు. తల్లి తండ్రి ఎన్నిసార్లు చెప్పినా తోటి పిల్లల్ని కొట్టడం, తిట్టడం, ఇతరం వస్తువులను దొంగలించడం, అందరితో తగవు పడటం చేస్తున్నాడు. తండ్రి చేసింది లేక విసుగెత్తి ఆ అబ్బాయి తప్పు చేసినప్పుడల్లా ఒక మేకును వారి ఇంటి తలుపునకు కొట్టడం ప్రారంభించాడు. ఆ విధంగా ఆ అబ్బాయి ఏదో ఒక తప్పు చేయడం అతని తండ్రి తలుపునకు మేకులు కొట్టడం దాంతో తలుపు అంతా మేకులతో నిండిపోయింది.

ఒక రోజు ఆ అబ్బాయి తలుపును చూపి 'నాన్నా తలుపుకన్నీ మేకులు కొట్టావేందుకు' అని అడిగాడు.

'నీవు తప్పుచేసినప్పుడల్లా ఒక మేకు కొడుతూ పోయాను' అన్నారు తండ్రి.

'అయితే నేను ఇన్ని తప్పులు చేశానా?'

'అంతేకదా మరి'

'మరి మంచి పనులు చేస్తే'

'మంచి పనులు చేస్తే ఒక్కో మంచిపనికి ఒక్కోమేకు తోలగిస్తూ పోతాను' అన్నారు తండ్రి.

ఆ విధంగా కొంతకాలానికి ఆ అబ్బాయిమంచి పనులు చేయడం తండ్రి తలుపునకున్న మేకులన్నీ లాగివేయడం జరిగింది.

ఒక రోజు ఉదయాన కొడుకు వచ్చి 'నాన్నా నేను మంచి పనులు చేశాను, మంచిగా మారిపోయాను అని మీరే అన్నాడుగా అందుకే మేకులు కూడా లాగిపోయాయి'

శ్రద్ధగా బహుశం చేర్చుకో - ఉండేవాగడం మామతో

కదా ! మరి ఈ తలుపునకు గుంటలన్నీ అలాగే వున్నా యేమిటి " అని అడిగాడు. అప్పుడు తండ్రి ఈవిధంగా సమాధానం ఇచ్చాడు.

" చూడు బాబు ! మనవి తప్పుచేయకుండానే వుండాలి. ఒకవేళ చేసిన తప్పును సరిదిద్దుకున్నా ఆ తప్పు తాలుకూ మచ్చ అవనాడు అనేది జీవితంలో అలాగే నిలిచిపోతుంది ". అన్నాడు.

ఆ అబ్బాయి నిశ్శబ్దంగా తలవంచుకొని నిల్చుండిపోయాడు.

స్నేహం

హనుమయ్య సీతలారామపురం అనే గ్రామంలో పేరు పొందిన రవికుడు. అతనికి ఒక్కడే ఒక కొడుకు. పేరు రవి. స్నేహితులతో బాలాయిగా తిరగడం ఇష్టమొచ్చినట్లుగా డబ్బు ఖర్చు పెట్టడం చేస్తున్నాడు. అది సహించని తండ్రి అతన్ని అనేకసార్లు మందలించాడు. ఒకరోజు భార్యను వీలించి " ఏడికి నూడు రోజులు ఇంట్లో అన్నం పెట్టకు. చిల్లిగవ్వ కూడా చేతికి ఇవ్వకు ఎంతోసేపూ స్నేహితులు, సంబంధాలు, అంటూ వాడు ఇష్టమొచ్చినట్లు తిరుగుతున్నాడు " అన్నాడు.

ఒకరోజు గడిచింది. ఆ అబ్బాయి ఇంట్లో వుండలేక ఊరి గుడి మెట్లపై కూర్చున్నాడు. రోజూ కలిపే స్నేహితులు వచ్చి తన పరిస్థితిని గమనించి వెళ్ళిపోయారు. అవిధంగా రెండు రోజులు గడిచాయి. ఆకలితో ముఖం పక్కపోయింది. మాట్లాడేవారు కరువైనారు. ఆ పరిస్థితిలో తండ్రి గుడి దగ్గరకు చేరుకొని మెట్లపై పడుకున్న రవినీ లేవజేసుకొని ఇంటికి వెళ్ళాడు. భార్యతో చెప్పి అన్నం తినపించి ఆ రాత్రి వన్నెండు గంటలకు కొడుకును తీసుకొని పక్కఊరికి వెళ్ళి ఒక ఇంటి తలుపు తట్టాడు. ఆ ఇల్లు అతని స్నేహితునిది. కొద్ది సేపటికి తలుపు తెరిచి లోపలికి ఆహ్వానించారు ఒక వ్యక్తి. తండ్రి కొడుకుల్ని కూర్చోమని చెప్పి లోపలికి వెళ్ళి కొద్ది సేపట్లో ఒకచేతిలో పదివేలు నగదు, భార్య మెడలోని బంగారు గొలుసు, చేతిలో కత్తి పట్టుకొని తంపాగా చుట్టుకొని వచ్చి నిల్చున్నాడు. " ఇంత రాత్రి వీవు వచ్చినానంటే వీకు ఏ ఆవసరముందో ఇదిగో ఈ రబ్బుంది అదిపదిరోదంటే ఈ బంగారు గొలుసుంది. తోచా వీకు అండగా నా ఆవసరం వుంటే వెళదాం పరా నేను రావడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను. నీకే ఆపద వచ్చినా చెప్పు. నా ప్రాణాలు పోయేంతవరకు వీకు హాని కానివ్వను " అన్నాడు. దానికి అతడు ఏమీలేదు ఊరకే వచ్చాను పేడు మా అబ్బాయి అని పరిచయం చేసి ఆ రాత్రి అక్కడనే పడుకుని ఉదయాన్నే ఇల్లు చేరుకున్నాడు. అప్పుడు అన్నాడు తండ్రి కొడుకుతో " చూశావా ! రెండు రోజులు నీవు సమ్ములున్నా నీ స్నేహితులు సట్టించుకోలేదు. కనీసం వీకు మంచినీళ్ళు పోసినవాడు కూడా లేడు. ఇంతవరకు నీ డబ్బుల కోసం నీ చుట్టూ చేరి తమ తమ ఆవసరాలు తీర్చుకున్నారు తప్ప ఏ ఒక్కడు వాళ్ళ ఇంటికి తీసుకువెళ్లలేదు. స్నేహమంటే ఎదుటివాడికున్నది

శాంతం కంటే శక్తివంతమైవది లేదు - పుస్తకమునుండి తీర్పుం లేదు.

వాడుకోవడం కారురా తమకున్నది కష్టమైనా, ఆనందమైనా తలాయించా వంసుకోవడం. మనకున్నాంను మనకు చెప్పి మన అభివృద్ధికి తోడ్పడేది స్పృహం. వా స్పృహ తున్న చూపుగా " అన్నాడు. యి తన తప్పును తెలుసుకున్నాడు.

కాలం

అత అనే ఒక అమ్మాయి విచిత్రంగా అందంగా మెరిసే రాళ్ళను ఏరుకొని తన ఒడిలో పోసుకొని ఒక కొలనువక్క కూర్చుని ఏదో అలోచిస్తూ ఒడిలోని ఒక్కో రాయిని కొలనులోకి ఎసురుతూ గుండ్రంగా లేచే అలలను చూస్తూ ఆనందిస్తుంది. ఆలా కొద్దిసేపు రాళ్ల విసిరి ఏదో జ్ఞాపకం వచ్చి ఇంటిదారి వట్టింది. ఒడిలో మిగిలివున్న రాళ్ళను చేతిలో పట్టుకొని ఒకచేత్తో పుస్తకాలు పట్టుకొని తాపీగా వడుస్తూవుంది. దారిలో అతకి తెలిసిన ఆవిడ కలిసింది. " ఏం అలా ఎటునుండి రాక " అంది. " మాతోట దగ్గరికెళ్లి చదువుకొని వస్తున్నా " అంది అత.

" అవేంటి " అనడిగిందావిడ అత చేతివంక చూస్తూ

" ఇలా చాలా అందంగా వుంటేను ఏరుకున్నానులే "

" ఏదీ నన్ను చూడవీ " అంటూ చేతిలోని రాళ్లను తీసుకొని చూసింది ఆవిడ.

" అరె ఇవి వజ్రాలు కదా . ఎక్కడ దొరికాయి అంది."

అశ్చర్యపోయింది అత. అప్పటివరకు అతకు వజ్రాలు ఎలా వుంటాయో తెలియదు.

" అయ్యో! నేను చాలా ఏరుకున్నానుకావీ అవన్నీ కొలనులోకి ఏసిరాను "

" అవి బాధపడింది అత. " సరేలే ఏం చేస్తావు. ఏకనైనా తీసుకొనివెళ్లి జాగ్రత్త పరుచు " . అంది ఆవిడ.

ఇంటికెళ్లి బాధపడుతూ కూర్చుంది అత. అది చూసి తల్లి విషయం తెలుసుకొని ' చూడమ్మా అవి దక్కాలైనా, వజ్రాలైనా ప్రస్తుతం బాధపడి నమయం వృధా చేయకు ఏకు అరిగిన పంసుకువ నీకు మంచి పాకం చెపుతుంది. నీవు విసిరేసినవి వజ్రాలే కాదు అవి నీ జీవితంలోని విమిషాలు, గంటలు వాటిని వృధా చేసుకొన్నావు. ఇలాగే కాలాన్ని వృధా చేసుకోతే రేపు బాధపడాలి ఎప్పుంది. కాబట్టి వజ్రాల కన్నా ఏలువైనవి కాలంలోని పెనులు, విమిషాలు అవి ఎంచి ఇక ముందు నమయం నిరర్థకం చేయకు. చదువల్సింది చదువు తోట దగ్గరికెళ్లి చదువుకుంటావని అనుకుంటే ఇదా మీతి చేస్తున్నవని " అవి హెచ్చరించింది తల్లి.

తన జీవితంలో ఇక ఏ విమిషాన్ని వృధా చేయకూడదని నిర్ధారించుకుంది అత.

తండ్రి - కొడుకు

" బోయ్ నీకు బుద్ధుందా ? "

" ఏంటి నావు నేను ఏమన్నాను ? "

" అసలు నీకు ఎందుకురా ఊరిలో గొడవలన్నీ ?"

" - - - - - "

" చూడు జాగ్రత్తగా ఉంటేనే మంచిది "

" ఆ (నరేలే) "

ఒక కుటుంబంలో తండ్రి కొడుకులు రోజూ ఈ విధంగా వీదో ఒక విషయమై తీవ్రంగా సంభాషించుకోవడం జరుగుతుంది. ఆలా తండ్రి మందలింపడం కొడుకు నిశ్శబ్దం కావడం జరుగుతుంది. దీంతో కొడుకులో తండ్రి పట్ల ఒక విదమైన అవహ్యం, హేయభావం మొదలయింది. అది కాస్త పెరిగి వెరిగి తండ్రి అంటే కోపాన్ని ద్వేషాన్ని పెంచుకొన్నాడు కొడుకు.

సహజంగా వయస్సు భేదంతోపాటు సవాతన బావాలన్న తండ్రికి ఆధునిక భావాలన్న కొడుకు మధ్యన ప్రతి విషయంలో సాంతన కుదరకపోవడంతో వారి మధ్య ముఖ్యంగా కొడుకు ఉద్దేశంలో తండ్రి అంటేనే శత్రుభావం నాలుకు పోయింది. దాంతో ఎలాగైనా తండ్రి అడ్డు తొలగించుకోవాలని తండ్రిని చంపడానికి నిర్ణయించుకొన్నాడు.

ఒక రోజు రాత్రి తండ్రి పడుకొని ఉన్నాడు. తల్లి అతని కాళ్ళు పడుతుంది.

" అవును వాడు ఏమయ్యాడు ? అన్నాడు తండ్రి కొడుకును పుట్టేశాని.

" ఏమోనండీ తెలియదు " అంది తల్లి

" భోజనం కూడా చేయలేదా ? "

" లేదు చెయ్యలేదు "

" పస్తాదులే నీ గోరాల కొడుకు "

" అదేంటండి నీకు మాత్రం గారాల బిడ్డ కాదా "

" ఎందుకు కాదే వాడు నాకూ కన్నబిడ్డే "

" మరి ఎందుకండీ వాళ్ళు చూడగానే మండిపడతాడు? "

" ఏచ్చిదానా ! తల్లిని కాబట్టి నీవు ఎలాగూ కొడుకుని మెకేసుకుంటుంటే వుంటావు. అలాగని నేను కూడా నెత్తిన ఎక్కించుకున్నాననుకో వారు మాట వివదు పరి కదా మనకు అందకుండా పోతారు. వాడు చేసే మంచి పనుల గురించి నాకు తెలుసు. అలా అని వాళ్ళు మెచ్చుకుంటూ పోయామా వానిలో గర్వం మొలకెత్తుతుంది. కాబట్టి అప్పుడప్పుడు విమర్శస్తూ ఉంటేనే వారు ప్రయోజకుడవుతారు. ఏ తండ్రికీ కొడుకుంటే ద్వేష భావం ఉండదు. తండ్రి ఎప్పుడైనా కొడుకు ప్రశంసని గూర్చి అలోచిస్తాడు. వాడు మన ఇంటి వారసుడే ! వాడంటే నాకు ప్రేమ ఎందుకు వుండదు? "

" అన్నాడు తండ్రి.

ఆ క్షణంలోనే సైమన్ ని దబిలుమంటూ వారి మంచం పక్కనే కిడ్నాయి వెదొంది.

తల్లి తండ్రి ఒక్కసారిగా ఎగిరిపడి నిల్చున్నారు. వెంటనే కొడుకు పై నుండి దూకి తండ్రి పాదాలు పట్టుకున్నాడు. " నాన్నా నన్ను క్షమించు నీ మనుషు తెలుసుకోలేకపోయాను ". అని బావురుమని ఏడ్చాడు కొడుకు.

కొడుకును దేవవెల్లి తండ్రి అక్కన చేర్చుకొన్నాడు. ఆ కొడుకే మహాకవి భారతి.

జరిగిన కథలు

రక్షం చించించిన యువతి

" చెప్ప మి దేశ సైనికులు ఇటువైపుగానే వరుగెత్తుకొచ్చారు " అంటూ గద్దించాడు ఇటలీ సైనికాధికారి గుర్రంపై కూర్చుని.

16 సంవత్సరాల ఆ అమ్మాయి నిశ్శబ్దం వహించింది తప్ప మారు పలకలేదు.

" చెప్ప " మరొకరి అరిచాడు సైనికాధికారి.

కొండరు సైనికులు వచ్చి ఆ యువతి చేతులు వెనక్కి విరచి పట్టుకొన్నారు. మరొకడు కంఠంపై కత్తి పెట్టి అరుగుతున్నాడు.

"ఈ (ఎటు వైపు వెళ్లారు మీ సైనికులు " అంటూ

అసహ్యంగా చూసింది వాళ్ళకి ఆ అమ్మాయి.

మనసులో కొద్ది నిమిషాల క్రితం తమ దేశ సైనికులు వచ్చి సోయిన విషయం తెరలు తెరలుగా ఆమెకు జ్ఞాపకానికి వస్తుంది. " మేము వెళ్తున్నట్టుగా ఎవరికీ చెప్పకు. మన ఆలీసీనియా దేశాన్ని ఇటలీ సైన్యాలు అక్రమిస్తున్నాయి. తప్పని పరిస్థితులలో మేము వాళ్ళకు కనిపించకుండా వెళ్తున్నాం. ఇప్పటికే మనవాళ్ళందరు సరిహద్దులలో యుద్ధాలు చేస్తున్నారు. రాజా గారి రక్షణ కోసం మేము సారిపోవాలి వస్తోంది. " అని తమ దేశ సైనికులు చెప్పిన విషయం జ్ఞాపకానికి వచ్చి ఆమెను మూగదాన్ని చేశాయి.

శత్రుసైనికులు ఆ అమ్మాయిని అనేక రకాలుగా హింసించారు. క్షణం క్షణం వాళ్ళు పెట్టే హింసను భరించలేకపోయింది. ఎక్కడ తన పట్టుదలను కోల్పోయి చెబుతానో అన్న భయం మొదలయింది. ఆమెలో రెప్పపాలు కాలంలో మెరిసిన ఒక ఆలోచనతో తమ చేతులు విడిలించుకొని ఎదుటి సైనికుడి చేతిలో ఉన్న కత్తిని లాక్కుని ఒక్కసారిగా తన వాలుకను ' సిమ్ ' మని కోసి వాళ్ళ ఎదుట వదలించి. అనుకోకుండా ఆమె తీసుకున్న దిగ్గయానికి శత్రు సైనికుల కళ్ళు చిరు కమ్మాయి.

వాదేశ రక్షణ కోసం మీరు ఎంత హింసించినా నిజం చెప్పను, అని చెప్పకనే చెప్పిన అమె ధైర్యానికి ఇబ్బంది అ సైనికులు అక్కడ నుంచి వెళ్లిపోయారు. దాదాపు వంద సంవత్సరాల క్రితం " ఆలీసీనియా " లో ఒక పల్లెటూరు అమ్మాయి చేసిన ఈ త్యాగం అప్పుడప్పుడే జరిగింది లాక్కాణంగా ఆ దేశ చరిత్రలో మిగిలిపోయింది.

వరీక్ష

కరవతిల్లా నాసి పుట్టపర్తి వారారుణాచార్యుల గారి జీవితంలో ఒక మరపురాని

పంపిణీ జరిగింది. ఆయన ఏర్వాన్ తెలుగు పరీక్ష ప్రాయదానికి పరీక్ష వీణ చెల్లించాడు. అందుకోసం యూనివర్సిటీ వారు పెట్టిన ఫిలటర్ లిస్టులో "పెనుగోతడ లక్ష్మీ" అనే ఒక పుస్తకం పేరు పేర్కొనబడింది. దాన్ని చూసి ఆశ్చర్యపోయాడు వారాయలవారు.

ఎందుకంటే వదవతరగతి చదువుతున్న నమయంలోనే తాను రాసిన పుస్తకం అది. తాను ఏర్వాన్ ప్రాయదానికి వచ్చేసరికి తన పుస్తకమే తనకు పరీక్షగా నిలబడింది కాబట్టి.

స్వచ్ఛ

బ్రిటిష్ కాలంలో ఒక ప్రాథమిక పాఠశాలలో జరిగిన పోటీలలో ఒక అబ్బాయికి ప్రథమ బహుమతి వచ్చింది. ఒక రోజున ఒక అంగ్లేయ అధికారిని పిలిచి బహుమతి ఇప్పించారు ఆ అబ్బాయికి.

ఆ అబ్బాయి తన కొచ్చిన మెడలో ఎప్పుడూ మెడలో వేసుకొని తిరిగేవాడు అది చూసి అందరూ నవ్వుకొనేవారు. ఒక రోజు "మిత్రము" పేరా ఎప్పుడూ మెడలో వేసుకొని తిరుగుతున్నావు. తీసి వదిలొచ్చు కదా!" అన్నాడు. దానికి ఆ అబ్బాయి ఈ విధంగా సమాధానమిచ్చాడు.

"నేను ఎందుకూ కష్టం చేసినా నాకు మెడలో వేసుకొని తిరుగుతున్నాను. ఇంకా నాకు ఈ అబ్బాయికి వచ్చిన బహుమతి అంగ్లేయులు, వాళ్ళను పోషించే అబ్బాయిలకు వచ్చిన కాబట్టి మనవల్లం దు స్వచ్ఛను కోల్పోయా జానిలగా బతుకుతున్నారు. నెల్లూళ్ళను ఎప్పటికైనా మనదేశం నుండి వెళ్లగొట్టాలి. అందుకోసం నేను ఎప్పుడూ పోరాడుతాను. ఆ విషయం సురనిపోకుండా ఉండటానికే ఆ అధికారి వేసిన ఈ మెడలోనే నేను మెడలోంచి తీయడం లేదు" అన్నాడు.

ఇంతకీ ఆ అబ్బాయి ఎవరో కాదు ముస్లిం వీరుడుగా మన చరిత్రలో నిలిచిన అబ్దుల్ సీదా రామరాజు.

మన జాతీయ నాయకులు

బాలగంగాధర తిలక్

బాల గంగాధర తిలక్ 1856లో జన్మించాడు. గొప్ప స్వాతంత్ర్య సమరయోధుడు. పూనాలోని పెర్షియన్ కాలేజీలో ప్రొఫెసర్ గా పనిచేశాడు. 1889లో భారత జాతీయ కాంగ్రెసులో చేరినాడు. అప్పటి స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో ప్రవేశించాడు.

బ్రిటిషు ప్రభుత్వంచేత నాలుగు సంవత్సరాల విరోధక చట్టం క్రింద విచారించబడి శిక్షించబడిన మొట్టమొదటి భారతీయుడు. వీరిని తిలక్ అని గూడా పిలిచేవారు. తిలక్ స్వాతంత్ర్య యోధుడే కాదు, గొప్ప విద్వాంసుడు కూడా. "కృతి" "మరాఠీ" అను

వక్రికలను ప్రారంభించాడు. అంతేకాక "గీతానాస్యం" "ఆర్మిటిక్ హోం ఆఫ్ వేదవ్యాసే" అను గ్రంథాలను ఆతడు రచించాడు. బ్రిటిషు వారి పాలనపై ప్రజలలో చైతన్యం పెంపొందించాడు. 1893లో గణపతి ఉత్సవాలను ప్రారంభించాడు. గోపాత్యానివేద సంఘాలను స్థాపించాడు. భారతీయుల: విద్యాభివృద్ధికి పాటుపడ్డాడు. "స్వాతంత్ర్యం నా జన్మపాత్రు" అని చాడిన దీరోదాత్త స్వాతంత్ర్య సమర యోధుడు. భారతీయులను రాజకీయ పాక్కులకోసం పోరాడుటకు ప్రేరేపించినాడు. 1920 సం॥లో పరమపదించెను.

గాంధీ

ఈయన పూర్తి పేరు మోహన్ దాస్ కరమ్ చంద్ గాంధీ. 1869 ఆక్టోబర్ 2వ తేదీన జన్మించినాడు. లండన్లో తన 17వ యేట విద్యాభ్యాసం ముగించి స్వదేశం తిరిగి వచ్చాడు. 1893లో దక్షిణ ఆఫ్రికాలో తెల్లవాళ్ళ అణచివేటకు వ్యతిరేకంగా పోరాటం చేశాడు.

అహింసా మార్గంగా పోరాటం చేసే విధానాన్ని అక్కడనే గాంధీ ఆనందించాడు. 1915లో భారత దేశానికి తిరిగివచ్చి కొద్దికాలంలోనే కాంగ్రెస్ పార్టీకి గొప్ప నాయకుడుగా మారివాడు. నరఖా తప్పుచూ ఖద్దరు తయారు చేసే ఉద్యమాన్ని సాగించాడు. 1921లో సహాయ నిరాకరణ, 1930లో ఉప్పు సత్యాగ్రహం 1942లో క్వీట్ ఇండియా ఉద్యమాలను నడిపించాడు. ఎన్నోసార్లు జైలుకు వెళ్ళాడు.

శాంతి, సత్యం, అహింస, సత్యాగ్రహాలే ఆయుధాలుగా ఆంగ్లేయుల నుండి భారతదేశాన్ని విముక్తి చేసిన మహాత్ముడు గాంధీ. 1948 జనవరి 30వ తేదీనాడు నాదూరాచమ్ గాడ్స్ యుపాకీ గుళ్ళకు బలై "హేరామ్" అంటూ ప్రాణాలు వదిలారు.

పండిత జనహార్ లాల్ నెహ్రూ

ఇతడు స్వాతంత్ర భారతదేశపు తొలి ప్రధాని, 1899లో నవంబర్ 14వ ఆలహాబాదునందు జన్మించాడు. ఇతని తండ్రి మోతీలాల్ నెహ్రూ. ప్రముఖన్యాయవాది. స్వాతంత్ర్య సమర యోధుడు.

నెహ్రూ ఇంగ్లాండులో చదువుకొని బారిష్టర్ పరీక్షలో ఉత్తీర్ణుడయ్యాడు. కానీ న్యాయనాదవృత్తి చేపట్టలేదు. భారతదేశ స్వాతంత్ర్యంకోసం పోరాడి పలుమారులు జైలుకు వెళ్ళాడు. ధనికులై తనకున్నదంతా దేశానికై త్యాగం చేశాడు. ఇతడు జైలులో వున్న సమయంలోనే "భారత దేశ అవ్వేషణ" "ప్రపంచ చరిత్ర సంగ్రహ దర్శనం" అను గ్రంథాలు రచించాడు. 1947 నుండి 1964 వరకు భారత దేశ ప్రధానిగా పనిచేశాడు. ఇతనిని "చాలా నెహ్రూ" అని అంటారు. ఎందుకంటే ఇతనికి ఏల్లలంటే మిక్కిలి ప్రేమ. 1964లో వ్యర్థుడైనాడు.

వర్ధార్ వల్లభభాయి పడేల్

ఇతనిని "భారతదేశపు" ఉక్కుమనిషి అనేవారు. ఇతడు గొప్ప యోధుడు. గుజరాత్ లో 1875లో జన్మించి, బ్యారీస్టర్ చదివి, న్యాయవాదిగా పనిచేసి, 1931లో భారత జాతీయ కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడై క్వీట్ ఇండియా మూమెంట్ లో పాల్గొన్నాడు.

స్వతంత్ర భారతదేశానికి ఉప ప్రధానిగా చోంకాళా మంత్రిగా పనిచేశారు. దేశంలోని అనేక చిన్న పెద్ద 300 రాష్ట్రాలను భారతదేశంలో విలీనం చేశాడు. 1948లో హైద్రాబాద్ రాజ్యాన్ని భారత రాజ్యంలో అంతర్భాగం చేశాడు.

భీం రావు రాంజీ అంబేద్కర్

నిమ్నజాతి కుటుంబంలో 1891లో జన్మించిన అలా వాడేకర్ ను అతని గురువు అంబేద్కర్ అన్నాడు. ఇతడు బర్ దా రాజ ఇచ్చిన ఉపకార వేతనంతో చదివి, అమెరికా వెళ్ళి న్యాయ శాస్త్రంలో పిహెచ్.డి. డిగ్రీ పొందాడు. ఇతడు నిమ్న జాతుల నాయకుడు, బహిష్కృత హితకారిణి పథమ స్థాపించి వారసేవ జేసినాడు. అన్యాయ వాక్కులకై పోరాడినాడు.

భారత రాజ్యాంగ రచనలో తోడ్పడిన ఈతడు నెహ్రూ మంత్రి పదంలో న్యాయశాఖామాత్యుడుగా పనిచేసి 1956లో మరణించినాడు. జీవితం చివరలో బౌద్ధం స్వీకరించాడు.

పరోజినీ నాయుడు

1878 ఏప్రిల్ 13 న తేదీన బెంగాల్ లో పరోజినీ దేవి జన్మించింది. 11వ ఏటనే ఆమె అంగంలో కవిత్వం వ్రాయడం ఆరంభించింది. పరోజినీ దేవి గాంధీజీ ప్రభావంతో స్వాతంత్ర్య పమరంలో పాల్గొని నాయకురాలుగా ఎదిగింది. ఆమె గొప్ప ఉపన్యాసకురాలు. 1934లో ఆమె జైలు శిక్ష అనుభవించింది. తెలుగునాయుడిని పెళ్ళి చేసుకొని పరోజినీ నాయుడుగా మారింది. ఎన్నో కుట్రా సంఘటాలను రచించింది.

స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తర్వాత ఉత్తర ప్రదేశ్ నకు మొదటి గవర్నర్ గా ఎన్నికై తన పదవిని అద్భుతంగా నిర్వహించిన దేశంలో మొదటి మహిళా గవర్నర్ ఈమెయే. "భారత కోకిల"గా పేరుపొందిన పరోజినీ నాయుడు 1949లో పరమ పదించింది.

భగత్‌సింగ్

భారతదేశ విముక్తికోసం విప్లవ వీరునిగా మారి చివరికి ఉరికంబం ఎక్కి తన ప్రాణాలు అర్పించిన అగ్రీతరంగం ఆమర వీరుడు భగత్‌సింగ్. ఇతడు 1909 సెప్టెంబర్ 28న జన్మించాడు. తెల్లవారిని భారతదేశం నుండి సాగవంపదానికి విప్లవ మార్గాన్ని ఎన్నుకొన్నాడు భగత్‌సింగ్. 1929 ఏప్రిల్ 8న తేదీన న్యూఢిల్లీలో కేంద్ర ఆపెంట్లీలో బాంబులు వేసి కర వ్రత్రాలు వేసినాడు. రాజగురు, నుఖోదేవ్‌లతో పాటు ఆచార్డ్ చంద్రశేఖర్ ఖోసే తన సోదాబాన్ని కొనసాగించాడు. 1931 మార్చి 23 నాడు రాజగురు, నుఖోదేవ్‌లతోపాటు భగత్‌సింగ్ అణగారిన ప్రభుత్వం విరిచిన ఉరిశిక్షను అనందంగా స్వీకరించి భారతసూత కోసం ప్రాణాలు అర్పించాడు.

అల్లూరి పీఠారామరాజు

అల్లూరి స్వాతంత్ర్యపమరయోధుడు. పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోని మోగల్లు గ్రామంలో 4-7-1897న తేదీన జన్మించాడు. రాజమండ్రి, విశాఖపట్టణం, నర్సాపూర్‌లలో చదువుకున్నాడు. చిన్నతనం నుండే ఆంగ్లేయుల వట్ల అసవ్యా భావం పెంచుకున్నాడు.

ఆ కాలంలో గూడెం కొండల మర్య వున్న గోనాలపాలెం అనే గ్రామంలో మల్లుదోర, గంటందోర అనే సోదరులు ఉండేవారు. వారి యొక్క మునసబు పదవులను, వారికి చెందిన భూమిని ఆంగ్లేయ ప్రభుత్వం స్వారీసం చేసుకుంది. సోతే అక్కడ రోడ్డు వసినేమీ కూలీలకు పరిణయిన కూలి చెల్లించకుండా అక్కడ వున్న తహసీల్దారు 'సెబాస్టియన్' అనే ఆంగ్లేయుడు ఈ దోష్టాన్యాలన్నీ చేయించేవాడు. నరిగ్గా ఆవుడు పీఠారామ రాజు అక్కడికి చేరుకొని ఆ మన్యం ప్రజలకు నాయకుడై ఆంగ్లేయ ప్రభుత్వ విధానాలమీద తిరుగుబాటు లేవదీశాడు.

సోలీష్ క్షేత్రంపై దాడులుచేసి ఆయుధాలు సేకరించి సాయుధ సోదాబాన్ని ప్రారంభించి తెల్లవారి గుండెంలో బిల్లెంలాగా నిలిచాడు. కానీ ఆంగ్ల ప్రభుత్వం తన వద్ద నున్న సైనిక బలంతో తుపాకీ బలంతో ఈ సోదాటం అణచినేసింది. పీఠారామరాజును కాలి చంపింది. దేశం కోసం ప్రాణాలు అర్పించిన ఆమర వీరుడు అల్లూరి పీఠారామరాజు.

అల్లూరి స్వచ్ఛకోసం సల్పిన సోదాటం, ఆయన త్యాగం చరిత్ర పుటల్లో నిలిచిపోయాయి.

వారిని చంపిన జ్ఞాని లేను - మరసేకన్నా అజ్ఞాని లేడు

టంగుటూరు ప్రకాశం

ప్రకాశం జిల్లా కనవర్తి గ్రామంలో 1872 ఆగస్టు 23న ప్రకాశం జన్మించారు. 1892లో మద్రాసులో న్యాయశాస్త్రం అధ్యయనం చేశారు. 1921లో సహాయ నిరాకరణ ఉద్యమంలో పాల్గొన్నారు. "స్వరాజ్య" అనే ఆంగ్ల పత్రిక స్థాపించి ఆంగ్లేయుల వ్రభుత్వాన్ని పత్రిక ద్వారా విరుద్ధంగా విమర్శించేవాడు.

1928లో సైమన్ కమిషన్ బహిష్కరణ పందెంలో కాల్యంకు గురై ఒక వ్యక్తి చనిపోయినప్పుడు ప్రజా సమాసంలోంచి ముందుకు ఉరికి ఎక్కువెక్కువ తుపాకీలతో వున్న సాయుధ బటులతో " సిద్ధంగా వున్నాను కాల్యండ్లై " అంటూ పిలువాలా గర్జించి ముందుకెళ్ళగా బటులు వెనుకడుగు వేశారు. అప్పుడు అతడిని ప్రబలు "ఆంద్ర కేసరి" అని కొనియాడేవారు.

1953లో ప్రత్యేక ఆంద్ర రాష్ట్రానికి ముఖ్యమంత్రి అయినాడు.

1957 మే 20న తేదీన టంగుటూరు ప్రకాశం పంతులు చనిపోయాడు.

పింగళి వెంకయ్య

మనం ఇప్పుడు ఎగువపట్టణ మూడు రంగులు అశోక ధర్మ చక్రం కలిగివున్న జాతీయ జెండాను తయారు చేసింది మన పింగళి వెంకయ్యయే.

మొదట ఇందు చర్చా యుండినది. ఇది జాతీయ కాంగ్రెస్ చిహ్నం కాగా, బారత ప్రభుత్వ చిహ్నంగా అశోక చక్ర మిందు చేర్చారు.

ఇతడు 1876 ఆగస్టు 2న తేదీన జన్మించాడు. 19 సంవత్సరాల వయసు వున్నప్పుడే బారత సైన్యంలో చేరి దక్షిణాఫ్రికాకు వెళ్లి బోయల్ యుద్ధంలో పాల్గొని వచ్చాడు.

గాంధీజీ సలహామేరకు మన దేశానికి జాతీయ పతాకాన్ని తయారు చేయడానికి 20 రకాల జెండాలను సూచించాడు. ప్రస్తుతం మన జాతీయ జెండా వాటిల్లో నుంచి ఎన్నుకొన్నదే. 1963 జూలై 4న విజయవాడలో పింగళి వెంకయ్య మరణించాడు.

పొట్టి శ్రీరాములు

బాల్యం నుండే ఆంగ్లేయుల పట్ల ఒకరకమైన వ్యతిరేక భావాన్ని పెంచుకొని వాళ్ల నిధానాల పట్ల నిరసన వ్యక్తం చేస్తూ నిర్దాల్చాల్సిన కాలంలో తెల్ల దొరల అధికార దురహంకారానికి అనేక రకాలుగా ఇబ్బందులకు గురైన పొట్టి శ్రీరాములు 1901లో బీహార్ లో జన్మించాడు.

1925 నుండి కొన్ని సంవత్సరాలు ఉద్యోగం చేశాడు. ఆ తర్వాత గాంధీ ఆడుగుబాదల్లో వదలాలని ఉద్యోగం వదిలివేశాడు. ప్రత్యేక ఆంధ్ర రాష్ట్రం ఏర్పడటం కోసం 1952 అక్టోబర్ 19 నుండి 58 రోజులు కఠోర ఉపవాస దీక్ష సాగించి దీపంబడు 15వ తేదీ ప్రాణాలు విడిచాడు. ఆయన ప్రాణ దానం తర్వాతనే ఆంధ్రరాష్ట్రం ఏర్పడింది.

దుర్గాబాయి దేశ్‌ముఖ్

1909లో జూలై 15న దుర్గాబాయి జన్మించింది. 1921లో గాంధీజీ ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో వర్కటించి నపుడు గాంధీ హిందీ ఉపవ్యాసాలను తెలుగులో అనువాదం చేసి ఆయన ప్రశంసల నందుకున్నది. ఆ తరువాత ఉప్పు సత్యాగ్రహం కాలంలో మూడుసార్లు జైలుకు వెళ్ళింది.

1938లో ఆంధ్ర మహిళా సభ స్థాపించింది. ఆంధ్ర మహిళా సభ ద్వారా వైద్య ఏకీకృతకేంద్రాలు, మహిళా విద్యాలయాలు, శిశువిహారాలు, అక్షరాస్యతా కేంద్రాలు నెలకొల్పి ఆంధ్ర మహిళలకు ఆంధ్ర ప్రజలకు ఎంతో సేవ చేసింది. భారత ప్రభుత్వం ఆమె సేవలను గుర్తించి పద్మవిభూషణ బిరుదు నిచ్చి గౌరవించింది.

దుర్గాబాయి దేశ్‌ముఖ్ 1981 మే 9న హైదరాబాదులో కన్నుమూసింది.

ఆమె ఇచ్చిన మూర్తి ద్వారానే శ్రీమతి మంగుళమ్మల సమాజం పట్ల అవ్యాజపైన అనురాగాన్ని పెంచుకొని ఒక మహా శక్తిగా ఎదిగి ఆంధ్ర మహిళా సభ అధ్యక్షురాలుగా ఉంటూ వేడు ఎన్నో సమాజ కేంద్రాలను కొనసాగిస్తుంది.

లార్‌బహదూర్ శాస్త్రి

భారతీయ ప్రధాన మంత్రిలలో మహోన్నతస్థాన వ్యక్తిగా భారతీయులం స్మారకంలో గొప్ప ముద్ర వేసుకొన్నవారు లార్‌బహదూర్ శాస్త్రి. 1904 అక్టోబర్ 2 న కాయస్థ వంశంలో శారదా ప్రసాదు, రాండులారిదేవీ లకు లార్‌బహదూర్ పుట్టిన ముద్దు బిడ్డ వీణిది చాలా పేద కుటుంబం. బాల్యంలోనే తండ్రి మరణించడంతో స్వశ్రేణిలో ఎదిగి దేశభక్తి కలబాడై 1921లో గాంధీజీ ప్రారంభించిన సహాయ నిరాకరణోద్యమంలో పాల్గొన్నాడు.

కాశీ విక్రమిద్వారాయం నుండి " శాస్త్రి " పట్టాను పొంది అప్పటి నుండి లార్ బహదూర్ శాస్త్రిగా పిలువబడ్డాడు. 1921లో లలితా దేవిని వివాహం చేసుకొని 1930లో వాణిపారి తల్లి క్యాంబ్రేడ్ కార్యదర్శిగా ఎన్నుకోబడ్డాడు.

1964 మే 27న సువారా మరణించగానే జూన్ 11న తేదీన శాస్త్రి ప్రధాన మంత్రిగా ఏకగ్రీవంగా ఎన్నుకోబడ్డాడు. శాస్త్రి ఎన్నో కేంద్ర పదవులు నిర్వహించాడు. రైల్వే

మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు రైలు దుర్ఘటనకు తవదే నైతిక బాధ్యతయని మంత్రి పదవికి రాజీనామా చేసిన నిజాయితీపరుడు. ప్రధాన మంత్రిగా వుండేకూడా తన సాంఠావిక అంటూ ఏమీ మెగుల్చుకోలేదు. ఎంతో నిజాయితీగా, నిరాడంబరుడుగా వుండి, అందరికీ ఆదర్శప్రాయుడైనాడు. పాకిస్థాన్ లో మన దేశానికి యుద్ధం సంభవించినప్పుడు పాకిస్థాన్ దురాక్రమణాన్ని ఉక్కు పిడికిలితో అణచివేశాడు. శాంతి స్థాపనకై రష్యా ఆహ్వానంతో తాష్కెంట్ కు వెళ్ళి గుండెపోటుతో 1966 జనవరి 11న అకస్మికంగా మరణించాడు. "జై జవాన్ జై కిషాన్" అనే అయన విచారం వస్తుడూ బారతీయ ప్రాగంబంల్ మారుమ్రోగుతూనే వుంటుంది.

నేతాజీ సుభాష్ చంద్రబోస్

సుభాష్ చంద్రబోస్ ఒరిస్సాలోని కటక్ లో 1897 ఏప్రిల్ 24న జన్మించెను. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం గుండెల్లో రైల్వే పనుగొల్పించిన బారతీయ విప్లవ సింగం సుభాష్ చంద్రబోస్. చిన్నప్పటి దేశంకోసం పోరాడుతానని రక్తంతో కాగితం పై రాసే ప్రతిజ్ఞ చేసిన గొప్ప దేశభక్తుడు. తెల్లవారిని అణచడానికి విప్లవ

మార్గాన్ని ఎంచుకొని దెబ్బకు దెబ్బ తీయాలని "అజాద్ హింద్ ఫౌజ్" ను స్థాపించాడు. "జై హింద్" అనే మాటను తొలిసారిగా తన నోటి మండి పలికి నేతాజీగా పిలవబడే దేశంకోసం జన్మించి, దేశం కోసమే జీవించాడు. "వేమల బానిసగా వున్నాను పెద్దనేనుకొని మరికొందరు బానిసలను సృష్టించలేను" అని శుభం చేసిన మహోన్నత దేశాలిమాని. రేఖం కోసం. ఐ.సి.యన్. పదవిని కూడా విడిచిపెట్టిన దేశ భక్తుడు. 1945 ఆగష్టులో విమానంలో ప్రయాణిస్తుండగా పాల్కొణా దీవిలోని లైన్ విమానాశ్రయం వద్ద విమానం కూలిపోయి మరణించాడు.

అవినీతిపంతు

బారత జాతీయోద్యమంలో ప్రముఖ పాత్ర వహించిన విదేశీ మహిళ అనిల్ బెనంట్. ఈమె బారతదేశమే తన మాతృభూమిగా చెప్పుకొన్నది. 1899లో - తియోపాసికల్ సొసైటీ కార్యకర్తగా ఈమె భారతదేశమునకు వచ్చినది. నాలి నుండి బారతజాతి ఉద్ధరణకు హిందూ ధర్మ పునః ప్రతిష్ఠాపనకు కృషి చేసినది. బారత జాతీయ నాయకులు లిలక్ మొరలగు వారిలో స్వీతంత్ర్యం కోసం పోరాడి జైలు పోలినది.

బారత జాతీయ కాంగ్రెస్ అధ్యక్షురాలైనది. కాంగ్రెస్ లోని అతివారుల మితవారుల నొక్కట్రాట నడిపిన యుత్సాహించిన తీరు శ్లాఘనీయం. ఈమెను పర్య కుళ్ల వాస్తవ్యుణ్ణి గౌరవంగా పిలిచేవారు.

ఈమె బారతీయ మహిళలకి ఈ దేశాన్ని మిక్కిలి ప్రేమించి ఈ వాల్ సంస్కృతిని త్రికరణ శుద్ధిగా ప్రేమించినది.

దుగ్గిలాల గోపాల కృష్ణయ్య

ఇతడు స్వాతంత్ర్య సమరయోధులలో ప్రముఖులలో ఒకరు. ఈతనిని ఆంధ్ర రత్న అని అందురు. 1889 సం॥లో కృష్ణా జిల్లాలోని పెనుమంచిప్రోలు అనే గ్రామంలో జన్మించాడు. ఆంగ్లేయులకు బానిసగా గుమస్తాగిరి చేయుచున్న ఉద్యోగము విడిచి పెట్టెను. రహస్యంగా ఇంగ్లండుకు వెళ్ళి ఎం. ఏ. అవార్డు చదివెను. ఆంధ్ర జాతీయ కలాకాల వైస్ ప్రెసిడెంట్ గా ట్రిటివ్ వారికి వ్యతిరేకంగా ఉద్యమం నడిపాడు. అహింసా బావనతో ఉద్యమాన్ని పోరాటాన్ని నిర్వహించి నడిపించి, హిందూ ముస్లింల సమైక్యతకై కృషి చేశాడు.

రాయలసీమ పులి (ఉయ్యాలవాడ నరసింహ రెడ్డి)

చేశంకోనం ఆత్మార్పణం చేసిన భగత్ సింగ్, అల్లూరి సీతారామరాజుల కోవలో మరో రాయలసీమ వీర కిశోరం ఉయ్యాలవాడ నరసింహ రెడ్డి రాయలసీమకు చెందిన నల్లబులలోని స్వాతంత్ర్య వీరుడు. ఈనాటి కర్నూలు జిల్లా కోవల కుంట్ల తాలూకాలో ఉయ్యాలవాడ పరిసరాలలో నరసింహ రెడ్డి మంచి దొరగా, పేరు ప్రఖ్యాతులు పొందాడు.

గుర్రపు స్వారి, బాణ విద్యలో ఆరితేరిన వాడు. జయరామ రెడ్డికి రత్న పుత్రునిగా వెళ్ళి వారి 'నాన్నం' కోటకు వారసుడై ప్రజల మనసరిగి పాలన చేసినాడు. ఆ విధంగా, ప్రజల మన్ననలను పొందుతూ ఒకవైపు ఆంగ్లేయుల ప్రభుత్వంపై ద్వేష్యాన్ని పెంచుకొని వారిని తరమివేయాలని కంకణం కట్టుకున్నాడు.

జయరామా రెడ్డి కాలంలో ఆంగ్లేయుల కోనం కోటను వశం చేసుకొన్నందుకు ఏర్పాటు చేసిన జీవన భృతిని ఇవ్వనని మొండి కేసిన తెల్లవాడైన తహశీల్దారు తల నరకడంతో ఆంగ్లేయుల దుష్టపాలన అంతానికి నాంది పలికాడు. ఆ తరువాత నరసింహ రెడ్డిని అంతమొందించాలన్న కర్చల్ హాట్స్ సైన్యాన్ని ఎదుర్కొని విజయం సాధించాడు.

దుద్రహరంలో ఆంగ్లేయులైన రేంజర్ అను ఉద్యోగి చేస్తున్న అన్యాయాన్ని తెలుసుకొని వెళ్లి ఒక్క రెబ్బతో అతన్ని నేలకూల్చాడు. ఆ విధంగా విప్లవ సింహాస్త్ర ప్రజల అండదండలతో ఉద్యమిస్తూ అడ్డగించిన కంబం తహశీల్దారును, ఆంగ్లేయులైన

సార్వజనికములను పదుగురిని ముక్కలు ముక్కలు చేశాడు. ఈ వార్త ముఖానులోని ఇంగ్లీషు కంపెనీ సర్కారుకు తెలిసి ఇతనిపై రాడి చేయడంతో అనేక రకాలుగా పోరాటం చేసి తన దళంలో బలం సన్నగిల్లడంతో ఒంటరివాడై నల్లమల మధ్య ఎర్రమలలోని వరసేంపా ఆశ్రయంలో వుండగా అంగ్లేయులు అతనిపై రాడిచేసి బంధించి సైనిక బందోబస్తుతో కోవలకుంట్లకు తీసుకువెళ్లి అచ్చట జాత్యేచ్ఛ వద్ద ఉరితీసారు. తలను కోటగుమ్మానికి కట్టారు. ఇది సరిగ్గా 1848లో జరిగిన సంఘటన. అలా వేలకొరిగాడు ఆ స్వాతంత్ర్యసమర వీరుడు.

దు కవులు - రచయితలు దు

రామాయణము ఆదికావ్యము - దీనిని వాల్మీకి రచించెను.

వేదపురాణేతిహాసముల వ్యాకరించిన (విదమర్షిన) వాడు వ్యాసుడు. శివుడు పార్వతికి రామాయణమును, వైశంపాయనుడు మునులకు భారతమును, శుకుడు పరీక్షిత్తునకు భాగవతమును చెప్పెను.

వేదవ్యాసమునీంద్రుడు సంస్కృతమున రచించిన మహాభారతమును తెలుగు అనువాదముగా గాక స్వతంత్ర రచన వలె చేసిన కవులు మువ్వురు. వారిని కవిశ్రయమందురు. వారు 1. నన్నయ, 2. తిక్కన, 3. ఎఱ్ఱన.

నన్నయభట్టు : ఈ మహాకవి 11వ శతాబ్దికి చెందినవాడు. రాజమహేంద్ర వరమున పరిపాలించిన రాజరాజనరేంద్రుని ఆస్థానకవి. ఇతడు ఆంధ్ర మహాభారతమున ఆది పభా ఆరణ్యపర్వము నందు కొంత భాగమును మాత్రము రచించెను. తాను రచించి రెండున్నర పర్వముల భారతమును రాజ. రాజ వరేంద్రునకంకిత మిచ్చెను. ఆదికవి వాగమ శాసనము అనునవి నన్నయకున్న బితుడములు. తెలుగుభాష కొక ప్రమాణ వ్యరూపము కల్పించనెంచి సంస్కృతమున "ఆంధ్ర శబ్ద చింతామణి" అన వ్యాకరణాగ్రంథమును రచించెను. పెరుమ్మ చిన్నయమారి శైలుగులో రచించిన భా వ్యాకరణమునకు "మాతృక" ఆంధ్రశబ్దచింతామణియే. ఈతని కైలీ మృచమరుయు మనోహరము, ప్రసన్న కలాకలిత్యాయుక్తి, అక్షరరమ్యక్ష, సుధామిత్యము - ఈత కవితలోని విశేష గుణములు. ఇతడు నైదికుడు. పూర్వకవులలో అరువేని వియోగుల కవులై యుండిరి. ఈ కవియుక్కడే నైదికులలో కవిగా ప్రసిద్ధికెక్కినవాడు.

అన్నివైన అధికారము వదులుతో - అన్నవైన తనికాళ్ళ పాదా కొలువుతో.

తిక్కన పోమయాణి : ఈ మహాకవి 12వ శతాబ్దికి చెందినవాడు. మమమనీర్తిరాజావద్ద మంత్రిగా ఆస్థానకవిగా ప్రసిద్ధిచెక్కినవాడు. ఆంధ్ర సుహృదారతమున నాల్గవ పర్వమైన విరాటపర్వము మొదలు స్వర్గారోహణ పర్వము వరకు గల పదునైదు పర్వములు రచించెను. భారతము రచించుటకు పూర్వమేకవి నిర్వచనోత్తర రామాయణమును కావ్యమును రచించెను. అలలి, అలలి అచ్చులెలుగు పదప్రయోగములు చేసి అనల్పార్థమునిముడించుటలో యీకవి దిట్ట. పాత్రాచరితముందును, వీర రౌద్ర, బీదల్ప భయానక కరుణ రస పోషణములందును సన్నివేశములను కనులకు గట్టినట్లు చిత్రీకరించుట యందును తిక్కనకు తిక్కనయే సాటి. ఈ కవీశ్వరుడు రాజ్యశంకతల్లారు. ఈతనికి కవిబ్రహ్మయమే లిరునయుననందు. తన సమకాలికులైన శైవులు, శైవులు పరస్పరమతద్వేషులైనందున వాదనీసడించి శివశాస్త్రం కైక్యమాపాదించి తాను రచించిన భారతమును హరిహరనాథునకంకితమిచ్చెను. యజ్ఞములు చేసి తిక్కన పోమయాణియయ్యెను.

ఎఱ్ఱ ప్రాక్షణ్డ : ఈ విద్యత్కవి 13వ శతాబ్దికి చెందినవాడు. ఎఱ్ఱన వేమారెడ్డి ఆస్థానకవి. నన్నయభట్టు రచించిన ఆంధ్ర భారతమునందలి అరణ్య పర్వము ఉత్తరార్ధమున చతుర్థాశ్వాసము 143వ పర్వము. "మృరరదుణాంత" అను చంపకమాల మొదలు అష్టమాశ్వాసము వరకు (శిథిలమైన భాగమును) పూరించి వస్తుయ్య భట్టు రచనగానే దానిని నిరూపించి తనయుడాత్మతను చాటెను. ఇమ్మహాకవి స్వీయ రచనలు. "హరివంశము" - "వృషింహపురాణము" మిక్కిలి ప్రసిద్ధి జెందినవి. ఈతడు విసయశీలి. ఈతనికి "ఉభయకవిమిత్రుడు - ప్రబంధ పరమేశ్వరుడు", అను బిరుదములు కలవు. కన్నబంతు కట్టినట్లుండు మనోహరమైన వర్ణనలతో చక్కవి తెలుగునుడికారముతో ఈతని కవిత అలరారుచుండును.

శ్రీనాథుడు : శ్రీనాథుడు 14వ శతాబ్దివాడు. కొండవీటి పెదకోమలి వేమారెడ్డి ఆస్థానంలో విద్యాధికారిగా వుండేవాడు. మహాకవిగా పేరొందాడు. కాళిదాసం, లీమితాసం, శృంగార సైవదం, వార విలాసం, శివరత్రి మాహాత్యం, పల్నాటి వీర చరిత్ర మొదలగు కావ్యాలు రచించి ఎల్లప్పుడూ నిలిచినాడే కవిత్వాన్ని అందించాడు. పర్వరచనలో తెలుగు నుడికారాన్ని నింపి సాహిత్యానికి పరిపుష్టిని కలిగించాడు. ఎంతో ముఠవితం గడిపిన శ్రీనాథుడు కడుపేదగా మారి మరణించడం ఎంతో విచారకరం. ఈతని పేర పర్వం విలక్షణంగా నుండును.

పాపము : ఈ మరుర మహాకవి 14వ శతాబ్దివాడు. ఈతని తల్లి యక్కమాంబ, తండ్రి కృష్ణ. ఈ మహాకవి పహాజ పాండిత్యం కలవాడు. ఈతని జన్మస్థలం ఓరుగల్లు జిల్లాలో " బమ్మెర " అనే గ్రామం. మహా భాగవతాన్ని తీయతీయని తెలుగు పలుకులలో ఎంతో అపూర్వంగా అనువదించి సరాంకీతముగా కాక శ్రీరామునికే లాంకితం చేసిన భక్తికవి. " లోగవీ రండకం", " వీరభద్ర విజయం" అను రెండు గ్రంథాలను ఈ మహాకవి రచించినవే. ఇతనికి అంజ్యముప్రాసపై మక్కువ ఎక్కువ. పాల్కురికి సోమనాథుడు : ప్రసిద్ధి చెందిన ఈ కవి కైవకవి. అనేక భావలలో వండితుడు. తెలుగులో మొట్టమొదట ద్విపద కావ్య నిర్మాణం చేసే ప్రణా కవులకు బాబు వేశాడు. తెలంగాణలోని పాలకుర్తి అనే గ్రామంలో జన్మించాడు. ఈయన రచనలైన బసవపురాణం, వండితార్య చరిత్ర ఈ రెండు ద్విపద కావ్యాలు ఎంతో ప్రఖ్యాతి పొందినవి. ఉదాహరణ కావ్యభుక్తియనుకుతేలికావ్యం ఇతని ' బహుకీర్తనారణం' అనే గ్రంథం. సంస్కృతంలోను ఈయన ' సోమనాథబాష్కం ' అనే గ్రంథాన్ని రచించాడు.

పెద్దవ : పెద్దవ కవి 1590 - 1630 శతాబ్దికి చెందినవాడు. స్వీకృత మనుచరిత్ర అను మనుచరిత్ర ప్రబంధమును వ్రాసినవాడు పెద్దవ శ్రీకృష్ణ దేవరాయల వంశానికి అప్పదిగ్గజ కవులలో ప్రథముడు. ఆంధ్ర కవిత్వమునాచారము గుణవాడు. ఆంధ్రాచారి వాని అల్లిక బోజిలో యుపి అమించుకున్న ఈతని కవిత చక్కటి ప్రణాళి పట్టులతో అంజ్యము. పదూదివీ. ప్రవరులొక్కటాగూతల ముహూర్తంగా వర్ణించినాడు. కృష్ణ నమస్తాలు వేళ కృతిభద్రయుగు శ్రీకృష్ణ దేవరాయలవే కాటికి గండ పెండెమును తోడిగించుకవెను. అంతాగూతలను ఈతనివర్ణనలొక్కటాగూతలవలె. పెద్దవ వంశానికి అప్పదిగూతలవలె నేయూతనిచ్చి ఏనుగు వెళ్ళారు కొవము నాటకీయ సంతారణాలో. చక్కని మృదు పదజాలంతో, బానిత్యంతో జటిల మహా మటిత వర్ణనలలో మను చరిత్ర తెలుగు ప్రబంధములలో తంజానికమైనది.

రామరాజ భూషణుడు : ఈకవి రచించిన మనుచరిత్రం క్షేమ ప్రబంధం. ఇది సంస్కృతభాషలోనికి అనువదించబడినది. ఇతనిని బట్టుమూర్తి, మరీయు రామరాజభూషణుడు అని అందురు. ప్రాథ కావ్యమైన ఈ గ్రంథం అద్యంతం క్షేమి పూరితం. ఒక్కొక్క పద్యమునకు రెంటికి మించిన అర్థములు పొసగును. ఇతడు సాహిత్యంలో పాటు సంగీత విద్వాంసుడు కూడా. కావ్యన మనుచరిత్ర పద్యములు

అమోడల్లో ఎప్పుడూ విహారించేవాడు - జవితంలో ఒక్క అడుగు కూడా ముందుకు వేయలేదు.

రాజశాల యుక్తములై శ్రావ్యగా నానుకూలములై యున్నవి. ఇతడు నరసదూపాలీయం అను అలంకార లక్షణ గ్రంథమును, హరిశ్చంద్రనలోపాఖ్యానమను ద్వ్యర్థకావ్యమును రచించెను. ఈతని పను చరిత్ర భాయలో తెలుగులో అనేక పిల్ల పను చరిత్రలు బయలుదేరినవచ్చు ఈ ప్రబంధ వైశిష్ట్యమెంతటిదో గ్రహించవచ్చును.

నంది రిన్నప : (1590 -1630) ముద్దు పలుకుల ముక్కు, తిమ్మన శ్రీకృష్ణ దేవరాయల ఆస్థానంలోని అష్ట దిగ్గజ కవులలో ఒకడు. ఇతడు తిరుమల దేవితో అరణంగా పెన్సిన కవి. రాయలు - తిరుమలదేవిల ప్రణయ కలహము దెలిసి అర్ధానిని మాపుటకై పారిశాలాపహరణ కావ్యమును రచించెను. అందు కృష్ణుడు సత్యభామ పారితోకవమును కూడా శృంగార చేష్టగా భావించి అనునయించును. దేవలోకం నుండి పారిశాల వృక్షమువే అమెకు తెచ్చి యిచ్చెను. తిమ్మన ఈ కావ్యమును రాయం కంకితమిచ్చెను. రాజారాణీ కలహము మాని ఏకమైరి. ఈతని కవిత సరళము, బ్రాహ్మసాక్షముగా నుండును. ఇందలి నాటకీయత ఉచితముగా నున్నది. పత్యభామ శృంగార లీలలను ఆంధ్రులకు మనోరంజకంగా అర్పించిన యీకవి ధన్యుడు.

తెనాలి రామకృష్ణుడు : తెలుగులో హాస్య కథలు, అందు తెనాలి రామలింగని దెలియని వాడుండరు. పాండురంగ మహాత్మ్యమును రచించి వేదాద్రి మంత్రి అనురాధనువానికి అంకితమిచ్చెను. చతురోక్తులతో, సమయానుకూలంగా కవిత చెప్పే సెప్పించగూ రాకవక్యము ఈతనికి వెన్నలో పెట్టిన నిద్య. ఇతని పద్యరచన అరుదైనది. హాస్యం, వ్యంగ్యం ఈతని సొమ్ము. ఇతడు కాలికాదేవి భక్తుడని ప్రతీతి. ఈకవి పాండురంగ మహాత్మ్యంలోని నిగమ శర్మసాఖ్యానం నవరస భరితము. ధర్మిణి వంతుడగు యీతని కవిత ప్రౌఢమైనది. ఉద్యతారాధ్య చరిత్ర ఘటికాచల మహాత్మ్యం యీ కవి ఇతర రచనలు.

పింగళి హారవ : ప్రబంధయుగమున క్రొంగ్రోత్తపోకడలు ద్రోక్కిన కవి పింగళిహారవ. ఇతడు రాయల అనంతరం ఆనగా 1660 ప్రాంతమున ప్రసిద్ధికెక్కినవాడు. ఆటవీటి పెయ్యంకలరాయల ఆస్థానకవి. తెలుగు సాహిత్యమునందేకాక యితర భాషలయందును "పల్నాత్ నడవివృత్తి" అనదగు కల్పనా ప్రబంధము, కళాపూర్ణోదయమును రచించి పంధ్యాల కృష్ణదేరువున కంకితమిచ్చెను. ఈకవివరుడు పేకొప్పియర్ అను అంగ్ల కవికి సమకాలికుడు. అపల్పకల్పనానాతురీధురీణుడు. కళాపూర్ణోదయం మొట్టమొదటి

నవలా ప్రబంధం. ఆరు ఆశ్వాసములు చదువు వరకు కథాస్థానంబి విషయం తెలియదు. కథ ఆద్యంతములు తారుమారై మధ్యభాగం అదిగాను, అదిమధ్యభాగముగను రచించెను. కైలి వారికేల కదలీపాక నమ్మిశ్రీతం. ఈకళాపూర్ణోదయమున నీకవి ఉభయభాషాకందం వ్రాసినాడు. మొదట నుండి చదివిన ఆచార్యులుగుగను కడనుండి మొదటికి చదివిన సంస్కృతంగాను రచించినాడు. దీనిని బట్టి ఈకవికిగల సంస్కృతాంధ్ర భాషాసాటవములు వెల్లడియగుచున్నవి. వేములవాడ భీనుకవిచెప్పినాడను రామవ సాంధవీయం క్షుణ్ణకలికి నిమకలికి దూరమై కాలగచ్ఛమున గలియుటచేత. దామవ సాంధవీయమును పింగళి సూరవను రచింపునని అనుపీటి పెద వేంకటరాయలు కోరుగా రచించెను. దామవ సాంధవీయం. శ్లోకై రావ్యకే. రామాయణం బాలకమయ్య రెండునీను ఒకే కావ్యముగా రచించెను. భ్రాహ్మణీ ప్రయ్యమ్మమను మఱియొక ప్రబంధమును రచించి. తనవ ప్రబంధకంఠితమిచ్చియు. రాను గడుచిప్పయణమును రచించినట్లు రామవ సాంధవీయమును పింగళి సూరవ చెప్పుకొన్నాడు.

వేమన : ప్రజాకవి ఆత్మకీర్తి యోగి భవ వేమన

చిన్నప్పుడు చెడు అలవాట్లతో పెదదారింట్టిన వేమనను వదిన సరియైన దారికి మళ్ళించింది. అప్పుడంటే వేమనకు సాహిత్యాల్ని రుచికూడా అందడం.

అంటేక శిష్యునిచివర్త వేమనను గుర్తుపదేకం పొంది వేమన యోగి అరువూడ అతరువాత తేలికయిన పదాలతో అనుభవాలకు పద్యరూపం కల్పించి ప్రజాకవి అయినాడు.

“ఉన్నకన్నురంజునొక్క పోలికనుండు”
 “గంగ గోవు పాలు గరిటెడైనను చాలు”

వంటి ఆపూర్వమైన పద్యాలు సుమారు ఐదు వేల పైన రచించాడు వేమన. ప్రతిపద్యంలో సమాజానికి నీతిని అందించాడు వేమన. విశ్వదాళిరామ విసురవేమ అనే మకుటంతో వేమన పద్యాల్ని రచించాడు.

వేమన పద్యాలను పేకరించి వాటికి ఒక ఉన్నత స్థాయిని మొదట కల్పించినవాడు అంగ్లేయుడైన సర్ చార్లెస్ పిలిప్ బ్రౌన్.

రాళ్ళపాక ఆష్టనుయ్య : శ్రీ తిరుమల తిరుపతి వెంకటేశ్వరుని కీర్తిస్తూ అనేకములగు

అంశరంగాలు కలిస్తే అందరు మిత్రులే - అవగాహన లేకపోతే ఎవరికి చాలు శత్రువులే.

కీర్తనలు పాడి జన్మ సార్థకం జేసి కొనినవాడు, తాళ్ళపాక అన్నమాచార్యులు. ఈతని కీర్తనలు టి.టి.డి బాండాగారం నుండి వెలికి దీసి ప్రచురించిన కీర్తి వేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రిది. 'జో అచ్యుతానంద జోజోముకుంద' జోల పాట తెలియని తల్లి, అదివివి బళ్ళోని పాపలు తెలుగు వాట ఉండరన్న ఆతిశయోక్తి కాదు, తాళ్ళపాక నుండి తిరువతికి కాలినడకన వచ్చి పరవశంతో కొండనేక్కి ఆటసాదిపోగా శ్రీవద్మావతీ దేవియే తల్లియై అన్నం పెట్టగా భుజించి మారు పద్యాలలో తల్లిని కీర్తించి మూసిన గుడి తలుపులను భక్తి శక్తిచే తెరిపించి దైవసాన్నిధ్యాన్ని సాందిన భక్త శిఖామణి అన్నమయ్య ఇతని కీర్తనలు భక్తి వైరాగ్య, శృంగారముల నోలలాడించును. వారాయణుండవచ్చి యెంతటి నడుచైనా కీర్తించవి పునుడు; భస్మ్యుడు.

క్షేత్రయ్య : మువ్వ గ్రామంలోని గోపాల దేవునిపై చెప్పిన పదములు మువ్వగోపాల పదములు. ఇవి పదకవి క్షేత్రయ్యవి. ఈతని పదములు త్యాగరాజా కీర్తనలతో పాటు సంగీత సభలందు గానం చేయుబడుచున్నవి. పదములు నాట్యమునకు ఆనుకూలముగా నున్నవి. పటరాజా తాండవం చేయుచుండ రాలిన మువ్వయే యిరలో క్షేత్రయ్యగా జనన మంది గోపాలుని కీర్తించి భస్మ్యుడయ్యెనని ఐతిహ్యాం కలదు. తంజావూరు రాజుల నాటి మండి వేటి వరకు ఈతని కీర్తనలు భక్తి శృంగార రస పూరితంలై సర్వజనాదరణను పొందుచున్నవి. భక్తుడు తానొక గోపికయై మురళీగానలోలుని స్వామిగా భావించి గానంతో తనవానిగా జేసికొనుటయే యీ పదముల తాత్పర్యము. **రాఘవప్రోలు పట్టరావు :** ఇతడు బారత స్వాతంత్ర్య సమరంలో ఆక్షర సమరం చేసిన ప్రథమ బావకవి. పవ్య కవిత్వకు నన్నయ వంటివాడు. లెంగాలి కవితా ప్రభావం ఈతనిపై మెండు, శ్రీవేంకటేశ్వర విశ్వవిద్యా లయమున ఆచార్యులుగా పనిచేశాడు. పరశం, మధురం మరియు నిశితమైవది ఈతని కవిత, కరుణ రసపూరిత రచనకు ప్రఖ్యాతుడు. సామాజిక సమస్యల పట్ల అధిక శ్రద్ధ జాపిన కవి.

ఆంధ్రావళి, త్పూకంకణం ప్రఖ్యాత రచనలు దేశభక్తి పూరితమైన 'విదేశమగినా' అన్న గేయం ఆంధ్రులకు కంఠస్థం.

దేవులపల్లి వేంకట కృష్ణశాస్త్రి :

తెలుగులో భావకవితోద్యమానికి మూలస్థంభం దేవులపల్లి కృష్ణశాస్త్రి. పితాపురం దగ్గర చండ్రపాలెంలో 1897 నవంబరు 15న కృష్ణశాస్త్రి జన్మించాడు.

మాధునికముకుం బిల్వారిని బూడా అంబులబి చేస్తుంటి - తిక్కానం దొంగను బూడా పన్నుకంఠా పనిచేయిస్తుంటి.

'కృష్ణవక్షం', 'ఊర్వశి, ప్రవాసము' వీరి కృతులు. ఇది కృష్ణశాస్త్రి పాట అనే ముద్ర ఈతని ప్రతిగేయంలో కనపడుతుంది. సుతమెత్తని పదాలతో పూదయానము సుస్థితంగా సృష్టించే కృష్ణశాస్త్రిపాట ప్రకృతిని ఆకృతిగా దరించి అంబోకగా సాగిపోతుంటుంది. దేశభక్తి పాటలు, ఉత్తమ చలన చిత్రాల గీతాలు వీరి కలంమునే బాలువారివని.

కళా ప్రపూర్ణ పద్మభూషణ ఇత్యాది బిరుదులు ఇతనికి లభించాయి. చక్కని కంఠంలో పాట నల్లకని తెలుగునాట పల్లె పల్లెకు తిప్పిన ఈ కవి తన వ్యర పేటికను కోల్పోయి ముగ్ధునిలా తుది జీవితం గడిపి మనకు దూరమైనాడు.

విశ్వనాథ సత్యనారాయణ : ప్రతిష్ఠాకరమైన " జ్ఞాన పీఠ " అవార్డును అందుకున్న తొలి తెలుగు మహాకవి కవిసామ్రాట్. విశ్వనాథ సత్యనారాయణ. కవి, రచయిత, నాటకకర్త పాపాశీ విమర్శకుడు, మహావక్త కావ్యగాయకుడు, విశ్వనాథ సత్యనారాయణ, కృష్ణాజిల్లా వందమూరు గ్రామంలో 1895 సెప్టెంబర్ 10వ తేదీన జన్మించాడు. శ్రీ మద్రాసుయాజ్ఞా కల్పవృక్షం అనే గ్రంథానికి ' జ్ఞానపీఠ ' అవార్డు లభించింది. " నేయి పదగలు " అనేది ఒక ప్రసిద్ధి పొందిన నవల. ఇంకా చెలియలి కట్ట ఏకవీర, ఆంధ్రప్రశస్తి, కిన్నెరసాని పాటలు, కోకిలమ్మ పెళ్ళి పురాణా వైర గ్రంథమాల ఇలా కావ్యాలు, నవలలు, చారిత్రకములు, పాఠాశీకాలు, సామాజికములకు సంబంధించిన ఇండకావ్యాలు వీరు రచనలు వందల కొంది. వెలువరించి శతాధిక గ్రంథకర్తగా పేరుపొందాడు. కొన్నాళ్ళు ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ ఆస్థానకవిగాను ఉన్నాడు. శ్రీశ్రీ : శ్రీరంగం శ్రీనివాస రావు వీరి పూర్వపేరు. 1910 జనవరి విశాఖపట్టణంలో జన్మించారు.

ఆధునిక కవిత్వానికి యుగకర్తగా శ్రీశ్రీ పేరుపొందారు. తిక్కలి, పదతి, ప్రణయాలకు అంకితమైన కవితారధాన్ని సామాన్య మానవుల వైపు నడితులు, తాడితుల వైపు నడిపించిన విప్లవకవి. " కష్టజీవి " రెండు వైపుల కవి ఉండాలని బోధించిన తొలి మార్గదర్శి మన శ్రీశ్రీ.

1950లో మొదటిసారి అచ్చయినది వీరి " సువా ప్రస్థానం " అనే గ్రంథం. " ఇద్దనస్తి ", " చరమపాత్రకథలు ", " సువా ప్రస్థానం " ఇతని మరికొన్ని రచనలు. సినిమా రచయితగా తన జీవితాన్ని కొనసాగిస్తూ పిని గీతాలలో కూడా సమాజ

అనుభవం మీదే జనితం దిలువ తెలుస్తుంది - జనితమంటేనే అనుభవాలతో ముడిపడి వుంటుంది.

విలువలకు అక్షర రూపం కల్పించిన మహా కవి శ్రీశ్రీ. తెలుగు కవిత్వంలో అనేక కొత్త ప్రక్రియలు ప్రవేశపెట్టారు. కార్టూన్ కవితలు, హాస్య కవితలతో 'లిప్రాసి' అనే పుస్తకాన్ని వెలువరించారు. 'చైతన్య స్రవంతి' అనే రచనా పద్ధతిని మొదటిసారి తెలుగులో ప్రవేశపెట్టినవారు శ్రీశ్రీ. 1983 జూన్ 15న శ్రీశ్రీ మనకు బౌతికంగా దూరమైనారు.

గుర్రం జామప :

ఆధునిక తెలుగుకవులలో ఉత్తమ శ్రేణికి చెందిన మహాకవి జామప. అంటరానివాడుగా బాల్యంలో ఎన్నో అనమా వాంఛ భరించినవాడు. తనకు గురువుగా ఉండటానికి వీరపండితుడూ ముందుకు రాని స్థితిలో స్వయం కృషితో ఎదిగి ఉభయభాషా ప్రవీణుడుగా మారాడు.

తన కవిత్వాన్ని మెచ్చుకొన్నవారే తన కులం తెలుసుకొని దూరంగా వెళ్లవారటా. పరదోషి, గద్దెలం, ముంతాజ్ మహల్, కొత్తలోకం మొదలగునవి ఇతని గ్రంథాలు.

అప్పటి ఆస్థానకవి చెళ్ళపేళ్ళ వెంకటకాశ్రితో గండపెండేరం తొడిగించుకునే స్థాయిని స్వయం ప్రతిభతో తెచ్చుకున్న మహాకవి గుర్రం జామప. భారతప్రభుత్వం ఇతనికి పద్మభూషణ అరుదునిచ్చి గౌరవించింది.

గురజాడ అప్పారావు : 1861లో విశాఖ పట్టణం జిల్లాలో రాయవరం గ్రామంలో జన్మించాడు. రచనలలో వ్యావహారిక భాష అనగా వాడుకభాష ఉండాలనే గిడుగు రామమూర్తి పంతులు ఉద్యమాన్ని మనసారా అభినందించి, ఆచరించి చూపేత కవి, రచయిత గురజాడ.

ఆ రోజుల్లో డబ్బుతీసుకొని వృద్ధులకు తమ చిన్నారి బిడ్డలను ఇచ్చే చెడు ఆచారాన్ని వ్యతిరేకిస్తూ గురజాడ రచించిన కవ్యాశుభ్యం అనే నాటకం ఈ వాటిక ఒక అద్భుత మహానాటకంగా ప్రఖ్యాతి పొందుతున్నది. కాళ్ళకూరి నారాయణరావు రచించిన వరవిక్రయం ఈ కోవకు చెందిన నాటకమే చిన్నవయస్సులో చేసే వివాహాలను వ్యతిరేకిస్తూ రాసిన " పూర్ణమ్మకథ " ఎంతో గొప్పది. ముత్యాల సరాలు, భవణ రాజాకం, ధామన్ సిరియస్ అనే గేయకథలు, సిద్ధుబాబు, మీపేరేమిటి అన్న కథలు కూడా గురజాడ గొప్పరచనలు. గురజాడ 1915 నవంబరు 30న మరణించాడు.

కవి గురజాడ గొప్పరచనలు. గురజాడ 1915 నవంబరు 30న మరణించాడు.

కృష్ణ సామంతులు పరిష్కరించలేని - కష్టాలు లేకుండా సుఖాలు దరిచేరవు.

వరనన్న చిన్నయ సూరి : బాలురకు మలవంగా గ్రహించ బడునట్లు చిన్నయ బాలవ్యాకరణమును రచించెను. తొమ్మిదేండ్ల వరకు అక్షరం కూడా నేర్చని యీతడు అభిమానపడి ఒక్కసాట మొత్తం అక్షరములు మరియు గుణితమును నేర్చుకొనెను. తెలుగు, సంస్కృతం చక్కగా అభ్యసించి పండితుడై మదరాసు (వైద్య) కళాశాల యుజుడు తెలుగు పండితుడుగా పనిచేసెను. తెలుగునకు పరిష్కరించిన వ్యాకరణం రచించి వంతులకు కళాశాల ప్రిన్సిపాలు ఈతనికి బంగారు కంకణం బహూకరింపరచి దానిపై చిన్నయపేరు చెక్కించదలచి గౌరవార్థం యేవదం చేర్చవలెననగా శర్మ, వర్మ ఆచార్య శబ్దములు తగవని 'సూరి' శబ్దం వ్రాయించు మనెను. సూరి యనగా పండితుడు అని అర్థము ఆ కంకణముపై ఏమనుండి 'చిన్నయసూరి' అని వ్రాయించి తెప్పించి స్వయంగా ప్రిన్సిపాలు ఆతని చేతికి తొడిగెను. ఇతడు అక్షరక్రమునున పదకోశం వ్రాసెను. కాని అది పూర్తి కాలేదు. కందుకూరి వీరేశలింగం వంతులు :

1848 ఏప్రిల్ 16న రాజమండ్రిలో జన్మించాడు. కొంతకాలం ఉపాధ్యాయుడుగా పనిచేసిన ఈయన 1876లో ' వివేకవర్ధిని ' అనే పత్రికను పెట్టి ఆనాటి అధికార వర్గాల తప్పుడు పనులను విమర్శించేవాడు.

గ్రీల సమస్యల గురించి ఉద్యమం ప్రారంభం చేశాడు. అనాడు ప్రీతి తర్ల మరణిస్తే మళ్ళీ వివాహాలు ఉండేవికావు. కాని ఆయన పునర్వివాహాలు చేసుకోవడం తప్పుకాదని బోధించేవాడు. 1881లో " చమత్కార రత్నావళి " అనే నాటకాన్ని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో మొదటిసారి ప్రదర్శించినాడు. 1881 డిసెంబర్ 11న రాజమహేంద్రవరంలో మొదటి వితంతు వివాహం జరిపించాడు. ఇంకా ఎన్నెన్నో వితంతు వివాహాలు చేయించాడు. " రాజశేఖర చరిత్ర " అనే మొట్టమొదటి నవల, " ఆంధ్ర కవుల చరిత్ర " స్త్రీయ చరిత్ర " కందుకూరి గొప్ప రచనలు. ఉన్నవ లక్ష్మీ నారాయణ : 1873 డిసెంబర్ 4న లక్ష్మీనారాయణ జన్మించాడు. 1913లో ఐర్లండుకు పోయి డబ్లిన్ నగరంలో చదివి బారిస్టర్ పట్టం పొందాడు. ఐర్లాండ్ స్వాతంత్ర్యోద్యమ నాయకుడు డీవెలరాల్ చేసిన స్పృహం లక్ష్మీనారాయణలో స్వతంత్రంగా పున్న దేశభక్తి లావాస్తి మరింతగా ఇనుమడింపచేసింది. 1920లో గాంధీ పిలుపులో స్వాతంత్రోద్యమంలో చేరాడు. చూడు సంవత్సరాలు కైలు శిక్ష

అంతరాక్షకు ఆకారం లేదు - చేసే కార్యాన్ని బట్టి ఆకారం రాకపోదు.

అనుభవించాడు. ఆయన రచించిన "మాలవల్లి" అనే నవల స్వాతంత్ర్య సామిక నవలలకు అదర్శప్రాయంగా నిలిచింది. గొప్పదేశభక్తుడుగా, సంఘ సంస్కర్తగా ఎంతో పేరుచెప్పుకున్నవాడు ఉన్నవ రక్షీనారాయణ.

గుడిపాటి వేంకటాచలం :

'స్త్రీలకు స్వేచ్ఛ' అనే అంశాన్ని బలంగా రూపొందిస్తూ మరెవ్వరూ వ్రాయలేవంత గొప్పగా రచించిన రచయిత చలం. అతడే గుడిపాటి వేంకటాచలం. స్త్రీ అనే వ్యాధి పంపుటి ఆనాటి పాఠశాలకానికి స్త్రీల వట్ల కొత్త వెలుగుల్ని ప్రసరించేసింది.

మైదానం, పాపం, సావిత్రి, చిత్రాంగి మొదలైన ఆయన రచనలు సాహితీ ప్రపంచంలో ఒక కొత్త పంచలనం కలిగించాయి.

ఆనాటి భర్తలు చలం రచనలను చదవకుండా లాభ్యలు కట్టుదిట్టం చేశారంటే అపత్యంకాదు. రవీంద్రుని "గీతాంజలి" ని తెలుగులోకి అనువదించాడు చలం. ఇతని లోకాలు, ముందుమాటలు, అనేకమైన నాటికలు, ఎన్నెన్నో రచనలు. ఒక్కొక్క రచన ఒక్కో తుపానులా జనంలోకి చొచ్చుకొనిపోయాయి. అవసానదశలో చలం "భగవాన్ రమణమహర్షి" శిష్యుడై ఆరుణాచలంలో స్థిరపడిపోయాడు.

డా॥ పి. నారాయణ రెడ్డి : ప్రముఖకవి, పి.సి.గేయ రచయిత, "జ్ఞానపీఠ" అవార్డును అందుకున్న రెండవ తెలుగుకవి, 1931 నవంబర్ 15వ కరీంనగర్ జిల్లాచానుమాజీపేటలో జన్మించారు. నవ్వని పుష్ప, కర్పూర వసంతరాయలు, నాగార్జున సాగరం, విశ్వంబర, భూమిక, మధ్య తరగతి మందహాసం ఎన్నెన్నో కవితా గ్రంథాలను అందించారు. "ఆధునికాంధ్ర కవిత్వం సంప్రదాయాలు, ప్రయోగాలు" అనే వీరి పరిశోధనా గ్రంథం ఇవాళ ప్రతి ఎం.ఏ, ఎం.ఫిల్, పిహెచ్.డి. విద్యార్థులకు అవసరమైన గ్రంథం. వేలాల్ సేనిమాపాటలతో ఆంధ్రదేశంలోని అబాలగోపాలన్ని ఆలరించిన కవి నారాయణ రెడ్డి 1990లో ఆయన పుత్రుమాన్ని నారాయణ పేటగా ఆ వూరి ప్రజలు మార్చుకున్నారు. తరువాతవరే శ్రీ.కె.ఒకటవ శతాబ్దానికి చెందిన తమిళ మహాకవి తిరువళ్ళువర్, ఈయన రచించిన గ్రంథం ద్రవిడ వేదంగా ప్రసిద్ధిచెందిన తిరుక్కుళర్. 'తిరు' అంటే శ్రీ అని అర్థం. 'కుళర్' అటవెలది వలె ఒకానొక చందోదేదం. ఈ పద్యానికి రెండు పదాలుంటాయి. మొత్తం పద్యాల్ని ఈ చందస్సుతోనే రచించినందువల్ల గ్రంథానికి ఈ పేరు స్థిరపడింది. వేమన పేరు వినని తెలుగువారివలనే ఒక్క 'కుళర్' కూడా తెలియని తమిళుండడంబట్టి అతిశయోక్తి కాదు. వేమన దర్శించిన జీవిత సత్యాలు వ్యంగ్యరూపంలో అటవెలదుల్లో కళ్ళుదుట నర్చిస్తాయి. ప్రా

అబ్దుసం దీకబీలా మొదట ఎవరివైనా అవరోధించి - ఇబ్బనమనే చిన్న క్రొవ్వుకొక అట పటా పంబలోతుంది.

జీవితంలో అన్ని అంశాలు సూక్ష్మం రూపంలో 'తిరుక్కుళ్ళలో లోకస్థితి'లకు వేమన పద్యాలలో చొరబడినట్లు ప్రక్షిప్తాలు 'తిరుక్కుళ్ళలో' లేవు. తిరువళ్ళవర్ శాస్త్రీయంగా ఈ గ్రంథాన్ని విభజించిన తీరు ప్రక్షిప్తాలకు అవకాశం కల్పించలేదు. చతుర్విధ పురుషార్థాలలో (దర్మార్థకామమోక్షాలు) తొలి మూడింటివి - అంటే దర్మార్థకామ విభాగాలు ఈ గ్రంథంలో చోటుచేసుకున్నాయి. ఈ గ్రంథంలోని సూక్తులు మొత్తం 1330. ప్రతి పది మాక్తులు ఒక శీర్షిక కింద అమర్చబడ్డాయి. అంటే 133 విభాగాలన్నమాట. దర్మవర్గంలో 38 విభాగాలు, అర్థవర్గంలో 70 విభాగాలు, కామవర్గంలో 25 విభాగాలు వున్నాయి. కులసమైక్యతగా, సర్వకాలంలో, సర్వజనులకు మితం కూర్చునేవిధానం ఈ తొక్కలు. అలరారుతున్నాయి. రెండు పాదాలతో 'అర్థాక్షరాలతో' అనల్చ విషయ ప్రస్తావన ఉప్పు కారణంగా గుర్తు పెట్టుకోవడానికి అనుగుణంగా వున్నాయి. వ్యాఖ్యాతలకు తగినంత పది, ఊహించు ఉరికిస్తాయి. దైవ ప్రస్తావన మేటిటి పద సూక్తులలో కన్పిస్తుంది. కావి అక్కడ 'భగవంతుడు' అన్నవదమే వుంది. ఏమత సూచకమైన భగవన్నామం ఇందులో ప్రస్తావించబడలేదు. కమనీ సర్వమతస్థులు తిరువళ్ళవర్ తమ మతానికి చెందిన వాడుగా వేర్కొన్నాడు. వాస్తవానికి మానవ సేవారర్థాన్ని మహోన్నతంగా భావించిన వ్యక్తి తిరువళ్ళవర్. రెండువేల సంవత్సరాల శ్రీతం రచించిన గ్రంథమైనా ఈవాటికి సుప్రసిద్ధ శ్రీమద్వైవే తమిళ ప్రబలకు మార్గదర్శిగా, పాపాల వేత్తల పాలిటి కల్పవల్లిగా వుంటున్నది. కేవలం తమిళ ప్రజలకే కాక సమస్త మానవాళికి ఆరాధ్యమైన గ్రంథంగా భావించాలి. దైవిత తర్వాత ఏకైక భావలో అనువదించండి అమ్మడయిన గ్రంథం ఇది. ముద్రణ శాకర్ణం ఏర్పడిన తర్వాత కేవలం తమిళంలో మాత్రం రెండు కోట్ల ప్రతులు ముద్రితమై ఉండవచ్చునని సరిశోధకుల అంచనా. ఇటువంటి ప్రసిద్ధ గ్రంథాన్ని గురించి కవీన పరిచయం కలిగి వుండడం మంచిది. డా.గారి గుణాకర్ శ్రీ వాణి' అన్న పేరిట తెలుగులోకి ఈ గ్రంథాన్ని అనువదించారు. ఇందులో మంచి కొన్ని మాక్తులు ఈ గ్రంథం ఉదహరించబడవని. సర్వ ప్రశంస 1. వేద అనువదించిన వాడే ఈ - కామ అరక దుష్టిన క్షమించము. 2. మంచి నుండి చినుకు కుంభానుకం దుష్టిన మింఘ కావరాదు. 3. జలము లేనిచో జీవన మిలను లేదు - వానలేక నుంచి నదిక కావలేము. దర్మ ప్రతిపాదన: 4. పల్లకిని మోయువానికి వదనడిచును - మోసాడినవాడు వేడిమి దర్మఫలము మాట వలదు. (పల్లకిని మోస్తున్నవాడికి, అందులో కూర్చున్నవాడికి మధ్య దర్మార్థకాలను గురించి ప్రస్తావించవద్దు. మోసేవాడికి దర్మార్థకాలన్నా ఉంటుంది. కూర్చున్నవాడు ఏప్పుడూ పాపాత్ముడే నేటి సమసమాజ భావన ఇందులో కన్పిస్తుంది).

అర్థంలో తప్పకుండా అనువాదమైంది - అంతంలో తప్పకుండా అనువాదమైంది

గృహిణీ ప్రశ్న: 5. ఇంటియారు మంచిదేని కావలెనేమి? - ఇంతి చెడిన దేని విమి మిగులు?

పంతాన పంపద: 6. వేణు వింపగు, వింపగు వీణయనును - తన శిశువు ముద్దు పలుకులు విననివాడు.

ప్రేమ

7. చెట్టెదారిలోన చిగురించిన విదమగు - ప్రేమలేని వాని వేద బ్రతుకు.

మధుర భాషణః:

8. మంచిమాట నడుమ మనుజాని విడిపోవు - దుఃఖిదాయి లేమి దూరముగను (మదురబాహుం చేసే మనిషికి, దుఃఖం కలిగించే దరిద్రం దూరమవుతుంది) మహిళలు అంటి అడూళ్ళు; అమ్మ, అక్క, చెల్లి, బాధ్య, కూతురు ఇలా అందరు మహిళలే. కనిపించే ప్రతి మహిళ మన తల్లికి, చెల్లికి ప్రతిరూపమే.

అడూళ్ళు మగవాళ్ళతో సమానం కాదు అనేది ఒక తప్పు అభిప్రాయం. జన్మనిచ్చే స్త్రీ దేవుడికన్నా గొప్పది. స్త్రీలను గౌరవించడం ఒక సభ్యత, సంస్కారం కూడా.

అడూళ్ళంటే కేవలం ఇంటి చాకిరి, వంట చాకిరి చేసేవాళ్ళు మాత్రమే అనుకోవడం పొరపాటు. అనాటి సత్యజామ సుండి మొన్నటి రాణి రుద్రమ, యూస్సీ లక్ష్మీబాయి, నిన్ను మొన్న నైజాం పరిపాలిస్తున్న రోజులలో అరనై ఊర్ల అధిపతిని విసువూరి రామచంద్రారెడ్డిని ఎదురించిన పాలకుర్తి చాకిలి అయిలమ్మ వరకు స్త్రీలు ఎంతో గొప్పవారు అని విదూషించుకున్నారు.

ఈనాడు ఒక డాక్టరుగా, ప్రధానమంత్రిగా, ఒక సైంటిస్టుగా చంద్రమండలంలో అడుగుపెట్టిన వనితగానూ ఎవరెప్పు శిఖరాన్ని అధిరోపించిన స్త్రీగానూ గొప్పగా రాణిస్తున్న స్త్రీలను చూస్తూ కూడా మహిళలను తక్కువగా అంచనా వేయడం తక్కువగా అలోచించడం మూర్ఖత్వం. విజాలమ గుర్తించలేని గుడ్డితనం.

ఎక్కడ స్త్రీలను గౌరవిస్తారో అక్కడ దేవతలు విహరిస్తారన్నది నిత్యసత్యం.

వీర వసితలు

రుద్రమదేవి :

ఈమై కాకతీయ సామ్రాజ్యాన్ని ఒరుగట్లు రాజధానిగా పరిపాలించిన మచారాణిగా ప్రసిద్ధి చెందిన కాకతీయ గణపతిదేవుని ఒక్కగానొక్క కూతురు. ఆ తండ్రికి మరో మగ పంతానం లేనందువలన అతడు రుద్రమదేవిని యుద్ధ విద్యల్లోనూ, రాజనీతిలోనూ సమర్థురాలుగా చేసి పెంచాడు.

ఈమై కాకతీయ సామ్రాజ్యాన్ని ఒరుగట్లు రాజధానిగా పరిపాలించిన మచారాణిగా ప్రసిద్ధి చెందిన కాకతీయ గణపతిదేవుని ఒక్కగానొక్క కూతురు.

1262లో గణపతిదేవుడు మరణించగానే 'రుద్రదేవ మహారాజు' అనే పురుష నామంతో ఆమె రాజ్యాన్ని పరిపాలించింది. ఆదది అనే చులకన బావంతో ఓరుగల్లు పై దండెత్తిన మహాదేవుని, పలువురు సామంత రాజులను అణచివేసి మళ్ళీ తల్లిత్తకుండా ఓడించి యుద్ధభూమిలో బుద్ధి చెప్పింది.

ఈవిధంగా శత్రుసంహారం కావించి శాంతియుతంగా రాజ్యపాలన చేసి సాహిత్యం, శిల్పం, సకల లలిత కళలను పోషించి చక్కని మహారాణి అనే పేరు పొందింది. వీర వనిత రుద్రమదేవి.

ఝాన్సీ లక్ష్మీబాయి : ఔరతమాత ముద్దు బిడ్డ. స్త్రీ అంటే కేవలం వంట యింటికి పరిమితం కాదు 'తలనుకుంటే కాళిక' అని నిరూపించిన వీరవనిత ఝాన్సీ లక్ష్మీబాయి.

1835 నవంబర్ 19న హోల్ పంత్ భగీరథీ బాయికి జన్మించిన ఈమె మొదటి పేరు మనూబాయి. కత్తివీర్య గుర్రపుస్వారి, యుద్ధరంగంలో శత్రువుల వ్యూహాలను దెబ్బతీసే నేర్పును మగపిల్లలకన్నా మిన్నగా నేర్చుకుంది.

బుందేల్ఖండ్ రాజ్యం పాలిస్తున్న గంగాధర్ రావుతో ఆమెకు వివాహం జరిగాక మనూబాయి పేరుపోయి లక్ష్మీబాయిగా మారింది. ఒక కుమారుడు జన్మించి మరణించడంతో భర్త మనోవ్యాధిలో సుంచంపట్టాడు. ఆ తరువాత ఐదు సంవత్సరాల వయస్సుగల అనందరావును దత్తత తీసుకున్నారు. ఈలోగా భర్త గంగాధర రావు మరణించాడు. ఈ సమయం కనిపెట్టి ఆంగ్లేయ డలహౌసీ ప్రభువు ఝాన్సీకోటను ఆక్రమించుకొన్నాడు. అప్పుడు లక్ష్మీబాయి ఆంగ్లేయుల మీద తిరుగుబాటు చేసింది.

1858 మార్చి 22న ఆంగ్లేయ సైనికులకూ లక్ష్మీబాయి సైనికులకూ మధ్య యుద్ధం ప్రారంభమైంది. 1858 జూన్ లో 18 రోజుల పాటు భయంకరంగా యుద్ధం సాగింది. ఝాన్సీ లక్ష్మీబాయి ఒక్కతే సైనికులతో సంబంధం లేకుండా 15 రోజుల పాటు యుద్ధం చేసింది. పీఠంగి దెబ్బలకు శరీరం తూట్లు పడుతున్నా ఆమె ధైర్యం కోల్పోలేదు. చివరకు దొంగచాటుగా ఒక శత్రు సైనికుడు ఆమె కుడి భుజం వరుకగా, మరొకడు ఆమె గుండెల్లో పొడిచాడు. ఒక వైపు ప్రాణం పోతున్నా ఆ ఇద్దరిని చంపిన తరువాతే ఆ వీరవనిత కన్నుమూసింది.

స్త్రీ అజేయురాలని రక్షార్థులతో చరిత్రలో వ్రాయదగిన స్థానం సంపాదించుకుంది.

లలిత కళలు

కళలు మనకు ఆనందాన్ని, ఆత్మవికాసాన్ని కలిగిస్తాయి. అసలు కళలు ఆకాశంలోని ఊడిపడినవి కావు. అవి ప్రజల జీవితాలు అనే గనుల నుండి సీమకున్న బంగారు గుళికల లాంటివి. లలితకళలు అరు చిత్రం, శిల్పం, నాటకం, నాట్యం, సంగీతం, సాహిత్యం.

1) చిత్రకళ : ఇది పురాతనమైన కళ. అది మానవులు గుహలో జంతువుల వేట మొదలగు చిత్రాలు గీసేవారు. ఎంతో మనోహరమైనది చిత్రకళ. చిత్రాలు అనేవి మాటలు లేని కవితలని అంటారు. చిత్రములను గీయడమే చిత్రకళ. ఇందులో పెయింటింగ్, (వర్ణచిత్రాలు), ప్రకృతి చిత్రాలు, వ్యంగ్య చిత్రాలు (కార్టూన్స్) ముఖ్యమైనవి.

ఒక పెన్సు, పెన్సిల్ లేదా ఒక కుంఠె (బ్రష్) రంగులను పయోగించి చిత్రాలను గీస్తూంటారు.

2) శిల్పం : శిల్పకళ అతి ప్రాచీనమైనది. అది మానవులు రాళ్ళలో ఆయుధాలు తయారుచేసుకునే వరుసలోనే ఈ శిల్పకళ ప్రారంభమైనది. శిలలను అందమైన ఆకృతులుగా తీర్చడమే శిల్పకళ. అయితే ఒక శిలలనేకాదు కంచు, రాగి, బంగారం లాంటి హానులతోనూ, వెంగాళి, ఏనుగు దంతములు, గాజు, కలపతోను అనేక మూర్తులు అందంగా చెక్కి శిల్పాలుగా తీర్చిదిద్దడమూ శిల్పకళయే.

3) నాటకం :- నాటకమును రూపకం అని కూడా అంటారు. ఒక కథను తీసుకొని అందులోని పాత్రలను ధరించి నటులు నటిస్తూ ఆ కథను ప్రేక్షకుల కనులముందర ఆడుగుతున్నదేమోనన్న అనుభూతిని కలిగించేదే నాటకం. ఇందులో వేషం, ఉచ్చారణ, నటన ప్రధాన పాత్ర వహిస్తాయి.

చిత్తకళలు అర్చనాంబరకళలనే ప్రవేశ చిత్తకళ మనీ - అవరోధాలను క్షమితో అధిగమిస్తే జనితం ముఖంవది.

4) వాట్సం : ఒక ప్రసిద్ధమైన కథలోని పాత్రలను గానం చేస్తూ సుకుమారంగా అడటమే వాట్సం. ఇది వృత్తం, నృత్తం అని రెండు రకాలు.

నృత్తమంటే పాడుచు రాగ తాళ, లయబద్ధంగా వాచ భావాలతో అంగ విన్యాసములతో అభినయించుట.

నృత్తమంటే సంగీతం, పాట లేకుండా కేవలం ప్రకృత్యాంబులతోనే అభినయించుట. ఇవి లలితమైతే లాస్యం, భయంకరమైతే తాండవం అనబడతాయి.

5) పంగీతం : అనందాన్ని, ఉత్సాహాన్ని ప్రశాంతతమ కలిగించే తీయని కళ పంగీతం.

తాళం, నాదం, రాగం, శ్రుతి, లయాలతో కూడినది సంగీతం. హిందుస్థానీ, కర్ణాటక సంగీతాలు మనదేశంలో ప్రధానమైనవి.

జానపద సంగీతం కూడా మనదేశంలో వివిధ ప్రాంతాలలో పుట్టి తమ తమ ప్రత్యేకతలతో ఎంతో ప్రసిద్ధి సంతరించుకుంది.

ప రిగ మ ప ద వి అను ఏడు సంగీత స్వరాలతో శ్రోతం హృదయాలను తర తరాలుగా విలుతున్నది ఈ సంగీతం.

6) సాహిత్యం : హితము కూర్చేదే సాహిత్యం. కవిత్వం, (గేయం, పద్యం, వచనకవిత్వ) కాల্পనిక సాహిత్యం, జీవిత చరిత్ర, కథ, నవల, డైరీ, లేఖ, వ్యాసం, అనువాదం మొదలగు విజ్ఞాన సర్వస్వం సాహిత్యమే.

ప్రజలకోసం, ప్రజానైతన్యంకోసం అక్షరరూపం దరించివదే ఆసరైన సాహిత్యం.

శాస్త్రాలు - పరిచయాలు

తత్వశాస్త్రం

తత్వం అనగా ప్రకృతి ప్రపంచాల పరిణామాంశు తెలుపువది ' తత్త్వమసి ' అనగా ఏదైతే పున్నదో అదే వీవు అని అర్థం.

అంగ్లంలో దీనిని ఫిలాసఫీ అంటారు. ఫిలియా, సోఫియా అనే రెండు గ్రీకు మాటల కలయిక. ఫిలియా అంటే ప్రేమ, సోఫియా అంటే జ్ఞానం కనుక ఫిలాసఫీ అంటే ' జ్ఞానాసక్తి ' అనే అర్థంగా నిలిచిపోయింది.

తత్వశాస్త్రంలో నీతిశాస్త్రం, తర్కశాస్త్రం, జ్ఞాన సిద్ధాంతం, మానసిక శాస్త్రం అనే ప్రధాన భాగాలు వున్నాయి.

గొప్ప వాళ్లంతా వేకువ జీమువ లేదవ వాడే.

మనస్తత్వశాస్త్రం

దీనిని మనో విజ్ఞాన శాస్త్రం (సైకాలజీ) అని కూడా అంటారు. మానవుల, జంతువుల ప్రవర్తనలను అధ్యయనం చేసే శాస్త్రమే సైకాలజీ.

సైకే, లోగోస్ అనే గ్రీకు మాటల కలయికే సైకాలజీ అదే మనో విజ్ఞాన శాస్త్రం ఇందులో ప్రధానమైన భాగాలు వదకొందు.

1) అపసామాన్య మనోవిజ్ఞానశాస్త్రం	2) జంతుమనోవిజ్ఞానశాస్త్రం
3) అనుప్రయుక్త మనోవిజ్ఞానశాస్త్రం	4) శిశుమనోవిజ్ఞానశాస్త్రం
5) చికిత్సా మనోవిజ్ఞానశాస్త్రం	6) బేదాత్మకమనో విజ్ఞానశాస్త్రం
7) విద్యామనో విజ్ఞానశాస్త్రం	8) ప్రయోగాత్మక మనో విజ్ఞానశాస్త్రం
9) పారిశ్రామిక మనో విజ్ఞానశాస్త్రం	10) సాంఘిక మనో విజ్ఞానశాస్త్రం
1) వికాస మనో విజ్ఞానశాస్త్రం	

రాజకీయ నీతి శాస్త్రం

సామాజిక ప్రగతికోసం ప్రజలు జరిపే కృషిని తెలిపేదే రాజనీతి. రాజకీయ పార్టీలు, ఎన్నికలు, ప్రభుత్వ యంత్రాంగం, పరిపాలన రాజ్యాంగం, అంతర్జాతీయ సంస్థలు, దేశాల మధ్య సంబంధాలు మొదలగు అంశాలను తెలిపేదే రాజనీతి శాస్త్రం.

అర్థశాస్త్రం

ఒక దేశంలోని ఉత్పత్తి, పంపకం, చెట్టుబడి, ద్రవ్యవ్యయం, పుడక విదేశాల వ్యాపార వ్యవహారాలను అధ్యయనం చేసే శాస్త్రమే అర్థశాస్త్రం.

అర్థం అంటే డబ్బు. డబ్బులో ముడిపడి వున్న అన్ని సమస్యలను సంపూర్ణంగా చర్చించేదే అర్థశాస్త్రం.

వాస్తు సాహిత్యం - ప్రాంతీయక సూత్రాలు

ప్రకృతి శక్తులుగా మనకు కనిపించే పంపభూతాలైన ఆకాశం, గాలి, నీరు, అగ్ని, భూమి అనేవి వాస్తు శాస్త్రానికి పంచ ప్రాణాలు. వీటిల్లో నలుగును ప్రసరించే సూర్యుని కిరణాలు అతి శక్తివంతమైన ప్లాస్టాస్టి పీర్షరుచుకున్నాయి. మనం వివసించే ఇల్లు ఈ పంచభూతాల ప్రభావాలను ఆవ్యసించేదిగా, గాలి, నీరు తదితర ప్రకృతి వనకతులు ఇంట్లో నిలబడేలా విర్యవించి విర్మాణం చేసేదే, 'వాస్తు

వేదకాలం వాటి నుంచే ఈ శాస్త్రానికి ఎంతో గుర్తింపు ఉంది. అయితే ఆట్టి ప్రాచీన వాస్తుశాస్త్రంలోని మూలమైన విషయాలను పరిశీలించి వాడు కులాలకు స్థలాలు, వ్యక్తులను బట్టి ఇల్లు మొదలైన పురాతన భాంధవ భావాలను తొలగించి ఆధునికులకు అవసరమైన తీరులో మాతన వాస్తు శాస్త్రాన్ని ఆందించడానికి నేను

(గారు తిరుపతి రెడ్డి) పది మంది మిత్రులతో కలిసి 1989 మేలో యావల్ భారతదేశంలోని గుచ్చు, గోవురాలు, చారిత్రక కట్టడాలు పరిశీలించి, పరిశోధించి అనేక శాస్త్ర సత్యాలను అనుభవపూర్వకంగా తెలుసుకున్న తరువాత ఆధునిక వాస్తు గ్రంథాన్ని " వాస్తు శాస్త్ర వాస్తవాలు " అనే పేరున మీకు అందించాను. తెలుగునాట ఏ గ్రంథం పొందని ముద్రణల్ని ఈ గ్రంథం పొంది 8 భారతీయ భాషల్లోకి అనువదించబడినది.

స్థలం ఎంపిక :

వతురప్రంగానైనా లేదా సమకోణ దీర్ఘచతురస్రాకారంగా నైనా ఉన్న స్థలాన్ని ఎన్నుకోవాలి. విశాలమైన స్థలం మనల్ని వున్నత దశకు చేరుస్తుంది మనం ఎంచుకున్న స్థలం తూర్పుగా, ఉత్తరంగా, పల్లంగా ఉన్న స్థలమై ఉండాలి. ఈశాన్య దిశగా పల్లంగా వున్న స్థలమైతే ఎంత డబ్బు వెచ్చించి అయినా తీసుకోవాలి.

మన స్థలం యొక్క ఎత్తు పల్లాల ప్రభావం మన జీవితాలపై వుంటుంది కాబట్టి ఉత్తరం తూర్పు దిశలకు పల్లంగా ఉండి, పడమర దక్షిణాలు ఎత్తుగా ఉంటే మంచిది. అధిక విస్తీర్ణం గల స్థలాన్ని ఎంచుకోవడం మంచిది. అప్పుడే దానిలో అవసరమైనన్ని గదులు నిర్మించుకోవచ్చు.

పమాంతర రేఖలో ఉత్తరంగా తూర్పుగా వెళ్ళే రోడ్డున్న స్థలం ఎంతో మంచిది. మన స్థలం నుంచి బయలుదేరిన రోడ్డు మనల్ని తూర్పునకు గాని, ఉత్తరానికి గాని, ఈశాన్యానికి గాని నడిపించినట్లయితే ఎన్నో మంచి ఫలితాలు ఉంటాయి. లేక అదే రోడ్డు మనల్ని తూర్పు ఆగ్నేయానికి గాని, నైర్వతులకు గాని, నడిపిస్తే యిబ్బందులు ఏర్పడతాయి. పోతే త్రిభుజాకారంలో వున్న స్థలాన్ని ఎప్పుడూ ఎంచుకోరాదు.

శంకుస్థాపనము

మొత్తం స్థలానికి ఈశాన్యంలో లేదా ఇల్లు నిర్మించే స్థలానికి ఈశాన్యంలో వునాది తీసి వాస్తుపూజ చేయాలి. అందులోనే నవదాన్యాలు చేసి తూర్పుముఖంగా పూజచేయాలి. మొత్తం స్థలం యొక్క ఈశాన్యంలో వునాది తీయడం మంచిది. ఇది అనాదిగా వస్తున్న ఆచార నియమం. కారణం ఈశాన్యంలో మొదట వునాది తీయడం వలన నైర్వతి బరువై శుభకర మవుతుంది. ఇలా ఇంటికి మరియూ ఇంటివారికి శుభాలు కలుగుతాయి.

నుయ్యి - బోరింగ్ :

ఇంటిలో బావి యొక్క నిర్మాణం అతి వ్రధానమైనది. కాబట్టి శాస్త్రవిధంగా సూచించిన స్థలంలోనే నుయ్యి త్రవ్వకోవడం, బోరింగ్ చేయించుకోవడం చేయాలి.

అక్షరాల్నిన ప్రతివాడు రాయలేదు - రాయగలిగే ప్రతివాడు రచయిత కాలేదు.

బావికి ప్రధానమైనటువంటి తూర్పు ఈశాన్యం ఉత్తర ఈశాన్యం దిశలలో మయ్యి ఉన్నట్లయితే ఎన్నో మంచి ఫలితాలు అందుతాయి. సోలే తూర్పులో బావి త్రవ్వకోవచ్చు. తూర్పు అగ్నేయం, దక్షిణ అగ్నేయం, దక్షిణం, దక్షిణ నైర్వతి, పశ్చిమ నైర్వతి, పశ్చిమం, పశ్చిమ వాయవ్యం, ఉత్తర వాయవ్యాలలో బావిని త్రవ్వరాదు. ఉత్తరంలో బావి వుండవచ్చును.

ద్వారాలు :

గ్రూస్టి విర్మింనుకునే ముందు యింటి చుట్టూ భారీ స్థలం వుండాలి. అయితే తూర్పు ఉత్తరాలలో మాత్రం ఎక్కువ భారీ స్థలం ఉండేలా చూసుకోవాలి.

ద్వారం ఇంటికి పేళ్ళుస్థానమైన తూర్పులోనూ, మాతృస్థానమైన ఉత్తరంలోనూ మరియూ ఈశాన్యాలలోనూ దక్షిణ అగ్నేయం, పశ్చిమ వాయవ్యంలో ఉంటే ఎంతో మంచిది. తూర్పు అగ్నేయంలో, దక్షిణ నైర్వతిలో, మరియూ పశ్చిమ నైర్వతిలో ఉత్తర వాయవ్యాలలో ద్వారాలు ఉండకూడదు.

పొయ్యి :

ఇంటిలో పొయ్యికి ప్రధానంగా నిర్ణయించబడిన దిశలు అగ్నేయం, మరియూ వాయవ్యం అదిశలలోనే పొయ్యి వుంటే మంచిది. అగ్నేయంలో వంట గది వచ్చినప్పుడు అందులో తూర్పు ముఖంగా వంట చేసుకోవాలి. వాయవ్యంలో వంట గది వచ్చినప్పుడు తూర్పు ముఖంగా గాని లేదా పశ్చిమం ముఖంగా గాని వుండి వంట చేసుకోవలెను.

పడక గది :

పడకగది నైర్వతి గదిలోనే ఏర్పరచుకోవాలి. గదిలో తూర్పు ఉత్తరాలలో ఎక్కువ భాగం భారీ స్థలం వచ్చేలా మంచాలను వేసుకోవాలి.

మన ఇంటిలోని పద్యులు నిదురించే విషయంలో వరుసగా పెద్దవారు నైర్వతిగదిలో తరువాత వారు అగ్నేయపు గదిలో ఆ తరువాత వారు వాయవ్యపు గదిలో పడకలు వేసుకోవచ్చును. ఈశాన్యంలో పిల్లలు మాత్రమే నిదురించాలి. బాల్య భర్తలు ఈశాన్య గదిలో పడక వేసుకోవరాదు.

అయితే నిదురించేటప్పుడు తలను ప్రధానంగా దక్షిణం వైపున ఉంచి నిదురపోవాలి. లేదా తూర్పు వైపున కూడా తల పెట్టి నిదురపోవచ్చును. పడమటివైపు తలవుంచుట మంచిది కాదు. ఎట్టి పరిస్థితులలోను ఉత్తరం వైపు తలపెట్టి ఎవ్వరూ నిదురపోరాదు.

లెట్రీవ్ (మరుగుదొడ్డి) :

ఆగ్నేయంలో గొయ్యి లేకుండా పుస్తాటువంటి మరుగుదొడ్డి చాలా మంచిది. మరియు తూర్పు ఆగ్నేయంలోను, దక్షిణ ఆగ్నేయంలోను, దక్షిణంలోను, నైర్వతిలోను, పశ్చిమ నైర్వతిలోను, పశ్చిమంలోను, పశ్చిమ వాయువ్యంలోను, ఉత్తర వాయువ్యంలోను, ప్రహారీంను అంటకుండా లెట్రీవ్లు నిర్మించుకోవాలి. సెప్టిక్ ట్యాంక్లు తూర్పు, ఉత్తరాల్లో పెట్టుకోవచ్చును. పోతే లెట్రీవ్లో తూర్పు ముఖంగా కూర్చోవకూడదు. అలాగే పడమర ముఖముంచి లెట్రీవ్లో కూర్చోకూడదు. దక్షిణ ముఖంగాను, ఉత్తర ముఖంగాను లెట్రీవ్లో కూర్చోవచ్చును. ఈశాన్యంలో మరుగుదొడ్డి అసలు వుండకూడదు.

కొన్ని ముఖ్య విషయాలు :

మనం నివసిస్తున్న ఇంటికి సంబంధించిన దిశల విశేషాలగురించి శాస్త్రమెప్పుడు సత్యమే చెబుతుంది. పూర్తి వాస్తుసమ్మతంగా కట్టబడిన ఇంటిలో ఎన్నో ఉత్తమ ఫలితాలు ఆయా గృహస్థులకు అందుతున్నాయి అన్నది వా అనుభవ సత్యం.

మనిషి ఎంత గొప్పవాడైనా, ఎంత ఆస్తివరుడైనా వంచ భూతాలను కారవి మూత్రం బీసించలేడు. ఆ వంచ భూతాల ప్రభావాలను ఏర్పి కూర్చబడిందే "వాస్తుశాస్త్ర వాస్తవాలు " గ్రంథం.

ఈనాడు వస్తుపుటువంటి కులానికి ప్లతాలు, ద్వారానికి మువ్వలు, గవ్వలు కట్టాలని, వాస్తు గోళాలు, యంత్రాలు ఇంటిలో నాటివే వాస్తు దోషాలు పోతాయని చెప్పే శాస్త్రజ్ఞులు కూడా వున్నారు వారు వ్రాసిన శాస్త్రాలున్నాయి. కోకోర్లలుగా వాటిని లోతుగా పరిశీలిస్తే వాటిల్లోని దోషాలు, మోసాలు మనకు తప్పకుండా తెలుస్తాయి.

విద్యార్థులకు సూచనలు :

మీకు తెలుసు నూర్యుడు ఎంత శక్తిమంతుడో. అతని కిరణాలలో ఎంత శక్తి దాగుందో. కాబట్టి తూర్పు ఉత్తర దిశగా కూర్చొని చదువును కొనసాగించండి. ఎల్లప్పుడు అయురారోగ్యాలతో విజయ శిఖరాలకు చేరుకోండి.

మరిన్ని వాస్తు విశేషాలు వివరణలు తెలుసుకోవాలనుకుంటే నా "వాస్తుశాస్త్ర వాస్తవాలు" గ్రంథాన్ని చదవండి. ఇంకా వాస్తును ఒంట బట్టించుకోవాలంటే మరలభంగా అర్థమయి జ్ఞాపకంలో ఉండి విధంగా నా "వాస్తు సూక్తులు" చదివి జ్ఞాపకం ఉంచుకోండి. వాస్తుపై పరిజ్ఞావాన్ని పెంచుకోండి.

మీ

గారు తిరువతి రెడ్డి

కులం - మతం

కులం :

కులం అనేది ఈనాడు ఒక ప్రధానమైన సమస్య. భారతదేశంలోనే వేలకు మించిన కులాలున్నాయని ఒక అంచనా.

అదిమ కాలంలో కులాలు అనే విభేదాలు లేనే లేవు. మనుషులు అంతా ఒక సమావాంగా జీవించే పరిస్థితులలో ఒకే పనిని అందరూ చేయడం అనేది సాధ్యం కాదు. బ్రతుకు సాగడానికి సంఘజీవులు అనేక పనులు పంచుకుని చేసుకునే అవసరం ఏర్పడింది. ఈ క్రమంలో ఆ పనులు ఆయా కుటుంబాల వ్యక్తులుగా మారి కులాలుగా స్థిరపడినాయి తప్ప కులం అనేది మనుషులను విడదీసే అడ్డుగోడ కారాదు.

స్వార్థం పెరిగి అధికారం, అహంకారం తోడైన మూర్ఖులు కులాల మధ్య భేదాలు కల్పించారు తప్ప కుల భేదాలు అనేవి సాటించ తగినవి కావు.

మతం :

బిగవంతుని గురించి ఆయన గుణగణాలను గురించి, ఆతని దయను పొందే మార్గం గురించి అధ్యయనం చేసేదే మతం. మతమంటే మార్గమని అర్థం. ప్రపంచంలో 500 మతాలున్నా 10 మతాలు మాత్రమే ప్రధానమైనవి.

తనకు అర్థం కాని శక్తికి అపారమైన శక్తి సామర్థ్యాలు ఉన్నాయనే నమ్మకంలోనే మతం పుట్టింది.

మనదేశంలో ప్రధానంగా నైదిక మతం, (హిందూమతం) ఇస్లాం మతం, బౌద్ధమతం, జైన మతం, సిక్కుమతం , క్రైస్తవ మతం ప్రధానమైనవి.

పై మతాలలో ఏ మతంగాని ఆయా మతాల పవిత్ర గ్రంథాలు (హిందూ) భగవద్గీత, (ముస్లిం) ఖురాన్, (బౌద్ధ) త్రిపిటకాలు, (సిక్కులు) గ్రంథ సాహిబ్, (క్రైస్తవులు) బైబిల్ ఇవన్నీ కూడా మనిషి మనిషి ప్రేమించాలని మాత్రమే చెబుతాయి తప్ప మారణకాండలను ఏ మాత్రం బోధించవు.

సాటి మనిషి ఆత్మీయుడిగా భావించమనేదే సర్వమతాల సారాంశం.

ఐంత వృక్షాలు

నేటి మనిషి ఎంత గొప్పగా ఎదిగినా చెట్లపైనే ఆదారపడి ఉన్నాడన్నది నిజం. అదని మనిషి నుండి నాగరిక మనిషిగా ఎదిగాడు అంటే దీనికై మనిషికి చెట్లు తమ సర్వస్వం ఆర్పించాయి అన్నది సత్యం.

ఎన్నో లక్షల రకాల చెట్లు భూమిపైనే జీవిస్తున్నాయి. వాటిలో మనం విత్యం చూసే వేస, మాపిడి, చింత లాంటివే కాకుండా విచిత్రమైన ఎంత, ఎంత వృక్షాలు కూడా ఉన్నాయి. వాటిని గూర్చి తెలుసుకుందాం.

వృక్షాలు సాధారణంగా 100 నుండి వేల సంవత్సరాలు జీవితకాలం కలిగి వుంటాయి. అయితే కొన్ని 500 సంవత్సరాలు జీవిస్తాయి. బ్రిటన్ లో ఒక వృక్షం ఇప్పటికీ జీవించే ఉంది. దాని వయస్సు 1,500 సంవత్సరాలు.

మనిషి తినే చెట్టు : " మాపస్సు " అనే ఒక రకమైన బాతిలోని చెట్టు బావా

నముద్రతీరంలో ఉన్నాయి. ఈ చెట్ల క్రిందికి మనుషులు గాని, జంతువులుగాని ఎవరు వచ్చినా ఆ చెట్లు ముళ్లతో కూడుకున్న కొమ్మలతో చుట్టేసుకుంటాయి. కండలాలను చీల్చినాయి. తినేస్తాయి

విషం పొలిచే చెట్టు : ' ఉపవ్ ' అనే చెట్టు పాంలోని ఒక చుక్క, శరీరం మీద పడితే చాలు వెంటనే ప్రాణం పోతుంది. మరో జాతి బిల్లేడు చెట్టు పాలు కళ్లలో పడితే కళ్ళు పోతాయి.

వీటి చెట్టు :

ఆకులనుంచి నర్సం కురిపినట్టుగా వర్షపుడు నీరు కురిపించే చెట్టు దక్షిణ ఆమెరికాలో ఉన్నట్టు వేలింది. పోతే జావలో ఒక జాతి చెట్టు మీద గాటుపెడితే వీటివంపు నీరు చిమ్మినట్టు అది వీటిని బయటకు చిమ్ముతుంది.

రీతియా అనే మొక్క తామర జాతికి చెందిన వీటి మొక్క. దాని ఆకులు ప్లేటు ఆకారంలో వికాలంగా ఉంటాయి. దాదాపు ఒక్కో ఆకు ఆరు నుండి ఏడు చదరపు మీటర్లు ఉంటుంది. సుమారు 50 కిలోల నుండి 60, 70 కిలోల బరువు ఆ ఆకులు ఆవగలుగుతాయి. అవి వీటిలో మువగవు.

రఫియా అనే చెట్టు పసిఫిక్ మహా సముద్రం దీవులలో పెరుగుతుంది. దీని ఆకులు 56 నుండి 65 అడుగుల పొడవు ఉంటాయి.

ఫ్రయైమా అనే చెట్టు బోలివియా దేశంలో ఉన్నట్టు శాస్త్రజ్ఞులు కనుగొన్నారు. అయితే ఈ చెట్టు 107 మీటర్ల ఎత్తు ఉండి ఒక పువ్వు గుత్తిని పూస్తుంది. విచిత్రం ఏమిటంటే ఈ చెట్టు పుట్టక 152 సంవత్సరాల తర్వాతే పూస్తుంది.

ఆమెరికాలో వుండే ఒకరకం జాతి చెట్టు సీబన్లో 15 లక్షలకు పైగా పూలు పూస్తుంది.

ఈ విధంగా ప్రకృతి వృష్టించిన ఎన్నో విచిత్రమైన వింత చెట్టు వికాలమైన ఈ భూమిపైన వున్నాయి.

మూలికలు - బికెళ్ళలు

ఉత్తరేణి

మూలశంకంకు : ఉత్తరేణి వేరును బియ్యం కడిగిన నీళ్ళలో నూరి రసమును పిండి దానిలో కొంచెం తేనె కలిపి ప్రతిదివం తీసుకువ్వుట్లయితే " మూలశంకలు" (అర్ధమొలలు) పోతాయి.

చెవిలో హోరు, చెముడువకు : ఉత్తరేణి బూడిదను కలిపిన నీటిలో నువ్వుల నూనె వేసి మరగబెట్టి మరుగు చుండగా ఉత్తరేణి ఆకుముద్ద దానిలో వేసి నూనె మిగులు వరకు వేడిచేసి ఆ నూనె రోజు రెండు చుక్కలు చెవిలో వేసిన హోరు, చెముడు పోవును.

కలరా : ఉత్తరేణి వేరు నీటిలో మెత్తగా నూరి ఆ నీటిని వడకట్టి తాగవట్లయితే కలరా పోవును.

వ్రణములకు : ముత్తనపులగం ఉత్తరేణి సమముంగా కలిపి నూరి, మంచినూనె పోసి వేడిచేసి ఆ నూనెను రాసిన వ్రణములు పోవును.

విద్రవేమి : కాకి దొండ ఉత్తరేణి కలిపి కషాయం పెట్టి రాత్రి సమయం రెండు దీ స్నూన్లు తీసుకొనిన విద్ర వస్తుంది.

రోజు ఉత్తరేణి వేరు పుల్లతో పళ్ళుపోమిన వళ్ళు చిగుళ్ళు గట్టిగా ఆరోగ్యంగా ఉండును.

చిత్రమూలము

ఉబ్బులకు : చిత్రమూలం ఆకులు తరిగి కూరగా వండ పెట్టిన ఉబ్బులు తగ్గిపోవును.

బోదకాలువకు : చిత్ర మూలం వేరు ముద్దగాని, దేవదారుగాని ఈ రెండుగాని బోదకాలుపై లేపనం చేసిన చాలావరకు గుణం కన్పించును.

కుమ్మ రోగమునకు : నలుపు, ఎరుపు రంగు గల చిత్ర మూలంలో ఏదాని యొక్క వేరునైనా తీసి ఆ వేరును నీడలో ఎండబెట్టి చూర్ణం చేసి ఆ చూర్ణంను గోమూత్రంతో సేవించిన అసార్యమగు కుమ్మరోగం పోవును.

గురివెండ

బట్టతలకు : గురివెండ ఆకు మెత్తగా నూరి బట్టతలపై రాసిన కొన్ని రోజుల అనంతరం బట్టతల పైన వెండ్రుకలు మొలుచును.

తలనొప్పికి : గురివెండ గింజ కుంకుడు కొాయల గుళ్ళాచో ఆరగదీసి కణితలకు పట్టువేసిన తలనొప్పి పోవును.

వాపులకు : గురివెండ ఆకు ఆముదముతో వేడిచేసి కట్టుకట్టిన వాపులు పోవును.

కలబంద

కండ్ల కలకలు : కలబంద మట్టలపై పెచ్చుతీసి లోపల తెల్లగా ఉండే గుళ్ళ ముక్కలు నీటిలో కడిగి వాటిపై పటిక చూర్ణం చల్లి ఆ ముక్కలు తెల్లని గుడ్డలో వేసి కనులకు అద్దుకొనిన కళ్ళకలకలు పోవును.

దెబ్బలకు : ఉడికించిన కలబంద మట్టను మధ్యకు వీల్చి దెబ్బలపై కట్టుగా కట్టిన తగ్గిపోవును.

పాలకొడిక

కుమ్మరోగమునకు : కొడిక పట్ట ముద్దగా నూరి ఆ ముద్ద ఒంటికి లేపనం చేసిన కుమ్మరోగం పోవును.

వ్రణములకు : పాల కొడిక, గవ్వేరు, జిల్లేరు వీని కషాయంతో వ్రణములను కడిగిన మానిపోవును.

ఈ కవ్వను తెలుసుకోవడమే నిమ్మ దీపు తెలుసుకోవడం - ఈ కవ్వని గుర్తించడమే నిమ్మ దీపు నిలుపుకోవడం.

తులసి

ముక్కు జబ్బులకు : జలుబు చేసి ముక్కు వెంబడి క్షేమం పడుచుండిన తులసి రసం, అర్ధసరం రసం కలిపి సేవించిన ముక్కు జబ్బులు పోవును.

తేలుకాటువకు : తులసి నేరులో తేలు కుట్టిన చోట అనేక సార్లు రుద్దిన విషం పోవును.

తామర (గజకర్ణ) : తులసి రసమును, నిమ్మకాయ రసమును కలిపి తామరపైన మర్దన చేసిన పోవును.

కఫం దగ్గులకు : కష్ట తులసి రసంలో తేనె చేర్చి సేవించిన కఫం దగ్గులు పోవును. రోజూ నాలుగారులు పరగడుపున తిన్నచో బిపి. మగడు మరియు గుండెనొప్పులు రావు.

వేరేడు చెక్క

శైత్య వాంతులకు : వేరేడు, మామిడి చిగుళ్ళ యొక్క కషాయం చల్లారిన భ్రమవాల అందులో తేనె కొంత కలిపి తాగినశైత్య వాంతులు తగ్గును.

కుంఠాం బాధలకు : వేరేడు ఆకులు నీడలో ఎండించి చూర్ణం చేసి అందులో కవిరి చూర్ణమును కూడా కలిపి ధ్రుతి రోజూ షుక్రు లోమినచో అన్ని దంత బాధలు తగ్గును.

కుంటిబాధలు, పొడిచిక్కలకు : వేరేడు ఎండ్ల రసం తీసి అందులో పంచదార కలిపి తాగినచిక్కల దానిని రోజూ సేవించినచో కుంటిబాధలు, పొడి చిక్కలు పోవును.

అలి మూత్ర, మధు శేహములకు : వేయించిన వేరేడు గింజల చూర్ణం కషాయం పెట్టి అందులో తాటి కలకండం, పాలు చేర్చి కాఫీలో త్రాగినచో ఈ వ్యాధి పోవును.

అర్ధసరం

శరీరపు దుర్వాసవకు : అర్ధసరపు ఆకు వేడిచేసి పిండిన రసములో శంఖ చూర్ణం

కలిపి శరీరమునకు రాచిన శరీరపు దుర్వాసన పోవును.

శోషకు : అక్షసరపు పువ్వులలో కాచిన రసంలో తేనె కలిపి తాగిన శోష తగ్గును.

ఉసిరిక

విషము జ్వరమునకు : ఉసిరిక పండ్ల రసమును

నేతిలో కలిపి పేవించిన విషము జ్వరం పోవును.

అగని ఎక్కిళ్ళకు : ఉసిరిక పండ్ల రసమును, వెలగకాయ రసమును కలిపి దానిలో కొంచెం తేనె పిప్పళ్ళ మార్గం కలిపి తాగించిన ఎక్కిళ్ళు పోవును.

దగ్గులకు : ఉసిరిక మార్గంను పొలతో కాచి కొంచెం వెయ్యి కలిపి తీసుకున్న దగ్గులు పోవును.

మూత్రం రాకుండువచో : ఉసిరిక పండ్లు మెత్తగా నూరి పొత్తి కడుపునకు పట్టుగా వేసిన మూత్రం జారీ అగును.

వెత్తి దెబ్బలకు : ఉసిరిక పండ్లు నేతిలోను పంచదారలోను కలిపి నూరి తలదెబ్బలపై పట్టు వేసిన మానును.

వేలివేము

కలరా, అజీర్ణ విరోచనాలకు : శుద్ధివేసిన రస కర్పూరం తాటి మట్ట రసంలో నూరి కర్పూరమునకు రెండు రెట్లు వేలవేము మార్గం కలిపి శనగంవలె మూత్రాలు చేసి పూటకు ఒకటి చొప్పున జీలకర్ర యంతో ఇచ్చిన అజీర్ణం, కలరా విరోచనములు తగ్గును.

విషము జ్వరములకు : వేలివేము తులసి రసంలో నూరి కందులవలె మూత్రాలు చేసి రెండు గంటలకు ఒక మూత్ర చొప్పున తమలపాకు రసంలో నేవించిన జ్వరం తగ్గును.

ములక

జ్వరితునకు నిద్రపట్టుటకు : ఉరయమున ములక పండ్లు ఉడికించి సాయంత్ర సమయంలో ఊపండ్లను తేనెలో తుజించిన చిరకాలం నుండి నిద్రలేకున్నను నిద్రను పొందగలరు.

శుద్ధి వైషంబోశి శ్రీమతో సిద్ధార్థుని - శిష్యుని అభినవ్వుకం నీ సర్వస్వం కూర్చేస్తుంది.

పిల్లల వాయులకు : (త్రాగిన పాలు వెంటనే కక్కివేయుచున్న పిల్లలకు తులకపండ్ల రసమును తేనె మరియు నెయ్యిలోనూ లేవ్యాంగా వేసి వాకించిన వారతరకు కట్టును.

పేమకొరుకువకు : చిన్న మలక రసంలో తేనె కలిపి పేపించిన పేమకొరుకుడు తగ్గి వెండ్రుకలు మొలుచును.

జ్వరమువకు : ముల్లకాకు కూర క్షుణ్ణిపెట్టిన జ్వరం తగ్గును.

వేప

దంతరోగమువకు : వేప వేరు కషాయమును దోణి కిండుమ్మనులు పుక్కిలించవలయును. ఒక ఫ్రూట్ తీసుకువ్వా కూడా దంత వ్యాధులన్నీ పోవును.

చర్మ వ్యాధులకు : వేప చిగుళ్ళను మారి ఉపిరిక రసమును కలిపి పేపించిన చర్మరోగాలు పోవును.

తాప జ్వరం (డెంటాల్ కూడుకున్న జ్వరం) : వేప కషాయమును ఒకటి, (లేదా) రెండు మ్మనులు తాగించిన వాంతియై తాప జ్వరం పోవును.

పిల్లల జ్వరమువకు : వేపాకు, తేనె, నెయ్యి ఒకటిగా చేర్చి శిశువులకు పొగవేసిన జ్వరం పోవును.

ఈ విధంగా చెట్టు ఎంతో మహత్తర గుణాల్ని కలిగి వున్నాయని అయుర్వేద వైద్యులు ప్రశంసించిరి. అయితే, అన్నిటికీ వ్యతిరేక విధానంను పాటించే వాడుకలో వేపను వాడరాదు. వేపను వాడరాదు. వేపను వాడరాదు.

వేపవన వాడుకలు

అమ్మకడుపులోంచి వచ్చిన ముతక కొరక వరుమ్మలకు అమ్మనోలతో పెరుగుతాం. ఆ తరువాత మన శరీరాన్ని పోషించుకోవడావల్ల అవారం కావాలి. అంతేకాదు, అందులో పోషక పదార్థాలు కూడా ఉండాలి. అవి ప్రోటీన్లు, విటమిన్లు, ఖనిజలవణాలు, కార్బోహైడ్రేట్లు.

మన శరీరంలో ప్రతి అనయవం వృద్ధిపొందాలంటే ప్రోటీన్ మన ఆహారంలో ఉండాలి. మాంసం, కోళ్ళు, చేపలు, గుడ్లు, పాలలో ఈ ప్రోటీన్ ఉంటాయి. మాంసంలోనే గాక, పొట్టుతీయని పెప్పరులు, బాదం, చిక్కుడు, బెనానీలలో కూడా ఉంటాయి.

పోతే శరీర నిర్మాణంలో ఖనిజాల పాత్ర కూడా అధికం. వీనివల్ల ఎముకలు, పళ్ళు, గట్టిగా బలంగా ఉంటాయి. ఇవి పండ్లు, కూరగాయలు, పప్పుధాన్యాలు, గుడ్లు, పాలు, మాంసంలో ఉంటాయి.

ఇకపోతే విటమిన్లు ఎ.వి.సి.డి.ల్లి గురించి తెలుసుకుందాం.

విటమిన్ ఏ : ఇది పేగులు మూత్రనాళం లోని పన్ననిపొరలను కళ్ళ లోని బాగాలను బలంగా ఆరోగ్యంగా ఉంచు తుంది. ఇది లేకుంపు పేగులలో వ్యాధులతోను బతుబుతోను ఎక్కువగా బాధపడతారు. ఇది పాలల్లో ఉండే కొవ్వులోను, గుడ్లలోను, ఆకుపచ్చ, పసుపుపచ్చ కూరగాయల్లోను, చేప నూనెల్లోను ఎక్కువగాను ఉంటుంది.

విటమిన్ బి : ఇందులో అనేక రకాలున్నవి. ఈ విటమిన్ పప్పు ధాన్యాలలోను, పాలు, గుడ్లు, కార్టం, మాంసం, కూరగాయల్లోను బాగా ఉంటుంది. దీని లోపం వల్ల నోరు, పేగులు, చర్మం, నోటిలో పగులుడు కంటి వ్యాధులు వస్తాయి.

విటమిన్ సి : నారింజ, కమల, నిమ్మ, ద్రాక్ష తోమటో, క్యాబేజీలలో ఎక్కువగా ఉంటుంది. ఇది పళ్ళు, ఎముకలు, రక్త నాళాలు, నరాల అభివృద్ధికి ఉపయోగ

వడుతుంది. దీనిలోపం వల్ల లిగుళ్ళు వాలి రక్తం వెస్తుంది.

విటమిన్ డి : ఇది ఎముకలు, వళ్ళు పెరగడానికి, అహారం జీర్ణం కావడానికి ఉపయోగపడుతుంది. అయితే సాధారణ అహార పదార్థాలలో ఈ విటమిన్ ఉండదు. శరీరంలో ఉండే క్రొవ్వుకు సూర్యుని ఆల్ట్రా వైలెట్ క్షాంతి తగ్గితే పల్ల ఇది తయారవుతుంది. ఉదయపు సాయంత్రపు ఎండవ్వారా కూడా ఇదే తయారవుతుంది.

డి విటమిన్ లభించకపోతే రం ఎముకలు మెత్తబడతాయి. కాళ్ళు వంకరయి దొడ్డికాళ్ళు ఏర్పడతాయి. వారి వికృతమై పొట్టపెద్దదై కండరాల్లో శక్తి తగ్గుతుంది.

కాబట్టి ఈవిధమైన అన్నిరకాల విటమిన్లు మనకు అవసరం. వీటిని నమస్కారాల్లో అహారం ద్వారా తీసుకుంటూ మన శరీరాన్ని రక్షించుకోవాలి.

పక్షులు - పాములు

పక్షులు :

పక్షులందరినీ పోయినా ఇందంగా ఎగతే పక్షులను మాస్తే ఎవరికయినా అనందం కలుగుతుంది. ఒక్కసారి ఈపక్షులను పరిశీలిస్తే ఎన్నో విచిత్ర విషయాలు మనకు తెలుస్తాయి.

పక్షులు చాలా తేలికగా వుండి ఎముకలు గుల్లగా వుంటాయి. పక్షి ఎగిరినప్పుడు దాని రెక్కల కిందికి, శరీరం కిందికి కాలి చేరడంతో పక్షిని క్రొవ్వుకు పడవిటుడు. దాంతో అది గాలిలో ప్రయాణించగలుగుతుంది. ఈ పక్షిని చూపే మానవుడు విమానాన్ని సృష్టించగలిగాడు.

పక్షులలో శాశాహారం, మాంసాహారం భుజించేవి ఉన్నాయి. మామూలుగా

ఒక్కో వక్షి అయిదు నుండి 21 వరకు గుడ్లు పెడుతాయి. వక్షులు వారం రోజుల్లో గూడును విత్తించుకుంటాయి. ఈగల్ అనే వక్షి తన గూడును వ్రతి సంవత్సరం తిరిగి బాగు చేసుకుంటుంది.

వక్షులు సాధారణంగా కొమ్మల మీద కూడా నిద్రపోతుంటాయి. అవి కొమ్మల మీద వాలగానే వారి కాలి గోళ్ళు కొమ్మమట్టు బిగుసుకుంటాయి, అలా అవి రాత్రి క్రింద పడిపోకుండా నిద్రించగలుగుతున్నాయి.

పెద్ద వక్షి : ఉష్ణవక్షి

అఫ్రికాలో జీవించే ఉష్ణవక్షి అతి పెద్దవక్షి. 8 అడుగులకు మించిన ఎత్తు ఉంటుంది. దాదాపు 135 కిలోల బరువు వుండి ఇది 50 కి.మీ వేగంతో పరుగుపెడుతుంది. దీనిపై ఒక వ్యక్తి కూడా ఎక్కిపోవచ్చు. పోలే ఇది ఎగురలేదు. ఇది 50 సంవత్సరాలు జీవిస్తుంది.

చిచ్చ వక్షి : హమ్మింగ్ బిర్డ్

ఇది క్యూబాలో నివసిస్తుంది. బరువు 2 గ్రాములు. పొడవు 2 అంగుళాలు. ఇది అగకుండా 600 మైళ్ల వరకు ప్రయాణం చేస్తుందని శాస్త్రజ్ఞుల పరిశోధనలు తెలుపుతున్నాయి.

షిన్లీ వక్షి :

దీనికి వేడి అధికం దాదాపు 112 ఫారన్ హీట్ డిగ్రీల హెచ్చు వేడి కలిగి వుంటుంది. ఇంతవేడి మనిషికే ఉంటే చనిపోగలడు. అయితే ఈ వక్షి ఎల్లప్పుడు ఎగురుతూనే ఉంటుంది. ఏదైతే దెబ్బ తగిలితే తప్ప ఇది క్రిందకు దిగదు. అలా జీవితమంతా ఎగురుతూనే ఉంటుంది. రెండు మైళ్ల దూరం ఎగరడానికి వీటికి 36 సెకన్ల నుండి 42 సెకన్ల వరకు పడుతుంది.

హనీ స్ట్రీడు :

ఇది చాలా విచిత్రమైవది. దీని ఆహారం మైనం. ఈ మైనం సంపాదించుకోవడానికి ఇది ఏ జంతువుతోనో, మనిషితోనో ప్షేహం చేస్తుంది. ఈ హావీగ్లడుంలో 11 తెగలు ఉన్నాయి.

అధిక, బర్మా మనదేశంలోని హిమాలయల్లోనూ ఇవి వివేచిస్తాయి. ఎక్కువగా అడవి ప్రాంతం వీటికి వివాస స్థలం.

ఇది అడవిలో తేనెపట్టును తెలుసుకొని అటవిక జాతికి చెందిన మనిషి వద్దకు వచ్చి రక రకాలుగా అరుస్తు చిత్ర, విచిత్ర విన్యాసాలు చేసి అతనిని అకర్షిస్తుంది తరువాత తేనెపట్టు ఉప్పు దిశగా కొంచెం ప్రయాణించి అగ్రతలుంది. తన వెంట ఆ వృక్ష వస్తువన్నాడో లేదో అని చూస్తుంది. రాకున్నట్లుంటే తిరిగి వెళ్లి ఇలాగో మళ్ళీ అరుస్తుంది. అలా తేనెపట్టు ఉప్పు చోటికి దాదాపు 25 విమిషాలలో తీసుకు వెళ్తుంది. తేనె పట్టును కొమ్మమీద వారి తేనెపట్టును గుర్తించేలా చేస్తుంది. ఆ అటవికుడు దానిని చూసి తుట్టెను కొట్టి తేనెను తీసుకొని తుట్టెను కిందవేసి పోగానే నేల మీద వారి ఆ తుట్టెలోని మైనాన్ని తింటుంది. ఈవిధంగా తన ఆహారం సంపాదించుకోవడానికి జంతువును లేదా మనిషిని ఉపయోగించుకుంటుంది.

అటుట్టలు గుడ్లు పెట్టు సమయంలో వడ్రంగిపిట్టల గూళ్ళను వెదుకుతూ వచ్చి ఆ పిట్ట గూడులోంచి వెళ్ళేదాకా వుండి అందులో గుడ్లు పెట్టి వెళ్తుంది. వేరు వేరు వడ్రంగి పిట్ట గూళ్ళలో మామూలుగా గుడ్లు పెట్టి పిట్టలు అయ్యేలా చూస్తుంది. ఆ పిట్టలు ఎప్పుడూ వాటికి ముక్కువెక్కల తప్పి పదును కొక్కాలలో మిగతా వస్తులను పొడిచి చంపుతాయి. అలా అవి పెరిగిన తరువాత ఆ కొక్కాలు రాలిపోతాయి.

ఇది గొప్ప శక్తివంతమైనది. మెక్సికో, బ్రెజిల్లో వుండే గ్రెడ్డో అడుగుల ఎత్తువరకు ఉంటుంది. దక్షిణాఫ్రికాకు చెందిన వాళ్ళింట్లో అనే గడ్డ 27 పౌన్ల బరువు వుంటుంది. దీని రెక్కలు 3 మీటర్ల పొడవు వుంటాయి.

పక్షులు - పొదగడం

పక్షులు సారాణంగా గుడ్లమీద కూర్చుని పొదిగి పిల్లలు చేస్తుంటాయి. వీటిలో ఆడపక్షులే ఈవిధానాన్ని అందరికీ తెలుసు. కానీ కొన్ని జాతులలో ఆడ, మగ పక్షులు వంతుల వారిగా పొదిగి పిల్లలు చేస్తాయి.

" పిల్ రూన్ " అనే పక్షులలో పొదగడం పూర్తిగా మగపక్షి మాత్రమే చేస్తుంది. మగపక్షి కట్టిన గూట్లో ఆడపక్షి గుడ్లు పెట్టి వెళ్ళిపోతుంది. మగపక్షి మాత్రమే పిల్లల పెంపకంలో సహా పూర్తి వసులన్నీ చేస్తుంది. ' పారడైజ్ ' అనే జాతి పక్షులలో గూడు కట్టడం, గుడ్లని పొదగడం పిల్లలను పెంచడం అన్ని పనులు ఆడపక్షి చేస్తుంది.

పక్షులు - వలస

వారానరూ పరిష్కీతులు బట్టి పక్షులు అనేకం తమ తమ ప్రదేశాలను ఎంచుకొని అక్కటికి ప్రయాణం చేస్తాయి. ఆవిధంగా అవి ఎంతో దూరం ప్రయాణం చేస్తున్నాయి. ప్రపంచంలో ఉండే పక్షుల సంతతిలో ధారాళ మూడో వంతు పక్షులు ప్రతి సంవత్సరం వలస పోతున్నాయి.

గోల్డెన్ ప్లైవర్ :

ఈ పక్షులు అర్కిటిక్ వలయంలో మంచు ప్రాంతంలో జీవిస్తాయి. జూన్ నెలలో అగ్నేయ దిశగా ఉత్తర అమెరికా మీదుగా కెనడాకు అగ్నేయంగా ఉన్న తీర ప్రదేశం ' వాషింగ్ టోన్ ' చేరుతాయి. తిరిగి అక్కడి నుండి అట్లాంటిక్ మహా సముద్రం మీదుగా బ్రెజిల్ అమెరికాలో ఉత్తర మధ్య అర్జెంటీనా పంపాన్ గడ్డి మైదానాలలో ప్రవేశిస్తాయి. ఒక నెల తరువాత వీటి పిల్లలు అర్కిటిక్ వలయం నుండి మరో మార్గంలో పయనించి ఏమూత్రం అనుభవం లేకున్నా వేల మైళ్ల కొద్దీ ఎగిరి ఈ గడ్డి మైదానం చేరి తల్లి దండ్రులను కలుసుకుంటాయి. ఇవన్నీ తిరిగి

దక్షిణ పాకా దిశలోకి పంపించుకోవడం బాగా సులభం. కానీ, దక్షిణ దిశకు వాళ్ళు పంపించుకోవడం అసాధ్యమైన గొప్పతనం.

శిలాకాలం రాగానే తిరుగు ప్రయాణం చేసి సొంత గూడుకు చేరుకుంటాయి.

'షైఫ్' అనే పక్షి ఎక్కడ కాలు పెట్టుకుంటా ఉండి మూడు వేల మైళ్ళు ప్రయాణం చేసి తూర్పు ఆఫ్రైలియాలో వలికాలమంతా గడుపుతుంది.

'టైరన్' అనే అర్బిటిక్ ప్రాంతానికి చెందిన పక్షి వచ్చేందు వేల మైళ్ళు ప్రయాణం చేసి వెచ్చదనం కొరకు దక్షిణ ద్రువం చేరుతుంది. వాతావరణం మారగానే తిరిగి స్వంత ప్రాంతం చేరుకుంటుంది.

'వార్బల్స్' అనే చిన్న పక్షి కెవడా నుండి 4 వేల మైళ్ళు ప్రయాణం చేసి బ్రెజిల్ చేరుకుంటుంది.

మచ్చిక పక్షులు

1. సాఫురము :

మనిషి మచ్చిక చేసుకున్న పక్షులలో సాఫురాలు ప్రధానమైనవి. ఒకనాడు అవి వార్తలు చేరవేసే సమిలో ప్రసిద్ధికెక్కినవి.

2. వెనెడి :

అందంగా వుండే పక్షి దీని జన్మస్థలం ఇండియా. పీజీల్లో మగ నమలి వాటిని చేస్తుంది. నమలిని మత బాలీయ పక్షిగా ప్రభుత్వం గుర్తించింది.

3. చిలుకలు :

ఇవి కూడా మచ్చికలో కలిసి జీవిస్తాయి. చిలుకలు సాధారణంగా చిలుకల పక్షులు. ఇవి వచ్చితే చతుస్విలా కొన్ని మాటలు మాట్లాడగలుగుతాయి.

4. సైవా :

కోయిల, భరత పక్షులు అందంగా కూస్తాయి. అయితే పక్షులకు రుచి, వామనే తెలియవని శాస్త్రజ్ఞులు తేల్చారు. కొన్ని పక్షులు సముద్రంలో పలికి కూడా దూసుకుపోగలిగే శక్తివంతమైనవి ఉన్నాయి.

పక్షులు - జీవితలాటాలు

వెనులి- 20 సంవత్సరాలు	పావురం - 20 సంవత్సరాలు
కాకి - 20 సంవత్సరాలు	పిచ్చుక - 10 సంవత్సరాలు
చిలుక- 50 నుండి 100 సంవత్సరాలు	గుడ్లగూబ - 50 సంవత్సరాలు
హంస- 50 సంవత్సరాలు	రాబందు - 100 సంవత్సరాలు
గడ్డ - 100 సంవత్సరాలు	

పాములు

పాములలోని 2,500 జాతులలో 412 జాతులు మాత్రమే విషం కలిగి వున్నాయి. పాముకు చెవులు, వుండవు. కానీ గాలి ద్వారా వచ్చే శబ్ద తరంగాలను తల వద్ద గల ఒక పలుచని చర్మపు పొరద్వారా పసిగట్ట గలుగుతుంది.

పాము కళ్ళకు రెప్పలుండవు. కనుపాపలు గుండ్రంగా కాక నిలువుగా చీలి వుంటాయి. వాలుక కూడా చీలి వుంటుంది. అది నిరంతరం గాలిలో తేలివచ్చే సదాశ్శాల కణాలను ప్రిహిస్తుంది. కాబట్టి వాలుకను తరచు తోపిలికి, బయటకు అడవిస్తుంది. అవి పరిశోధనలో తేలింది.

అది పాత చర్మాన్ని (కుబువం) వదిలించుకొని కొత్త చర్మాన్ని ఏర్పరచుకుంటుంది. పాము ఆహారం లేకుండా 1 సం || వరకు జీవిస్తుంది.

పాము కాలు నుండ్రం కేవలం ఎంత్పట్టికేవలమే. పాము విషం తగినంత మార్లోకి వెళ్ళితే నువ్వి ఒక గంటకన్నా ఎక్కువ బ్రతకలేడు. బ్రతికాడు అంటే ఆ పాము యంతకు ముందు ఎవరినైనా కలిసి ఉండాలి. అందుకే తిరిగి కరవబడిన మనిషికి పరైవంత విషం ఎక్కడ బ్రతికే అవకాశం ఉంది. పాము వగ వట్టదు. కానీ అది తిరిగివ ప్రదేశాల్లోనే ఎక్కువగా తిరుగుతూ ఉంటుంది. అందుకని పాము పుడచుతుంధప్పు అసోహి వుంది. రెండు తలల పాము లేదు. తోక మొండిగా ఉండడంతో, రెండు తలలు అవి అనుకుంటూ ఉంటారు.

ఒక పరిశోధనలో దా : మిత్రగారు 20 కుక్కలకు రెండు పాములను కలిపించి

అంతాకానీ తెలివించాలోకానీ అది పుచ్చుకలకు పేమకోవాలని ఉంటుంది అని వారు, తమ స్వంత చక్కపులని పరులకి కట్టలేకపోయారు.

అందులో పది కుక్కలకు మంత్రం వేయించాడు. అయితే రెండూ శత్రుల తరువాత మంత్రం వేసిన వాటిల్లోను, మంత్రం వేయని వాటిల్లోను చనిపోయిన కుక్కలు చనిపోయినాయి. అలాగే బ్రతికిన కుక్కలూ ఉన్నాయి. దానిని బట్టి పాము కరచిన వ్యక్తులు బ్రతకడం, బ్రతకపోవడం విషాన్ని బట్టిగాని మంత్రాన్ని బట్టి కాదు అని తేలింది.

ప్రపంచంలో ఆరు రకాల పాములు మనుషులను, జంతువులను తినేవి ఉన్నాయి. వాటిల్లో మనదేశంలోని కొండ చిలువ ఒకటి.

'అనకొండ' అనే పాము దక్షిణ ఆఫ్రికాలోనే అతి పెద్దది. 40 అడుగుల పొడవు వుండి 1000 పౌన్ల బరువు వుంటుంది.

మలబారు ప్రాంతంలో కింగ్ కోట్రా అనే పాము 20 అడుగులు ఉండి, ఏడు అడుగుల పొడవు వరకు పైకి లేస్తుంది. ఇది మనుషుల్ని తరిమి, తరిమి కాటువేస్తుంది.

పాము విషం మధురం పరిశ్రమకు ప్రధానమైంది. దీనితో కీళ్లవాతం, ఉబ్బరం వంటివి చేస్తారు.

వాగ్వర్ణం ఉందితే పాము తల అటు, ఇటు తిప్పి నాట్యం చేస్తుందనుకోవడం తప్పు. వాగ్వర్ణం ఎటు ఉందితే అటు తల తిప్పుతుంటే తప్పు అది నాట్యం కాదు. దానికి, ఆ వర్ణం ఏదే శక్తి కూడా లేదు. అని పరిశోధకులు తేల్చి చెప్పారు.

పాము కరచినప్పుడే కరచిన బాగానికి పైన గట్టిగా కట్టు కట్టాలి. కరచినచోట మంచి క్లీజుతో గాఢంగా కట్టి రక్తం బాగా చచ్చేలా వలాలి. లేదా రక్తం పీల్చి వేసినా ఏం కాదు. అయితే, పీల్చేవ్యక్తి వోటితో పూజాస్థలి ఉండరాదు. అపంతరం రాక్షసుడు సంధాదించాలి. కరచినవెంటనే పరుగెత్తరాదు.

మొక్కపంది ముచ్చటలు

ముచ్చటలు :

నిజానికి దీని శరీరం నిండా ఉండేవి ముచ్చు కావు. అవన్నీ వెండ్రుకలే. ముచ్చుపంది పుట్టిన పూడు చాల మృదువుగా వుండే వెండ్రుకలు పుట్టిన అరగంటలోనే దృఢంగా తయారవుతాయి.

ఈ ప్రపంచంలో మంచి అలోచన అన్నిటిని మించిన ప్రయోజనాలనుందింటే అప్పుడే...

దీని మీదికి ఏ జంతువు పోదు. కారణం ఆ వాడియైన ముళ్ళలాంటి వెండ్రుకంతో అది చీల్చిపెడుతుంది కాబట్టి. పోతే ఇది కాక హరి కానీ ఎముకలు తింటుంది. సాధారణంగా సింహం, పులి లాంటి జంతువుల కళ్ళలోకి లైట్ ఫోకస్ చేస్తే అవి అగిపోతాయి. కానీ, ఈ జంతువు అగిపోదు. ఎంత తక్కినంతమైన లైట్ వేపినా ఇది మాత్రం ఎదరుగా నున్న వస్తువుల్ని చూస్తుంది.

ఈ జంతువు బూమి మీద ఎంతగా వెరుగెత్తుతుందో నీటిలోనూ అంతవేగంగా ఈదగలుగుతుంది. మరో విశేషమేమిటంటే దీనికి ఉప్పువాసన అంటే చాలా ఇష్టం. అందుకే వేటగాళ్ళు ఉప్పు ఎరగా పెట్టి ఈ జంతువును పట్టుకుంటారు.

వైద్యము :

కేవలం అడుగు - అడుగున్నర ఎత్తు, 2 కిలో బరువు వుండే ఈ జంతువు అలవాట్లతోపాటు ఆకారం కూడా 'గుడ్లగూబ' ను పోలి ఉండడంతో దీనిని 'గుడ్లగూబ కోతి' అని కూడా అంటారు.

అర్జెంటీనా, బ్రెజిల్, పనామా అరణ్యాలలో ఇవి అధికంగా కనిపిస్తాయి. ఇవి వగటివూట బయటికి రావు. రాత్రివూట మాత్రమే తిరుగుతుంటాయి. మాంసాహారంతో పాటు, ఆకులు, పెండ్లు కూడా తింటాయి. పోతే ఉడుతల్ని బల్లల్ని పళ్లల్ని కూడా ఆహారంగా వేటాడుతాయి.

చిన్న కుక్కలు :

సాధారణంగా కుక్కలు ప్రతి ఇంట్లోనూ కనపడుతుంటాయి. పరదాకో ఇంటి కాపలాకో కుక్కలను పెంచుకోవడం మనకు అలవాటుగా మారింది. అయితే, పరదాకోనం పెంచే కుక్కల్లో చాలా చిన్నవి అధిక ధరలకు అమెరికా, కనడా, ఇంగ్లాండ్ దేశాలలో అమ్ముబడుతున్నాయి.

ఈ చిన్నకుక్కలు చక్కగా, అందంగా వుండి 3 అంగుళాల నుండి 6 అంగుళాల వరకు ఎత్తు ఉంటాయి. అయితే, కొన్నింటిని మన అగ్గిపెట్టెల్లోను

ఎంత తొలి పుష్కా తిలవ తగ్గినది, ఎంతమంది పోలేదారులు పుష్కా సరింపరది, అప్పటిది మించిన ఏదైక అప్పి - యా వ్రవదంలో సద్దావని ఒక్కో

మరికొన్నింటిని కాపీ కప్పుల్లోను పెట్టవచ్చునవి సరికేదకులు ఆళ్ళిద్యాన్ని వృక్షం చేస్తున్నారు. మామూలుగా పెద్దకుక్కలు మల్లె ఆహారం తీసుకొని విశ్రాంతి కూడా కలిగి వుంటాయి ఈ చిన్న కుక్కలు.

జెర్సీవా :

అపేక్రాలని ఒక రకమైన ఎలుకజాతికి చెందిన జెర్సీవా తం తెచ్చుకుండా వెనకా ముందు చూడగలదు. అవగా దీనికి 360 డిగ్రీల దృష్టి కలిగి వుండవచ్చుమాట. కాబట్టి ఇది వెనక్కి చూడగలుగుతుంది.

చెట్లను నరికే జంతువు :

కెనడా దేశంలో జీవించే బీవర్ అనే జంతువు 30 నుండి 45 అంగుళాల పొడవు వుంటుంది. 5 అంగుళాల వ్యాసం గల చెట్లను గొడ్డలితో నరికినట్లు తన పండ్లతో కొరికి క్రిందపడచేస్తుంది. చెట్ల కొమ్మలలో కాటువలకు అడ్డంగా ఆనకట్టలను కూడా కట్టతుంది. అయితే ఇది వీటి జంతువు.

కమ్మారి ఎలుక :

ఎలుక ఆక్సాడంలో వుంటూ కమ్మారి పరిమళాన్ని విరజిమ్ముతుండటం వలన కమ్మారి ఎలుక అని పేరు వచ్చింది. ఇదిమైన లోక తేలికైన అవయవాలున్న ఈ కమ్మారి ఎలుక నీటిలో కూడా హాయిగా తిరుగగలదు. ఇది ఏటా 4.5 సార్లు పిల్లల్ని కంటుంది. వెల రోజుల వయస్సు వచ్చే సరికి పిల్లలు తమ ఆహారాన్ని సంపాదించు కుంటాయి. పిల్లలు వెలుగు వెండితే తమ ఇళ్ళను తామే నిర్మించుకొంటాయి. ఇవి రెండు అంగుళాలకుంటే తక్కువలో తొమ్మిది అంగుళాల వరకు పెరుగుతాయి. ఇవి వేళ్ళు దుంపలు, పిల్లలు వున్నప్పుడు ఆహారం, వక్కలు, గుడ్లగూబలు మొదలగునవి వీటి ద్వారా తిలుపులు. కమ్మారి ఎలుక జీవిత కాలం 10 సంవత్సరాలు.

మొసలి :

ప్రాకే జంతువులలో ఇదొక్కటి మొసలి సంఘటివి. ఇవి గుంపులు గుంపులుగా జీవిస్తాయి. ఒంటరిగా ఆహారాన్ని తినవు. వేటకు కూడా ఒంటరిగా వెళ్ళవు. మొసళ్ళు రక రకాల కంఠ స్వరాలతో మాట్లాడుకుంటాయి.

ఉదాత్తమైనవారు భావాల గురించి, ఆలోచనల గురించి వర్ణించుకుంటారు.

చిన్న మొసళ్ళు వన్నగా అరిస్తే పెద్దవి గట్టిగా అరుస్తాయి. వీలిపైన్స్, ఉత్తర ఆస్ట్రేలియా, సాలెమన్ దీవులలో పెద్దరకం మొసళ్ళు జీవిస్తున్నాయి. న్యూగినే దీవిలో 20 అడుగుల మొసళ్ళు ఉంటాయి.

మొసళ్ళు గుడ్లు పెడతాయి. అయితే వీటి గుడ్లలోంచి వచ్చిన పిల్లలు గుడ్లకన్నా మూడు రెట్లు పొడవు కలిగి ఉంటాయి. తమాషా ఏమిటంటే మొసలి కళ్ళు తెరుచుకొనే విధ్రపోతుంది. మొసలి అంటే మనకందరికీ నీటిలోనే జీవిస్తుందని తెలుసు. ఇది నిజమే అయినా ఆఫ్రికాలో కొన్ని మొసళ్ళు పెద్ద పెద్ద చెట్లు పువ్వులలో జీవిస్తాయి. ఇవి వీటిని అసలు చూడవు.

కోయ్లా : ఇది ఆస్ట్రేలియాకు చెందిన జంతువు. అసలు వీటిని ముట్టుకోదు. దీనికి అవసరమైన నీరు అది తినే ఆకులలోనే అలిస్తుంది.

కంగారు : కడుపునకు నంచి కలిగివున్న జంతువు కంగారు ఒక్కటికాదు. ఆస్ట్రేలియాలో ఇలాంటి జంతువులు చాలా ఉన్నాయి. వీటిని మాడ్యు ఏయల్స్ అంటారు. లాటిన్ భాషలో దానికి నంచి అని అర్థం.

కంగారుకు ఈ సంచి క్యామర్య ఉంటుంది. ఇది బిడ్డని అదిమిపట్టి గది లాంటిది. అందులో పాలు తాగడానికి పాలిండ్లు ఉంటాయి. పూర్తిగా పెరగని బిడ్డ పుట్టాక బొచ్చు అసలు లేక మాంసం ముద్దలా ఉంటుంది. అది అతి కష్టం మీద ప్రాకే ఆ సంచిలోకి వెళ్లుతుంది. అక్కడ పాలు తాగుతూ వృద్ధి చెందుతుంది. కాబట్టి ఆ సంచి మరో గర్భవంచిలా పనిచేస్తుంది.

కంగారులలో 120 జాతులున్నాయి. అన్నిటికన్నా చిన్నది 'వల్లబీ' అనేది. ఇది 2 అడుగులు మాత్రమే ఉంటుంది. అయితే, 40 అడుగుల దూరం దూక గలదు. కంగారు ఇతర జంతువులతో పోట్లాటకు దిగివచ్చుడు తన బలమైన తోకపై మొత్తం శరీరాన్ని విలసి క్యాళ్ళతో శత్రువును తన్నుతుంది.

మనకి తెలియజేయాలి. ఈ మనం అతిపాప గురించి చెబుతూ మాట్లాడకూడదు.

జంతువులు - జీవితకాలాలు

మొసలి	- 65 సంవత్సరాలు	సింహం	- 30 సంవత్సరాలు
ఏనుగు	- 100 సంవత్సరాలు	పెద్దపులి	- 25 సంవత్సరాలు
గుర్రం	- 50 సంవత్సరాలు	తోడేలు	- 16 సంవత్సరాలు
చింపాంజీ	- 60 సంవత్సరాలు	ఎలుక	- 16 సంవత్సరాలు
గేదె	- 30 సంవత్సరాలు	ఇంటి ఎలుక	- 4 సంవత్సరాలు

కనిపించని స్నేహితులు

ఎక్కడ చూసినా తమ జాతిని అభివృద్ధి చేసుకుంటూ మన కంటికి కనిపించకుండా కోట్లాది సూక్ష్మజీవులు మనమధ్య జీవిస్తున్నాయి. చెట్లపైన, శరీరాల మీద, వస్తువుల మీద, ఆహార పదార్థాల మీద అసంఖ్యాకంగా ఉండి, గాలి, నీరు, ఆహారం అనుకూలంగా ఉన్నప్పుడు ఒకటి రెండుగా, రెండు నాలుగ్గా చీలిపోతూ ఉన్న సూక్ష్మ జీవులలో మేలు చేసే సూక్ష్మజీవుల గురించి మనం తెలుసుకుందాం !

సాధారణంగా చవిపోయిన జంతువులు, కుళ్ళిపోయిన చెట్లు మనం విడిచిపెట్టిన మలిన పదార్థాలు కొద్దిరోజులలో మట్టిలో కలిసిపోతాయి. ఈవిధంగా మట్టిగా మార్చేవి సూక్ష్మజీవులే. ఇవే మృత కళేబరాలను, చెట్ల ఆకులను కుళ్ళించి నైట్రిటులుగా మార్చివేస్తాయి. అలా మారిన మట్టి, పొలాలకు ఎరువుగా ఎంతగానో ఉపయోగపడుతుంది. మాక్ష్మ జీవులు కనుక ఈ పనులు చేయకపోతే భూమండలమంతా వ్యర్థ పదార్థాలతో మృత కళేబరాలతో, చెట్ల ఆకులతో నిండి ఉండేది. అంతే కాదు, భూమికన్ను హెచ్చుస్థాయిలో ఉన్న సముద్రంలో చవిపోయిన జల చరాలన్నీ ఏ మార్పు చెందకున్నట్లయితే చెడువాసనతో ప్రపంచం ఉడికి పోయేది.

ఈవాడు సూక్ష్మజీవులను కర్ర నుండి జవపనారను వేరుచేయుటకు, పొగాకునకు వాసన కలిగించుటకు పరిశ్రమలలో ఉపయోగిస్తున్నారు. పాలను పెరుగుగా

మీదతీర్చే నెలయేటి నిర్జల జలాన్ని త్రాగేముందు, అంత స్వచ్ఛమైన నీటిని అందించిన ఊటని గుర్తుచేసుకోవాలి.

మాచ్యునవి, పెరుగు నుండి వెన్న, నచ్చునట్లు చేయునవి, ఆహార పదార్థాలకు రుచిని, వాసనను కలిగించునవి కూడా ఈ సూక్ష్మజీవులే.

కనిపించని శత్రువులు

ప్రపంచంలో ఉన్న కోట్లాది సూక్ష్మజీవుల్లో నూటికి 5 % మాత్రమే మానవులకు కీడు చేసే సూక్ష్మజీవులు ఉన్నాయి. ఇవి వీలు దొరికితే ఎవరి శరీరాన్నయినా అంటుకుని ఆనారోగ్యం పాలుచేసి తమ జాతిని పెంపొందించుకుంటాయి.

మామూలుగా శరీరానికి దెబ్బతగిలిపప్పుడు బ్లైడు తదితర వస్తువులతో గాయాలు అయినప్పుడు ఇవి శరీరంలోకి ప్రవేశిస్తుంటాయి. అంతేకాదు, ముఖ్యంగా ఇవి దుమ్ము, చెడుగాలి, చీకటి ప్రదేశాలలో ఉండి మనిషిని క్రుంగ దీస్తున్నాయి. ఆహార పదార్థాల ద్వారా వీటిద్వారా శరీరంలోనికి ప్రవేశిస్తున్నాయి. తద్వారా మనకు కలరా, క్షయ, మలేరియా, దగ్గు, జలుబు లాంటి అనేక రకాలైన వ్యాధులు వస్తున్నాయి.

కాబట్టి ఈ కనిపించని శత్రువులు మనపై దాడిచేయకుండా ఎల్లప్పుడు మనల్ని మనం రక్షించుకోవాలి. ముఖ్యంగా శుభ్రత కలిగి ఉండటం అన్ని గడుల్లోకి మార్గరశ్మి పడేలా చూడటం, మంచిగాలి పీల్చడం, మంచి ఆహారం తీసుకోవడం చేయాలి. పోతే బట్టలు, ఇళ్ళు, వీధులు శుభ్రంగా ఉంచుకునేట్లు ప్రయత్నించాలి. ఇంటికి దగ్గరగా కుళ్ళిపోయిన చెత్తా చెదారం ఉండకూడదు. మరియు తినే పదార్థాల మీద, తాగే పానీయాల మీద మూతలు పెట్టుకోవాలి. ఈ గలు పడిన ద్రవ పదార్థాలు అవి ఏమైనా తీసుకోరాదు. రోడ్ల ప్రక్క, లభించే పదార్థాలను ఎట్టి పరిస్థితులలోను కొని తినకూడదు. వాటిపై అనేక లక్షల సూక్ష్మజీవులు ఉంటాయి.

మహానగరాలు

ఫిల్లీ : ఇది భారతదేశ రాజధాని. యమునా నదీ తీరాన ఉన్న చారిత్రాత్మక మహానగరం. 1639లో డిల్లీ నగరం షాజహాన్ చక్రవర్తి పాలనలో నిర్మితమైంది. దాండ్లీ లాక్ ఎక్సలెంట్, దర్బారు మండపం, కుతుబ్ మినార్, ఖగోళ వేదశాల, జంతర్ మంతర్ ప్రాంగణం దర్శనీయ స్థలాలు.

అందరినీ ఆదేవరగా వెచ్చడం ఎంతో . . . ఆహార విషయకపోషడమూ అంతో

ఇండియా గేట్ (మృత వీరుల స్మారక చిహ్నం) ఇక్కడే వుంది. జవహర్ లాల్ నెహ్రూ స్టేడియం, ఇంద్ర ప్రస్థ ఇండోర్ స్టేడియం, టాల్కట్ ర ఈతకొలను నూతనంగా నిర్మించినవి. దీని విస్తీర్ణం 1483 చ. కి.మీ. అధికార భాష హిందీ.

కలకత్తా : ఇది పశ్చిమ బెంగాల్ రాష్ట్ర రాజధాని. పెద్ద రేవు పట్టణం. కలకత్తా శివార్లలో కలుపుకొని 1036 చ. కి.మీ విస్తీర్ణం కలిగి ఉంటుంది. హుగ్లీ నర్ల ఉగే రైలువంతెన గంగానదిపై పట్టణ శివార్లలో కలదు. దండం అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయం ఇచ్చట కలదు.

ముంబాయి : పశ్చిమ భారతదేశంలో అరేబియా సముద్రాన్ని ఆనుకొని వున్న మహానగరం. ఇది మహారాష్ట్ర రాజధాని. భారతదేశపు అంతర్జాతీయ వ్యాపారంలో సగానికి పైగా ముంబాయి మీదుగా జరుగుతుంది. ఆత్యధిక సారిశ్రామికాభ్యుదయం కలిగింది కూడా ముంబాయి నగరమే. భారీ యంత్ర సామాగ్రిలో, భారీ మధ్య తరహా పరిశ్రమలలో భారతీయ ఆర్థిక వ్యవస్థను పెంపొందిస్తుంది. మొట్టమొదటి రైలు జంక్షన్ విక్టోరియా టర్మినస్ ఇక్కడే కలదు.

బాబా ఆటమిక్ రీసెర్చ్ సెంటర్, వేల్స్ మ్యూజియమ్, ఆర్ట్ గ్యాలరీలు, క్రీడా ప్రాంగణాలు ఇచ్చట చాలా కలవు. శాంటాక్రూజ్ గొప్ప అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయం.

చెన్నై : ఇది తమిళనాడు రాష్ట్రానికి రాజధాని. ప్రసిద్ధరేవు పట్టణం. ప్రముఖ విద్యాకేంద్రం. నృత్యకళలకు ప్రాముఖ్యమైన ప్రదేశం. గొప్ప రైలు జంక్షన్, అంతర్జాతీయ విమాన కేంద్రం (మినంబాకం) కలిగి వుంది. తిరువాన్తియూరు లోని కళాక్షేత్రం భరతనాట్య సంప్రదాయానికి జాతీయ కేంద్రం , సారిశ్రామిక కేంద్రం. గోల్డెన్ బీచ్, వచ్చువరకొట్టం మొదలగునవి చూడదగిన స్థలాలు.

మహావృక్షాలు - మరణాలు

1. హామాయాన్ : (ముగల్ చక్రవర్తి) మేడమెట్లు దిగుతూ జారి కిందపడి ప్రాణాలు కోల్పోయాడు.
2. క్షియోపాత్ర : ప్రపంచంలో అందాల రాణిగా వ్యాతి చెందిన క్షియోపాత్ర "ఆల్ఫ్" అనబడే అతి చిన్న బయంకరమైన సాములో తన గుండెలమీద కాటువేయించుకొని మరణించింది.
3. హిట్లర్ : చరిత్రపుటల్లో రక్తదాహిగా పేరు పొందిన పరమ క్రూరుడు హిట్లర్ రెండవ ప్రపంచ యుద్ధ కాలంలో ఆత్మహత్య చేసుకొన్నాడు.

మనం ప్రేమించగలిగితే, హయాగా యజమానులం అవ్వచ్చు. అలాకాక ద్వేషించడం మొదలెడితే, బానిసలం కాక తప్పదు.

4. పోక్రటీస్ : గ్రీకు దేశంలో పుట్టి గొప్ప తాత్వికుడుగా ప్రపంచ ప్రఖ్యాతి గాంచిన పోక్రటీస్ గ్రీకు రాజా విడించిన మరణశిక్షనంగీకరించి నిర్యయంగా విపం త్రాగి మరణించాడు.
5. పెల్లీ : అంగ్ల రచయితలలో ప్రఖ్యాతి చెందిన పెల్లీ ఒక వడన ప్రమాదంలో మరణించాడు.
6. అలెగ్జాండర్ : ప్రపంచాన్నే పాదాక్రంతం చేసుకోవాలనుకున్న అలెగ్జాండర్ సాధారణ మలేరియా జ్వరం కారణంగా మరణించాడు.
7. రాబర్ట్ క్లైవ్ : మన బారత దేశంలో అంగ్ల సామ్రాజ్య స్థాపనకు పునాది వేసిన రాబర్ట్ క్లైవ్ అత్యుపాత్య చేసుకొని చనిపోయాడు.
8. ఆర్మి మెడీస్ : ప్రఖ్యాత ఆర్మి మెడీస్ సూత్రకర్త గా పేరొందిన ఇతను ఒక తాగుబోతు అయిన రోమన్ సైనికుడి చేతిలో అస్వాయంగా చనిపోయాడు.
9. వెసాలియస్ : సెంట్ హెలీనా దీవిలో ఆరు సంవత్సరాలు జైలు శిక్ష అనుభవించి 56వ యేట విషప్రయోగం వలన వ్యాధిగ్రస్తుడై మరణించాడు.
10. మేడం క్యూరీ : రేడియం కనుగొని వివిధ వ్యాధుల నివారణకు రేడియం పాత్రను ఎదుకవరచి నోబెల్ బహుమతిని అందుకొన్న మేడం క్యూరీ తన జీవిత కాలంలో ఎక్కువ రేడియేషన్ కు గురై ఆవయవాలన్ని దెబ్బతిని పోవడంలో మరణించారు.
11. జేమ్స్ కుక్ : ప్రపంచ ప్రఖ్యాత నావికుడు కెప్టెన్ జేమ్స్ కుక్ అడవి మనుషుల చేతిలో పడి నరికీ చంపబడ్డాడు.
12. మహాత్మా గాంధీ, ఇందిరాగాంధీ, రాజీవ్ గాంధీ, నాసర్, కెనడి, బుల్ట్స్, ఈదిఅమిన్లు కిరాతుల తుపాకీ కాల్పులతో మరణించారు.

మనపరిశ్రమలు

పరిశ్రమలు మూడు రకాలు (1) బారీ పరిశ్రమలు (2) మధ్యతరగతి పరిశ్రమలు, (3) చిన్న తరహా పరిశ్రమలు. నడిపించే వారినిబట్టి ప్రభుత్వరంగం, ప్రైవేటీరంగం, ఉమ్మడిరంగం (సహకారరంగం) పరిశ్రమలని కూడా పిలుస్తుంటారు. వీటిలో ముఖ్యమైన పరిశ్రమలను గూర్చిన కొన్ని వివరాలు తెలుసుకుందాం.

వస్త్ర పరిశ్రమలు

1. ప్రత్తివస్త్ర పరిశ్రమ : ఈ పరిశ్రమ అపూర్ణమైంది, ముంబాయి, షోలాపూర్,

రంగాలకి చికిత్స చేయించుకోవడం కన్నా ఆరంగస్థాయి పెంపొందించుకోవడం శ్రయస్కరం.

అకోలా, నాసిక్, సూరత్, వాడోదార్, కాలోల్, రాజకోట్, గుజరాత్లోని జావనగర్ , మదు, కోయం బత్తురు, సేలం, చెన్నై, రామవరపురం, కలకత్తా, ఆగ్రా, రాంపూర్, ఉత్తర ప్రదేశ్ లోని మొరాదాబాద్, పంజాబ్ లోని అమృతసర్, కేరళ, ఆంధ్రప్రదేశ్ లో వుంది.

2. ఉస్మాన్ వస్త్ర పరిశ్రమ : పంజాబ్ లోని అమృతసర్ , కాశ్మీర్ లోని శ్రీనగర్ మహారాష్ట్రలోని ముంబాయిలో మరియు ఆగ్రా, మీర్జాపూర్, గ్వాలియర్, గుజరాత్ లోని జామ్ నగర్ లులో ఈ పరిశ్రమ వుంది.

3. సిల్క వస్త్ర పరిశ్రమ : భారతదేశం సిల్కుకు ప్రపంచ ప్రఖ్యాతి గాంచినది. మైసూర్, కాంచీపురం, తంజావూర్, వారణాశి, శ్రీనగర్, ముర్షిదాబాద్, అమృతసర్ మహారాష్ట్ర వరం ఈ పరిశ్రమకు ముఖ్య ఉత్పత్తి కేంద్రాలు.

4. వృత్తిపరిశ్రమ : రేయాన్, నైలాన్, టెరిన్, డెక్రాన్ వంటి కృత్రిమ నూలు రాబాలలో వస్త్రాలు తయారవుతాయి. ముంబాయి, అహ్మదాబాదు, సూరత్, కలకత్తా, అమృతసర్, గ్వాలియర్, ఢిల్లీ దీని ముఖ్య ఉత్పత్తి కేంద్రాలు.

5. జవనవార పరిశ్రమ : ఈ పరిశ్రమ భారతదేశంలో అతి పురాతనమైనది. కలకత్తాలో 100 కు పైగా ఈ పిల్లలు ఉన్నాయి. హతే బీహార్, తమిళనాడు, ఉత్తరప్రదేశ్, ఆంధ్రప్రదేశ్ లు ముఖ్య ఉత్పత్తి రాష్ట్రాలు.

రవాణా పరిశ్రమలు

1. రైల్వేలు :

బీహార్ లో లూటానగర్, కర్ణాటక లో బెంగళూరు, విత్తరంబన్ వద్ద రైలు ఇంజన్లు తయారగుచున్నవి. ఉత్తర ప్రదేశ్ లో మొరాదాబాద్ లో డీజిల్ ఇంజన్లు చెన్నై దగ్గరలో నున్న పెరుంబుదూర్ లో రైలు పెట్టెలు తయారవుతున్నాయి.

2. ఓడల నిర్మాణం :

వశ్చిమ బెంగాల్ లోని కలకత్తా వద్ద, ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని విశాఖపట్టణం వద్ద ముంబాయి వద్ద నున్న 'మాజాగాం' లోను కేరళలోని కొచ్చిన్ వద్ద ఓడల నిర్మాణ పరిశ్రమ ఉంది.

3. మోటార్ల పరిశ్రమ :

లక్నోలో స్కూటర్లు, కలకత్తా, ముంబాయి, చెన్నైలలో కార్లు తయారు చేయబడుతున్నాయి.

4. విమాన పరిశ్రమ :

బెంగుళూరు, కాన్పూర్, నాసిక్, కోరాపుట్, హైదరాబాద్, లక్నోలలో విమాన నిర్మాణం జరుగుతున్నది.

ఖనిజాధార పరిశ్రమలు

1. ఇనుము ఉప్పు పరిశ్రమ :

బిలాయ్ (మధ్యప్రదేశ్) బోకారో (బీహార్) కర్మాగారాలను రష్యా సహకారంతోను, దుర్గాపూర్ కర్మాగారాన్ని (బ్రిటిష్ పారి సహకారంతోను, రూర్కెలా (ఒరిస్సా) కర్మాగారాన్ని జర్మనుల సహకారంతోను స్థాపించుకున్నాం. ప్రైవేట్ రంగంలో 'జంపెట్ పూర్ (బీహార్) బరంపూర్ (ప. బెంగాల్) భద్రావతి (కర్ణాటక) వైజాగ్ (ఆంధ్రప్రదేశ్) లలో కర్మాగారాలున్నాయి. మరెన్నో కర్మాగారాలు నిర్మాణ దశలో వున్నవి.

2. పంచదార పరిశ్రమ :

ఉత్తర ప్రదేశ్ లో ఈ మిల్లులు ఎక్కువగా వున్నాయి. బీహార్, తమిళనాడు, మహారాష్ట్ర, ఆంధ్రప్రదేశ్, హర్యానా, పశ్చిమ బెంగాల్ రాష్ట్రాలలో కూడా కలవు.

3. తేయోకు, కాఫీ పరిశ్రమలు :

అస్సాం, పశ్చిమ బెంగాల్, ఏలగిరులు, హిమాచలప్రదేశ్ లలో ఈ పరిశ్రమలు వున్నాయి.

4. కాగితం పరిశ్రమ :

మధ్య ప్రదేశ్ లోని నాసా మగర్ లో వార్తాపత్రికలకు ఉపయోగపడు కాగితం తయారువుచుంది. కలకత్తా, మహారాష్ట్ర, హర్యానా, ఉత్తరప్రదేశ్, మధ్యప్రదేశ్, ఒరిస్సా, కుజియాల్, కర్ణాటక, ఆంధ్రప్రదేశ్ లలో ఈ పరిశ్రమలున్నాయి.

5. కృషిసాధన సాధనం పరిశ్రమ :

ఫానానర్ల పిండిలో పెన్సిలిన్, డ్రెప్టోమైసిన్లు, సింథ్రీలో ఎల్యూరిక్ ఆమ్లమును తయారు చేయుచున్నారు. మరియు హిందూస్థాన్ డ్రగ్స్ అండ్ ఫార్మాస్యూటికల్స్

లిమిటిడ్ కు సంబంధించిన ప్యాక్షర్లు డిల్లీ కేరళలోని ఆల్బాయ్ లోను ఉన్నాయి. ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ పార్మాస్యూటికల్స్ లిమిటిడ్ హైదరాబాదులో ఉన్నది.

5. తోళ్ళ పరిశ్రమ :

చెన్నైలో ఎక్కువగా ఈ పరిశ్రమలు వున్నాయి. ఇంకా ఆగ్రా, కలకత్తా, కాన్పూర్, ముంబాయి, బెంగుళూరు వీటి ఉత్పత్తి కేంద్రాలు.

ఇతర పరిశ్రమలు

1 భారత ఇంజనీరింగ్ యంత్రపరికరాల పరిశ్రమ :

భారతదేశం ఈ రంగంలో దాదాపు పూర్తిగా స్వయం సమర్థిని సాధించింది. ఇంజనీరింగ్ వస్తువులను ఇతర దేశాలకు ఎగుమతికూడా చేస్తుంది. రకరకాల యంత్ర పరికరాలను తయారు చేసే హిందుస్థాన్ మెషిన్ టూల్స్ యొక్క విభాగాలు బెంగుళూరు (కర్ణాటక) ఏన్ జోల్ (హర్యానా) కలామిశ్యరి (కేరళ) హైదరాబాదులలో కూడా నెలకొల్పబడి వున్నాయి.

2. సెట్రోలియం రసాయనాల పరిశ్రమ :

గుజరాత్ లోని బరోడా వద్ద, ముంబాయి వద్ద ఈ పరిశ్రమకు మూలాధారమైన ఖనిజ లైలాలు ఉత్పత్తి అవుతున్నాయి. కృత్రిమ రబ్బరు, కృత్రిమ నార, రసాయనిక జిగుర్లు ప్లాస్టిక్ గ్రీడ్ ఇచ్చట ఉత్పత్తి అవుతున్నాయి.

3. గాజు పరిశ్రమ :

పశ్చిమబెంగాల్, మహారాష్ట్ర, మధ్యప్రదేశ్, ఉత్తర ప్రదేశ్, బీహార్ లో గాజు సామాన్లు ఉత్పత్తి అవు తున్నాయి.

4. పిమెంటు పరిశ్రమ :

దార్మియా నగర్, పింద్రీ, రాంచీ, కల్యాణ్ పూర్, (బీహార్), కటాచీ (మధ్యప్రదేశ్) కాకరీ, సనాయ్ మధోల్ పూర్, (రాజస్థాన్) సోరుబందరు, సివాలియా, గుజరాత్ లో చుర్కీ, ఉత్తర ప్రదేశ్ లో భూపేంద్రనగర్, మారజ్ పూర్ (పంజాబు) బెంగుళూరు మరియు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో కూడా పిమెంటు పరిశ్రమ ఉంది.

5. ఎరువుల పరిశ్రమ :

సింద్రీ (బీహార్), నంగల్ (పంజాబు), నైఠి (తమిళనాడు), ఠూర్కూరా (ఒరిస్సా), ట్రాంబే (మహారాష్ట్ర), నహల్ కట్యా (గుజరాత్), గోరక్ పూర్, కాన్పూర్ (ఉత్తర ప్రదేశ్) నామరూప్ (అస్సాం), విశాఖపట్టణం (ఆంధ్రప్రదేశ్) లోను ఈ పరిశ్రమలు ఉన్నాయి. వీటిల్లో కాన్పూర్, విశాఖపట్టణం ప్యాక్షర్లు ప్రైవేటు రంగానిది.

మనవిషయము ఎంత సెరిగివా, తను మానవజాతిలో అందరిలాంటి వాడని తానని భావించు వుండేంతవరకూ, అతనికి మనోవిజ్ఞానం వుండదు.

బాల మేధావులు

ప్రతిదినం అనేది అటు పెద్దలలోను, ఇటు పిన్నలలోను వెలకొని ఉంటుంది అనే దానికి నిరర్థకంగా ఈనాడు ఎందరో బాల మేధావులు ప్రఖ్యాతి గాంచారు.

రాజశ్రీరామచంద్రమ్ : అమెరికాలో చదువుతున్న ఈ అబ్బాయి 1988లో ప్యూర్లింగ్ పోటీలో అపూర్వ విజయం సాధించి బాల మేధావిగా గుర్తించబడ్డాడు. ఈ అబ్బాయి మన భారతదేశం నుండి వలస వెళ్ళిన కుటుంబంలోని వాడు.

చేతనా నాయుర్ : 13 సం || ల ఈ అబ్బాయి ప్యూర్లింగ్ పోటీలో విజయం సాధించి 3 లక్షల రూపాయలు బహుమతిగా సొందాడు.

క్రిస్టియన్ బెనెట్ : ఆరు సంవత్సరాల వయస్సులోనే ఈ అమ్మాయి ప్యూర్లింగ్ ఎడ్యుకేషన్ పూర్తిచేసింది. ఈమె కాలేజీలో చేరి చరిత్ర సృష్టించడంలో ఇంత వరకు ఇంత చిన్న వయస్సులో అమెరికాలో మెడికల్ కాలేజీలో అర్హత సాధించినవారు లేరని అక్కడి రికార్డ్స్ సేర్చివ్వాయి.

తమాషా ఏమిటంటే 'టిక్వాన్' లోని మెడికల్ కాలేజీలో ఈ పాప తల్లికూడా బెనెట్ లో పాటు ఎంట్రన్స్ పరీక్ష వ్రాసి అదే క్లాసులో చేరింది. ఆలా తల్లి బిడ్డలు క్లాస్ మేట్స్ గా మారి ఉచితంగా మెడికల్ కోర్సు చదువుతున్నారు.

స్కేటింగ్ హీరో : పదేళ్ల వయసున్న "ఆమాన్ కుమార్" స్కేటింగ్ లో అద్భుతమైన విద్యాపాఠాలు చేసి జాతీయ స్థాయిలో ఆంధ్రప్రదేశ్ ఖ్యాతిని నిలిపాడు. నాలుగేళ్ళ వయస్సులో స్కేటింగ్ లోకి అడుగిడిన ఆమాన్ తల్లిదండ్రుల గొప్ప శిక్షణలో ఎదిగి స్కేటింగ్ హీరోగా జాతీయ స్థాయికి చేరాడు.

హైదరాబాద్ లోని బేగంపేట గీతాంజలి పబ్లిక్ స్కూల్ లో ఈ బాలు ప్రాథమిక విద్య పూర్తి చేస్తున్నాడు. అంటే చదువులోనూ ఈ అబ్బాయి ప్రథమ శ్రేణిలోనే ఉన్నాడు.

తోపిండ్రేళ్ల సైంట్ : అమెరికాకు చెందిన 'రాబెల్ కార్డర్' 8,859 కిలో మీటర్ల ధూరం విమానాన్ని నిర్మించి సంపదనం సృష్టించింది. వృత్తిరీత్యా ఈ పాప తండ్రి సైంట్ కువడంతో రాబెల్ కు 7వ సంవత్సరం నుంచే విమానం శిక్షణ ఇచ్చాడు. రాబెల్ కు సైంట్ ఏదో విమానాన్ని చదువుతుండగా తండ్రి అందులో కో సైంట్ గా వ్యవహరించాడు.

వలసదేశాల్లోని విద్యార్థులందరూ 'విద్యార్థులందరూ కష్టం ఎదురంటే నిష్కలీ కల నేడు అక్షా మాలి రేవల్' వార్తవంటూ, పూసించి పోసుకుంటున్నది.

కరాటే కింగ్ : కలకత్తాకు చెందిన 'సన్నీ మోష్' అనే అబ్బాయి నాలుగేళ్ళ వయస్సు కలిగి కరాటేలో గొప్పగా పేరు పొందాడు. మూడేళ్ళ నుండే ఈ బాబు కరాటే ప్రాక్టీస్ చేశాడు. ఆ మధ్య పూనాలో జరిగిన ఇంటర్నేషనల్ సోటీలో పాల్గొన్న వారిలో చాలా చిన్నవాడు సన్నీ మోష్ ఒక్కడే. 3 అడుగుల 2 అంగుళాల ఎత్తులో బాల భీముడిలా ఉన్న ఈ అబ్బాయి కత్తిని, యుక్తిని చూసి అనేక కరాటే పండితులు ఎంతగానో అభినందించారు.

తబలా వాద్య విపుణుడు : మహారాష్ట్ర అకోలా జిల్లాలోని 'అకోట్' కు చెందిన ఈ బాలుడు ఒక వైద్యుని కుమారుడు. అయిదు సంవత్సరాల వయస్సులోనే తబలా వాయింపడంలో చక్కని నైపుణ్యం సాధించాడు. తండ్రి ఆధ్యాత్మిక కార్యక్రమాల్లో తబలా వాయిస్తుండగా చూసి, నాలుగేళ్ళ వయస్సులోనే తండ్రికి వచ్చిన విద్యసంతా నేర్చుకొన్నాడు. ఆ తర్వాత కొడుకు ఏకాగ్రతను గ్రహించి ఒక పంగీత విద్వాంసునికి అప్పగించగా అక్కడ ఒక నెల రోజులు శిక్షణ పొందాడు. స్వయంగా గురువే " ఇంక నావద్ద విద్య ఏమీ దాగలేదు అంతా నేర్చేశాడు " అనడంతో ఆ బాబు స్టేజీ మీద రెండు గంటలు ఆద్యుతంగా ప్రదర్శన ఇచ్చి పలు ప్రశంసలు పొందాడు.

నాలుగేళ్ళ దర్శకుడు : 'గ్రేట్ స్కాట్' అనే అమెరికాకు చెందిన ఈ బాబు చిన్నప్పటి నుండే సంగీతమన్నా, సాహిత్యమన్నా ఎక్కువగా ఆకర్షితుడయ్యేవాడు. అలా నాలుగేళ్ళ వయస్సు వచ్చే సరికి " హాలీవుడ్ స్టూడియోల్ చిత్ర దర్శకుడి స్థాయికి చేరుకొన్నాడు.

ఇప్పుడు అమెరికాకు చెందిన యూనివర్సల్ స్టూడియో వారు నిర్మించే చిత్రాలకు దర్శకత్వం వహించడానికి ఈ చిన్నారి దర్శకునితో కంట్రాక్టు కుదుర్చుకుని పెద్ద జీతం కూడా ఏర్పాటు చేశారు. త్వరలోనే ఎన్నో చిత్రాలు ఇతని దర్శకత్వంలో నెలుగుచూడనున్నాయి.

అంతర్జాతీయ చదరంగంలో గుర్తింపు పొందిన తొలి భారతీయ బాలిక :

కొత్త డిల్లీలోని మోడర్న్ స్కూల్ విద్యార్థి అయిన తాన్యా సన్ డేవ్ అయిదున్నర ఏళ్ళ వయస్సులోనే చదరంగంలోకి అడుగుపెట్టి రెండేళ్ళలోపలే భారతదేశానికి అంతర్జాతీయ ఖ్యాతిని ఆర్జించిపెట్టింది.

బాలీయ స్టూడియోల్ ఎనిమిది ఏళ్ళలోపు బాలల విభాగంలో అంతర్జాతీయ స్టూడియోల్ వ్యక్తిగత విజయం సాధించింది. గత సంవత్సరం బ్రిటన్ దేశానికి చెందిన 8 ఏళ్ళలోపు బాలికల చదరంగ టైటిల్ను గెల్చుకొని 1994లో వార్షికోత్ జరిగిన 81వ ఛాంపియన్ షిప్ సోటీల్లో 8 ఏళ్ళ నుంచి 10 ఏళ్ళ లోపు బాలికలు, బాలుర

విభాగంలో కూడా ట్రైబల్ సాధించింది. ఈ పోటీల్లో తాను అడివ 27 గేములకు 20 గేములకొని తన ప్రతిభను ప్రదర్శించింది. 226 మంది పోటీ దారులున్న ఈ మ్యూవీలో ఆరు మ్యూవీలు గెలిచి అంతర్జాతీయ చెస్ టోర్నమెంట్ గేలుముకొన్న తొలిబాలశిల్ప బాలికగా తాన్యా సనడీష్ మంచి గుర్తింపు పొందింది.

పంగీత ప్రస్థాన పంగీత : ఢిల్లీకి చెందిన 'పంగీత' అనే ఒక పాప 7 ఏళ్ళ వయసులోనే గొప్ప పంగీత విద్వాంసురాలిగా పేరు తెచ్చుకుంది. ఇప్పటి వరకు 70 కచేరీలు చేసిన ఈ పాప త్యాగరాజ ఆరాధన సభల్లో పంగీత విద్వాంసులలో కలిసి కచేరీ చేసి అందర్నీ ఆకట్టుకుంది. తనకున్న చక్కని స్వరాన్ని కాపాడుకోవడానికి ఆ పాప ఆహార విషయంలో ఎంతో శ్రద్ధ యోస్తూ ముందడుగు వేస్తోంది.

సామాన్య బాలురు - బాల కార్మికులు

బాల్యంలో హాయిగా అందంగా ఆడుకుంటూ కాలం గడపాలివ బాలురు నేడు దేశంలో కఠినమైన ప్రమాదకరమైన పనులు చేస్తూ భారతీయ చట్టాన్ని ప్రభుత్వాల్ని ప్రశ్నిస్తున్నారు.

1881లో ప్రథమంగా భారతదేశంలో బాల కార్మికులకు సంబంధించిన నిబంధనలు ఏర్పడ్డాయి. అందులో 7 నుండి 12 సంవత్సరాల మధ్య వయస్సు గల పిల్లలు పాక్షాత్రింత్ కార్మికులుగా పనిచేయరాదని పేర్కొన్నారు. ఆ తరువాత 1922, 1934, 1948లో పాక్షాత్రింత్ చట్టంలో బాల కార్మికులకు సంబంధించిన అనేక అంశాలను సవరించి శాసనాలు చేశారు.

అంతలే ఆ చట్టాలేనే పిల్లల విషయంలో పనిచేయకపోవడం ఎంతో బాధనీ, ఆశ్చర్యాన్ని కలిగిస్తుంది. తమిళనాడు, శివకాళి జిల్లాలో బాల కార్మికులు శక్తికి మించి పనిచేయడంలో ఇది ఎంతో ప్రసిద్ధిపొందినది. ఇక్కడ అగ్గపెట్టెల ఫెరిక్రమలో యదు సంవత్సరాల వయస్సు గల పిల్లలు వేల కొద్దీ పనిచేస్తున్నారు. ఒక్కొక్కరు రోజుకు 10 గంటలు కూడా పనిచేస్తారు. దాదాపు 40 వేల మంది పిల్లలు శివకాళిలో బాలాసంలా ఫెరిక్రమలోను, కాలెండర్లు తయారు చేసే ఇతర సంస్థల్లోను పనిచేస్తున్నారు.

ఉత్తర ప్రదేశ్ "బాదోచార్" లోని తివాసీ వేత ఫెరిక్రమలోని 50 వేల మంది కూలీలలో 1 శాతం పనిపిల్లలే. మిర్జాపూర్ లోని కార్మికులలో 8వేల మంది

చిన్నారులు పనిచేస్తున్నారు. కాశ్మీరు తివాసీ నేత పరిశ్రమలోనూ పనిపిల్లలే పనిచేస్తున్నారు.

గుజరాత్ లో సూరత్ దాని చుట్టుప్రక్కల 13 నుండి 14 సం || వయస్సు గల పిల్లలు కండ్లకు మిక్కిలి అపాయకరమైన వజ్రాల కోత పనులలో పనిచేస్తున్నారు.

ఒరిస్సాలో ఒక విధంగా అప్పుతీర్చుకోవాలంటే 8 నుండి 10 సంవత్సరాల వయస్సు గల ఆడపిల్లలను అప్పు ఇచ్చిన వారికి పని పిల్లలుగా ఆమ్ముతున్నారు.

ఐదవ పరిశ్రమలో పెద్దవార్లు గనులు త్రవ్వకుంటే బాలురు బోగ్గను పైకి మోసుకుపోతారు. పెద్ద పెద్ద సారంగాలలో వంగనవసరం లేకుండా నడవగలుగుతారు కాబట్టి 12 సంవత్సరాల వయస్సు గల పిల్లలను ఈ పనికి ఉపయోగిస్తున్నారు.

40 % కంటిక దరిద్రంతో నిండిన మనదేశంలో పిల్లలు తప్పనిసరిగా పనిచేయాల్సి వస్తుంది. అయితే ఇది ఆరోగ్యకరమైన వాతవరణం కాదు. ఎందరు మేధావులు, కూకారులు ఆ చిన్నాడులలో దాగున్నారో తెలియదు. అలాంటి వారిని యంత్రాల మధ్య నలిపివేయడం దారుణం. ఏదేమైనా బాలల జీవితాన్ని యంత్రాల మధ్య కఠినమైన పనులమధ్య వారిని అనూనుషంగా నలిపివేయకుండా సంస్కారంతో అనేక సంస్థలు, సంఘాలు ప్రభుత్వం దృష్టికి తెచ్చి బాల కార్మికుల చట్టాలను అమలు చేయించాల్సి ఉంది. ఎన్ని చట్టాలు చేసినా పని చ్చాదయం గాయపడకుండా అమలు పరచినప్పుడే భవిష్యత్ లో భారతం అందంగా నుందరంగా వెలుగులీనుతుంది.

సాహస బాలురు

వయవ : మహారాష్ట్రలోని తానే జిల్లాలో వున్న 'వయవ' అనే బాలిక వదన తరగతి చదువుతున్నది. ఈ బాలిక ఇంగ్లీష్ రానల్సు 15 గంటలలో ఈది ప్రపంచ రికార్డు పొందింది. ఇంగ్లీష్ రానల్సు ఈదిన మొదటి భారతీయ బాలికగా ఈమె ప్రఖ్యాతి పొందింది.

పిమ్మ : జపాన్ కు చెందిన " పిమ్మ " అనే 15 సం || లాల కుర్రాడు ఒంటి చక్రం పైకిలో మీద 5,400 కి.మీల దూరాన్ని ఏకదాటిగా 43 రోజులు ప్రయాణం చేసి న్యూఢోర్లు నుండి అమెరికాలోని నైట్ హాస్ చేరుకున్నాడు.

స్కేటింగ్ లో రికార్డు : 15 సం || ల లోపు వయస్సున్న బాల బాలికలు అహ్మదాబాదు నుండి న్యూడిల్లీ వరకు స్కేటింగ్ చేసుకొంటూ 1200 కిలో మీటర్ల దూరం ప్రయాణం చేశారు.

మంచి మంచి తీర్పులు కఠిక అనుభవాలనుంచి లభిస్తాయి. అయితే జీవిత అనుభవాలు లభించేది మాత్రం దొడ్ల తీర్పులనుంచే.

కాల్ల కూచర్ : బ్రిటన్ కు చెందిన ఈ బాలుని వయస్సు 7 సంవత్సరాలు 'స్ట్రైయింగ్' ప్రాక్టీస్ చేసి మూడేళ్ళ వయస్సులోనే మంచు పర్వతాల నుండి గంటకు 60 కిలో మీటర్ల వేగంతో స్ట్రైయింగ్ చేసాడు. ఏ మాత్రం వట్టుదప్పినా ప్రాణాలు పోయే ఈ సాహస క్రీడ వలెవుంది అకర్షించింది.

వికలాంగులు - ప్రతిభా పాటవాలు

అన్ని అవయవాలు వుండకూడా అనేక మంది నేపేమి సాధించలేను నాకు శక్తి లేదు అని తమను తాము అశక్తులుగా ఊహించుకొని ఏ పని సాధించలేకపోతున్నారు. కానీ మనది తయారుకంటే అనుకున్నది సాధించవచ్చు అందుకు ఏ శక్తి అడ్డూరాదు అనేక మంది వికలాంగులు తమ ప్రజ్ఞను ప్రవేశానికి చాటిచెప్పారు.

హెలెన్ కీలర్ : ఆమెరకాకు చెందిన "హెలన్ కీలర్" కు తన 19 ఏళ్ళ వయస్సులో బిచ్చు చేసి చెవిటి, మూగ, గుడ్డితనం వచ్చి దుర్భర బీవితాన్ని అనుభవిస్తూ తనకుంటూ ఒక ప్రత్యేకతను సృష్టించుకోవాలనీ క్రొయిలీ ఏద్య (స్పర్శద్వారా నేర్చుకొనేటటువంటిది) ను నేర్చుకొని ఎన్నో క్రంతాలు పూసించింది. అనేక అంధుల సాతకాలను షెలికోర్చి వారికి సహకరించింది. ఆ విధంగా ఆమెను వెక్కిరించిన మూడు రకాల అచిటితనం ఆమె ప్రయత్నం ముందు ఏమీ చేయలేక అంతరించిపోయింది. అవిధంగా ఆమె నిత్యం ఎంతో ఉత్సాహంతో బ్రతికింది.

జేమ్స్ థర్లర్ : ఇతడు ఆమెరికా దేశస్థుడు . చిన్న తనంలో ఒక కన్పూపోయింది. వయస్సులో రెండవ కమ్మ కూడా పనిచేయడం మానికేసింది. అయినా అతడు కృషిచేసి "మ్యూజియర్స్" అనే పత్రికలో పనిచేస్తూ వ్యాసాలు రాస్తూ ప్రముఖ కార్టూనిస్టుగా వెలుగొందాడు.

నార్మన్ : లండన్ కు చెందిన నార్మన్ కాళ్ళు తొగిపోయినా, 1981లో చంక కర్రలు దరించి అర్జంటైన్ వారిని 17వేల అడుగుల ఎత్తైన పర్వతాన్ని ఎక్కి వచ్చాడు.

గెర్బిల్ : భారత దేశానికి చెందిన గెర్బిల్ అనే విద్యార్థి కోల్కాటా ప్రాంతీయుడు. చేతులు పోయినా ఇతడు సైకిల్ తొక్కగలడు. ఈదగలడు.

భరతరాజ్ : ఇండియాకు చెందిన ఈ బాలు రెండు చేతులు పోయినా అన్ని పనులు తన రెండు కాళ్ళతో చేసుకుంటాడు. తన ముసలి తల్లికి పొయ్యి వెలిగించి, వంట చేసి పెట్టేవాడు. తన మిత్రులకు లేఖలు కూడా వ్రాస్తాడు.

హారీలాం : పూణేకు చెందిన హారీలాం మిలిటరీలో ఉండగా అరిగిన ప్రమాదంలో అతని రెండు కాళ్ళు, రెండు చేతులు పోయాయి. ఎలాగూ ఇంట్లోనే వుండాలి కాబట్టి వంటదిగా ఉంటూ, ఏ పని లేక ఏదో చేయాలన్న ఆలోచనలో ఉండేవాడు.

గొప్ప తన... తమ పట్ల తాము నిర్లక్ష్యాన్ని వింటుంటుంటుంటేలా ప్రేరణ కలిగిస్తారు.

ఆ విధంగా ఒక అట్టిస్తుతో పరిచయం పెంచుకొని ఆపారంగా కృషిచేసి వోటితో బ్రష్ (కుంచె) పట్టుకొని బొమ్మలు గీయడం అబ్యాసం చేసి విజయం సాధించాడు.

సుమారు 15వేలకు పైగా గ్రీటింగ్ కార్డులకు డిజైన్ చేసాడు. ప్రస్తుతం ఇంగ్లాండు, ఫ్రాన్స్, డెన్మార్క్, ఇటలీ, నార్వే, సింగపూర్, కెనాడా జర్మనీ దేశాలలోని అనేక సంస్థలకు డిజైనర్ గా పనిచేస్తూ విశ్వఖ్యాతిని పొందాడు.

జీమ్: పుట్టుకలోనే రెండు చేతులు లేకుండా పుట్టినాకూడా ఏ మాత్రం బాధపడకుండా మనం చేతులతో ఎన్ని పనులు చేస్తామో అతడు అన్ని పనులు కళ్లతో చేసుకొంటాడు.

ఆమెరికా లోని ఇల్లినాయిస్ నగరానికి చెందిన జీమ్ రెండు కళ్లతోనే అత్యద్భుతంగా రైపిల్ కాలుస్తాడు. అంతేకాదు, కాలిలో బ్యాట్ పట్టుకొని బేస్ బాల్ గొప్పగా ఆడగలడు.

వెంకటేశ్ : సికింద్రాబాదుకు చెందిన ఈతనికి 1991లో ఎలక్ట్రిక్ షాక్ వల్ల కుడివెయ్యి మణికీట్టు పరకు పోయింది. ఆ చేతితో కాంగో, డ్రమ్మి, జార్జ్, గిటార్, వాయిద్యాలు వాయించేవాడు. చెయ్యి పోవడం వల్ల మానసికంగా ఎంతగానో క్రుంగిపోయి పంగీతంలో తన ఆభిరుచిని చంపుకోలేక ఆ కళను ఎడమచేతికి రప్పించడానికి ఎంతో సాధన చేసి ప్రస్తుతం "క్యాషియో" వాయించగలుగుతున్నాడు. అయితే ఆ చేతికి కూడా చిటికిన వేలు తప్ప మిగతా వేళ్లు పని చేయవు. అయినా కూడా ఆ ఒక్క వేలితో అనేక రాగాలు అందంగా శ్రావ్యంగా వాయించగలుగు తున్నాడు. జీవనోపాధికి ప్రభుత్వం కల్పించిన పబ్లిక్ వర్క్ బూత్ సు నడుపుతుంటూ ఒక వైపు ఈ పంగీత సాధనలో తన జీవితాన్ని ఉద్యమించ చేస్తున్నాడు యం. వెంకటేశ్. ఈవిధంగా ఎందరో వికలాంగులు తమ ప్రతిభను చాటుతున్నారు.

వార్తా పత్రికలు

"అక్షావారికీ అణచివేతకూ వ్యతిరేకంగా సారాజే అతి శక్తివంతమైన ఆయుధం పత్రికా రచన " అన్నాడు జేమ్స్ గార్బెల్.

ఈరోజు అనేక వార్తలతో పాటు దేశ విదేశాలలోని విశేషాలను ఎన్నటికప్పుడు మనకు తెలియజేయడంలో వార్తా పత్రికలు ముప్పే ప్రయోజనానికై ఎంతో కృషి చేస్తున్నాయి.

మనదేశంలో మొట్టమొదట 1880లో ఆంగ్లంలో ఆంగ్లేయులు ' ఇండియా గెజిట్ ' అనే పత్రికను ప్రారంభించారు. ఏదన భారతీయుడు గంగాధర బట్టాచార్య 1816లో ' బెంగాల్ గెజిట్ ' అను పత్రికను స్థాపించాడు. తరువాత మన దేశ బాషలో " సమాచార దర్శణం " అనే పత్రిక వెలసింది.

జనితంలో చిన్న చిన్న విషయాలకి తమ శక్తియుక్తులని వెళ్ళించేవారు. పెళ్ళి పెళ్ళి విషయాలతోనే వచ్చేవారికి తరచుగా ఏమీ చెయ్యలేకపోతుంటారు.

1821లో రాజారామ మోహన్ రాయ్ " సంవద కౌముది (బెంగాలీ) అను వార్తా పత్రికను ప్రారంభించాడు. తెలుగులో ' పత్యయాత ' పత్రిక 1835లో మాస పత్రికగా వెలువడి తెలుగులో పత్రికారచనకు మూలమైందని చరిత్ర పరిశోధకులు చెల్లడిచేసారు. ఆనంతరం 1874లో కందుకూరి వీరేశలింగం వంతులుగారు "వివేక వర్షిణి" అను మాస పత్రికను ప్రారంభించారు. " కాశీనాథుని నాగేశ్వర రావు" పంతులు ఆంధ్రపత్రికను 1908లో ప్రారంభించారు. 1925లో సురవరం ప్రతాప రెడ్డి హైదరాబాదులో "గోల్కొండ" పత్రికను నెలకొల్పారు. వార్తాపత్రికలందు దిన పత్రికలు, వార పత్రికలు, ఏళ్ల పత్రికలు , మాస పత్రికలు, త్రైమాసిక పత్రికలు కూడా కలవు. పోతే విషయాన్నిబట్టి రాజకీయ పత్రికలు, క్రీడారంగ పత్రికలు, సినిమా పత్రికలు, జ్యోతిష పత్రికలు వంటి వివిధ రకాలైన పత్రికలు కూడా వెలువడుతున్నాయి. మనదేశంలో వివిధ భాషలలో పత్రికలు వస్తున్నాయి. హిందూ , స్టేట్స్ మేన్, ఇండియన్ ఎక్స్ ప్రెస్, దక్కన్ క్రానికల్ మొ || నవి అంగ్ల పత్రికలు. తెలుగులో ఈనాడు, వార్త, ఆంధ్రప్రభ, ఆంధ్రభూమి, ఆంధ్రజ్యోతి, వికలాంధ్ర, ఆంధ్రపత్రిక, ప్రజాశక్తి పత్రికలు ప్రచారరణను పొందినవి.

వార పత్రికలు, కథలకు, సినిమా, రాజకీయ వార్తలకు ప్రాముఖ్యత నిస్తాయి. వీటికి దేశ విదేశాల వార్తా సంస్థల వారు తమ తమ వార్తలను అందిస్తారు. వార పత్రికలు ఆంధ్రజ్యోతి, ఆంధ్రప్రభ, ఆంధ్రభూమి, పవిత్రజ్యోతి, స్వాతి ముఖ్యమైనవి. వ్యవపత్రికలలో ఇండియా టుడే, సుప్రభాతం, ఎంతో ప్రజాకర్షణను చూరగొన్నాయి.

మాస పత్రికలలో అనేక రకాలున్నాయి. ఆరోగ్యానికి సంబంధించినవి, రాజకీయ ప్రాముఖ్యం కలిగినవి, విజ్ఞాన పత్రికలు వినోదమ్, చందర్ నరయ్య, మరియు కదల పత్రికలు అయిన చందమామ, బొమ్మరిల్లు, బాలజ్యోతి, మొదలగునవి ఈనాడు ప్రజల చేతుల్లో ఉన్నవి. ఇవే గాక 'ఈనాడు' వారి విపుల, చతుర, అన్నదాత పత్రికలు కూడా ప్రాచుర్యం పొందినవి.

గడియారములు

ఈనాడు ప్రతిపని పనుయంతో ముడిపడి వుంది. పనుయం అనగానే గడియారం జ్ఞాపకమిస్తుంది. ప్రాచీన కాలంలో ఈ గడియారాలు పన్నడయిల్ గడియారాలు (ఎండగడియారాలు), వీటి గడియారాలు, ఘటక గడియారాలు, మైనపువత్తి గడియారాలు అని వుండేవి.

వైవ అవేం కరవాయుల చరణాంబేది మాన్యమే అయితే దాని మాన్యమేమిటో కనుక్కోవడంలోనే వుంటుంది.

14వ శతాబ్దంలో గడియారం కనిపెట్టబడింది. 1665లో గంటలు కొట్టే గడియారం కనుగొన్నాడు. 1690లో గడియారంలో నిమిషాల ముల్లును ఏర్పరచారు. 1790లో రిమ్మవాన్ (చేతికి కట్టే గడియారం) స్వీడ్లర్లాండు వాళ్ళు కనుగొన్నారు.

నేడు ప్రపంచంలో తయారయ్యే గడియారాల్లో 40 % గడియారాలు స్వీడ్లర్లాండులోనే తయారవుతున్నాయి. ఇక్కడే అగ్గిపుల్లలంత గడియారాలు కూడా తయారవుతున్నాయి. జపాన్లో రింగులాంటి ఆకారంలో టైమ్ చెప్పే గడియారాలు తయారు చేశారు. వీటిని చెవులకు వేసుకుంటారు. చేయితో తట్టగానే అవి టైమ్ చెవులావు.

మొట్టమొదట గడియారాలలో హాయిర్ స్ప్రింగ్ ను పంది వెంట్రుకలతో తయారు చేసినట్టు పరిశోధనలో తేలింది. ఇప్పుడు సెంకండులో 10 లక్షల వంతు సమయం చెప్పే గడియారాలు కూడా తయారవుతున్నాయి. ప్రపంచంలో పెద్ద గడియారం బిగ్ బెన్సు 1856లో బ్రిటిష్ పార్లమెంట్ భవనం సైన్ ఏర్పరచారు. దాని బాగాలు తీసుకెళ్లడానికి ఆనాడు దజన్ల కొద్దీ గుర్రపు బండ్లు పనిచేయాల్సి వచ్చిందట.

జర్మన్ జి.డి.ఆర్. అనే శాస్త్రవేత్త ప్రపంచంలోని అన్ని దేశాల సమయాలను తెలిపే గడియారాన్ని తయారు చేశాడు.

అచ్చయంత్రం

విద్యాభ్యాసానికి, విజ్ఞానానికి పుస్తకాలు ఎంతగానో సహకరిస్తున్నట్లు మనకు తెలుసు. పుస్తకాలలో కనిపించే అక్షరాల ముద్రణ గురించి ఒక్కసారి ఆలోచిస్తే, మనకు 'గూటెన్ బర్గ్' జ్ఞానానికి వస్తాడు. ఎందుకంటే జర్మనీకి చెందిన ఇతడు 1456లో అచ్చయంత్రాన్ని కనుగొన్నాడు.

మొదట లాటిన్ అక్షరాలైన ఇనుప గంటములతో ముఖ్య విషయాలను వ్రాసి బుద్ధవదిచేసారు. బట్టలపై పక్షి ఈకలతో లేఖలు వ్రాసేవారు. కానీ, ఒకేవిషయంలో అనేక ప్రతులు కావాల్సివచ్చినప్పుడు ఎంతో ఇబ్బంది ఎదురయ్యేది. అందుకే 1469లో సారి 9వ శతాబ్దంలో వైనాలో చెక్కలో చేసిన అక్షరాలపైన సెరాఫూసి కాగితం, లేదా బట్టను అదిమి అక్షరాలను ముద్రించేవారు. ఆ తరువాత 'గూటెన్ బర్గ్' లోహంతో తయారు చేసిన అక్షరాలు ఒక చట్రంలో బిగించి దానిపై సెరా ఫూసి కాగితాలను

అదిమి అక్షరాలను ముద్రించారు. ఈ యంత్రాన్ని చేతిలో తీప్పేవారు. ఆవిధంగా 5 సంవత్సరాలు శ్రమించి 96 బైబిల్ ప్రతులు ప్రింట్ చేసినట్లు చరిత్రలో వెల్లడైంది. ఆ తరువాత 1810లో ఆవిరి యంత్రంతో అచ్చయంత్రం పనిచేసేటట్లుగా రూపొందించారు. ఇప్పుడు విద్యుత్తుతో అచ్చయంత్రాల్ని నడిపిస్తున్నారు.

తెలుగులో మొదటిది వంకాయ ప్రిస్ చెన్నైలో. అచ్చైన గ్రంథం బైబిల్.

1914 'రుబిల్' కమిగోవు ఆఫ్ సెట్ ప్రింటింగ్ విధానం ఇప్పుడు అధిక ప్రాచుర్యం పొందినది. దీనిద్వారా కలర్ లో ప్రింటింగ్ చెయ్యడం ఎంతో అందంగా పేజీలను ముద్రించడం ఈనాడు మనమందరం చూస్తున్నాం.

టిలబజన

చిన్నా పెద్దా అనకుండా అన్ని తరాలవార్యును, అన్ని వర్గాల వార్యును విశేషంగా ఆకర్షిస్తున్న టీ.వి (దూరదర్శన్)ని 1926లో బ్రిటన్ కు చెందిన "లియర్డ్" కమిగోవ్ వారు. ఎన్నో వేల, లక్షల కోట్ల మీటర్ల దూరంలో జరిగే దృశ్యాలను మనం ఇంట్లో కూర్చోని చూస్తున్నామంటే అదంతా "లియర్డ్" కృషి ఫలితమే.

టీ.వి. కెమెరాలో తీసిన ఫీల్మ్ టీ.వి కేంద్రం నుండి ట్రాన్సుమిటరు ద్వారా ప్రసారమవుతుంది. ఇది విద్యుత్ శక్తిని యావంతో ఉంటుంది. ఈ తరంగాలు గాలి ద్వారా మన టీ.వి సెట్ లోని వరికరాల ఆకర్షణతో గ్రహించబడి వెంటనే మాటలు ఎవరికి దృశ్యాలు కనబడతాయి.

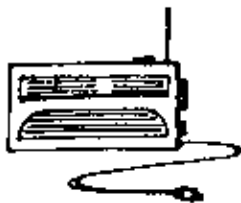
ఈనాడు కలర్ టీ.విలు ఎంతో వృద్ధిలోకి వచ్చాయి. అయితే మొట్ట మొదటగా కలర్ టీ.వి విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టింది ఫ్రాన్స్. పోతే కృత్రిమ ఉపగ్రహాల ద్వారా ప్రపంచంలోని ఏ మారుమూల ప్రాంతంలో జరిగే దృశ్యాన్నైనా ప్రపంచ ప్రజలంతా చూడగలిగే స్థితికి టీ.వి ఎదిగింది. దీనివే మనం స్టార్ టీ.వి అంటున్నాం.

అంతేకాదు అతి చిన్న సైజు టీ.విలు కూడా తయారు చేయబడ్డాయి. వేబులో పట్టి చిన్న టీ.విని అమెరికా శాస్త్రజ్ఞులు కమిగోవ్ వారు. ఇది నాలుగు అంగుళాల పొడవుండి రెండంగుళాల వెడల్పుతో ఉంటుంది. పోతే చేతి గడియారాలలో కూడా టీ.విని అమెరికా జపాన్ వారు రికార్డు సృష్టించారు. ఈవిధంగా టీ.వి అత్యధునిక రూపాన్ని సంతరించుకొన్నది.

మరిం ఎంత ఎక్కువగా తప్పింది మరిచిపోయింది, అంత ఎక్కువగా అధ్యయనం మనల్ని పరిష్కరించింది.

రేడియో (ఆకాశవాణి)

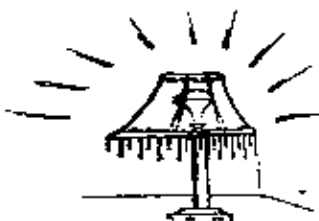
దనిక, పేద తేడా లేకుండా గృహాంతరంగా, గుడి ఇల్లోనూ ఆనందంగా గీతాలను వినిపించే రేడియో మనందరికీ తెలుసు. వివిధమైన తీగలు లేకుండా దీని ద్వారా దూర ప్రాంతముల నుండి విషయాలన్న వివరాలు గుఱుస్తాయి.

ఈ రేడియోను 1895లో ఇటలీ దేశస్థుడు " మార్కోని " కనిపెట్టాడు. ప్రపంచంలో రేడియో ప్రసారాలు 1921లో ప్రారంభమైనాయి. ఆకాశవాణి కేంద్రంలో 'మైక్రోఫోను' ముందు చేయబడిన శబ్ద తరంగాలను యంత్రాల ద్వారా విద్యుత్ తరంగాలుగా మారుస్తారు. ఈ రేడియో విద్యుత్ తరంగాలు సెకండ్కు 86,000 మైక్రో దూరం ప్రయాణం చేస్తాయి. అవిధంగా అవి మన ఇళ్ళ లోని రేడియోల చేత గ్రహించబడి ధ్వనితరంగాలుగా మారి మనకు శబ్దాలుగా వివరబడతాయి. ఇలా రేడియో పనిచేస్తుంది.

భారత దేశంలో మొదట 1924లో చెన్నైలో రేడియో క్లబ్ స్థాపించబడింది. అనంతరం అది ఆగిపోగా 1932 నుండి రేడియో ప్రసారాల కార్యక్రమాన్ని ప్రభుత్వమే నిర్వహించడం ప్రారంభించింది.

బీబీలు

విద్యం చీకటిలో సోరంటం చేసిన మనిషికి ఒక ఆలోచనవచ్చింది. ఈచీకటిని తొలగించే వెలుగును రాత్రి పూట బండించి పెట్టాలని. అలా విప్పును కనుగొన్న తరువాత ఆ విప్పునే ఎల్లప్పుడు నిలుపుకోవాలని అనుకున్నాడు మానవుడు. ఆ విధంగా మంటలు మండిస్తూ ఆ మంటల కాంతిలో

తన పనులు చేసుకొనేవాడు. ఆ మంటల మానవుడి తొలిదీపాలు అయినాయి.

ఆ తరువాత రాత్రి ప్రమిదలు, దీవిటీలు, నూనెతో వెలిగే కాగడాలు, కని పెట్టబడ్డాయి. తూర్పు తీర ప్రాచీన జాతుల వారు అటు చిప్పలను, లోహాంతో తయారు చేసిన పాత్రలను ప్రమిదలుగా ఉపయోగించేవారు. మధ్య యుగాల్లో చెట్ల గింజల నుండి తీసిన నూనె ఉపయోగించి దీపాలు వెలి గించేవారు.

ఒక యంత్రం యాభిమంది మామూలు మనుషులు లేనే పనిని చేయగలరు. కాని, ఒక అసాధారణ వ్యక్తి చేసే పనిని ప్రపంచంలో ఏ యంత్రమూ చేయలేదు.

కొన్నాళ్ళకు దీపాలు అనేక పరిణామాలు చెంది వాటి స్థానంలో కొవ్వొత్తులు, గ్యాస్ దీపాలు ఈనాడు వాడుకలోకి వచ్చాయి. గ్లాస్ లో కూడుకున్న చిమ్మిలు అమర్చిన బర్నర్ ల్యాంప్ దీపాలు 18వ శతాబ్దంలో వెలుగులోకి వచ్చాయి.

ఈనాడు ప్రతి నగరంలోను, పల్లెలలోను వెలిగే వీధి దీపాలు మొట్ట మొదటిసారిగా 17వ శతాబ్దంలో పారిస్ నగరంలో వెలిగించబడ్డాయి.

ప్రాచీన ఈజిప్షియన్లు, క్రీట్ దీప వాసులు మైనం, జంతు క్రొవ్వుతో దీపాలు తయారు చేసేవారు. 19వ శతాబ్దంలో కిరోసిన్ దీపాలు వాడుకలోకి వచ్చాయి. ఈ శతాబ్దంలోనే వెట్రోలు నుండి అభ్యమయ్యే " పెరోవే " మైనంలో యంత్రాల ద్వారా క్రొవ్వుత్తులు తయారు చేస్తున్నాడు. ఈ విధంగా ఎన్నో రకాల దీపాలు వేడు మనం చూస్తున్నాం. " టామస్ ఆల్వా ఎడిసన్ " ప్రపంచానికి బల్బ్ ను అందించటంలో పాత పరంపరకు తెరబడి విద్యుత్ దీపాలు విశ్వవ్యాప్తి అయ్యాయి

ఆసనాలు - ఉపయోగాలు

ఆరోగ్యమే మహాభాగ్యం. ఆరోగ్యం శరీరంను, మనసును ప్రశాంతంగా నుంచును. శరీర స్థావరం కలుగును. దాని వలన ధర్మ అర్థ, కామములను సాధించవచ్చును.

వ్యాయామంతోపాటు ఆసనాలు శరీరారోగ్యమును బాగుచేయును. ఉదయం వేగుచుక్కలో లేచి కాలకృత్యముల నిర్వహించి ఎనిమిది గంటలలోగా ఆసనములు పూర్తి చేయవలెను. ఇందుకు ముందు, వెనకా మూడుగంటల వరకు వీచి తినకూడదు. చెమట పట్టిన పీదప ఆరగంటకుగాని స్నానాదికములు చేయరాదు.

ఆసనములు వేయునపుడు తొందరపడరాదు. నిదానంగా, ప్రశాంతంగా, విశాల స్థలంలో, ఆరుబయట, గాలి పుష్కలంగా ఆడుచోట, ఎగుడు దిగుడు కాని సమతల ప్రదేశమున ఆసనములు వేయవలెను. ఒకే వరుసగా ఆసనములు వేసుకూడదు. మధ్యలో కొంత విశ్రాంతి అవసరం గురువు లేక, అనుభవజ్ఞుల సహాయం, సంహారీ సేవకొనిన మంచిది. అనారోగ్యంగా మన్నువుడు కఠినమైన ఆసనములు వేయకూడదు.

సామాన్యమే ఈసారిగా సాగిపోయే ఒక్క వర్షే. తమని ఆపంభూతంగా అనుభవించునది అందర్నూయింగా అనుసరించే మహాశక్తిగా అవతరిస్తాడు.

నూర్త్య నమస్కారం

అస్టింగ్ దండ్ : ఇది నిలబడి చేసే నమస్కారం. భక్తి ముక్తి ప్రదాయిని.

క్రమం

1. చక్కగా రొమ్ము విరిచి చేతులు ప్రక్కకు ఉంచి నిలబడి శ్వాస తీసుకొనుచు, ప్రక్క చేతులను వక్షమున నమస్కార రూపమున బద్ధించుము. మునివేళ్ళపై నిలువ్రుము.
2. శ్వాస విడుస్తూ రెండు చేతులను ప్రక్కలనుండి పైకి, అటనుండి క్రిందికి త్రిప్పుతూ తెచ్చి, పాదాలు భూమి కావించి, ఇరుప్రక్కల అరచేతులు భూమి కావించుము.
3. శ్వాస తీసికొనుచు, కుడికాలు వెనకకు వంచి వేరుము. రొమ్ము విరిచి ముందు చూపుంచుము.
4. శ్వాస విడుస్తూ ఎడమ కాలు కుడికాలులో నమావంగా ఖాళువలమోకాలు వంచక, ముందు చూస్తూ శరీరమంతా ఒక రేఖలో నిల్పుము.
5. శ్వాస పీల్చుచు, శరీరమును భూమి కావించుము. నోసలు, గవడ, వక్షం, వాటి, మోకాళ్ళు, పాదముల వేళ్ళు భూమికి లాకవలెను. ఇదే అస్టింగములు.
6. శ్వాస విడుచుచు పైకి లేచి 4వ స్థాయికి రమ్ము
7. శ్వాస పీల్చుచు, 3వ స్థాయికి రమ్ము ఎడమ కాలులోనికి తీసికొనుము.
8. శ్వాస విడుచుచు 2వ స్థితికి రమ్ము
9. శ్వాస తీసికొనుచు పైకి లేచి చక్కగా నిలువ్రుము.

ఇదే క్రమంలో నూర్త్య నమస్కారములు పైక్కులో 10/15 పార్లు అవగా నమస్కారములు చేసేవ చాలును.

ఉపయోగము = శరీరములోని అన్ని అవయవములు, ముఖములు, లాగునడుము రక్షప్రసరణం బాగుగుచు. ఏలాంటి గుండెనొప్పులు, బి.పి, డయాబిటీ జబ్బులు దరికొరకు. ఒక విధంగా సర్వలోగ నివారణ. దీర్ఘయువు విచ్చుము.

పరివృత త్రికోణాసనం

క్రమం : పరివృత త్రికోణాసనం : 1. రెండు కాళ్ళ మధ్య మూరల ఎడము చేసి నిలిచి, చేతులు ప్రక్కకు చక్కగా వాచుము.

అందాన్ని భూమి అవర్తయితి పెళ్ళిచేసుకోవడం, ఇంటికి వచ్చేవ
కొనుకోవడం వంటిది.

చూడండి

2. గాలి వదలుతూ, కుడిచేయిని, ఎడమ పాదమునైపునూ భూమిపైనుంచుము. ఎడమ చేయిపైకి చాలి పెద్ద వేలు చివరను చూడుము. మోకాళ్ళను బిగించుము.

3,4 ఇదే వద్దతి కుడికాలి నైపు చేయుము. ఇటుల 10, 15 సార్లు చేయుము.

ఉపయోగము : దీనివలన తోడలు, పిక్కలు, వీపులోని కండలాలకు బలం కలుగుతుంది. మెడ దృఢమౌతుంది, మెడ నొప్పిలాదు.

ధనురాసనం (ఉష్ణాసనం)

క్రమం : 1. బోల్తా పడుకోని, కాళ్ళు మోకాళ్ళవద్ద వంచుము. 2. చేతులతో వీలమండలు పట్టుకొనుము. 3. కాళ్ళు వెన్నుదన్నుతూ, వక్షం విరుస్తూ నాటిపై లేము. చూపు సూటిగా ముందు నిలుపుము. ధనుస్సు ఆకారమగును.

నాటిపై బాణం వలె ముందు వెనుకలు బాగా 10, 15 సార్లు ఆడించుము.

4. మోకాళ్ళు వంచి 2వ స్థాయికి రమ్ము. చేతులు విడిచి బోల్తా స్థితికి రమ్ము.

ఉపయోగం : వెన్ను, వెన్నెముక దోషాలన్నీ దూరమగును, గూనిపోవుటకు చాలా ఉపయోగపడును. బోజ్జిలాదు.

వశ్చిమోక్షాసనం

క్రమం : 1. కాళ్ళు రెండు చక్కగా చాలి కూర్చుని, రెండు చేతులు చాలి అరికాళ్ళను అదిమి పట్టుకొనుము.

2. చేతి పెద్ద వేళ్ళతో కాలి బొటన వ్రేళ్ళను పట్టుకొని మోచేతులు భూమికి ఆపించుము.

3. నోవలు మోకాళ్ళ మధ్య చేర్చుము. మోకాళ్ళు వంచకూడదు. ఒకటి, రెండు నిమిషములు అట్లే ఉండుము.

4. తలమీ, 1వ స్థాయికి రమ్ము. విదవ చేతులు వ్రక్కంతు భూమిని అనిస్తూ ఉంచుము. ఇటుల 5/6 సార్లు చేయుము.

ఉపయోగములు : పాత్రి కడుపు బాగుపడుతుంది. జీర్ణశక్తి పెరుగుతుంది. మలబద్ధకముండదు. గుండె జబ్బులు రావు. చేతి, కాళ్ళ, ప్రక్కల కండరాలు తక్కినంతమౌతవి. ఊసిరితిత్తులు బాగుపడును. దయాబేసికే మంచి మందు.

అర్ధ మచ్చింద్రాసనం

క్రమం : 1. ఎడమ కాలు వంచి మడిమపై కూర్చుని, కుడి పాదం ఎడమవైపు భూమిపై నుంచుము.

2. కుడిచేయితో కుడికాలి లొటవ్రేలిని పట్టుకొనుము కుడి మోకాలు, కుడి చంకలో ఇముడునట్లుంచుము.

3. ఎడమ చేయి వేళ్ళను నడుం వెనుకగా కుడివ్రక్కగా దొక్కలోనికి జోప్పించుము.

4. చక్కగా రొమ్ము విరిచి ముందుకు చూస్తూ కూర్చుండుము (10 లేక 15 సెకండ్ల పాటు) ఇదే వద్దతి కుడికాలిపై కూర్చుండి చేయుము. ఇలా 8, 10 సార్లు చేసిన చాలును.

ఉపయోగము : మూత్రసిండములు, నడుము, పాత్రికడుపు, కడుపు, చక్కగా పనిచేయునట్లు చేయును. తొడలు వెన్న మరియు వ్రక్కటిముకలు గట్టిపడును. ఊసిరితిత్తులు బాగుగును. - కఫము ఉండదు. రక్తపు పోటు ఉండదు.

గోమూఖాసనం

క్రమం : 1. ఎడమ కాలి మడమపై కూర్చుని, కుడికాలు మడిచి రెండు మోకాళ్ళు ఏకమగునట్లుంచుము. కుడిపాదం ఎడమ తొడపై ఉంచుము.

2. ఎడమ చేయి వీపు వెనుకగా పెట్టి కుడిచేయి భుజము పైమంచి సోనిచ్చి వెన్నున ఉన్న ఎడమ చేయిని పట్టుకొనుము. రొమ్ము విరిచి చక్కగా ముందుకు చూడుము. ఒక ఆర నిమిషం అట్లే ఉండుము.

దురదృష్టం కొరలలో చిక్కుకున్నప్పుడే, మమ మిత్రులు పరిశ్రమకే గురవుతారు; మన ఆపన శక్తులు బయట పడతారు.

3. చేతులు విడిచి మొదటి స్థాయికి రమ్ము. ఇట్టి కుడి కాలితో మొదలుపెట్టి చేయుము. 8 లేక 10 సార్లు చేసిన చాలును.

ఉపయోగము : పొత్తి కడుపు, కడుపు, కాళ్ళ కండరాలు బాగు పడును. వక్షం వికల మగును. శ్వాస మరియు జీర్ణకోశ రోగములు రావు. రక్తపంపందమైన రోగములను దరిలానీయదు.

సర్వాంగాసనం

క్రమం : 1. వెళ్లకిలా పడుకొని, కాళ్ళు చేతులు చక్కగా చాచుము.

2. రెండు కాళ్ళు చక్కగా పైకి లేపుము. నడుమును లేపును అరచేతులలో నడుమునదిపి వట్టుము.

మోచేతులు భూమికి ఆనించుము. మోకాళ్ళు వంచరాదు. మెడలేవరాదు. పూర్తి భారం భుజాలపై మోచేతులపై పులుపుము. పాదాలు చక్కగా పైకి చాచి బొటనవేళ్ళపై చూపు నిలుపుము. 10, 20 సెకన్లు నిల్చుము.

3. వెన్ను మెడలు లేవకుండ, నడుమును భూమి కానించుము.

4. కాళ్ళు చాచి నడుం నుండి క్రిందికి భూమి కానించుము. మోకాళ్ళు వంచరాదు. ఇలా 10, 16 సార్లు చేయుము. ఇది ఒక సాదంతోమా చేయవచ్చును.

ఉపయోగం : పాదాలు బలీకృతమౌతాయి గుండె, శ్వాసకోశాలు బాగుపడును. రక్తప్రసరణ వృద్ధి చెందును. బిపి రాదు, మెడ బాగుపడును. మెడవొప్పి రాదు. మెడదుకు చక్కగా రక్తప్రసారం జరుగును. శరీరమంతటికీ ఉపయోగపడును.

హాలాసనం

క్రమం : 1-4 మొదట సర్వాంగాసనం చేయుము.

5 సాదముల వ్రేళ్ళు నెత్తి వెనక భాగమున భూమికి ఆనించుము. అరచేతులు భూమి కాన్చుము.

అటులనే 10, 15 సెకన్లు ఉంచుము. పిదప క్రమంగా సర్వాంగాసనంలో 1వ స్థితికి రమ్ము.

ఇది రెండు సారాలతో, మార్చి మార్చి ఒక్కొక్క సారంతోనూ చేయవచ్చును. 5,6 సార్లు చేసిన చాలు.

ఉపయోగం : నయ్యాంగాననం పలికాలతో పాటు జీర్ణ కోశ సంబంధి రోగాలను రావీయదు, గుండె జబ్బు రావీయదు. మూత్రపిండాల రోగాలూ వయమగును.

భుజింగాననం

క్రమం : 1. బోల్గా వదుకొని, గవర భూమి కాన్పుము.

2. రెండు చేతులు రెండు ప్రక్కల వక్షం వద్ద ముంచుము.

3. మోకాళ్ళు కాలవేళ్ళతో భూమివదిమి చుట్టి వానిపై లేస్తూ వక్షం విరిచి ముందుకు పొగుము.

4. మెడ 10 సెకండ్లపాటు వెనక్కు వంచి, సైకి చూడుము.

5. మెడ చక్క జేసి, వక్షము భూమి కాన్పుము.

6. బోల్గా ప్లిటికి రమ్ము. ఇట్లు 8, 10 సార్లు చేయుము.

ఉపయోగం : వెన్ను, మెడవొప్పి (స్పాండల్ జోయింట్) ఉండదు. చాలా పెరుగుతుంది. గట్టి వదుతుంది.

శలభాననం

క్రమం : 1. బోల్గా వదుకుని, గవర, వానలు భూమి కాన్పుచుము.

2. చేతులు అనువీటికి బిగించి గట్టిగా వారి ముట్టలతో భూమిని తొట్టించుము.

3. రెండు కాళ్ళను వదుం నుండి మోకాళ్ళు వంచకుండా ప్లిటైవంత సైకిళ్ళుము. 10 సెకండ్లుంచుము.

4. కాళ్ళు భూమి కానించి, పిడికిళ్ళు విడుపుము.

ఇది విడివిడిగా ఒక కాలితో లేదా రెండు కాళ్ళోకేసారినానూ చేయవచ్చు. 10 సార్లు చేసిన చాలును.

మరిన్నిటి ధనం కన్పింపజేయునైన వస్తువులు ఎన్నో వున్నాయి. అందులో వాటిలోనుండి అందుకోవాలన్న ఆవశ్యకత ధనమే.

ఉపయోగం : నడుం, తొడలు, కాళ్ళు బలపడతాయి. నడుం నొప్పి రాదు. పొత్తి కడుపు బాగుపడుతుంది.

మయూరాసన

క్రమం : 1. మోకాళ్ళు వంచి మోకాళ్ళపై కూర్చుండుము.

2. రెండు చేతులు వెనుకకు వేళ్ళు త్రిప్పి భూమికానించుము.

3. మోచేతులపై పాళ్ళనుంచి కాళ్ళు వెనక్కు లాచుము.

4. నక్షమును ముందుకు వంచి లేపుచు, వెనకకాళ్ళు లేపుచు పూర్తి బరువు మోచేతులపై వేసి ఉంచుము. అట్లు ఒక వది సెకన్లు ఉంచుము. ముందుకు చూడుము.

5. కాళ్ళు క్రిందికి దించి, మోచేతులపై నుండి బరువు తొలగించుము.

6. యథా స్థితికి వచ్చి మోకాళ్ళపై కూర్చొనుము. ఇదొక 12సార్లు చేసిన చాలును.

ఉపయోగం : కడుపునకు సంబంధించిన రోగములు రావు. చిక్కలు గట్టి పడును. మెడలు, రొమ్ము బలపడును

ఉష్ణ ధనురాసనం

క్రమం : 1. వెల్లకిలా పడుకుని చేతులు మొకమంచి భుజాలు క్రిందికి, తెచ్చి, వేళ్ళు తొలగి త్రిప్పి అరచేతులు భూమిపై నుంచుము.

2. హాడాలను వెనుకకు లాగి, నడుము బాణంలా వంచుము. మెడ వంచి భూమిని చూడుము. బొజ్జపైకి లేపుము. ఇట్లు 10 సెకన్లుండుము.

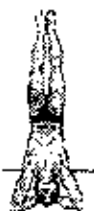

3. మెడ, కాళ్ళు వంచి 1వస్థితికి రమ్ము

4. చక్కగా వెల్లకిలా పరుండుము. ఇది 5.6 సార్లు చేసిన చాలును.

ఇవిన్నవన్న తల్లల మీద ఆధారపడి వుంది. చెందిపోయే పనులన్నీ రక్షించడం తల్లలలే పోషణ.

ఉపయోగం : నడుము నొప్పిరారు. బొజ్జ పెరగదు. వెన్ను బాగుపడును. తొడలు, నడుం బలపడును. శ్వాస రోగములు, ఉదరరోగములు రావు. నడుంలో ఇచ్చుకు, నున్నితత్వం వచ్చును. ఆడవాళ్ళకు సౌష్ఠవ వృద్ధి చేయును. ఆకారం పోతపోసివట్టగును.

శీర్షాసనం

క్రమం : 1. మోకాళ్ళపై కూర్చుని, చేతులు రెండో క్షచ్ఛో కలిపి నిలిపి ముందుంచి కపాలమానించుము.

2. మోకాళ్ళు చక్కజేసి నడుం లేపుము. నడుం మెడ చక్కగా ఉండువట్టు చేయుము.

3. మెల్లగా మెడపైకి, శిరసుపైకి భారమును మార్చుతూ కాళ్ళను వెనుక ముండి పైకి లేపుము. నడుం, మోకాళ్ళు గట్టి పరుచుము. ఉచ్ఛ్వాసం, నిశ్శ్వాసం యథారీతి జరుపుము. ఒక 15 సెకండ్లు నిలుపుము.

4. మెల్లగా సాదాలు భూమికానించుము.

5. మోకాళ్ళు భూమి కాన్పి తలపైకి లేపుము. ఇట్లు 5, 6 సార్లు చేసిన చాలును.

ఉపయోగం : రక్త ప్రసరణం చక్కనై హృదయం బలపడును. రక్తపు పోటు రాదు. కాని ముసలివారు, రక్తపు పోటున్నవారు ఇది చేయకూడదు. మెడ వెన్ను, నడుం, తొడలు, ఏకీలు బలపడును. సర్వాంగములను చక్కబరుచును. ఇందు ఉపాపన పద్ధతి సాధారణులు చేయకూడదు.

పద్మాసనం

క్రమం : 1. చక్కగా కుదురుగా కూర్చుని, కుడిసాదము నెత్తి మోకాలు వద్ద వంచి ఎడమ తొడపైనుంచుము. 2. ఎడమ కాలి సాదమును

కుడితొడపై నుంచుము. 3. మోకాళ్ళను భూమి కానించి వక్షమును విరిచి, వెన్ను చక్కజేసి, చేతులు చక్కజేసి రెండు అంచేతి మట్టలను రెండు మోకాళ్ళపై మంచి బొటన వ్రేలితో చూపుదు వేలు మడిచిపట్టి, మిగిలిన వేళ్ళను చక్కగా చారుము. ఉపేరి దీర్ఘంగా తీసి విడుపుము. ఇట్లొక 30 సెకన్లుండుము. 5. సాదములు తీసి పీఠంవేసి కూర్చుండుము. ఇట్లే ఎడమ సాదంతో ఆరంభించి చేయుము. ఇట్లు 5, 10 నిమిషములు చేసిన చాలును.

ఉపయోగం : నడుం, కడుపు, ఉపేరితిత్తులు, హృదయ సంబంధ రోగములు రావు. ప్రశాంతత కలుగును. తొడలు, ఏకీలు బలిష్ఠమగును. ఇందు ఉపాపన పద్ధతి సాధారణులు చేయకూడదు.

శవాసనం (అనేతనాసనం)

క్రమం: 1. వెళ్ళిలా వదుకుని, తలను ఎడమకు (తీపి, కాళ్ళు) చేతులు చారుము.

2. అన్ని అంగములను క్రమంగా సడలించుము కాళ్ళు, చేతులు పూర్తిగా ఒదులు కావలెను.

క్రమంగా శరీరమంతా తేలికైపోవును. కంలా మారును. అట్లు ఒకటి రెండు నిమిషాలుండుము. విద్ర వచ్చిన వరవాలేదు. గాలిని విదానంగా మెల్లగా పీల్చుము.

3. క్రమంగా అన్ని అంగాలను సంధించుము.

4. కుడికి తిరిగి లేచి కూర్చుండుము. హఠాత్తుగా లేవకూడదు. వీరవ లేచి ఇటునటు నడుపుము.

ఉపయోగం: శరీరం మొత్తంగా తేలికవడి నిరోగియగును. బడలిక ఉండదు. ఒళ్ళు చురుకుగా వనిచేయును. మెదడుకు ప్రశాంతి కలుగును. ఇవియేగాక ఏకపాదగోముఖాసనం, సింహాసనం, వృశ్చికాసనం, అర్ధవాననాసనం అని ఎంకెన్న అసనములున్నవి. సారాళా ఆరోగ్యము సొండుటకు, చురుకుగా మండుటకు సులభమైన విశాలుగైదు అసనములైనా చాలాను ఒక్క సూర్య నమస్కారం వేయి అసనముల పెట్టు.

అత్ర వడక, విదానంగా, క్రమంగా, సంపూర్ణంగా ఆపన వియమాలు పాటించినవో నిరోగియై చక్కని సార్థక జీవనము గడవవచ్చును.

పిల్లలు - జాగ్రత్తలు

సాధారణంగా పిల్లలు పాకే ఫయస్సు నుంచే వివిధ రకాల వస్తువులతో అడుకోవడానికి ఇష్టపడుతుంటారు. పెద్దవాళ్ళు కూడా లొందర వల్లనో, ఛనివత్తిడి వల్లనో, పిల్లలను ఒదార్చి ఓపిక లేకనో, పెన్నలు, పెన్సిళ్ళు, చెంచాలు వాళ్ళముందు పెడపి వెళ్ళుతుంటారు. పిల్లలు వాటిలో అడుతు వోట్ల పెట్టుకుంటూ చేతులతో ఆట, ఇటూ ఉంపుతూ తమకు తేలియకుండానే తమ ఒంటి మీద గాయాలు చేసుకుంటారు. పెన్సిళ్ళు, ఇనుప చువ్వులు మొదలైనవి కళ్ళల్లో ప్రవేశిస్తుకుంటూ వుంటాయి. కాబట్టి చిన్న పిల్లలకు సాడనాటి వస్తువులను గోలికాయలను, పైసలను, కుచ్చుకువే, కోసుకువే వస్తువులను అడుకోవడానికి ఇవ్వకూడదు.

పిల్లలు విరంతరం కదులుతూ ఉంటారు. కళ్ళకు కనిపించిన ప్రతి వస్తువును తరచి, తరచి చూస్తుంటారు. ఆ విధంగా వేర మీద పడిపిన గాళా వస్తువుల్ని కూడా

తమవల్లం వుండడం లంపివకలి అలమైన విద్యనం.

పట్టుకుని ఆడుతారు. అవి వారి చేతులలో పగిలి గాయాలయ్యే ప్రమాదం వుంది. పాతే కుర్చీలు, బల్లలు, గోడలు పట్టుకొని నడిచే వయస్సుగల పిల్లలు తప్పకుండా గులు వేస్తూ బల్లలపైన, బేబుల్ పైన, క్రిందికి వ్రేలాడే పేపర్లు, బేబుల్ క్లాత్లు తదితర వస్తువులను పట్టి లాగుతుంటారు. అటువంటప్పుడు వాలిపైన వుండే ఇనుప వస్తువులు గాని, గాజు వస్తువులుగాని పిల్లల తలలపై పడే ప్రమాదం వుంది. కాబట్టి పిల్లల్ని గదులలో ఒంటరిగా వదలరాదు.

వంటగదిలో ఇంటి ప్రమాదాలు :

ఇళ్ళల్లో ఆడవాళ్ళు వంటగదిలో కూర్చుని కూరగాయలు తరుగుతూ పిల్లలకు పాలు ఇస్తూ వుంటారు. ఇంట్లోకి ఎవరైనా వచ్చినా, ఎవరైనా పిలిచినా గబుక్కున పిలల్ని దించి బయటకు వెళ్ళుతుంటారు. ఈ లోపం సాధారణంలాగా పాతే ఆ పిల్లవాడు ఎదురుగా ఉన్న కత్తి పేటను గాని, ఎర్రగా మండుతున్న పొయ్యిలోని కట్టెల్ని గాని, ఫ్లైస్ గాని పట్టుకొని లాగిగాని ఆపాయం పాలవుతాడు. ఆపాయాన్ని పుష్టిస్తాడు. కాబట్టి ఎంత పనికొత్తదిలో వున్నా పిల్లల్ని ఒంటరిగా వదిలి వెళ్ళరాదు. బజార్లలో చిన్న పిల్లలకు ఆపుజెప్పి ఆడించమనటం కాదుగాని కొంత మంది చిన్న పిల్లల్ని సైకిల్ ఎగిరేసి అందుకుంటుంటారు. కొందరు పిల్లల్ని చేతులు పట్టి సైకిల్ లేపి చుట్టూ గిర గిరా తిప్పడంగాని తలపై కూర్చోవెట్టుకొని పైన ప్యాన్లు తిరుగుతున్నా గమనించకుండా ఇళ్ళల్లో అటు, ఇటూ తిరుగుతూ వుంటారు. ఇవన్నీ ఏ మాత్రం నహించరాని పనులు. కొందరు ఆడవాళ్ళు, మగవాళ్ళు కూడా చిన్న పిల్లల పెదవులపైన మరే ఎక్కువగా ముద్దులు పెట్టుకుంటూ వుంటారు. అలా ఎప్పుడూ చేయకూడదు. చిన్న పిల్లలు అప్పుడప్పుడే వికసిస్తున్న పువ్వుల్లాంటి వారు. కలుపితమైన మన నోళ్ళతో వాళ్ళని హింపించకూడదు.

లేనిపోని భయాలు :

పిల్లలు నేల మీద పడిపోయి ఏడుస్తున్నప్పుడు వాళ్ళను ఓదార్చడానికి నేలను కొట్టడం, కుర్చీలను, బల్లలను తిట్టడం, అదిగో బూచి, ఇదిగో దుయ్యం, పిల్లి, అంటూ వాళ్ళకు లేనిపోని భయాలను, నిర్దిష్టమైన వాటికి ప్రాణం వుందన్న ఆపాహను కలిగిస్తూ ముఖ్యంగా తనను బాధకు గురిచేసేవ వాటిని తిరిగి కొట్టాంపు ఆలోచన కల్పించడం మంచిది కాదు. పిల్లలు ఆనుకరిస్తూ మనల్ని ఆనుపరిస్తూ వుంటారు. కాబట్టి వాళ్ళ ఎదురు బొంగుత్రాగా మెదలుకోవాలైన అవసరం ఉంది. వాళ్ళకు లేనిపోని భయాలు పెట్టకూడదు.

తరగతి గదిలో ప్రమాదాలు :

3 నుంచి 5, 6 ఏళ్ళ వయస్సుగల పిల్లలు పాఠశాలకు వెళుతుంటారు. వాళ్ళు

బద్ద ఎంతటి గొప్పకవాళ్ళి వారినక్కంగా యిచ్చినా, మరీపీ తను జరిపితంతో చేప వమల వద్దే మరింత గొప్పకవాళ్ళి సుంకరించుకుంటాడు.

ఉపయోగించే చిన్న చిన్న బంపాలు, రబ్బరు ముక్కలు, చెన్నట్లోను, ముక్కుల్లోను పెట్టుకుంటూ ఉంటారు. అప్పుడు పెద్దవారు కంగారు పడుతూ, పిల్లల్ని కంగారు పెట్టకూడదు. వీలైతే మనము తియ్యాలి లేదా దాక్కుడు వద్దకు తీసుకు వెళ్ళాలి. అంతేగాని కొట్టడం, తిట్టడం లాంటివి చేయకూడదు. ఇంట్లో ఈ విధమైన ప్రమాదాలకు సంబంధించిన అవగాహనను ముందే కలిగించాలి. పెద్దలు పిల్లలలో పుష్కరాలుగా మెదులుకుంటే వారికి చాలా మంచి అలవాట్లు అలవడతాయి.

పిల్లలకు మాతవలు :

పిల్లలూ ! మీరు కూడా అవసరములు ఇచ్చిన వస్తువులుగాని, పదార్థాలుగాని, తీసుకోకూడదు. దారి వక్కన పడివున్న ఎలాంటి వస్తువుల్ని గాని వెంట తెచ్చుకోకూడదు. అప్పుడప్పుడూ అవి పేలుతుంటాయి. పరిచయంలేని వాళ్ళు రమ్ముని పీలించినా, ఏదైనా ఇబ్బంది కలిగించినా వెంటనే న్యూలు తీవరకు చెప్పాలి. రోడ్డు దాటేటప్పుడు, ఇంట్లో వచ్చినట్లు పరుగెత్తకుండా, వీలైతే గుంపుగా లేదా ఒకరుగానే వచ్చిపోయే వాచానాలు గమనిస్తూ చాగ్రతగా దాటాలి. మరీ ఇబ్బందిగా ఉంటే ఎవరినైనా దాటించమని సహాయం తీసుకోవాలి. పట్టణాలు, తదితర ప్రాంతాలలో తప్పిపోయినప్పుడు, భయపడుతూ ఏడుస్తూ రోడ్ల వెంట తిరగకుండా దగ్గరలోవున్న ట్రాఫిక్ పోలీస్ కు గాని, పోలీస్ స్టేషన్ కు గాని వెళ్లి, మీ పేరు, మీనాన్న పేరు, ఉండే ప్రదేశం భయపడకుండా చెప్పి ఇళ్ళకు చేరుకోవాలి. రోడ్ల వెంబడి వరుసలో నడవాలి. గుంపుగా, రోడ్డు కడ్డంగా దడిగా నడవరాదు.

భోజనం చేశాల్లో :

భోజనం నిదానంగా చేయాలి. ఆరదా బాదరా వసులకుండా తినరాదు. అనవసరమంతగానే వడ్డంనుకోవాలి. అన్నం పారవేయకూడదు. ఇళ్ళల్లో అనేక కార్యక్రమాల్లో భోజనాలు చేసిన తరువాత చేతులు కడుక్కొని దులుపుతూ వుంటారు. అప్పుడు చేతికున్న నీళ్ళు పక్కనున్న వారి ప్లేట్లల్లోను కళ్ళలోనూ పడే అవకాశం ఉంది. కాబట్టి చేతుల్ని దులవకూడదు. వెంటనే కచ్చివోలోను, బవలోలోను థుడుముకోవాలి. అంతేగాని, ఇంట్లో గుమ్మాలకు వ్రేలాడే పరదాలకు, దుప్పట్లకు, ఒంటిమీద ఉండే ద్రమ్యంకు, చేతుల్ని మూతుల్ని తుడువకూడదు.

పెంపు దివాల్లో :

సాయంత్రాలు, పెంపుదివాలు తీచి చూపేటప్పుడు, మరీ దగ్గరగా ఉండే చూడకూడదు. కుసం పది అడుగులు దూరం ఉండాలి. పడుకొని కూడా తీచి చూడరాదు. రాత్రిల్లో లైటు వేసికొని తీచి చూడాలి. తీచి చూపేటప్పుడు, మరీ తీక్షణంగా చూడకుండా వీలైతే పార్కు కంటి రెప్పలు కొడుతూ, అప్పుడప్పుడూ వెళ్ళాలకు ముస్తా తీచి చూడాలి. దినమంతా తీచి అంటిపెట్టుకోని ఉండక

అతిగ్రహణనగంకొకూడా అన్నిటి కయారుచెయ్యడం బరగకు పని.

ముఖ్యమైన కార్యక్రమాలు మాత్రమే చూస్తే మంచిది. సమయం కూడా విలువైనదే కదా ! కొంతమంది పిల్లలు టీ.వీ చూస్తూ నోట్సు రాస్తువుంటారు. అది మంచి పద్ధతి కాదు. హోంవర్కు పూర్తిచేసిన తరువాత చూసే కార్యక్రమం ప్రారంభించాలి. రోజుకు రెండు లేదా మూడు గంటలు మించి టీ.వీ చూడడం మంచిది కాదు. చదువుకానే సమయంలో అటలాడుతూ పక్కవాళ్ళతో తగాదా పడుతూ చదువడం రాయడం చేయకూడదు. ఏ రోజు హోంవర్కు ఆ రోజే పూర్తిచేసుకోవాలి. వ్రాత పని ముగిసిన తరువాత పుస్తకాలు, పెన్నులు వగైరా తమ తమ వస్తువుల్ని చక్కగా నిర్ణయపట్టుకోవాలి. క్లాస్ పుస్తకాలలోపాటు, ఇతర మంచి కథల పుస్తకాలు, పెద్దవాళ్ళ జీవిత చరిత్రలు చదువడం, ఆమ్మ, నాన్న, నానమ్మ, తాతయ్యలని అడిగి తెలుసుకోవాలి. తరగతి గదిలో ఎప్పుడు కూడా సిగ్గుపడకుండా భయపడకుండా ఉండాలి. తెలియని విషయాల్ని టీవీలోని అడిగి తెలుసుకోవాలి. పాఠం అర్థం కావచ్చుడు తిరిగి చెప్పించుకోవాలి. అవసరమైతే తోటి మిత్రులను కూడా అడిగి తెలుసుకోవడం మంచిది. లెక్కలు, తదితర క్లాస్ వర్క్, హోంవర్క్, సాంతంగా చేయడం మంచి ఆలవాటు. కావీ చేయటం తప్పు.

ఇంట్లో :

మన ఇళ్ళల్లోకి నాన్నను గూర్చి, అమ్మను గూర్చి ఎవరైనా పెద్దవాళ్ళు వచ్చినప్పుడు వారిని లోనికి ఆహ్వానించి, కూర్చోమని విషయం తెలుసుకోవాలి. మర్యాదగా సంభాషించాలి. అలాగే ఎవరైనా ఫోన్ చేసినా నిర్లక్ష్యంగా సమధానం చెప్పకుండా చక్కగా మాట్లాడాలి.

ఇంట్లోని గడియారాలు, రేడియోలు, టీవీలు అగిపోయినప్పుడు వాటిని విప్పి తిప్పేరు చేయడానికి సాహసించకూడదు. కరెంట్ విషయంలో ముఖ్యంగా ఏ సనీ సాంతంగా చేయకూడదు. తగిన వారితోనే రిపేర్లు చేయించాలి.

మనం అందరం కూడా మన తండ్రి ఉండే మెదడు ద్వారా ప్రతి పనిచేయగలుగుతున్నాం. అందరూ తెలివితేటలు కలవారే, తెలివి తక్కువ వాళ్ళు, తెలివి లేని వాళ్ళు అంటూ ఎవరూ ఉండరు. నిరంతరం చదువుతూ విత్యం కొత్త కొత్త విషయాలు తెలుసుకుంటూ, జ్ఞాపకంలో వుంచుకుంటూ మెదడుకు ఎంత ఎక్కువగా పని చెప్పితే అంత గొప్పవాళ్ళుగా మనం తయారవుతాం. ద్రవంవంటోని మేదావులందరూ చిన్నప్పుడు తమ మెదళ్ళకు ఎక్కువగా పనిచెప్పతూ కష్టపడి పైకి వచ్చినవాళ్ళే.

వృద్ధాప్యార్థి జయించడమెలా ?

ముసలితనం అనేది తప్పకుండా వచ్చే మట్టం లాంటిది. "(అతిథి దేవోభవ) వచ్చే ముసలితనాన్ని అసహ్యించుకోవడం మంచిది కాదు. ఉదయం, మర్యాదగా, సాయంత్రం అనేవి సూర్యుడికి తప్పవు. చెట్టు మొగ్గలోడగడం, కాయడం, పెండుగా మారడం,

రాలిపోవడం మనం చూస్తున్న వుంటాం. అలాగే మనిషికి వసితనం, బాల్యం, యౌవనం, వృద్ధాప్యం ఇవి తప్పని పరిణామాలు. అయితే, ముసలితనం బారాకరమే. అలా ఉంటే చూసుకుంటే భయంకరింపడం. కాని మనల్ని మనం ఒక క్రమరూపానికి మలుచుకుంటే అనందంగా వృద్ధాప్యాన్ని ఆస్వాదించవచ్చు. అనుభవించవచ్చు. 'అయ్యో నేను ముసలివాడినయ్యానే' అనుకోవడంలోనే నగం ముసలితనపు వైకల్యం వస్తుంది. వృద్ధాప్యం ఒక సహజమైన శారీరక మార్పు ' అనుకోంటే నగం ముసలితనాన్ని జయించినట్లువుతుంది. 'మారిన శరీర ఫెరిస్టితులకు అనకూలంగా మన దైనందిన కార్య క్రమాలను ఇలా ఏర్పరచుకోవాలి'.

- 1) తప్పనిసరి నడక
- 2) తగిన విశ్రాంతి
- 3) తలకు మించిన లేక అనవసరంగా ఆలోచన చేయకపోవడం.
- 4) ఎదుగుతున్న పిల్లల పెద్దరికాన్ని, మనస్ఫూర్తిగా గుర్తించి అంగీకరించి సెడులుకోవడం.
- 5) తమ ఆధికారాన్ని స్వచ్ఛందంగా సదులుకోవడం.
- 6) పిల్లలతో తమ ఆనుదీనాల్ని వంచుకోవడం.
- 7) గ్రంథాలయార్లో, ఆలయాల్లోనూ కొంత పమయం గడపడం.
- 8) సృజనాత్మక కార్యక్రమాలు చేపట్టడం.
- 9) సమాజసేవా కార్యక్రమాలలో శరీరం సహకరించినంతమేరకు పాలుపంచుకోవడం.
- 10) క్రమం తప్పకుండా ఆరోగ్య పరీక్షలు చేయించుకోవడం.
- 11) ఆరోగ్య వాతావరణంలో ఆలోచనలు కొనసాగించడం.
- 12) తన బార్యతో గత జీవిత సుమధుర జ్ఞాపకాల్ని సంచుకోవడం.
- 13) మమమలు, మమమరాళ్ళకు తన జీవితంలోని అనుభవాలద్వారా తెల్పుకున్న విషయాలను, విజయాలను తెలుపడం.
- 14) తమ బాల్య మిత్రులను కలుసుకోవడం.
- 15) ఉద్రేకాలకు, ఉద్వేగాలకు, విరాళంకు లోనుగాకపోవడం. చెడరని మానసిక స్థితిని అలవరచుకోవడం.
- 16) విశ్రాంతి, మౌనం, ద్యావం మొదలైన ఆచరణలతో సమస్థితి సాధించడం. పైపూ పాటిస్తూ ఉండాలి. అయితే మనస్సును విత్యమాతవంగా ఉంచుకోవడముక్కులే వృద్ధాప్యాన్ని జయించే అహంసాత్మకమైన అయుధం.

ఆంధ్రప్రదేశ్ - జిల్లాలు - వివరాలు

అనంతపురం :

వైశాల్యం : 19,130 చ. కి.మీ.

వదులు : పెన్నా, చిత్రావతి, వేదవతి.

వంటలు : కొర్రలు, జొన్న, వరి, రాగులు, ఉలవలు, కందులు, వేరుశనగ, నువ్వులు, ప్రత్తి చెఱుకు, నీరుల్లి, మండలములు. 59: ఆత్మకూరు, అనంతపురం, రాప్తాడు, గార్లదిన్నె, కూడేరు, సింగన మల, బుక్కరాయ సముద్రం, నార్పల, తాడిపత్రి, యాడికి, పుట్లూరు, పెద్దవడుగుూరు, ఉరవకొండ, వజ్రకరూరు, విడవనకల్లు, రరన్నవరం, తాడిముత్రి, బాతలపల్లి, చెన్నకొత్తపల్లి, కవగానపల్లి, రామగిరి, కల్యాణదుర్గం, బెళగప్ప, కంబరూరు, కుందుర్పి, బ్రహ్మవెముద్రం, పెట్టూరు, రాయ దుర్గం, బి. హరెపాల్లు, గుమ్మగట్ల, కలేకల్లు, బొమ్మనకల్లు, పెనుకొండ, సోమందిపల్లి, రొద్దం, పుట్లపల్లి, కొత్త చెరువు, బుక్కపట్టణం, మడకవిర, అమరాపురం, గుడిబండ, రోళ్ళ, ఆగలి, హిందూపురం, పరిగి, లేపాక్షి, గోరంట్ల, చింమత్తూరు, కదిరి, ముదిగుబ్బ, వల్లమడ, నంబులిపులికుంట, తలుపుల, నల్లచెరువు, ఓబుల, దేవర చెరువు, తనకల్లు, అమడగుూరు, గాండ్లపెంట.

కడప:

వైశాల్యం 15, 359 చ. కి.మీ. వదులు : పెన్నా, పావమ్మి, నగిలేరు, కుందు, చెయ్యోరు, చిత్రావతి. వంటలు : జొన్న, వరి, సజ్జ, కొర్రలు, ఉలవలు, వేరుశనగ, నీరుల్లి, పసుపు, ప్రత్తి, మిరప, నువ్వులు. మండలములు 50 . కడప, చెన్నూరు, భాజీపేట, నల్లూరు, పెండ్లపత్రి, చింతకొమ్మదిన్నె, రాయచోటి, చిన్నముడియం, సుండుపల్లి, నంజేపల్లి, వీరబల్లి, లక్ష్మిరెడ్డిపల్లి, చక్రాయపేట, గాలివీడు, రామాపురం, కమలాపురం, ఎర్రగుంట్ల, వీరపునాయునిపల్లి, కోడూరు, చిట్టేలు, ఓబులవారిపల్లి, పుల్లంపేట, రాజంపేట, నందలూరు, పెనగలూరు, సిద్దవటం, ఒంటిమిట్ట, అట్లూరు, బద్వేలు, గోవవరం, సోమమిళ్ళ, కలసపాడు, బి. కోడూరు, బ్రహ్మాంశారిమఠం, జమ్మలమడుగు, ముద్దనూరు, కొండాపురం, పులివెండల, సింహాద్రిపురం, లింగాల,

ఆకావారికి ప్రతిచోటా ఆకుపచ్చ దీపం కనిపిస్తుంటుంది. మరి, విరాళవారిచేమో ఎక్కడ చూసినా ఎర్ర దీపమే ఎదురవుతుంటుంది.

తొందారు, వేంపల్లి వేముల, ప్రొద్దుటూరు, రాజాపాలెం, చాపాడు, యన్. వైదుకూరు, దువ్వూరు, పెద్ద ముడియం, మైలవరం.

కర్నూలు :

వైశాల్యం 12,658 చ. కీ.మీ. వరులు : యంగలద్ర, కృష్ణా, హంద్రె, కుందు, భవనాళి, హాగరి. పంటలు : జొన్న, సజ్జ, కొర్రలు, వరి ఉలవలు, కందులు, వేరుశనగ, ప్రత్తి, మిరప, నాను, రాగులు. మండలములు : 54. కర్నూలు, నంద్యాల, మహానంది (నిమ్మాపురం), బండి ఆత్మకూరు, పాణ్యం, గడివేముల, అల్లగడ్డ రుద్రవరం, ఏరివెళ్ళ, చాగలమర్రి, గోస్పాడు, కోయిలకుంట్ల, దొన్నెపాడు, ఉయ్యాలవాడ, సంజామల, కొలిమిగుండ్ల బనగామెల్లి, బొకు, ఆత్మకూరు, వెలుగోడు, పాములపాడు, కొత్తపల్లి శ్రీశైలం (సుందిపెంట), నందికొట్కూరు, మిడుతూరు, ఎగిడాల, జాపాడుబంగ్లా, గూడూరు, కోడుమూరు, సి. వెలగల్లు, ద్రోణాచలం, దేవంపెర్ల, వెల్దుర్తి, కన్నగిరి, స్వావెలి, కల్లూరు, ఓర్వకల్లు, ఆదోని, కోసగి కొలారం, పెద్ద కడుమూరు, ఎమ్మిగనూరు, వందవరం, మంత్రాలయం, ఆలూరు, విప్పగిరి, అప్పరి, హోరలగుండ, హాళాచార్పి, పత్తికొండ, దేవరకొండ, తుగ్గలి, మల్లికెర, గోనెగండ్ల.

చిత్తూరు :

వైశాల్యం 15,152 చ. కీ.మీ. వరులు : పుద్దుముఖి, పాపమ్మి, పింహ, లావాల, అరటి. పంటలు : వరి, రాగులు, సజ్జలు, జొన్న, వేరుశనగ, చెలుకు, మామిడి, మండలములు 66 : చిత్తూరు, గుడిపాల, యాదమర్రి, గంగాధర, నెల్లూరు, పూరంపల్లె, పెనుమూరు, బంగారుపాలెం, తననంపల్లి, చలాల, శ్రీరంగనాళపురం, పాచికపాలెం, ముప్పల్లి, వజ్రమాంపేట, పాల నముద్రం, పుత్తూరు, కార్వేటివగరం, నారాయణ వరం, వగరి, ఏండ్ర, విజయపురం, చంద్రగిరి, పాకాల, పులివెర్ల, తిరుపతి.

రేణిగుంట, శ్రీకాళహస్తి, ఏర్పేడు, తొట్టంబేడు, బుచ్చివాయడికండ్రీగ, కోవనూరు, నత్యవేడు, వరదయ్యపాలెం, వాగలాపురం, పిచ్చాటూరు, మదనపల్లి, నిమ్మనపల్లె, కురబంకోట, బి. కొత్తకోట పెద్దమాండ్యం, తంబళ్ళపల్లె, పెద్దతిప్ప నముద్రం, ములకలచెరువు, వాయల్పాడు, గుర్రంకొండ, కలకడ, కలికిరి, పీలేరు, ఎర్రవారిపాలెం, చిన్నగొట్టిగల్లు, రొంపిచెర్ల, కంబంవారి పల్లె, పుంగనూరు, చౌడపల్లి, రామనముద్రం, సాదం, సోమాల, పెద్దపంజాని, వెలమనేరు, గంగవరం, బైరెడ్డిపల్లె, వెంకటగిరికోట, రామకుప్పం, గూడుపల్లి, శాంతిపురం, కుప్పం.

నెల్లూరు :

నైశాధ్యం 13,076 చ.కి.మీ. వరులు : పెన్న, కందలేరు, మన్నేరు, స్వర్ణముఖి. వెంటలు : వరి, జొన్న, సజ్జ, ఉలవలు, ఆముదాలు, ప్రత్తి, మిరప, రాగులు. మండలములు 46: నెల్లూరు, నీలాంపురం, ఉదయగిరి, వరికుంటపాడు, దుర్తలూరు, మర్రిపాడు, వింజమూరు, కలిగిరి, కొండాపురం, కావలి, ఉండంకి, విడవలూరు, బోగోలు, కోవూరు, దగదర్తి, అల్లూరు బుచ్చిరెడ్డిపాలెం, దొరవారి సత్రము, సంగం, ఆత్మకూరు, ఆమముద్రంపేట, కొడవలూరు, డక్కిలి, అనంతసాగరం, కందుకూరుపేట, తోటపల్లి గూడూరు, వెంకటాచలం, ముతుకూరు, పాదలకూరు, చేతెర్ల, కలువాయి, రావూరు, సైదాపురం, గూడూరు, మనబోలు, చిల్లకూరు, నాకాడు, కోట, చిట్టమూరు, నాయుడుపేట, పెళ్ళకూరు, ఓజిలి, పూళ్ళూరుపేట, తడ, వెంకటగిరి, బాయపల్లి.

శ్రీకాకుళం :

నైశాధ్యం 5,837 చ. కి.మీ నదులు వంశధార, నాగావరి, బావొదా. వెంటలు : వరి, రాగులు, పెసలు, ఉలవలు, చెఱుకు, జనుము, వేరుశనగ, సువ్వులు, మిరప, వసుపు.

ఓర్పు ఎంత చేయగా వ్రాంటుంది, దానిపల్లె లఖండే ఫలం అంతకంత తీయగా వ్రాంటుంది.

వీరుల్లి, మండలములు 37 : శ్రీకాకుళం, ఇచ్చాపురం, కవిటి, కంపిలి, సోంపేట, చలాన, వజ్రపుకొత్తూరు, వందిగామ, టిక్కలి, సంతబొమ్మలి, కోటబొమ్మలి, జలు మూరు, సారవకోట, పాతవట్టం, మెలియ వుట్టి, హీరమండలం, కొత్తూరు, బిమిని, సీతంపేట, వీరఘట్టం, మార్ల, పాలకొండ, వంగర, రేగడి, అముదాలవలస, సంతకవిటి, రాజాకొత్తూరుపేట, సోలకి, గార, మండపాల, పరిలుజ్జిలి, ఎట్లూర్, గంగువారి నీగడం, పాండూరు, రణవల్లి, బాబిగిరి.

విజయనగరం :

వైశాల్యం 6,539 చ.కి.మీ. వరులు : పంపావతి, గొప్పవీ, తారద, నాగావళి, జంఝావతి, గోముఖి, మవర్లముత్తి, వేదవతి. వంటలు : రాగులు, సజ్జ, వరి, వేరుశనగ, మొలకు, నువ్వులు, ఉలవలు. జనుము మండలములు

34 : విజయనగరం, గంట్యాడ, బోగాపురం, డెంకడ, పూనపాటిరెగ, శృంగవరపు కోట, జామి, కొత్తవలస, వేదవ, లక్కవరపుకోట, చెల్లిమర్ల, గుర్ల, చీపురుపల్లి, గరివిడి, మెరక ముడిదం, గజపతినగరం, బొంకపల్లి, దత్తిరాజేడు, మెంజాడ, పార్వతీపురం, కొమరాడ, గారుగుబ్బిలి, జియ్యమ్మవలస, కురు పాం, గుమ్మలక్ష్మీపురం, బాదంగి, తెల్లం, సాలూరు, పాలిపెంట్, మక్కవ, రామలిద్రాపురం, బొమ్మలి, సీతావనగరం, బలిజిపేట.

విశాఖపట్టణం :

వైశాల్యం 11,161 చ. కి.మీ. వరులు : గొప్పవీ, వరాహ, తారద, భాంజవ. వంటలు : వరి, సజ్జ, రాగులు, పెసలు, ఉలవలు, వేరుశనగ, నువ్వులు, చెఱుకు, జనుము, వీరుల్లి, మండలములు 42 : విశాఖపట్టణం, చింతపల్లి, కొయ్యూరు, గూడిం కొత్తవీడి, పాడేరు, గంగరాజు మాడుగుల, మంచిగిప్పట్, పెదబయలు, హుకుంపేట, ఆరుకులోరు, అనంతగిరి, దుమ్మిగూడ, చోడవరం, రావికమతం,

బుచ్చయ్యపేట, చీడికడ, నర్సిపట్నం, గోలుగొండ, రోలుగుంట, కోట ఉరల్లి, నూకవరపాలెం, నాతవరం, నక్కవల్లి, పాయకరావుపేట, ఎలమంచిలి, యన్.రాయవరం, అచ్యుతాపురం, రాంథిల్లి, వకావల్లి, మునగసాక, కథింకోట, కె. కోటపాడు, దేవరపల్లి, నబ్బవరం, వరవాడ, పెందుర్తి గాజవాక, పెదగంధ్యార, లీముని పట్టణం, వద్దనాళం, ఆవందపురం.

యూర్యుగోదావరి :

వైశాల్యం 10,807 చ.కి.మీ వదులు : గోదావరి, ఏలేరు, వంటలు : వరి, మొక్కజొన్న, సజ్జ, ఉలవలు, పెనలు.

పశ్చిమ గోదావరి :

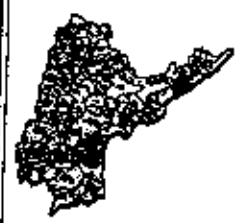
వైశాల్యం 7,742 చ.కి.మీ వదులు : గోదావరి, ఏలేరు, వంటలు : వరి, మొక్కజొన్న, సజ్జ, ఉలవలు, పెనలు, మినుగులు, మిర్చి, చెల్లెళ్ళి, ననుపు, నువ్వులు, వీడ్పల్లి, కొబ్బరి, మామిడి, మండలములు : 57 కాకినాడ, రాల్లారపు, కాజలూరు, కరవ, సామర్లకోట, పెదపూడి, ఏలాపురం, గోల్లపాళెం, కొత్తపల్లి, ప్రత్తిపాడు, ఏలేళ్లవరం, శంభవరం, పెద్దాపురం, కిర్లంపూడి, బగ్గంపేట, గండోపల్లి, రంగంపేట, రుని, తొండగి, కోటనందూరు, అడ్డటిగల, రాజవొమ్మంగి, వై. రామవరం, గంగవరం, రంపవీడవరం, మారేణిమిల్లి, రాజమండ్రి, రాజావగరం, కడియం, కోరుకొండ, గోకవరం, వీలానగరం, రాయవరం, లిక్కవోలు, అన్నపల్లి, రామచంద్రాపురం, పాముగ్రు, ఆలమూరు, పుండ్లపేట, కపిలేశ్వరపురం, పట్టివేటిపల్లి, మల్కీపురం, రాకోలు, మామిడి కుదురు, వీ. గప్పవరం, రావులపాళెం, ఆశ్రేయపురం, కొత్తపేట, అంబాకోపేట, అనులాపురం, అల్లవరం, ఉప్పలగుత్తం, బువ్వల్లి, ముమ్మిడివరం, కట్టెపిక్క, పి. సోమేశ్వరం, దేవపట్నం.

పశ్చిమగోదావరి :

వైశాల్యం 7,742 చ.కి.మీ వదులు : గోదావరి, ఏలేరు, వంటలు : వరి, మొక్కజొన్న, సజ్జ, ఉలవలు, పెనలు, పొగాకు, మిరప, ననుపు, మండలాలు : 46 ఏలూరు, పెదపాడు, పెదవేగి, లీమడోలు, వీరవావరం, ఆకివీడు, కల్ల, ద్వారకా

శాంతిని మనం వగోరవంగా భద్రపర్చుకున్నంతవరకే శాంతి అరిపించుకుంటుంది. లేకుంటే దాన్ని మించిన అశాంతి లేదు.

కొప్పె :

తిరుమల, దొందులూరు, చింతలపూడి, లింగసాళెం, కామవరపు కోట, టి. నర్సాపురం, తాడేపల్లిగూడెం, గణపవరం, వల్లభెర్ల నిడమూరు, ఉంగుటూరు, పెంటపాడు, కొప్పురు, పాగల్లు, నిడుదవోలు, దేవరపల్లి, గోపాలపురం, తాళ్ళపూడి, సోలవరం, కొయ్యలగూడెం, జంగారెడ్డిగూడెం, బుట్టాయ గూడెం, జీలుగుమిల్లి, తణుకు, ఇరగవరం, ఉండ్రాలవరం, అల్లిలి, పెనుమంట్ర, పెనుగొండ, పెరవలి, నర్సాపురం, మొగలూరు, యలమంపేటి, పాంకొల్లు పోడూరు, అచంట, భీమవరం, పాంకోడేరు, ఉండి.

వైశాల్యం 8,727 చ. కి.మీ. పడులు : కృష్ణ బుడమేరు మున్నేరు, తమ్మిలేరు. వంటలు : వరి, జొన్న, పెసలు, మినుములు, ఉంపలు, వేరుశనగ, పొగాకు, వెలుకు, పసుపు. మండలములు : 49 మచిలీపట్నం, గూడూరు, పెన, కృత్తివెమ్మ, బంటుమిల్లి, అవనిగడ్డ, నాగాయలంక, కోడూరు, మొన్న, వల్లపల్లి, పుంటసాం, గుడివాడ, ముదమేల్లి, నందీవాడ, పెడకుంపూడి, గుడ్లపల్లెరు, సామర్రు, మండపల్లి, కైకలూరు, కలిదిండి, విజయవాడ గ్రామీణ, విజయవాడ పట్టణం, పెనమలూరు, కంకిపాడు, మైలవరం, ఇబ్రహీంపట్నం, జి. కొండూరు, కంనికెర్ల, వీరుల్లపాడు, నందిగామ, పెనుగంచిప్రోలు, చందల్లపాడు, జగ్గయ్యపేట, వత్సవాయి, నూజీవీడు, ఆకిరిపల్లి, మునునూరు, బావులపాడు, గన్నవరం, ఉంగుటూరు, వృయ్యూరు, పమిడిముళ్ళు, తోట్లపల్లెరు, విన్నవపేట, చిత్రాయి, రెడ్డిగూడెం, కొండూరు, తిరువూరు, గంపలగూడెం.

గుంటూరు :

వైశాల్యం 11,391 చ.కి.మీ పడులు : నాగులూరు, కృష్ణా, గుండ్లకమ్మ. వంటలు : వరి, జొన్న, పెసలు, మినుములు, పసుపు, పొగాకు, వేరుశనగ, మిరప, ప్రత్తి, మొక్కజొన్న, బానుము. మండలములు : 57 గుంటూరు, వెల్దుర్తి,

ఆక్ష విభాగం పాపనులోపలి పాఠశాలలోని పిల్లలకి రావాలి. అది బయటనుంచి అందించబడేది కాదు.

మాచెర్ల, దుర్గి, రెంటచింతల, చెరుకుపల్లి, బట్టిప్రోలు, కారెంపూడి, గురజాల, దాచేపల్లి, మాచవరం, పిడుగురాళ్ళు, ఈవూరు, బొల్లపల్లి, వినుకొండ, నూజెండ్ల, శాన్ల్యపురం (కనుమర్లపూడి), రొంపిచెర్ల, నకరికల్లు, నర్సరావుపేట, చిలకలూరిపేట, నాదెండ్ల, ఎడ్లపాడు, బెల్లంకొండ, రాజుపాళెం, క్రోమారు, ముప్పాళ్ళు, అచ్చంపేట, పెదకూరుపాడు, సత్తెవపల్లి, పిరంగిపురం, మేడికొండూరు, పెదకాకాని, ప్రత్తిపాడు, వట్టిచెరుకూరు, మంగళగిరి, తాడేపల్లి, తాళ్ళూరు, తాడికొండ, అమరావతి, దుగ్గిలం, తెనాలి, వేమూరు, అమ్మతలూరు, కొల్లివర, మందూరు, చేత్తోలు, కొల్లూరు, పొన్నూరు, పెదనందిపాడు, కాకుమాను, బాపట్ల, పిట్లవానిపాళెం, కర్లపాళెం, నగరం, నిజాంపట్నం, రేపల్లె.

ప్రకాశం:

నైశాల్యం 17, 626 చ. కి.మీ. వదులు : గుల్లకమ్మ, పాలేరు, మూసీ, మన్నేరు. వంటలు : వరి, జొన్న, మొక్కజొన్న, సజ్జ, పెనలు, మినుములు, పనుపు, పొగాకు, వేరుశనగ, మిరప, ద్రత్తి, జనుము. మండలములు : 56. ఒంగోలు, టంగుటూరు, కొత్తవట్నం, నాగులుప్పలపాడు, చీమకుర్తి, మద్దిపాడు, పంతునూతలపాడు, అద్దంకి, కొరినపాడు, జె.పంగులూరు, బల్లీకురవ, పంతునూగులూరు, మార్లూరు, యద్దనపూడి, చీరాల, వేటపాళెం, చినగంజాం, పరుమారు, ఇంకొల్లు, కారంచేడు, కందుకూరు, గుడ్లూరు, ఓలేటివారిపాళెం, పొన్నలూరు, కొండపి, జరుగుమల్లి, సింగరాయకొండ, ఉలవపాడు, లింగసముద్రం, కవిగిరి, తిమ్మారెడ్డిపల్లి (హనుమంతునిపాడు), పొమూరు, వెలిగండ్ల, చంద్రశేఖరపురం, పెదచెర్లపల్లి, పొదిలి, కొనకనమిట్ట, ముద్రిపాడు, దర్శి, తాళ్ళూరు, ముండ్లమూరు, దోనకొండ, తర్లపాడు, మార్కాపురం, దోర్నాల, పెదఅరవీడు, కురిచేడు.

యర్రగొండపాలెం, త్రిపురాంతకం, పుల్లల చెరువు, గిద్దలూరు, రాచెర్ల, కొమరోలు, బెన్నవారిపేట, కంభం, అర్బోపేట.

మహబూబ్ నగర్ :

వైశాల్యం 18,432 చ.కి.మీ. వదులు : రిండి కృష్ణ, తుంగభద్ర, పెద్దవాగు. వంటలు : కోప్ప, వరి, వజ్ర, పరిగెలు, రాగులు, ఉలవలు, కందులు, మిఠం, వేరుశనగ, ఆముద్దాలు, కునుమలు, ప్రత్త పుంజుకములు : 64 మహబూబ్ నగర్, కొడంగల్, మద్దురు, దొండాబాడు, బొమ్మానుపేట, కోసిగి, దామరగిడ్డ, మల్లల్, నారాయణోపేట, ఉట్కూరు, రవ్వడ, మాగనూరు, కోయిల్కొండ, నవాకోపేట (యన్ మన్ గండ్ల), వావ్వాడ, జర్జర్ల, భాలానగర్, బూత్ పూర్, పరూకనగర్ (షాద్ నగర్), కేశంపేట, కొండుర్, కొత్తూరు, ఆమనగల్లు, కల్వకుర్తి, నెల్లండ, వెంగూరు, మాడ్లం, మిద్దాల, తలకొండపల్లి, నాగర్ కర్నూలు, తిమ్మాజిపేట, బిజినేపల్లి, గోపాలపేట, తెల్లపల్లి, తాడూర్, కొత్తకోట, వనపర్తి, పెట్టేరు, మనాపూర్, పెద్దమందాడి, అడ్లకల్, ఆత్మకూరు, దేవరకల్ల, చిన్నచింతకుంట, ఈజ్, గద్వాల, తారూర్, మల్లాకల్లు, మిట్టు, అలంపూర్, వడ్లపల్లి (శాంతినగర్), మానోపాడ్, ఇల్లక్కూర్, కొల్లాపూర్, పెద్ద కొత్తపల్లి, కోడేరు, పానగల్లు, వేవనగండ్ల, ఆచ్చంపేట, అమరాబాదు, లింగాల, బాలమూరు, నార్క, ఉప్పమాతల.

హైదరాబాదు :

వైశాల్యం 217 చ.కి.మీ. వది : మూసీ మండలములు 4, సికింద్రాబాదు, ముసీబాదు, గోల్కొండ, చార్మినార్.

రంగారెడ్డి జిల్లా :

వైశాల్యం 7,493 చ.కి.మీ. వది : మూసీ వంటలు, మొక్క, కోప్ప, వరి, వప్పుధాన్యములు, నూనెగింజలు, బంగారంవలు. మండలములు : 36 అవి ఇబ్రహీంపట్నం, మంచల్, మహేశ్వరం, కందుకూరు,

మనకి ఎప్పుడయ్యే యిష్టంబులకన్నా, వాటిని గురించి వలుగుచూ విసిరే న్యాయలే మన వ్యవస్థలూ చెప్పి ఉన్నాయి.

వాయాత్నగర్, ఉప్పల్, సరూర్నగర్, మటకేశ్వర్, మేధ్యల్, పామీర్పేట, కుత్బుల్లాపూర్, కీసర, మల్కాజ్గిరి, బాలానగర్, తేలిలింగంపల్లి, రాజేంద్రనగర్, మంపాబాదు, శంకరంపల్లి, చేపల్ప, మొయినాబాదు, పాబాదు, గండిష్, కుల్ప, చెర్ల, దోమ, పల్లి, పుడూరు, దారూరు, నవాబ్పేట, వికారాబాదు, మోమినపేట, మాచర్ల, బంటవూరు, పెద్దమల, బషీరాబాదు, యశోల్, తాండూరు.

మొదట్ : వైశాల్యం : 9,699 చ.కి.మీ. వరులు : మంజీరా, కృష్ణానది, హల్ది పంటలు : వరి, జొన్న, మొక్కజొన్న, రాగులు, కుమకుమ, బంగాళా దుంపలు, ముంజంములు : 45

పంగారిడ్డి, కాంగ్లి, కల్వేర్, నారాయణేశేడ్, మాసూర్, రేగోడ్, శంకరంపేట, ఆళ్లదుర్గ్, పుల్కాల్, అందోల్, బీక్కల్, పావన్నపేట, కుల్పారం, మెదకు, రామాయంపేట, ఎల్లర్తి, తేగుంట, మిర్తోడ్డి, దుబ్బాక, సిద్దిపేట, చిన్నకోడూరు, నంగునూరు, కొండపాక, జగదేవపూర్, గజ్జేలు, దొంతాబాదు, వర్లల్, ములుగు, యాస్రాన్, శివంపేట, జివ్వారం, నర్సాపూర్, కొడివల్లి, హతపూరు, రామచంద్రాపురం, కటాన్ తెరుపు, కొండపురం, సదాశివపేట, మున్పల్లి, క్లౌహార్, బషీరాబాదు, యురాపంగం, రాయ్కోడ్, నల్కూల్, శంకరంపేట.

మొదట్ : వైశాల్యం : 7,956 చ.కి.మీ. వరులు : మంజీర, గోదావరి, పంటలు : వరి, చెలుకు, వప్పు రావ్యములు, మొక్కజొన్న, ముంజంములు : 35 ఆవి. నివాసాబాదు, బాల్కొండ

ఆర్కూరు, ఇక్రంపల్లి, మోర్లాడ్, కుమ్మరుపల్లి, వేల్పూర్, బీమ్గల్, పీరికొండ, నందిపేట, నవపేట, మక్కాజ్జి, డిమ్మిల్లి, రల్లెల్లి, రంజాల్, బోధన్, కోబ్బిగల్, వార్పి, ముద్దుపూరు, తిమ్మాండ్ల, బాక్కల్, బీర్కూరు, బామ్మవడ, నిజాంపాగల్

పట్నం, గాంధారి, తింగంపేట, ఎల్లారెడ్డి, నాగిరెడ్డిపేట, సదాశివనగర్, తాడ్యాయ్, కామారెడ్డి, మామారెడ్డి రోమకొండ, బిక్కూరు.

అదిలాబాదు :

వైశాల్యం : 16,128 చ.కి.మీ. వదులు : ప్రాణహిత, పెన్ గంగ, వార్తా, కడెం, పెదవాగు, సిద్ధా, పంటలు : వరి, జొన్న, జుగ, కందులు, ప్రైసలు, ప్రత్తి, సువ్వులు, మొక్కజొన్న, మండలములు : 52. అదిలాబాదు, తలమడుగు, తాంశి, జైనార్, చేరా, జోర్, జానారోహన్నూర్, ఇన్నోడా, నేరెడికొండ, గుడిహత్నూర్, ఉట్నూరు, ఇందిరవల్లి, నర్సూరు, జైనూర్, సిర్పూర్, లోహాప్రా, కుంతల, సారంగపూర్, నిర్మల్, దిర్పారోఫూర్, సుమ్మా లక్ష్మనహండా, కుబీర్, బైంసా, సుహోల్, టానూర్, తానాఫూర్, కడెం (పెద్దూరు), జన్నారం, తండవల్లి, లక్ష్మణ్ణిపేట, మంచెర్యాల, మండమర్రె, కాళిపేట, రెబ్బెన, ఆసిసాబాదు, తాండూరు, బెల్లంపల్లి, తిర్పాపి, కేరమేరి, రెమ్మూరు, వాంకిడి సిర్పూరు, కౌతల, బిల్కూర్, డాహేగాం, బీమిలి, కాగల్ నగర్, కోటపల్లి, వేమనపల్లి, జయపూర్, నెన్నూల్.

కరీంనగర్ :

వైశాల్యం : 11,823 చ.కి.మీ. వదులు : గోదావరి, మానేరు. పంటలు : వరి, జొన్న, మొక్కజొన్న, చెలుకు, వేరుశనగ, పచ్చపెసలు, పిరవ, కీలవలు, సువ్వులు. మండలములు : 56. కరీం నగర్, మానకొండురు, తిమ్మాపూర్, బిల్లెంకి, గంగాధర, రామడుగు, చొప్పురండి, తలప్పాటాదు, చిగుడుమామిడి, కోవాడ, వంజారాబాదు, జమ్మికుంట, వీలవంక, కమలాపూర్, ఎల్కాయ్, కేశవపట్నం, సైదాపూర్.

మహిళా అంశ్చరణా బంధుశై ఘోష నికాల ప్రచురణ కర్త.

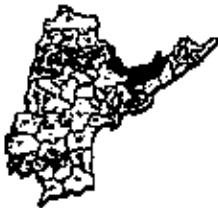
భీమదేవరపల్లి, కొడిమియాల్, జగిత్యాల, రాయ్కల్లు, ధర్మపురి, సారంగపురం, మద్యాల, కోరుట్ల, పెగడపల్లి, గొల్లపల్లి, మెట్పల్లి, మేడిపల్లి, ఇబ్రహీంపట్నం, సిరిసిల్ల, మల్లాపూర్, కల్లాపూర్ ఇల్లంతుంట, గంభీర్రావుపేట, ముస్తాబాదు, ఎల్లారెడ్డిపేట, వేములవాడ, బోయినపల్లి, కోనరావుపేట, చందుర్తి, పెద్దపల్లి, శ్రీరాంపురం, ఓరెం, రామగుండం, కమాన్పూర్, సుల్తానాబాదు, వెల్లటూరు, ధర్మారం, జాలపల్లి, మంథని, ముత్తారం, మర్చర్, మహాదేవపూర్, కాటారం మహాముత్తారం.

పరంగల్ :

వైశాల్యం 12,846 చ.కి.మీ: వదులు : కొల్లూరు, గోదావరి, కన్నెరసాని. వంటలు : సరి, సజ్జ, కొన్న, మొక్కకొన్న పెనులు, వేరుసెనగ ఆముదాలు, మండలములు : 50 వానుమకొండ, చిట్టాల, మొగుళ్ళపల్లి, భూపాలపల్లి, పరకాల, శాయంపేట, రేగొండ, ములుగు, ములుగు (మనపూర్) వెంకటాపూర్, తాడ్యాయ్, గోపింద రావుపేట, ఏటూరువాగారము, మంగపేట, గూడూరు, తానాపూర్, కొత్తకూడెం, నర్సంపేట, నల్లబెల్లి, చెన్నారావుపేట, దుగ్గండి, వెక్కొండ, హుస్సేపల్లి ఆత్మకూరు, గిసుగొండ, జప్పరమిడ్, సంగం, మనాపూర్: ధర్మసాగర్, చేర్యాల, బచ్చప్పపేట, నర్సెట్ల, మద్దూరు, వరదన్న పేట, పర్వతగిరి, రాయపల్లి, జనగాం, రఘునాథపల్లి, తింగాల మనపూర్, కొడకండ్ల, సాలకుర్తి, కొర్క, దేవరుప్పుం, మురిపేడ, వర్సింపాలపేట, లోరూర్, మహాబూబాబాదు, చోర్పకర్, నెల్లికోడూరు, కేసుముద్రం.

అమ్మల:

వైశాల్యం 16, 029 చ.కి.మీ. వదులు : మున్నేరు, పాల్లెరు, కిన్నెరసాని, వైరా, శురి, పీలేరు, వంటలు: తొన్న, వరి, పెసలు, ఉలవలు, వేరుశనగ, సువ్వులు, మిరు, పొగాకు, మొక్కజొన్న. మండలములు : 46. ఖమ్మం (పట్టణం), ఖమ్మం (గ్రామీణ), ముదిగొండ, నేలకొండపల్లి, కొనిజెర్ల, చింతకాని, కుసుమంపి, తిరుమలాయపాలెం, ఎర్రపాలెం, మీర, బోవకల్లు, వైరా, కల్లూరు, పెనుబల్లి, వేంమూరు, సత్తుపల్లి, దుక్కపేట, అశ్వలాక్షపేట, ముంకలపల్లి, ఎల్లందు, పింగరేణి, కామేపల్లి, గార్ల, బయ్యారం, గుండాల, బేకులపల్లి, కొత్తగూడెం, పాల్వంచ, జాలూరుపాడు, చంద్రుగొండ, తల్లడ, వాణిపేట, ఎన్నూరు, బూర్గంపాడు, కుకునూరు, వేలేరుపాడు, మంగూరు, అశ్వపురం, పినపాక, దుమ్మగూడెం, భద్రాచలం, కూనవరం, వరరామచంద్రపురం, చింతూరు, వెంకటాపురం, చెర్ల.

వల్లండ్ల :

వైశాల్యం 14,240 చ.కి.మీ. వదులు : కృష్ణా, మూసీ, అలేరు, పల్లెరు. వంటలు : వరి, తొన్న, పశ్చిమపురాస్వములు, మావెగింజలు. మండలములు : 59 వల్లండ్ల-చూడగిరిగుట్ట, అలేరు, రాజవేట, తుర్కపల్లి, భువనగిరి, గుండాల, పొమ్మలపాడు, పాపంపల్లి, బీబీనగర్, రామన్నపేట, పలిగొండ, లోటుపుల్, మోతుకూరు, అత్తకూరు, తుంగతుర్తి, తిరుమంగిరి, మాతవకల్లు, అర్కపల్లి తూరం, పెన్పాపాడ్, అత్తకూరు, మోతీ, చిన్నేముల, నక్రకల్, కోవేపల్లి, శాలిగారం, కట్టంగూరు, చందూర్, మునుగోడ్.

పాల్లెరా, పొన్నపాల్లెరా వైశాల్యములలోని విస్తీర్ణములను గూర్చి అతిమాన్యువల్ల మనుషుంపి, ఆ మనుషుల విస్తీర్ణమును మాన్యువల్లము.

నారాయణపూర్, నార్సట్ పల్లి, కనగల్, తిప్పర్తి, చిట్టాల,
నాంపల్లి, చింతపల్లి, గుర్రంపాడ, మర్రిగూడ, దేవరకొండ,
పెద్దఆడి పెద్దపల్లి, వందంపేట, గుండ్లపల్లి, నిడమనూరు,
పెద్దపూర, హాలియా (ఆనమల), త్రిపురాళం, మిర్యాలగూడ,
దామర్లపల్లి, వేములపల్లి, వాజాకనగల్, వేరేడుపల్లి, గండపల్లి,
మట్లంపల్లి, కోరాడ, మేళుచెరువు, చిలుకూరు, వడిగూడెం,
మునగాల.

బాల కీర్తనం

ధరతనూతను కన్ను లందున
భుక్త పరచిన బాబురం - మేం బాలలం
గుడులలో గల వనిత్రతలు
గుండెలోగల పాపలం - రవి ప్రమిదలం

॥ భ ॥

భావి భరతోద్ధానమున - నిర
బూయ బోయే మొగ్గలం
భావి పౌరుల మాసే ముతసే
బావుటాలకు నిగ్గులం ॥

॥ భ ॥

ప్రసంధానికి శాంతిదేవత,
ప్రసాదించిన దూతలం,
బుద్ధదేవుడు జననమొందిన,
భువిని రేవటి వేతలం ॥

॥ భ ॥

ఎదురువచ్చే శతాబ్దమును,
 నీలబోయే దీరులం,
 ఇలా తలమును స్వర్గముగ - ని
 ర్మించబోయే శిబ్బులం ||

" బ "

- సుజ్జెల సుజ్జెకర్

బాల సందేశం

మా దేశం పూలకడలి,
 మా హృదయం పాలకడలి,
 మా వేదం, మా వాదం,
 విశ్వమానవీయ పథం -

" మా "

Acc. No.

25777

494.813

SUD

దు-60-60

(ప్రాపంచిక విపంచిస్తై,
 రవళించే గీతాలకు,
 పల్లవినందించె నిచట,
 విశ్వకాంతి సందేశం !

" మా "

పరులని తలచకనే, ఎద
 పరచినదీ నేలతల్లి !
 పుష్పకమై సహనానికీ,
 దీపిక నా కన్నతల్లి !

" మా "

సుద్దాల ఆశోక్ తేజ

శాంతి పరిరక్షించడానికి అవసరమైన విద్యను పుస్తకాలలో అర్జుంటి కన్న మిన్న యుద్ధానికి
 సేవా సిద్ధంగా వుండడమే.